

TÜRKİYE MİLLÎ OLİMPİYAT KOMİTESİ
SPOR HUKUKU KOMİSYONU
“SPOR HUKUKUNDA
GÜNCEL SORUNLAR - II”
SEMPOZYUMU

30 OCAK 2010 CUMARTESİ
OLİMPİYATEVİ - ATAKÖY

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ
SPOR HUKUKU KOMİSYONU

“SPOR HUKUKUNDA
GÜNCEL SORUNLAR - II”
SEMPOZYUMU

30 OCAK 2010 CUMARTESİ,
OLİMPİYATEVİ - ATAKÖY

SPOR VE SPOR HUKUKU

Hukuk toplumsal yaşamı ilgilendiren her konuda olduğu gibi sporun da ayrılmaz bir parçasıdır. En yalın haliyle ‘Toplumsal yaşamı düzenlemek için uygulanması devletler tarafından yaptırımı bağlanmış kurallar biçimi’ olarak ifade edilen hukuk, değışen ve gelişen günümüz koşullarında sporda da her geçen gün daha fazla önem kazanmaktadır. Bu gelişim ve değışim sürecine paralel olarak ortaya çıkabilecek farklı sorunların üstesinden gelebilmek, anlaşmazlıkları çözümlenebilmek için ilgili kurum ve kuruluşların bünyelerinde güçlü birer hukuk birimi oluşturmaları kaçınılmazdır. Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi olarak bizler yıllardır buna büyük önem göstermekteyiz. Her biri konusunun uzmanı, kariyer sahibi çok değerli isimlerden oluşan TMOK Hukuk Kurulumuz spor hukuku konusundaki güncel gelişmeleri ve yenilikleri yakından takip etmekte, bununla yetinmeyip çeşitli aktiviteler düzenlemekte, diğerk meslektaşları ile sürekli fikir alışverişinde bulunmaktadır.

TMOK Hukuk Kurulu’nun bu yıl ikincisini düzenlediğı ve benim de takip ettiğim ‘Spor Hukukunda Güncel Gelişmeler ve Sorunlar Sempozyumu’ konuyla ilgili yeniliklerin masaya yatırıldığı, fikirlerin tartışıldığı, bilgilerin tazelendiğı son derece yararlı bir çalışma olmuştur. Böylesine önemli bir konuda Türkiye’de spor hukukçularına ışık tutan bu projeyi başarıyla gerçekleştiren ekibimizi kutluyorum. Sempozyuma olan yoğun ilgi bizleri ayrıca çok memnun etti. Türk sporunu daha ileri götürebilmek adına bilgi ve görüşlerini diğerk meslektaşları ile paylaşan değerli konuşmacılara ve katılımcılara bu vesileyle bir kez daha teşekkürlerimi ve şükranlarımı iletiyorum.

İlkinde olduğu gibi ‘Türk Sporunda Güncel Gelişmeler ve Sorunlar Sempozyumu’nun ikincisinde de tüm konuşmaların ve dolayısıyla tüm bilgilerin bu kitap aracılığıyla geniş bir yelpazeye yayılması amaçlanmıştır. Söz konusu bilgiler sporumuzda mevcut ya da olası güncel sorunların çözümlenmesinde mutlaka yarar sağlayacaktır.

TOGAY BAYATLI
Başkan

ÖNSÖZ

Spor Hukukunun her geçen yıl çok önemli gelişmeler yaşadığı ve doğan çeşitli sorunların çözümü için uygulamacıların yoğun faaliyet içinde olduğu, herkesin görüp bildiği bir gerçektir.

TMOK Spor Hukuku Komisyonu olarak, bizde bu tür gelişmeleri yakinen takip etmekte ve çeşitli sorunların çözümü için her türlü çabayı göstermekteyiz.

Bu kere de, spor hukukunun son zamanlarda ki bazı önemli sorunlarını ele alarak kamuoyu ile paylaşmayı uygun bulduk ve 2008 yılı sonlarında yaptığımız ilk sempozyumun devamı niteliğinde bu ikinci sempozyumu düzenleme kararı aldık.

Bu ikinci sempozyumu düzenleme düşüncemiz başta TMOK Başkanı Togay BAYATLI olmak üzere tüm Yönetim Kurulunun olumlu görüşleri ile ortaya çıktı. Konuşmacılarımızı tespit ettik, mutabakat sağladık ve geniş katılımlı bir toplantı gerçekleştirdik.

Toplantımızda ki tebliğler ve sonunda yapılan tartışmalar ise gerçekten üst seviyede idi. Katılımcıların büyük beğenisini kazandı. Ancak tebliğlerin temini, bazı konuşmaların deşifresi ve kitabın basıma hazırlanması biraz uzun sürdü. Dolayısı ile kitabın sizlerin bilgi ve değerlendirmesine sunulması için yapılan çalışmalar 3-3,5 ayımızı aldı. O nedenle bizleri maruz göreceğinize içtenlikle inanıyorum.

Bu sempozyumun gerçekleşmesinde ve sonuçta bu kitabın basılmasında bizlere büyük destek veren Sayın Başkan Togay BAYATLI'ya ve tüm Yönetim Kurulu'na şükranlarımı sunuyor, özverili çalışmaları nedeniyle profesyonel kadroya da ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

10 Mayıs 2010

Av. Türker ARSLAN
TMOK Başkan Yardımcısı ve
Spor Hukuku Komisyonu Başkanı

AÇILIŞ

Neşe GÜNDOĞAN / TMOK Genel Sekreteri

Sayın Bakanım, Sayın Valim, Sayın Başkanım;

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Spor Hukuku Komisyonu tarafından düzenlenen “Spor Hukukunda Güncel Sorunlar II” konulu sempozyumumuza hoş geldiniz. Sizleri şimdi büyük Atatürk, aziz şehitlerimiz ve ebediyete intikal etmiş Türk sporunun değerli isimleri adına bir dakikalık saygı duruşu ve ardından İstiklal Marşı’na davet ediyorum.

(Saygı duruşu yapıldı. İstiklal Marşı söylendi.)

Açılış konuşmalarını yapmak üzere Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı Sayın Togay Bayatlı’yı kürsüye davet ediyorum.

Togay Bayatlı / TMOK Başkanı

Sayın Bakanım, Sayın Valim, çok değerli konuklarımız. Hepiniz bu spor hukuku organizasyonunda bulunduğunuz için çok teşekkür ediyorum. Bu arada iki arkadaşımız Türker Arslan ve Kısmet Erkiner arkadaşlarımızın bu konuda vermiş oldukları emekler içinde onlara teşekkür etmek istiyorum. Spor hukukunun çok önemli bir konu olduğunu ve özellikle AB’nin spor hukuku konusunda yapmış olduğu bir takım çalışmalarla bu konuda bizim tam zamanında bir toplantıyla burada bulunmamız neredeyse birbiriyle birleşti diyebiliriz.

Şimdi sporu önce bir düşünce olarak ele alırsak, spor bir ekonomik faaliyet değildir. Özellikle profesyonel olmayan sporu da buna katacak olursak sadece sosyal yapısı önemli olan yani gençliği ele alarak bu gençliğin bu şekilde geçilmesini dürüst, sağlıklı ve de özverili bir şekilde yetişmesini sağlayan sporun, hukuk açısından da yönetilmesinin çok önemli olduğu bugün hem AB’de hem IOC’de konuşulmaktadır. AB içinde Avrupa Futbol Federasyonu Uluslararası Avrupa Futbol Konfederasyonu, UEFA, Uluslararası Olimpiyat Komitesi, Avrupa Olimpiyat Komiteleri birliği bunun yanı sıra birçok diğer spor ajansları hep bir araya gelip son zamanlarda AB tarafından yapılmasına çalışılan spor kanunu üzerinde bir hayli ciddi çalışmalar yürütülmektedir. Ama maalesef bu çalışmalarda iki ayrı grup teşkil edilmektedir. Sporcuların düşünceleri başka AB’nin düşünceleri başka. Bu konuda bir takım tartışmalar var. Ben böyle bir elit toplumun bulunduğu yerde bu konuyla ilgili bazı açıklamalar da bulunup sizi ilerde bu tar-

tışmaları görüşmenizi rica edeceğim. Benim haddim değil, ben hukukçu değilim ama bir not halinde bu konuları aldım ve size sunmak istiyorum. Sporun kendi kendini yönetmesi önemli bir konu halinde gelişmekte. Spor otonom bir olay olmalı deniyor ve bu sporun otonom yapısına AB'nin bu şekilde veya bir şekilde karışmaması gerektiği sözü şuanda konuşulan bir konu, Uluslararası Olimpiyat Komitesinde de konuşulan konu. Sporun kendi kendini yönetmesi bir simge olarak ifade edilmektedir. Yani bugün Uluslararası Olimpiyat Komitesi, FIFA, UEFA ve bunun gibi diğer mesela uluslararası spor federasyonlarının kendi kendilerini yönetmesi konusu şu anda gündemde olan bir konudur. Bu konu sizleri de zannediyorum ki ilgilendirecektir.

Genç sporcuların eğitimi konusu var. Şimdi spor artık 18 yaşın altına da indi Avrupa gençlik oyunları, dünya gençlik olimpiyatları ve buna benzer diğer emsal gençlik müsabakaları nedeniyle yaşlar 14-15 yaşa kadar düştü. Şuanda bunun 14-15 yaşa inmesi Singapur'da yazın Temmuz ayında yapılacak Avrupa Gençlik Olimpiyatları konusunda bir problem çıkarıldı. Problem nedir? Problem 14-15 yaşındaki çocukların başlarına bir sürveyan verilecekti. Ancak bu tasarruf nedeniyle yapılmadı. Singapur'da yapılacak olimpiyatlara gidilmesinin getireceği mahsurlar konuşulmaya başladı. Ve dendi ki; ben Avrupa'da varmış diyorlar ki hiçbir şekilde 15 yaşındaki çocukların tek başlarına spor yapmak için bir yere gitmeleri kanunen yasaktır ben bunu bilmiyordum. Bu konu bugün bizi de ilgilendiriyor. Neden ilgilendiriyor? Bizde Dünya Gençlik Olimpiyatlarına bizde bu yaşta bazı sporcularımızı götüreceğiz. Bu da ayrı bir tartışma konusu. Birçok ülke biz eğer hükümetimizden veya yetkili kaynaklardan müsaade alamazsak bu sporcuları götürmeyeceğiz. Çünkü Avrupa Dünya Olimpiyat Komitesi yeterli sayıda sürveyanın oraya gitmesini istemiyor tasarruf bakımından böyle bir konu da var. Buda bugün, şu anda güncel bir konu olarak tartışılıyor. Tabii buna benzeyen birçok konular var. Kanun dışı şans oyunları bugün özellikle futbolda ve diğer branşlara da yayıldı maalesef. Türkiye'de de dâhi hentbolu ve diğer branşlara da bu şekilde. Yalnız Türkiye de değil, dünyada da özellikle Avrupa'da da bunun olmadığından bahsediliyor. Bu da hepimizin bizi ilgilendirecek bir konu olarak düşünüyorum.

Sporculara verilen cezalar, acaba nereden verilmeli, nasıl yapılmalı? Bu cezaların iki türlü var. Bir tanesi federasyonlar tarafından verilen özellikle dopingi de ele alırsak, bir tanesi federasyonlar tarafından verilen cezalar. Diğerleri de bu cezalara itiraz edip bunun CAS'a götürüp CAS'da yeniden incelemesi yapılan cezalar. Yine şu anda gündemde olan konulardan biri bu. Benim tabii bu konuda söz söyleyecek kadar hukuki bir bilgim yok ama bunları sizlere anlatmak istiyorum ki sizler bunlar üzerinde bize daha iyi fikirler verebilirsiniz.

Doping konusu çok önemli. Doping konusunda çeşitli uygulamalar, çeşitli yaklaşımlar var. Bu birçok sporcu, doping konusunda yanlış bilgilendiğini, özellikle kim, nerede, ne zaman şeklinde sporculardan yıl boyu kontrol istemeleri, bunu insan haklarına aykırı olarak kabul ediyor genç sporcular yönetim birliği. Ama bu olay Avrupa Doping Merkezinde, Dünya Doping Merkezi'ne devam etmekte.

Bu da bir bildiğimiz bir başka sonuç. Tabii diğer hepimizin üzerinde durduğu ve Türkiye'de çok görülen olay ise ırkçılık ve şiddet olayı. Bu ırkçılık ve şiddet olaylarının bir şekilde bir çözüm bulunması isteniyor. İngiltere'de de var, Fransa'da da var. Hemen hemen her ülkede var. Ama bu konuda hukuki bir durum arz ediyor.

Yani önümüze birçok sporla ilgili kanunlar, sporla ilgili bir takım girişimler getirilecek. Bunların en önemli konusu da spor hukukunun bunu yapması. Yani spor hukukçularının çok önemli bir takım konularda çok değerli bir yazılım yapacaklarına inanıyorum. Lisans sisteminin çok haksız ve yanlış yapıldığı konuşuluyor. Sadece futbolda değil hemen hemen her branştaki lisans sisteminin daha düzgün daha hakça daha sporcuya hak verecek bir şekilde uygulanması gerektiği düşünülüyor. Bu da ayrı bir konu olarak geliyor. Bu konuda da bir takım yasal konuların yapılması isteniyor.

Spor kurallarının uygulanması; tabii bu daha çok federasyonların yapacağı bir iş. Ve diyorlar ki; spor kurallarının uygulanması konusu tamamen spor federasyonlarına ait bir iştir. Bunun ayrı bir şekilde yapılması mümkün değildir. CAS'ın global olarak tanınması, yani CAS, sadece Avrupa'da değil global olarak tanınmasında her tarafta, dünyanın her tarafında CAS'ın temsilcilerinin olmasında fayda var diye bir konuşuluyor.

Kulüplerin federe olması konusunda, yönetimin kontrolü ve pazarlama konularında kulüplerin pazarlama konularında gerekli bir yasanın bulunmadığı tam hakça veya gerekçenin bulunmadığı, konuda da bir takım çalışmaların yapılması isteniyor. Bunların merkezleştirilmesi bir de kulüplerin kişisel sahiplenmesi konusunda da bir takım çelişkiler ve eleştiriler var. Niçin kulüpler acaba, şahsi kişilerin eline geçiyor? Burada bir gizli sermaye yahut kara sermaye aktarımımı var? Ne gibi bir olay var ki, bunlar oluyor? Bu konuda gerekli kararların ve gerekli kanunlarının yasaların alınması isteniyor.

Son zamanlarda biliyorsunuz İngiltere'de dört tane büyük kulüp özel kişilerin sahibi haline geldiler. Bu konu da konuşuluyor. Benim bahsedeceğim konulardan en sonunda söyleyeceğim Avrupa Birliği ile kulüpler arasında

yani sadece kulüpler değil bütün federasyonlar ve diğerleri arasında bir birleşmenin Avrupa Birliği ile bir anlaşması konuşuluyor. Ama Avrupa Birliği de bu konuları tam olarak bilmiyor. Tam olarak bilmedikleri için siyasetçiler, politikacılar kendi bildikleri ve gördükleri şeyleri Avrupa Parlamentosunda kanun gibi ortaya koyuyor. Bu da bir sıkıntı yaratıyor. Ben tabii daha fazla sıkıntıdan bahsetmek istemiyorum ama size bir açılış vermek istedim. Bildiklerimiz, bize gelen haberlerden bize gelen bilgilerden, ben tahmin ediyorum ki; burada ki değerli arkadaşlarımızın hepsi bu konuda yorumlarını getireceklerdir.

Ben bu toplantının hayırlı ve başarılı olmasını dileyerek saygılarımı sunarak buradan ayrılıyorum.

Neşe GÜNDOĞAN / TMOK Genel Sekreteri

Sempozyumumuzun birinci oturumunu yönetmek üzere Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi Başkan Yardımcısı ve Spor Hukuku Komisyonu Başkanı, CAS Hakemi Sayın Avukat Türker Arslan'ı davet ediyorum.

TÜRKİYE MİLLİ OLİMPİYAT KOMİTESİ
SPOR HUKUKUNDA GÜNCEL SORUNLAR -II"

SEMPOZYUMU

30 Ocak 2010
Olimpiyatevi

1. BÖLÜM

Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN
(TMOK Başkan Yardımcısı / CAS Hakemi)

I. OTURUM

**ANAYASA MAHKEMESİ'NİN 02.07.2009 TARİH VE 2006/118 E SAYILI,
3289 SAYILI KANUNUN EK 9. MADDESİNİN BAZI HÜKÜMLERİNİN
İPTALİNE DAİR KARARININ SONUÇLARI VE TÜRK SPOR YARGISINA
OLASI ETKİLERİ**

Konuşmacı: Yrd. Doç. Dr. Taner AYANOĞLU
(Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi)

Oturum Başkanı: Av. Türker ARSLAN / TMOK Başkan Yardımcısı – CAS Hakemi

Sayın Bakanım, Sayın Valim, Sayın Başkanım, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesinin çok değerli üyeleri, değerli konuklar hepimiz hoş geldiniz.

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Spor Hukuku Komisyonu'nun düzenlediği bu seminerde sizlerle beraber olmak bizler için gerçekten çok mutluluk verici bir olay. Biz bu toplantıların ilkinin 2008 yılı sonunda yapmış idik. Bundan sonraki gelişmeleri de dikkate alarak TMOK Spor Hukuku Komisyonu olarak bir ikincisini yapmayı kararlaştırdık ve bu toplantıyı düzenledik. Bildiğiniz gibi, spor hukukunun, biraz önce başkanımın da belirttiği gibi, tartışılacak güncel konusu çok. Ancak, biz çok aktüel olan bazı konular üzerinde bugün ancak tartışabileceğimiz için, gündemdeki bu konuları tercih ettik ve bugün huzurlarımızdayız. Burada çok değerli konuşmacılarımız var. Bu konuşmacılarımızı sizlere takdim ettikten ve konuşmalarını yapmalarından sonra sizlerle birlikte tartışacağız ve bu tartışmalardan da spor hukukuna biraz daha fazla ışık, daha çok gelişmeyi sağlayacak imkânlar yaratmaya çalışacağız.

Bilindiği gibi son yıllarda spor hukukunda çok önemli gelişmeler oldu. Spor hukuku artık birçok kimsenin ilgilendiği bir hukuk dalı haline geldi. Üniversitelerimizde seçmeli de olsa spor hukuku dersi okutulmakta. Master ve doktora çalışmaları yapılmakta ve konuyla ilgilenen hukukçu arkadaşlar her geçen gün artmakta. Bu bize büyük mutluluk vermektedir.

Spor hukukun her geçen gün bu gelişiminin artması ve ülke sporunda spor hukukuyla ilgili çalışmaların çoğalmasa gerçekten gelecek açısında umut vericidir. Ama spor hukuku da diğeri bütün hukuk dalları gibi gelişmekte ve gelişmeye de devam edecektir. Bu gelişmeleri takip ederek önümüzdeki aşamalarda da bunları tartışmaya açacağız.

Değerli konuklar, ilk konuşmacımızı sizlere takdim etmek istiyorum. Yardımcı Doç. Dr. Taner Ayanoğlu, 1969 doğumlu. 1991 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Ana Bilim Dalında Araştırma Görevlisi olarak akademik göreve başladı. Aynı üniversite de yüksek lisans ve doktorasını tamamladı. 2004 yılından beri de İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde İdare Hukuku kürsüsünde Yardımcı Doçent olarak görev yapmaktadır. Kendisi bugün Anayasa Mahkemesi'nin 02.07.2009 tarihli 2006/118 esas sayılı kararında ortaya koyduğu sorunu sizlerle paylaşacak ve sizlerinde katkılarıyla ileriye dönük olarak bir takım çözüm yolları bulmaya çalışacağız. Buyurun Sayın Ayanoğlu.

Konuşmacı: Yrd. Doç. Dr. Taner AYANOĞLU / Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

ANAYASA MAHKEMESİNİN 02.07.2009 TARİH VE E.2006/118 SAYILI ve 3289 SAYILI KANUNUN EK 9. MADDESİNİN BAZI HÜKÜMLERİNİN İPTALİNE DAİR KARARININ SONUÇLARI VE TÜRK SPOR YARGISINA OLASI ETKİLERİ

GİRİŞ

Bu tebliğde ana hatları ile Anayasa Mahkemesi'nin 02.07.2009 tarih ve E.2006/118 sayılı ve 3289 sayılı kanunun ek 9. maddesinin bazı hükümlerinin iptaline dair kararının sonuçları ve Türk spor yargısına olası etkileri konusu incelenmeye çalışılacaktır.

Bu çerçevede öncelikle kronolojik olarak mezkur Anayasa Mahkemesi kararına konu yasal düzenleme ele alınacak, daha sonra bu yasal düzenlemenin Anayasa Mahkemesi önüne götürülmesi süreci hakkında bilgi verilecek, arkasından Anayasa Mahkemesi kararının kapsam ve dayanakları hakkındaki açıklamalar yapılarak bu bağlamda yüksek mahkemenin konuyla ilgili yaklaşım ve içtihatlarından örnekler verilecek, son olarak ise bu kararın kararının sonuçları ve Türk spor yargısına olası etkileri konusu incelenmeye çalışılacaktır.

I. İLGİLİ YASAL DÜZENLEME

Bilindiği üzere 3289 sayılı ve 21.05.1986 sayılı Gençlik Ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun, “Başbakanlığa bağlı,

merkezde katma bütçeli ve tüzel kişiliğe sahip Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün, taşrada ise özel bütçeli Gençlik ve Spor İl ve İlçe Müdürlüklerinin kurulmasına, teşkilat, görev ve yetkilerine ait esas ve usulleri düzenlemek” amacıyla çıkarılmıştır.

3289 sayılı kanunda 5105 sayı ve 03.04.2004 tarihli “Gençlik Ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile değişiklikler yapılmıştır.¹ Bu çerçevede 5105 sayılı kanunun 2. maddesi ile 3289 sayılı Kanuna ek madde olarak “özerklik” kenar başlıklı “EK MADDE 9” eklenmiştir.

12 fıkradan oluşan Ek Madde 9 şu şekildedir:

(1) Federasyonlara, talepte bulunmaları durumunda Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın teklifi ve Başbakanın onayı ile idarî ve malî özerklik verilebilir. Federasyonun kuruluşuna ilişkin kararın, Resmî Gazetede yayımlanması ile tüzel kişilik kazanılır.

(2) Özerk olan federasyonlar; organları genel kurulu tarafından seçimle göreve gelen, her türlü kararlarını kendi organları içerisinde alan, bütçesi genel kurul tarafından onaylanan ve ibra edilen federasyonlardır.

(3) Özerklikte aşağıdaki kriterler göz önünde bulundurulur:

¹ 5105 sayılı Kanun 13.03.2004 tarih ve 25401 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

a) Faal sporcu sayısı.

b) Faal kulüp sayısı.

c) Spor dalının ülkemiz veya dünyadaki yaygınlığı ve gelişme potansiyeli.

d) Gelirlerinin giderlerini karşılayabilme yeterliliği.

e) Spor dalının olimpiik olup olmadığı.

f) Federasyon veya bağıli kulüplerin tesis durumu.

(4) Özerkliği onanan federasyon, hazırlayacağı ana statü ve buna bağıli talimatlara göre genel kurulunu ve yetkilendireceğı diğer organlarının oluşumunu, görev ve yetkilerini belirler. Özerk federasyonlar, uluslararası federasyonların öngördüğü kurulları oluşturmak zorundadır.

(5) Özerk federasyonların; genel kurullarının toplanması ve çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar ile kimlerin oy kullanabileceğı ve Tahkim Kurulu ile ilişkileri Genel Müdürlükçe düzenlenecek çerçeve statü ile belirlenir. Özerk federasyonlarca hazırlanacak ana statü, çerçeve statüye aykırı olamaz.

(6) Özerk federasyonların ceza veya disiplin kurullarınca verilen kararlara karşı Genel Müdürlük bünyesinde oluşturulacak Tahkim Kuruluna itiraz edilebilir.

(7) Tahkim Kurulu yedi asıl ve yedi yedek üyeden teşekkül eder. Üyelerin beşinin hukukçu, ikisinin ise spor alanında bilimsel çalışmalar yapmış veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde bulunmuş kariyer sahibi kişi olmaları şarttır. Üyeler Genel Müdürün teklifi ve Genel Müdürlüğün bağıli olduğı Bakanın onayı ile altı yıl için görevlendirilirler. Üyeler kendi aralarından bir başkan seçerler. Tahkim Kurulu tarafından verilen kararlar kesindir. Tahkim Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

(8) Tahkim Kurulu, federasyon ile kulüpler; federasyon ile hakemler; federasyon ile teknik direktör ve antrenörler; kulüpler ile teknik direktör ve antrenörler; kulüpler ile oyuncular; kulüpler ile kulüpler arasında çıkacak ihtilaflar hakkında yönetim kurulunca verilecek kararlar ile disiplin veya ceza kurulu kararlarını, ilgililerin itirazı üzerine inceleyerek kesin karara bağlar.

(9) Özerk federasyonların gelirleri; katılım payı, tescil, vize, transfer, itiraz, ceza, yayın, sponsorluk, reklam, yardım, bağış ve benzeri gelirler ile federasyon bütçesinin öz gelirlerinin %15'ini geçmemek üzere Genel Müdürlük bütçesinden ayrılacak paydan oluşur.(10) Özerk federasyonların gelirleri ana statüsünde belirlenen usul ve esaslar dahilinde harcanır. Genel Müdürlük bütçesinden özerk federasyonlara, ilgili branşın alt yapısına ve eğitime

ilişkin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerektiğinde kaynak tahsis edilebilir. Özerk federasyonların tüm gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

(11) Genel Müdürlük, özerk federasyonların talebi durumunda, kendisine ait spor tesislerinin işletilmesini, menkul ve gayrimenkullerini bedelsiz olarak kırkdokuz yıla kadar federasyonun faaliyetleri için tahsis edebilir. Söz konusu spor tesisleri ile menkul ve gayrimenkullerin tahsis amacı dışında kullanılması halinde, tahsis işlemi Genel Müdürlükçe iptal edilir.

(12) Özerk federasyonların her türlü faaliyet ve işlemleri Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanlığın denetimine tâbidir. Bu denetim sonucunda görevi başında kalmasında sakınca görülen federasyon başkanı veya yönetim kurulu üyeleri hakkında karar almak üzere, Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakan, genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırır.”

II. EK MADDE 9’UN ANAYASA MAHKEMESİ ÖNÜNE GÖTÜRÜLMESİ SÜRECİ

Basında çıkan haber ve yorumlardan edinilen bilgiye göre 2005 yılındaki Basketbol Federasyonu seçimleri için adaylığını açıklayan spor yazarı Mahmut Kulcin tarafından Genel Kurul yapısını belirleyen çerçeve statü ve ana statünün iptali istemiyle 2004 yılında Danıştay 10. Dairesi nezdinde açılan E.2004/10931 sayılı dava ve İstanbulspor Kulübü Derneği tarafından Danıştay 10. Dairesi nezdinde açılan E.2004/12049 sayılı davalar üzerine ilk derece mahkemesi olarak davaya bakan Danıştay 10. Dairesi, çerçeve statü, ana statü ve GSGM bünyesindeki tahkim kuruluna ilişkin yasal dayanak olan Ek Madde 9’un anayasaya aykırılığını ciddi bularak Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.

Bu arada Danıştay 10. Dairesi, E.2005/9110 sayı ve 29.05.2006 tarihli kararıyla da Ek madde 9’un tahkime ilişkin düzenlemelerinin Anayasaya aykırılık yönünden incelenmesi için Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.²

Danıştay 10. Dairesince yapılan başvurular ile Anayasa Mahkemesi nezdinde ki E.2006/118 sayılı dosyada Ek Madde 9’un birinci ve beşinci fıkralarının iptalleri, E.2007/48 sayılı dosyada ise Ek Madde 9’un altıncı, yedinci ve sekizinci fıkralarının iptalleri istenmiştir.

Böylelikle her iki davada Ek Madde 9’un birinci, beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci fıkralarının iptalleri istenmiştir.

III. ANAYASA MAHKEMESİ KARARININ KAPSAMI

Anayasa Mahkemesi, önce E.2007/48 sayılı dosyadan görülen davada “*Ek Madde 9’un altıncı fıkrasının, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme’nin*

² Karar için bkz. Zübeyt Aydın’ın tebliği sonunda ek olarak yer alan “Özerklikle İlgili Yargı Kararları”, Sporda Özerklik , 16-17 Mayıs 2009, Birinci Basım, İstanbul 2009, s.53.

bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu fıkraya ilişkin başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE” karar vermiş sonrasında ise bu davanın E.2006/118 sayılı dava ile birleştirilmesine karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi, E.2006/118 sayılı dosyadan görülen davada ise, önce “*birinci fıkrası ile beşinci fıkrasının ikinci tümcesinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu fıkra ve tümceye ilişkin başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE” karar vermiş, sonrasında ise,*

“Ek Madde 9'un;

A- Beşinci fıkrasının birinci tümcesinin İPTALİNE,

B- Yedinci fıkrasının;

1- Dördüncü ve beşinci tümcelerinin İPTALİNE,

2- Kalan kısmının REDDİNE,

C- Sekizinci fıkrasının;

1- Sonunda yer alan “... kesin ...” sözcüğünün İPTALİNE,

2- Kalan kısmının REDDİNE,

D- Beşinci fıkrasının birinci tümcesinin iptali nedeniyle uygulanma olanağı kalmayan aynı fıkranın son tümcesinin de, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesinin ikinci fıkrası gereğince İPTALİNE,

E- Beşinci fıkrasının birinci tümcesi, yedinci fıkrasının dördüncü ve beşinci tümceleri ile sekizinci fıkrasının sonunda yer alan “... kesin ...” sözcüğünün iptal edilmesi nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edici nitelikte görüldüğünden, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 53. maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları gereğince, bu tümceye ilişkin İPTAL HÜKMÜNÜN, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAşLAYARAK BİR YIL SONRA YÜRÜRLÜĞE GÖRMESİNE”

Karar vermiştir.

Başka bir deyişle Anayasa Mahkemesi, 5. fıkranın “*zerk federasyonların; genel kurullarının toplanması ve çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar ile kimlerin oy kullanabileceği ve Tahkim Kurulu ile ilişkileri Genel Müdürlükçe düzenlenecek ereve statü ile belirlenir”* Şeklindeki birinci cmlmesini iptal etmiş, “*zerk federasyonlarca hazırlanacak ana statü, ereve*

statüye aykırı olamaz.” şeklindeki ikinci cümlesini uygulanma olanağı kalmadığı için iptal etmiş;

6. fıkranın “*Özerk federasyonların ceza veya disiplin kurullarınca verilen kararlara karşı Genel Müdürlük bünyesinde oluşturulacak Tahkim Kuruluna itiraz edilebilir.*” hükmünü iptal etmemiş;

7. fıkranın “*Tahkim Kurulu yedi asıl ve yedi yedek üyeden teşekkül eder. Üyelerin beşinin hukukçu, ikisinin ise spor alanında bilimsel çalışmalar yapmış veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde bulunmuş kariyer sahibi kişi olmaları şarttır. Üyeler Genel Müdürün teklifi ve Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın onayı ile altı yıl için görevlendirilirler. “ şeklindeki birinci, ikinci ve üçüncü cümlelerini iptal etmemiş; “Üyeler kendi aralarından bir başkan seçerler. Tahkim Kurulu tarafından verilen kararlar kesindir.” şeklindeki dördüncü ve beşinci cümlelerini iptal etmiş; ancak “*Tahkim Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.*” şeklindeki altıncı cümlesini iptal etmemiş;*

ve 8. fıkranın sonunda yer alan “... kesin ...” sözcüğünün İPTALİNE karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği ve etmediği hükümler çerçevesinde şu tespitler ve çıkarımlar yapılabilir:

Özerk federasyonların genel kurul yapısının GSGM tarafından çıkarılacak “çerçeve statü” ile düzenlenmesi Anayasaya aykırıdır.

Özerk federasyonların ceza veya disiplin kurullarınca verilen kararlara karşı Genel Müdürlük bünyesinde oluşturulacak Tahkim Kuruluna itiraz yolu öngörülmesi Anayasaya aykırı değildir

GSGM bünyesindeki Tahkim Kurulunun kararlarının kesin nitelik taşıması Anayasaya aykırıdır.

IV. ANAYASA MAHKEMESİ KARARININ DAYANAKLARI

Hemen belirtelim ki, Anayasa Mahkemesinin karar özeti bulunmakla birlikte, henüz gerekçeli karar yazılmamış ve Resmi Gazetede yayımlanmamış olduğundan, söz konusu iptal kararının anayasal dayanaklarının neler olduğunu şimdilik bilmiyoruz. Ancak, Anayasa Mahkemesinin hangi gerekçelere dayanmış olabileceğini kestirebilmek, özellikle önceki kararları dikkate alındığında güç değildir.

Özerk federasyonların genel kurul yapısının GSGM tarafından çıkarılacak “çerçeve statü” ile düzenlenmesi Anayasaya aykırılığı konusunda kararın dayanaklarının, ilgili yasal düzenlemenin özerklik bakımından yeterli güvence içermediği noktasına dayandığını düşünüyorum. Ancak bu konuda şu anda elimizde fazla veri olmadığını da kaydetmek gerekir.

GSGM bünyesindeki Tahkim Kurulunun kararlarının kesin nitelik taşıması Anayasaya aykırılığı konusunda ise, özellikle Yüksek Mahkemenin önceki yıllarda verdiği kararları yol gösterici niteliktedir. Anayasa Mahkemesinin bu kararında tahkim kurulunun teşkiline ve bu kurula itiraz yoluna ilişkin düzenlemeyi Anayasaya aykırı bulmadığını, ancak tahkim kurulu kararlarının kesin olduğuna ilişkin hükümlerle ilgili olarak iptal hükmü verdiği hususunun altını önemle çizmek gerekir. Bu husus da göstermektedir ki, Anayasa Mahkemesinin iptal kararının temel anayasal dayanakları, Anayasanın yargı yetkisine ilişkin 9. maddesi, hak arama hürriyetine ilişkin 36. maddesi ve idari işlem ve eylemlere karşı açılacak davalar bakımından yargı yolunun açıklığını düzenleyen 125. maddesi hükümleri olsa gerektir.

Şu hususu da açıklıkla belirtmek gerekir ki, iptal edilen yasal düzenlemelerde sadece “tahkim kurulu kararlarının kesin olduğu” hükmü yer almakta, ancak “kesinlik”ten ne anlaşılması gerektiğine ilişkin bir düzenleme yer almamaktadır.³ Ancak, Yüksek Mahkemenin “kesinlik” ifadesinin “tahkim kurulu kararlarına karşı yargı yoluna başvurulamaz” anlamına geldiği sonucunu çıkardığı ve bu sonucun Anayasaya aykırı olduğuna karar verdiği görülmektedir.

V. ANAYASA MAHKEMESİNİN TAHKİM MÜESSESESİNE İLİŞKİN İÇTİHADI

Anayasa Mahkemesi’ne göre tahkim müessesesi Anayasaya aykırı değildir.

Anayasa Mahkemesi, 4857 sayılı İş Kanununun 20. maddesinin birinci fıkrasına göre, işçi ile işverenin anlaşarak aralarındaki uyuşmazlığı özel hakeme

³ Hatırlatmak gerekir ki, 05.05.2009 tarih ve 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanun’un 6. Maddesinin 4. Fıkrasına göre “*Tahkim Kurulu kendisine yapılan başvuruları kesin ve nihai olarak karara bağlar ve bu kararlar aleyhine yargı yoluna başvurulamaz.*”

götürebilmelerine ilişkin düzenlemeyi Anayasanın 36. maddesindeki hak arama hürriyetine aykırı bulmamıştır.⁴

Anayasa Mahkemesi, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 22. maddesinde taraflara görevli ve yetkili mahkemeye başvurmadan önce belli değer altındaki uyuşmazlığı kısa sürede çözmek üzere tüketici sorunları hakem heyetlerine başvurma yükümlülüğü getirilmesine ilişkin düzenlemeyi de Anayasanın 36. maddesindeki hak arama hürriyetine aykırı bulmamıştır.⁵

(2) Anayasa Mahkemesine göre, taraf iradesine dayanmayan tahkim usulü Anayasanın hak arama hürriyetine aykırıdır.

Yüksek Mahkeme, 4857 sayılı İş Kanununun 20. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, toplu iş sözleşmesinde hüküm varsa işçi ile işverenin aralarındaki uyuşmazlığı özel hakeme götürülebilmelerine ilişkin düzenlemeyi Anayasanın 36. maddesindeki hak arama hürriyetine aykırı bularak iptal etmiştir.⁶

⁴ AYM, E.2003/66, K.2005/77, T.19.10.2005, R.G.24.11.2007-26710: “İşçinin, 20. maddenin birinci fıkrasındaki uyuşmazlığı özel hakeme götürme konusunda işverenle anlaşabilmesi yalnızca kendi iradesine ilişkindir. İşçi ancak özel hakeme gitme konusundaki iradesini kullandığında, dava açma seçeneğinden vazgeçmiş olduğundan Anayasa'nın 36. maddesine aykırılıktan söz edilemez. - Bu nedenlerle, kuralın “... taraflar anlaşılırsa uyuşmazlık aynı sürede özel hakeme götürülür” bölümü Anayasa'nın 36. maddesine aykırı değildir, iptal isteminin reddi gerekir.”

⁵ AYM, E.2006/78, K.2008/84, K.20.03.2008, R.G.01.07.2008-/26923: “Anayasa'nın 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı öngörülmüştür. Bu madde uyarınca, yapılacak yargılamanın kişiler yönünden gerçek bir güvence oluşturabilmesi için aranacak nitelikler de 36. maddede belirtilerek “Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınmaz.” denilmiştir. Anayasa'nın 141. maddesine göre davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması yargının görevidir. Bu görevin ağır iş yükü altında yerine getirilmesi zorlaşıkça, uyuşmazlıkların çözümü için alternatif yöntemlerin yaşama geçirilmesi, yargıya ilişkin anayasal kuralların etkililiğinin sağlanması bakımından gerekli görülebilir. Bu nedenle, taraflara görevli ve yetkili mahkemeye başvurmadan önce belli değer altındaki uyuşmazlığı kısa sürede çözmek üzere tüketici sorunları hakem heyetlerine başvurma yükümlülüğü getirilmiş, ancak bu aşamadan sonra kararı benimsemeyen tarafa yargı yolu açık tutulmuştur.”

⁶ AYM, E.2003/66, K.2005/77, T.19.10.2005, R.G.24.11.2007-26710: “20. maddenin birinci fıkrasının son tümcesi uyarınca, toplu iş sözleşmesine özel hakeme gitme hükmü konulmuşsa, bu hüküm normatif niteliktedir ve sendika üyesi olan işçiyi bağlar. Çünkü, 20. maddenin birinci fıkrasının son tümcesinde emredici nitelikte bir ifadeyle, “Toplu iş sözleşmesinde hüküm varsa ... özel hakeme götürülür” denilmektedir.

Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasına göre, herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı olarak iddiada bulunmak ve adil yargılanmak hakkına sahiptir.

İptali istenilen kuralın, “Toplu iş sözleşmesinde hüküm varsa veya” bölümüyle, toplu iş sözleşmesinin bu konudaki hükümlerine yasa hükmü gibi bağlayıcılık kazandırılmaktadır.

Özel hakem kararları ancak Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 533. maddesinde yer alan ve esas yönünden denetim olanak vermeyen nedenlerle temyiz edilebiliyor ise de, iptali istenilen kuralda yargı önünde davacı olarak esas yönünden iddiada bulunulmasına olanak verilmemiş olması hak arama özgürlüğünü sınırlamaktadır.

Bu nedenle kuralın “Toplu iş sözleşmesinde hüküm varsa veya” bölümü Anayasa'nın 36. maddesine aykırıdır, iptali gerekir.”

(3) Anayasa Mahkemesi'ne göre, kişilere yargı mercileri önünde dava hakkı tanınması, adil bir yargılamanın ön koşulunu oluşturur.

Anayasa Mahkemesi bir kararında, Anayasanın 36. maddesinde öngörülen hak arama hürriyetinin unsurlarını şu şekilde belirlemiştir:

“Anayasa'nın 36. maddesinde; “Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davalı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınmaz”, denilmektedir. Maddeyle güvence altına alınan dava yoluyla hak arama özgürlüğü, kendisi bir temel hak niteliği taşımasının ötesinde diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmasını ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden birisini oluşturmaktadır. Gerçekten, karşılaştığı bir suçlamaya karşı kişinin, kendisini savunabilmesinin ya da maruz kaldığı haksız bir uygulama veya işleme karşı haklılığını ileri sürüp kanıtlayabilmesinin en etkili ve güvenceli yolu yargı mercileri önünde dava hakkını kullanılabilmesidir. Kişilere yargı mercileri önünde dava hakkı tanınması, adil bir yargılamanın ön koşulunu oluşturur.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin adil yargılanma hakkının düzenlendiği 6. maddesine ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında da, dava yoksa adil, aleni ve gecikmesiz bir yargılamadan söz edilemeyeceği (Golder/İngiltere, 21.2.1975, A 18, s.12, paragraf 37 (b)); mahkeme önünde hak arama yolunun fiilen yahut hukuken geçici de olsa kapatılmasının veya kullanımını imkansız kılan koşullara bağlayarak sınırlandırılmasının adil yargılanma hakkının ihlali anlamına geleceği (Airey/İrlanda, 9.10.1979, A 32, s.12) belirtilmiştir.”⁷

---

⁷ AYM, E.2001/5, K.2002/42, T.28.03.2002, R.G. 05.09.2002-24867. Benzer yönde tespitler içeren diğer bir karar için bkz. AYM, E.2004/25, K.2008/42, T.17.01.2008, R.G.21.02.2008-26794: “Anayasa'da, Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratik hukuk devleti niteliği vurgulanırken, devletin tüm eylem ve işlemlerinin yargı denetimine bağlı olması amaçlanmıştır. Yargı denetimi, hukuk devletinin “olmazsa olmaz” koşuludur.

Anayasa'nın 36. maddesinde, “Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınmaz” denilmektedir. Maddeyle güvence altına alınan dava yoluyla hak arama özgürlüğü, kendisi bir temel hak niteliği taşımanın ötesinde, diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmasını ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden birini oluşturmaktadır. Kişinin uğradığı bir haksızlığa veya zarara karşı kendisini savunabilmesinin ya da maruz kaldığı haksız bir uygulama veya işleme karşı haklılığını ileri sürüp kanıtlayabilmesinin, zararını giderebilmesinin en etkili ve güvenceli yolu, yargı mercileri önünde dava hakkını kullanılabilmesidir. Kişilere yargı mercileri önünde dava hakkı tanınması adil yargılamanın ön koşulunu oluşturur.”

Yine Anayasa Mahkemesine göre, “*Hak arama özgürlüğü, toplumsal barışı güçlendiren dayanaklardan biri olmakla birlikte bireyin adaleti bulma, hakkı olanı elde etme ve haksızlığı giderme uğraşının uygar yoludur. Uluslararası hukuk kaynaklarında özgün yeri bulunan hak arama özgürlüğü, değişik alanlardaki özellikleriyle İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 6-12. maddelerinde de düzenlenmiştir. İnsan varlığını soyut ve somut değerleriyle koruyup geliştirmek amacıyla hukuksal olanakları kapsamlı biçimde sağlama, bu konuda tüm yollardan yararlanma hakkını içeren hak arama özgürlüğü, hukuk devletinin başlıca ölçütlerinden, çağdaş demokrasinin gereklerinden ve vazgeçilmez koşullarından biridir.*”⁸

(4) Anayasa Mahkemesine göre, Anayasada hak arama hürriyeti için herhangi bir sınırlama sebebi öngörülmediğinden, yargı yolunu kapatan yasal düzenlemeler Anayasaya aykırıdır.

Anayasa Mahkemesine göre, Anayasanın 36. maddesinde herhangi bir sınırlama sebebi öngörülmediğinden, hak arama hürriyetinin kanunla sınırlandırılması mümkün değildir.⁹

---

⁸ AYM. E.2006/33, K.2006/36, R.G.10.01.2007-26399, AYM, E.2006/20, K.2006/25, R.G.10.01.2007-26399.

⁹ AYM, E.2001/5, K.2002/42, T.28.03.2002, R.G. 05.09.2002-24867: “*İtiraz konusu kuralla, kendisine 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca harcamalara katılma payı tahakkuk ettirilen bir mükellefin buna karşı dava açabilmesi, söz konusu payın yarısının önceden ilgili belediyeye ödemesi şartına bağlanmıştır. Harcamalara katılma paylarına karşı dava açılabilmesinin böyle bir şarta bağlanarak sınırlandırılmasının, ilgili belediyelerin söz konusu gelirleri öncelikle tahsil ederek projelerini kısa sürede tamamlamaları ve bu konudaki dava sayısının azaltılarak mahkemelerin iş yükünün hafifletilmesi gibi kamu yararına yönelik nedenlere dayandırıldığı anlaşılmaktadır. Ancak Anayasa'nın 13. maddesinde temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması, Anayasa'nın ilgili maddelerinde özel sınırlandırma nedeni bulunmasına bağlı tutulmuştur. Anayasa'nın dava hakkının düzenlendiği 36. maddesinde bu hakkın sınırlandırılması konusunda özel bir sınırlama nedenine yer verilmemiştir. Bu nedenlerle, dava hakkının sınırlandırılması Anayasa'nın 36. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.*”

AYM, E.2003/7, K.2005/71, T.18.10.2005, R.G.22.02.2006-26088: “*Hak arama hürriyetini düzenleyen Anayasa'nın 36. maddesinde, “Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınmaz” denilerek yargı mercilerine davacı ve davalı olarak başvurulabilme ve bunun tabii sonucu olarak da kişinin yargı mercileri önünde iddia, savunma, adil yargılanma hakkına sahip olduğu güvence altına alınmış ve özel sınırlama nedenleri öngörülmemiştir. (...) Anayasa'da özel bir sınırlandırma nedeni öngörülmemiş olan hak arama özgürlüğünün itiraz konusu kuralla sınırlandırılması, Anayasa'nın 13. maddesine de aykırıdır.*”

Yine yüksek Mahkemeye göre kişilere dava açma hakkı tanımayan yasal düzenlemeler, hukuk devleti ilkesi ve hak arama özgürlüğüyle bağdaşmaz.¹⁰ Nitekim Anayasa Mahkemesi, 2918 sayılı Trafik Kanunu'nun 115 maddesindeki muhatabın yüzüne karşı kesilen trafik cezalarının kesin olduğu yönündeki hükmünü, yargı denetimini kapatması sebebiyle hak arama özgürlüğüne aykırı olarak iptal etmiştir.¹¹

¹⁰ AYM, E.2004/25, K.2008/42, T.17.01.2008, R.G.21.02.2008-26794: “İtiraz konusu kuralla, taşınmaz malı kamulaştırılmış sayılan kişiye tazminat davası açma hakkı tanınmamaktadır. “Bedel artırımına” dönük olmaması kaydıyla açılan tazminat davasının yargı denetiminin engellenmesi, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlüğü alanına yapılmış açık bir müdahale niteliğindedir; hukuk devleti ilkesi ve hak arama özgürlüğüyle bağdaşmaz. -Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2. ve 36. maddelerine aykırıdır. (...)”

¹¹ AYM, E.2003/105, K.2007/98, T.12.12.2007, R.G.30.01.2008-26772:

“Başvuru kararında, muhatabın yüzüne karşı düzenlenen ve o sırada tebliğ edilen trafik para cezası tutanağının idari işlem olduğu, ancak itiraz konusu kural ile yüze karşı kesilen bu para cezalarının kesin kabul edilmek suretiyle yargı yolunun kapatıldığı, bu durumun ise Anayasa'nın 36. ve 125. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesine göre Anayasa Mahkemesi, kanunların, kanun hükmünde kararname ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasa'ya aykırılığı hususunda ilgililer tarafından ileri sürülen gerekçelere dayanmaya mecbur değildir. Anayasa Mahkemesi taleple bağlı kalmak kaydıyla başka gerekçe ile de Anayasa'ya aykırılık kararı verebilir. Bu nedenle, itiraz konusu kural ilgisiz nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir:

İtiraz konusu kuralda, 116. maddede gereğince tescil plakasına göre suç tutanağı düzenlenmesi halinde, buna itirazın mümkün olabileceği, bunun dışında trafik suçlarından dolayı ceza tutanakları ile belirlenen idari para cezalarının ise kesin olup, yargı yoluna başvurulamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Anayasa'nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğu hükme bağlanmıştır:

Hukuk devleti, insan haklarına saygı gösteren, bu hakları koruyucu adaletli bir hukuk düzeni kurup sürdürmekle kendisini yükümlü sayan, bütün etkinliklerinde hukuka ve Anayasa'ya uyan, işlem ve eylemleri bağımsız yargı denetimine bağlı olan devlet demektir. Böyle bir düzenin kurulması, yasa, yürütme ve yargı alanına giren tüm işlem ve eylemlerin hukuk kuralları içinde kalması, temel hak ve özgürlüklerin anayasal güvenceye bağlanmasıyla olanaklıdır.

Başta hukuk devleti ilkesiyle hak arama özgürlüğü olmak üzere tüm anayasal gereklere uyarak idari para cezasını gerektirecek eylemleri, cezaları ve bunların koşullarını belirleme yetkisi yasa koyucunun takdirindedir.

Anayasa'da, Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratik hukuk devleti niteliği vurgulanırken, devletin tüm eylem ve işlemlerinin yargı denetimine bağlı olması amaçlanmıştır. Çünkü, yargı denetimi hukuk devletinin “olmazsa olmaz” koşuludur.

Anayasa'nın 36. maddesinde, “Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz” denilmektedir. Maddeyle güvence altına alınan dava yoluyla hak arama özgürlüğü, kendisi bir temel hak niteliği taşımasının ötesinde, diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmasını ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden birisini oluşturmaktadır. Gerçekten, karşılaştığı bir suçlamaya karşı kişinin kendisini savunabilmesinin ya da maruz kaldığı haksız bir uygulama veya işleme karşı haklılığını ileri sürüp kanıtlayabilmesinin en etkili ve güvenceli yolu yargı mercileri önünde dava hakkını kullanabilmesidir. Kişilere yargı mercileri önünde dava hakkı tanınması adil bir yargılamanın ön koşulunu oluşturur.

İtiraz konusu kural, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlüğü alanına yapılmış açık bir müdahale niteliğindedir.”

Anaya Mahkemesi bir başka kararında da hukuk devleti ilkesi ile hak arama özgürlüğü arasındaki bağıntıyı şu şekilde açıklamaktadır: “Anayasa’nın 36. maddesinde, “Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı ve davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir”, 125. maddesinde, “İdarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolu açıktır”; denilmiştir; 2. maddesinde de, Türkiye Cumhuriyeti’nin bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir.

- Hukuk devleti idarenin, tüm eylem ve işlemlerinin hukuk kurallarına bağlı olduğu devlettir. Hukuk Devletinin temel özelliği, devlet içinde tüm kamusal yaşamın ve yönetimin yargı denetimi altında olmasıdır. Bu nedenle, Anayasa idari işlemlere ve eylemlere karşı yargı yolunu açık tutmuştur.”¹²

(5) Anayasa Mahkemesine göre, tahkim kurulları yargı yetkisi kullanan yargı mercii değildir.

Anayasa Mahkemesine göre idari makam ve kurulların uyuşmazlık çözümüne ilişkin kararları yargı kararı niteliğinde değildir.¹³

Anayasa Mahkemesi, bir kararında, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması

¹² AYM, E. 1996/13, K.1998/40, T. 23.06.1998, R.G.24.05.2000

¹³ AYM, E.2004/79, K.2007/6, T.25.01.2007, R.G.17.01.2008 – 26759: “... ilçe ve ilk kademe belediyeleri arasında, hizmetlerin yürütülmesiyle ilgili çıkabilecek ihtilafların yargı yoluna gidilmeden çözümüne katkı sağlamayı amaçlayan düzenlemeye dayanılarak alınabilecek yönlendirici veya düzenleyici nitelikteki bir büyükşehir belediye meclisi kararının yargı kararı gibi değerlendirilmesine olanak bulunmadığı gibi, bu tür kararlara karşı yargı yolunu engelleyen bir durum da söz konusu değildir.”

Hakkında Kanun'un 22. Maddesine göre oluşturulan Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerinin, yargı organlarının ve mensuplarının Anayasada belirtilen niteliklere sahip olmaması nedeniyle "mahkeme" niteliği taşımadığına ve yargı mercii olmadığına¹⁴, bir başka kararında ise tüketici sorunları hakem heyetlerinin, yargı işlevi yerine getiren bir kurul olmadığına karar vermiştir.¹⁵

(5) Anayasa Mahkemesine göre, tahkim müessesinin Anayasanın 36. maddesindeki hak arama hürriyetine aykırı olmaması için, tahkim kararlarına karşı yargı yolunun açık olması şarttır

Anayasa Mahkemesine göre, tahkim usulünde Anayasanın hak arama özgülüğüne aykırılığı bertaraf eden en önemli unsur, hakem heyetine başvuru yükümlülüğünün arkasından kararı benimsemeyen tarafa yargı yolu açık tutulması ve dava ve itiraz hakkının önlenmemesidir. Anayasa Mahkemesine göre, tahkim müessesinin Anayasanın 36. maddesindeki hak arama hürriyetine aykırı olmaması için, tahkim kararlarına karşı yargı yo-

¹⁴ AYM, E.2007/53, K.2007/61, T.31.05.2007, R.G.27.12.2007-26739

"Anayasa'nın 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı öngörülmüş, 138-158. maddelerinde "Genel Hükümler" ve "Yüksek Mahkemeler" başlıkları altında yargı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır. Bu maddelerde Yüksek Mahkemeler ile bunların başında buldukları yargı düzenleri sayılmış ve mahkemeler ile hakimlik ve savcılık mesleğinin temel kuralları belirlenmiştir.

Yargı yetkisini Türk Milleti adına kullanacak olan bir merciin mahkeme olarak kabul edilmesi için kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılamaya usullerinin yasayla düzenlenmesi, karar organlarının hakimlerden teşekkül etmesi, yargılama tekniklerini uygulayarak ve genelde dava yolu ile uyuşmazlıkları ve anlaşmazlıkları çözümlenmekle görevli olması, görev yapan üyelerin atanmalarının, hak ve ödevlerinin, emekliye ayrılmalarının, Anayasa'nın öngördüğü mahkemelerin bağımsızlığı ve hakim teminatı esaslarına göre düzenlenmiş olması ve Anayasa'da sayılan ve başında bir yüksek mahkemenin bulunduğu yargı düzenlerinden birinde yer alması gereklidir.

Tüketici Sorunları Hakem Heyeti ise, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un değişik 22. maddesine göre, illerde Sanayi ve Ticaret İl Müdürü veya görevlendireceği bir memur, ilçelerde kaymakam veya görevlendireceği bir memur başkanlığında, belediye, baro, ticaret ve sanayi odası ile esnaf ve sanatkar odası ve tüketici örgütlerinden seçilerek görevlendirilecek beş kişiden oluşmaktadır.

Buna göre, Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri, yargı organlarının ve mensuplarının Anayasa'da belirtilen niteliklerine sahip değildir.

Bu nedenlerle başvuran Tüketici Sorunları Hakem Heyeti "mahkeme" niteliği taşımadığından, itirazın başvuranın yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir."

¹⁵ AYM, E.2006/78, K.2008/84, K.20.03.2008, R.G.01.07.2008-/26923: *"Buna göre tüketici sorunları hakem heyetlerinin, yargı işlevi yerine getiren bir kurul olarak düzenlenmedikleri anlaşılmaktadır. Belli değerler altındaki uyuşmazlıklar için tüketici sorunları hakem heyetlerine başvurunun zorunlu olduğu ve heyetlerin vereceği kararların bağlayıcı nitelik taşıdığı belirtilmiş ise de, bu kararlara karşı onbeş günlük süre içinde tüketici mahkemelerine de itiraz edilebilecektir. Tüketici sorunları hakem heyetleri yargı yetkisine sahip olmamakla birlikte yasakoyucu, bu heyetlerin vermiş olduğu kararların yerine getirilmesi için etkili bir takip yolu olan ilamli icra yolunu kabul etmiştir."*

lunun açık olması şarttır. Nitekim Yüksek Mahkemeye muhtelif kararlarında bu hususu açıkça ortaya koymuştur.^{16, 17}

VI. ANAYASA MAHKEMESİ KARARININ SONUÇLARI VE TÜRK SPOR YARGISINA ETKİLERİ

Anayasa Mahkemesinin yukarıda aktarılan içtihadı açıkça göstermektedir ki, GSGM bünyesinde oluşturulan tahkim kurulu kararlarının kesinliği yolundaki düzenlemenin Yüksek Mahkeme tarafından iptal edilmesi sürpriz değildir.

Anayasa Mahkemesinin içtihadına göre, taraf iradesine dayanmayan mecburi tahkim usulünün Anayasaya uygun olabilmesi için, tahkim kurulu kararlarına karşı yargı yolunun açık tutulması şarttır. Aksine her yasal düzenleme, -meğerki bir Anayasa değişikliği olmaz ise- Anayasanın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesine, 36. maddesindeki hak arama hürriyetine ve 125. maddesindeki idari işlem ve eylemlere karşı yargı yolunun açıklığı ilkesine aykırı olacak ve Yüksek Mahkemenin önüne geldiğinde iptal yaptırımıyla karşılaşacaktır.

Muhtemel bir iptal yaptırımından kaçınmak için çare olarak “Gençlik Ve Spor Genel Müdürlüğü Özerk Spor Federasyonları Çerçeve Statüsü”nde özerk federasyonların “özel hukuk hükümlerine tabi” olduğunu ifade etmenin bir yararı olmadığı da görülmektedir. “Özel hukuk hükümlerine tabilik” unsurunun kanunla konulması da arzu edilen sonucu sağlamayacaktır. Çünkü, tahkim kurulu, federasyonlar içinde değil GSGM bünyesinde yer al-

¹⁶ AYM, E.2006/78, K.2008/84, K.20.03.2008, R.G.01.07.2008-/26923: “... Bu nedenle, taraflara görevli ve yetkili mahkemeye başvurmadan önce belli değer altındaki uyuşmazlığı kısa sürede çözmek üzere tüketici sorunları hakem heyetlerine başvurma yükümlülüğü getirilmiş, ancak bu aşamadan sonra kararı benimsemeyen tarafa yargı yolu açık tutulmuştur. (...) Bu durumda dava ve itiraz hakları önlenmediğinden hak arama özgürlüğünün kısıtlandığından da söz edilemez.”

¹⁷ AYM, E.2003/98, K.2004/31, T. 03.03.2004: “Anayasa'nın 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı öngörülmüştür. Bu madde uyarınca, yapılacak yargılamanın kişiler yönünden gerçek bir güvence oluşturabilmesi için aranacak nitelikler de 36. maddede belirtilerek “Herkes, meşrû vasıta ve yollarından faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz.” denilmiştir. Anayasa'nın 141. maddesiyle de davaların en az g-iderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması görevi yargıya verilmiştir. Bu görevin ağır iş yükü altında yerine getirilmesi zorlaştıkça, uyuşmazlıkların çözümü için alternatif yöntemlerin yaşama geçirilmesi, yargıya ilişkin anayasal kuralların etkililiğinin sağlanması bakımından gerekli görülebilir. Bu durumda yasakoyucu, taraflara görevli ve yetkili mahkemeye başvurmadan önce aralarındaki uyuşmazlığı kısa sürede çözmek üzere baro hakem kuruluna başvurma yükümlülüğünü getirebilir. **Ancak bu aşamadan sonra kararı benimsemeyen tarafa ilk derecede ve/veya temyiz aşamasında yargı yolunun açık tutulması, hakem kurullarının oluşumunun ve çalışma yönteminin, uzmanlığın önemi de gözetilerek hukuk devleti ilkeleriyle uyum içinde düzenlenmesi gerekir.**” (Altı tarafımızdan çizilmiştir)

maktadır. Kaldı ki federasyonların özel hukuka tabi olduğu kanunla belirlense dahi, bu durum ne özerk federasyonların gerçekten özel hukuka tabi oldukları sonucunu doğurur, ne kamu tüzel kişiliklerini bertaraf eder. Nitekim Danıştay 10. Dairesi, E.2004/12049 sayılı davada verdiği 30.05.2006 tarihli Anayasa Mahkemesine başvuru kararında özerk federasyonların “*kamu hukuku alanında faaliyet göstermek üzere, hizmet yönünden yerinden yönetim ilkesine göre kurulan, hizmetle sınırlı olmak üzere kamusal yetkiler kullanan ve idarenin bütünlüğü ilkesi uyarınca merkezi idarenin vesayet denetimine tabi birer kamu kurumu olduğunu* tespit etmektedir.¹⁸

Diğer taraftan, bir an için bazılarının TFF için ileri sürüldüğü¹⁹ gibi federasyonların özel hukuk kişisi olduğu kabul edilerek tahkim kurullarının federasyonlar içinde teşkil edilebileceği yönünde yasal düzenleme yapılsa dahi, bu durumda tahkim kurulu kararlarının idari işlem niteliği ortadan kalkacağı ve Anayasanın 125. maddesine aykırılık engeliyle karşılaşılacağı düşünülebilir. Ancak Anayasanın 36. maddesindeki hak arama hürriyetin kapsamına sadece idari işlemlere karşı yargı yoluna başvurma hakkı değil, kamu hukuku özel hukuk ayrımı gözetilmeksizin her türlü hak ihlale karşı yargı mercilerine başvurma hakkı girmektedir.

VII. GENEL DEĞERLENDİRME

Görülüyor ki, bir yandan tahkim kurulu kararlarına kesinlik niteliği bahşedilmek ve bu suretle bu kararlara karşı yargı yolu kapatılmak arzu edilmekte, ancak öte yandan Anayasanın ilke ve kuralları bu sonucun doğmasını mümkün kılmamaktadır.

Bir orta yol bulunmadığı sürece, iki temel seçenek vardır:

Birincisi, tahkim kurulu kararlarına karşı yargı yolunu kapatmaya yönelik olarak Anayasa’da değişiklik yoluyla hak arama hürriyetine istisnalar getirmek ve Hukuk Devleti ilkesini yumuşatmak.

İkincisi ise, mevcut Anayasal ilke ve kurallara uygun yasal düzenlemeler yaparak devam etmek ve tahkim kurulu kararlarına karşı yargıya başvuru hakkını kabullenerek, bunun olası sonuçlarını göğüslemek.

Bu iki yoldan herhangi birinin kolaylıkla seçilebileceğini söylemek gerçekten zor.

---

¹⁸ Karar için bkz. Zübeyt Aydın’ın tebliği sonunda ek olarak yer alan “Özerklikle İlgili Yargı Kararları”, Sporda Özerklik, 16-17 Mayıs 2009, Birinci Basım, İstanbul 2009, s.53.

¹⁹ Hemen belirtelim ki, kanaatimizce TFF’yi özel hukuk kişisi kabul etme olanağı yoktur.

Bir kere adını koyalım ve şunu açıkça ifade edelim: Tahkim Kurulu kararları kesindir ve yargıya başvurulamaz demek, başka ve daha açık bir deyimle bu konuda hak arama özgürlüğü yoktur, engellenmiştir demektir. Hak arama özgürlüğünün daha doğrusu hakkının ortadan kaldırılmasının sporun parasal değerinin korunmasına yardımcı olduğu yadsınamaz ise de, bunun karşılığında kaybedilen diğer değerleri düşünmek hatadır denebilir mi?

Nedense spor hukuk söz konusu olduğunda uyuşmazlıkların tahkim tarafından kesin bir şekilde çözülmesi gerektiği ve bunun fayda ve gerekliliği konusunda hararetle düşünceler dile getirilmekte, ancak mahrum kalınan şey olan hak arama hakkı ve özgürlüğü önemsiz bir değer gibi algılanmakta ve dile getirilmektedir. Hâlbuki konuya bir de hak arama özgürlüğü pence-resinden bakmanın dayanılmaz cazibesini ötelememek gerekir. Anayasanın 36. maddesinde yer alan hak arama özgürlüğü mutlak ve istisna kabul etmez bir kuraldır. Hem özel hukuk alanını hem kamu hukuku alanını kapsamaktadır. Bu kuralın mutlak ve istisna kabul etmez yapısından şikayet edilmesi, bu özgürlükte delikler açılması, sonuçta hak arama özgürlüğünün manasız ve içi boş bir hale gelmesi demektir.

Ancak seçilecek yolun belirlenmesinde ışık tutması ve üzerinde hep birlikte düşünmek amacıyla şu soruyu bir kez daha yöneltmek gerekir:

“Tahkim Kurulu Kararlarının kesinliğine ve yargı yoluna başvurulmazlığına neden ihtiyaç vardır?”

Bu soruya cevap ararken öncelikle bir tespitin altını özellikle çizmekte yarar vardır. Gerek TFF tahkim kurulu ve de gerekse GSGM tahkim kurulu, yapı itibarıyla, uyuşmazlığın taraflarınca belirlenmiş hakemlerden değil atanmış kişilerden oluşmaktadır. GSGM tahkim kurulu üyeleri, 3289 sayılı Kanunun Ek 9. Maddesi uyarınca Genel Müdürün teklifi ve Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın onayı atanmaktadır. TFF tahkim kurulu üyeleri ise, 5894 sayılı Kanunun 6/3. maddesi uyarınca TFF yönetim kurulunca çıkarılan TFF Tahkim Kurulu Talimatının 3. maddesine göre Federasyon Başkanının teklifi ve Yönetim Kurulunun kararı atanmaktadır. Diğer taraftan spor uyuşmazlıkları bakımından taraf iradelerinden yetki almayan bu kurullara başvuru zorunluluğu mevcuttur.

Bu kurulların “tahkim kurulu” adı taşımasına rağmen gerçek anlamda bir tahkim heyeti hüviyeti mi yoksa uyuşmazlık çözen idari kurul mu olduğu tartışması bir kenara bırakılırsa, aslolan spor uyuşmazlıklarının tahkim kurullarınca çözülmesinden ziyade bunları yargı denetimden kaçırma isteğidir.

Bununla birlikte Anayasa Mahkemesi içtihadı çerçevesinde istenen sonuca ulaşmanın seçeneği de yok değil. Anayasa Mahkemesine göre mecburi tahkim denilen usulde yargıya başvuru yolu kapatılamaz ise de, taraf iradelerine dayanan tahkim usulünde bu mümkün olabilir. Ancak bunun için, spor örgütlenmelerinin bu faaliyetlerin süjelerinin iradelerine tabi olarak ve serbestlik içinde oluşturulması gerekir. Yoksa bunun yolu kamu tüzel kişi niteliği taşıyan ve kamu kudreti ayrıcalıkları kullanan özerk federasyonların özel hukuk hükümlerine tabi imiş gibi yapılması değildir.

Bir diğer seçenek ise, yargı denetiminin öcü olmadığını kabul ederek bu denetimi etkin ve süratli bir şekilde hayata geçirmek ve bu bağlamda spor mahkemeleri seçeneği üzerinde ciddi ciddi düşünmek olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Teşekkürler Taner Hoca, fevkalade kapsamlı bir tebliğ sundunuz. Taner Hoca Anayasa Mahkemesi'nin kararını irdelerken kafamızı da oldukça karıştırdı. Tahkim Kurulu ile ilgili birçok enteresan tartışma konuları ortaya attı. Ben 15

sene Tahkim Kurulu'nda görev yaptım. O nedenle söylediğiniz bazı şeylere katılmam zaten mümkün değil. Ancak, burada benimle beraber görev yapan çok değerli arkadaşlar var. Herhalde onlarda bu endişelerini ve karşı görüşlerini dile getireceklerdir. Ben fazla yorum yapmak istemiyorum bu konuda. Şimdi söz almak isteyenlere söz vermek istiyorum sırayla. GSGM'den misiniz?

Avukat Yaşar AVŞİN

Herkes İçin Spor Federasyonu olarak Ankara Barosu Spor Hukuku Komisyonu Yönetim Kurulu Üyesiyim.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Buyurun.

Avukat Yaşar AVŞİN

Öncelikle konuşmacı arkadaşımıza teşekkür ediyorum. Şimdi Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı değerlendirilirken sadece tahkim ile ilgili kısmı değerlendirildi. Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı ek 9. maddenin 5. fıkrasını da iptal etmişti. İlk başta değindiniz ama. Bu 5. maddenin iptali ile ilgili görüşünüzü almak istiyordum. Yani çerçeve statünün konumu ne oldu.

Konuşmacı: Yrd. Doç. Dr. Taner AYANOĞLU

Şimdi o noktada elimizde çok fazla veri yok, hangi gerekçeye dayanarak bunu iptal etti noktasında. Ancak diğer konuda olduğundan daha yumuşak bir zemin üzerinde olduğumuzu da ifade etmek gerekir. Tahminimi söylüyorum. Muhtemeldir ki; Anayasa Mahkemesi, bir taraftan federasyonlara özerklik verirken diğer taraftan özerklikle bağdaşması mümkün olmayan bir çerçeve statü düzenlemesini esas almasını Anayasa'ya aykırı buldu. Söylediğimi biraz daha açmak gerekirse, özel federasyonların kurullarını genel kurul seçecek. Peki, genel kurul nasıl oluşacak? Genel kurulun nasıl oluşacağını çerçeve statü düzenliyor ve diğer statülerde çerçeve statüye aykırı olmayacak. Çerçeve statüyü kim çıkarıyor? Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü. Dolayısıyla çerçeve statüye dayanılarak çıkarılacak statüleri de federasyon çıkarıyor. Burada seçimleri yapacak genel kurulun yapısının özerk bir şekilde belirlenmediği, belirlenemeyeceği endişesi ile iptal etti diye düşünüyorum ben. Burada aslında ciddi bir problem var. Genel kurulda kimlerin yer alacağını kim belirliyor? Yönetim kurulu belirliyor ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü belirliyor. Burada bir sıkıntı var. Buradan iptal etti

diye düşünüyorum. Ama tabii bunları daha net söyleyebilmek içinde Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararını beklemek gerekecek.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Buyurun Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU.

Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU / İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Efendim, konuşmacı arkadaşşıma son derece teşekkür ediyorum ve anlaşıyor ki eğer Anayasa Mahkemesi'nin bu kararı ile genel gençlik ve spor bünyesindeki tahkimin kararlarının kesinliği iptal edilmişse Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu kararlarının kesinliğinin iptal edilmemesi akla dahi getirilemez. Böyle bir şey mümkün değil. Tahkim Kurulu kararları kesindir. Bu bitti. Allah rahmet eylesin. Şimdi ikinci konu şu; zaten Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu kararlarının kesinliğine dair, önceki düzenlemede hüküm varken bile Yargıtay kamu düzeni söz konusu olduğu zaman ben kesinlik falan anlamam diyordum. Örnek, Deniz Barış kararı. Çünkü Futbol Federasyonunun o zamanki Tahkim Kurulu neredeyse Deniz Barış'ı boşayacaktı da yani o kadar kendini yetkili görüyordu. Hiç değer-

lendirmediği bir konuda birden pat diye üstüne atladı bir karar verdi ve sonuç o karar bozuldu, bitti. Şimdi o karar yok hükmünde. Bir başka şeyde şöyle bir tereddüdüm var. Değerli öğretim üyesi arkadaşım diyor ki, aslında bu daha çok kamu ile ilgilidir. Yani siz oraya ne kadar özel hukuk hükümlerine tabidir yazarsanız yazın, o aslanlar gibi bir kamu hukuku alanıdır. Şimdi eğer biz bu düşünceye katılırsak ve bu düşünceyi desteklersek acaba bu özerklik kavramı zayıflamış olmaz mı? diye düşünüyorum. Siz buna ne kadar kamu dersenez o kadar icra yürütme buna müdahale eder diye düşünüyorum. Biz ne olursa olsun ister buna yapıştırma deyin ister benzetme deyin ne dersenez deyin eğer özerklik

üzerinde duracaksak bunun mutlaka ve mutlaka özel hukuk hükümlerine tabi olması gerektiğine de inanmak zorundayız. Aksi takdirde kimse bana masal anlatmasın. Ne kadar özerk değil dersenez deyin. Gençlik Spor Müdürü karışır, falanca bakan karışır, vali karışır dediğiniz anda özerklik olmaz. Kendimizi kandırmayalım. O yüzden lütfen altını çizerek söylüyorum en azından, Futbol Federasyonu ve diğer benzeri kuruluşlarda ki federasyonların özerkliğine mutlaka ve mutlaka bu kurumların tamamın özel hukuk hükümlerine tabi olduğunu kalın çizgilerle çizerek muhafaza edelim derim. Teşekkür ederim.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Teşekkürler, Sayın Haluk Burcuoğlu. Kısmet Erkiner, buyurun.

Av. Kısmet ERKİNER / Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Başkanı / CAS Hakemi

Teşekkür ederim, Sayın Başkan. Şimdi tabi arkadaşımızın vermiş olduğu izahata çok teşekkür ederim. Yalnız hep yaşadığımız bir olayı yine arkadaşımızın sunumunda da yaşadık. Federasyonların özerkliği hakkında İstanbul Barosu ile yapmış olduğumuz toplantıda da aynı şeyler ortaya çıkmıştı. Bir kamu hukukçusunun, yani spor hukukunun dışında ki bir hukukçunun, spor hukuku meselelerine bakışıyla spor hukukunun içinde bulunan hukukçuların bakışı çok farklı. Hatırlatmak isterim. Orada yapılan toplantı da Celal Erkut hocamızla Erkan Küçükgüngör hocamızın görüşlerinin iki ayrı açıdan baktıkları için ne kadar farklı olduğunu görmüştük. Burada da aynı şeyi yaşıyoruz. Arkadaşımız tamamen bir kamu hukukçusu olarak konuyu analiz etmiştir. Kendisine bir kere daha teşekkür ederim.

Ancak, spor hukuku açısından baktığımız zaman olaylar çok farklı. Bir kere üzerinde durulmayan mesele şu çerçeve statünün iptal edilmiş olması. Çünkü bundan önce yapılmış olan özerklik toplantısında da varılan sonuç, ona katılmış olanlar hatırlayacaklardır, özerkliğin sözde olduğunu özde özerklik olmadığı sonucuna varılmıştı. Neden? Çünkü çerçeve statü bir diktadır. Bir metin verir ve der ki bu metinden başka bir metin benimseyemezsiniz.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Ana statüsünü buna göre belirleyeceksiniz.

Av. Kısmet ERKİNER

Bunu iptal etmiş olmakla Anayasa Mahkemesi, her federasyona kendi ana statüsünü istediği gibi oluşturmak hakkı vermektedir. Bunun içinde vurguladığı bir husus genel kurullarını oluşturma yetkisi, ikincisi de disiplin yargısını oluşturma yetkisi. Çünkü çok iyi biliyoruz ki dünya da uluslararası federasyonların birbirinden çok farklı bazen iki kademeli bazen üç kademeli yargılama sistemleri var. Burada federasyonlara da bu yol açılmış olmaktadır. Dolayısıyla Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne, Tahkim Kurulu dışında bir takım çözümler arama imkânı doğmaktadır. Özetlemek gerekirse çerçeve statü diktasının kaldırılması ile her federasyon kendi aklı ile kendi iradesiyle tıpkı uluslararası federasyonların ol-

duğu gibi ve tabii olduğu uluslararası federasyon sisteminin içinde ki bunu bilhassa futbolda yaşamaktayız kendi statüsünü yapabilecektir. Bunun uzantısı olarak da Tahkim Kuruluna bakmak lazım. Burada Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün çok yetkili hukukçuları var. Ben hem akademisyen arkadaşımıza hem onlara yöneltmek istiyorum. Bir, bir kere çerçeve statü diktası kaldırıldığına göre Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiğine göre, bu konu da Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ne yapmayı düşünüyor? İki, Tahkim Kurulunun kararlarının kesinliği kalktığı takdirde ki öyle gözüküyor bunun uzantısı ne düşünülüyor veya bunun yerine ne düşünülüyor? Federasyonların içinde iki, üç kademeli bir disiplin yargılaması düşünülebilir mi? Ben kişisel olarak spor mahkemelerine kesinlikle karşıyım çünkü sporun dışında genel adli sistemin içinde kurulacak olan mahkemeler yıllar ve yıllarca Haluk Burcuoğlu kardeşim bunu çok iyi yaşıyor şunda hala bitmemiş bir dava var. Değil mi?

Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Daha da bitmeyecek o dava.

Av. Kısmet ERKİNER

Daha da bitmeyecek. Daha beter bazı olaylar var, burada onlara yeri gelince değiniriz. Bitmiş bir mahkemenin daha önceki bir Anayasa Mahkemesinin sonucu birden bire Danıştay'ımız tarafından iptal edildi. Bunun yansımaları ne olacak? Bu gibi hususları göz önünde tutmak isteriz. Teşekkür ederim.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Teşekkürler Sayın Erkiner. Şimdi suallerinizin bir kısmı GSGM yetkililerinin değerli hukukçularına, bir kısmı da TFF'nin değerli hukukçuların. Tabii onlar burada cevap vermek isterler mi bilmiyorum. Cevap verirlerse bizi mutlu ederler, konuya biraz açıklık getirmiş oluruz. Ben söylediğiniz bazı şeylere içtenlikle katılıyorum. Spor mahkemeleri konusunda da sizin gibi düşünüyorum. Çünkü spor mahkemeleri konuyu hiçbir şekilde çözüme kavuşturacak bir sonuç değil. Spor mahkemeleri konusunda benimde çok ciddi endişelerim var. Sporda ki hukuki ihtilaflar özellikle ceza ile ilgili sorunlar bir an evvel bitirilmesi gereken sorunlar. Mahkeme yoluyla bunları çözme imkânını zaten bulamazsınız. Parasal ihtilaflar içinde uyuşmazlıkları çözüm kurulu kuruldu Futbol Federasyonunda, o dahi istenen sonucu tam olarak alamıyor. İstenilen süratliliği sağlayamıyor. Mahkemeler bunu hiç sağlayamıyor tabi, sağlayamaz. O

açından endişenize aynen katılıyorum.

Efendim GSGM'den acaba bu konuda bir şey söylemek ister misiniz? Buyurun Zübeyt Bey, mikrofon yanınızda.

Zübeyt AYDIN / GSGM Baş Hukuk Müşaviri

Sayın başkanım, öncelikle ben Milli Olimpiyat Komite Başkanına ve değerli üyelerine çok teşekkür ediyorum. Türk sporuna bu sempozyumu düzenleyerek büyük bir katkı sağlandığına inanıyorum. Taner Hocamı Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararı yayınlanmadan ortaya koyduğu bu düşüncelerinden dolayı kendisini kutluyorum.

Ben olaya farklı bir boyuttan yaklaşmak istiyorum. Önce şuna bakmak lazım, acaba sporda tahkime gerek var mı, yok mu? İkincisi spor federasyonları futbol da özellikle bunlar bir kamu tüzel kişisi midir, değil midir? Özel hukuk hükümlerine mi tabidir, yoksa kamu hükmüne mi tabidir? Bu ayrımın çok iyi yapılması gereklidir. Bunu yapmadan önce dünyada ki sis-

tem nasıldır? Genel anlamda ki sisteme baktığımız zaman Fransa'da, Almanya'da, Belçika'da, Hollanda'da devlet spor federasyonunu idare etmiyor. İkincisi en büyük özelliği devlet spora yardım ediyor. Mali destek sağlıyor. Üçüncüsü, en önemli üçüncü şahısları ilgilendiren konularda yani disiplin konularında ki düzenlemeyi devlet yapıyor. Bunun uygulanmasında

her federasyonun yapısına göre disiplin cezaları uygulanıyor. O kararların uygulanması konusu veyahut da disiplin cezalarının uygulanması konusu tamamıyla federasyonun iç yapısına verilmekle birlikte düzenleyici işlemi devlet yapıyor. Şimdi buradan bakıldığı zaman acaba Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan çerçeve statünün bu sisteme aykırı olan kısmı neresi? Bunun çok iyi vurgulanması lazım. Bu dünyada ki yapılanmaya benzerlik konusunda bir aykırılık nereden kaynaklanıyor. Aykırılık konusunda Anayasa'nın ilerlemesi lazım.

Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararı tartışmaya gerek yok. Kesin bir karar. Tahkim Kurul'larının kesinliği konusunda yapılacak bir işlem yok bana göre. Ama öncelikle böyle sisteme gerek var mı yok mu? Eğer biz federasyonların özerklik konusuna inanmıyorsak, eğer biz federasyonların özel hukuk hükümlerine tabi olduğuna inanmıyorsak o zaman eskiden devam eden uygulamanın aynı şekilde devam etmesi gerekirdi. Acaba futbol ve gelişmiş diğer federasyonların durumu ne olurdu bilemiyorum.

Ben Taner Hocamı şu şekilde sadece tamamlama anlamında bir şey ifade etmek istiyorum. Hocam, şunu söyledi. Ben kanun hazırlarken hiçbir gerekçesine rastlamadım. Bakınız Danıştay 10. Dairesinin Anayasa Mahkemesine çerçeve statü dolayısıyla buna dayanak teşkil eden 3289 sayılı kanunun ek 9. maddesinin iptali konusunda ki gerekçeleri açık ve net şekilde bir sayfa yazıyor. Ve şurada diyor ki; bu gerekçelerle birlikte federasyonların yapısının kamu tüzel kişi dışında bir yapıya kavuşturmak istendiği. Dolayısıyla bu sistemin Anayasa'ya aykırı olduğunu söylüyor. Yani kanunda açıkça ifade edilemediği için çerçeve statüsünün, eğilimin, yapılan düşünce tarzının özel hukuk hükümlere doğru gidişat olduğunu tespit ediyor ve dolayısıyla Anayasa Mahkemesine aykırı olduğunu iddia ediyor.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Zübeyt Bey, o kararları sizden İstanbul Barosu'ndaki seminerde istemiştik ama henüz vermediniz.

Zübeyt AYDIN

Şimdi bu kararlar Danıştay'ın sitesinde var esas numarasını ben size vereyim efendim. Danıştay 10. Dairesinin 2004'e 12049 Esas Anayasa Mahkemesine başvuru gerekçesi. Anayasa Mahkemesine başvuru gerekçesindeki bu esas incelenirse, Anayasa Mahkemesi'nin özerklik konusunda herhangi bir sıkıntısı olmadığı görülüyor. Zaten başka bir kararnamede Anayasa Mahkemesi şöyle diyor; Türkiye'de ki spor yapılanması üç ayrı şekilde yapıldığını söylüyor. Bunların birincisi Türkiye Futbol Federasyonu, Özerk Spor Federasyonu çer-

çerçeve kanunda ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne bağlı federasyonlarına bağlı üç ayrı yapılanma olduğunu kabul ediyor. O karar da yanılmıyorsam Anayasa Mahkemesi'nin internet sitelerinde vardır.

Sayın Av. Kısmet Erkiner'e ben şöyle bir açıklama yapacağım. Dedi ki, karar çıktıktan sonra Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü çerçeve statü diktasından kurtulacak mı acaba? Kısmet Bey, çok sevdiğim bir arkadaşım ama bana göre çok talihsiz bir beyan. Kusura bakmasın ama şunu söylüyorum. Bakınız, Türkiye'de spordaki yöneticiler bunlar, Marstan gelen insanlar değil. Öncelikle şuna bakmak lazım, çoğu baroyla çalışan arkadaşlarımız, baroların seçim sistemi ne kadar demokratikse Türkiye'de ki Özerk Spor Federasyonların seçimi de o kadar demokratiktir. Veyahut da diğer şuandaki partideki önseçimler ne kadar demokratik bir yapıysa federasyonların yapısı da üç aşığı beş yukarı ondan daha demokratik olduğunu söyleyebilirim.

Artı şunu söyleyeyim efendim, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Anayasa Mahkemesi gerekçeli kararı yayımlandıktan sonra mutlaka bir düzenleme yapmak zorunda kalacak. Esasen zaten Anayasa Mahkemesi'nin iptal edildiği metin çerçeve statünün düzenlemesine ilişkin genel kurulu oluşturan üyelerin belirlemesi konusunun yasayla düzenlenmediği şekilde bir anlam çıkıyor. Ben kararı o şekilde algılıyorum. Bu konuda Gençlik Spor Genel Müdürlüğü'nün bir çalışması var. Anayasa Mahkemesinin gerekçeli kararı yayımlandıktan sonra o kararda ki iptal nedenleri göz önünde bulundurularak bir yasal düzenleme mutlaka yapılacaktır.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Bilahare yapılacaktır diyorsunuz. Teşekkür ederim. Efendim bir dakika. Zannediyorum bazı federasyonlardan ek bir takım şeyler söylenmek isteniyor. Yanlış anlamıyorsam. Kısmet Bey sizin söyleyeceklerinizde var sanıyorum, lütfen kısa olsun, zamanımızı iyi kullanmak durumundayız.

Av. Kısmet ERKİNER

Ben şimdi bir kere şunu söyleyeyim. Çerçeve statü diktası derken katiyen ve katiyen kişileri hedef almış değilim. Onu tenzih ederim.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Onu biliyoruz, hele Zübeyt Bey'i asla alamazsınız.

Av. Kısmet ERKİNER

Özellikle. Çünkü aynı kurullarda çalıştığım çok değerli, çok sevdiğim bir arkadaşımdır.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Bizim kadim dostumuz.

Av. Kısmet ERKİNER

Şimdi ben şunu söylemek istiyorum. Özerk federasyonlarca hazırlanacak ana statü, çerçeve statüye aykırı olamaz ne demektir? Bana göre bu bir diktadır ve Anayasa Mahkemesi neyi iptal ediyor? Bu hükmü iptal etmekle ne demek istiyor? İstedığınız gibi ana statüyü yapabilirsiniz.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Genel Kurulunuzu kendiniz oluşturun demek istiyor tabi orada.

Av. Kısmet ERKİNER

Sadece onu değil. Ana statünüzü istediğiniz gibi yapın.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Ana statünüzü yapın, genel kurulunuzu kendi şartlarınıza ve kurallarınıza göre oluşturun anlamında bu iptal. Teşekkür ederiz Sayın Av. Kısmet Bey. Gördüğüm kadarıyla söz isteyen çok. Bugün herhalde bitireceğiz inşallah bunu. Futbol Federasyonuna önce söz vermek istiyorum. Bu konuyla ilgili olarak Futbol Federasyonu adına Profesör İlhan kardeşim açıklamalar yaptıktan sonra, diğer federasyonlardan söz isteyenlere ve Mahmut Bey'e söz vereceğim. Efendim İlhan Bey T. Futbol Federasyonu Hukuk Kurulu Başkanı'dır. Buyurun İlhan Bey.

Prof. Dr. İlhan HELVACI / Türkiye Futbol Federasyonu Hukuk Kurulu Başkanı

Efendim herkese saygılar sunuyorum. Benim iki tane kartvizitim var. Bir tanesi İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde Medeni Hukuk Ana Bilim dalı öğretim üyeliği, bir tanesi de naçizane Türkiye Futbol Federasyonunun Hukuk Kurulu Başkanlığı eski ismiyle, yeni ismiyle Türkiye Futbol Federasyonu Baş Hukuk Müşavirliği sıfatını taşıyorum.

Şimdi iki gözlükle meseleye baktığımda bir tanesini hemen şöyle vurgulamak gerekiyor. Öncelikle teşekkür etmek isterim değerli meslektaşımıza bizi gerçekten de aydınlattı.

Söyleyeceğim meselelerden bir tanesi şu; medeni hukukçu olarak söyleyeceğim mesele. Biraz Profesör Dr. Haluk Burcuoğlu'na ve biraz da değerli meslektaşımız Kısmet Erkiner'e yaklaşacağım. Federasyonlar nerede düzenlenmiş diye baktığımızda mevzuatta medeni kanunda düzenlendiğini görüyoruz. Yani biz beş tane dernek bir araya gelerek istediğimiz federasyonu kurabiliyor muyuz, örgütlenme hakkına sahip miyiz? Elbette sahibiz. Dolayısıyla has bel kader kanun koruyucu T. Futbol Federasyonu'nun kanunla kurmasaydı bu ülkede ki futbolla uğraşan dernekler iştilal konuları amaçları futbol olan dernekler bir araya gelerek bir federasyon kurabilecekler miydi? Kurabileceklerdi. Böyle bir federasyon kurduklarında bunları biz özel hukuka mı tabi addedecektik, kamu hukukuna mı tabi addedecektik? Elbette ki özel hukuka tabi addedecektik. Elbette ki medeni kanun hükümlerine göre onlara yaklaşacaktık.

Değerli meslektaşımız idari hukukçusu olduğu için elbette o cepheden yaklaşıyor, ben de medeni hukukçu olduğum için o cepheden yaklaşıyorum.

Başka çaresi yok. Dolayısıyla bu anlamda baktığımızda, biz tabi T. Futbol Federasyonunun bünyesindeki şahıslar olarak T. Futbol Federasyonunun kanunun yasalaşma sürecinde de siyasi otorite ile bir aradaydık. Siyasi otorite gerçektende bize şu anlamda hakikaten katıldı. Dedi ki; bu T. Futbol Federasyonunun kanunu bir çerçeve kanun olmalıdır ve T. Futbol Federasyonu artık bu kanunu defalarca değiştirmek zorunda kalarak her gün, her saniye bununla uğraşmak zorunda kalmamalıdır. Kendi eski deyimiyile ana statüsü yeni deyimiyile statüsü çerçevesinde dilediği şekilde kendisini yönetebilmelidir, dedi. Hatta biz statüde dahi bazı ana çerçeveleri çizerek meseleleri genel kurulun yetkisi kapsamında da alarak tabi genel kurulun yönetim kuruluna verdiği yetki dâhilinde yönetim kurulu tarafından hazırlanan talimatlarla da düzenlemek imkânına sahip olduk. Olabildiğince ne yapalım diye, gerçekten de meseleleri anında çözüm üretelim kanayan yaraları anında ne yapalım, gerçektende saralım diye. Böyle bir düzenlemeye gittik. Ve siyasi otorite de bizi o tarihte ne yaptı? Gerçekten de katıldı.

Şimdi geldim, gerçekten de bıçak sırtı olan yere. Ben T. Futbol Federasyonunun Baş Hukuk Müşaviri olarak burada bazı şeyler söyleyeceğim. İki tane kartvizitim var. Ne söyleyeceğim? Ben de gerçekten şu an itibariyle karar vermiş değilim. Bıçak sırtı olan yer ne? Bir akademisyen gözüyle baktığımızda Anayasa Mahkemesi'nin kararına katılmamam ne yazık ki mümkün değil. Anayasa Mahkemesi'nin kararı gerçekten de bana göre mecburi tahkim bakımından son derece olumlu bir yaklaşım sergilemiştir. Biz bunu bugün itibariyle öğrendik zaten meslektaşımızdan ama inanın T. Futbol Federasyonunda ki görevimiz nedeniyle de defalarca zaten bu meseleye kafa yormuş durumdaydık değerli meslektaşlarımızla da beraber. Çözümü aslında var bunun. Çözümü yok değil. Son derece basit çözümlü; İhtiyari Tahkimi bir an önce T. Futbol Federasyonunun da benimsemesi veya adını söyleyiniz diğer federasyonlarında benimsemesi. İhtiyari tahkim olduğunda mesele son derece basit. Zaten taraflar diledikleri hakemlerini seçecekler, zaten hukuk usulü mahkemelerinde açık hükümler var. Hukuk usulü mahkemeleri kanundaki hükümler bu alana elbette uygulanacak ve mesele kendiliğinden çözüme kavuşturulacak.

Sabrınızı fazla zorlamak istemiyorum. Bir hususa daha değinmek istiyorum. Spor mahkemelerine çok fazla mesafeli bakmakta doğru değil. Eğer spor mahkemeleri gereği gibi kurulurlarsa ve gerçektende bunlara ilişkin özel hükümler yargılamaya dair özel hükümler süratli bir yargılamaya dair özel hükümler ihdas edilirse o zaman spor mahkemelerinin de meseleyi çözmesi bence olumsuz bir yaklaşım tarzı olmayacaktır.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Belki de belli konularda yetkili olmalıdır.

Prof. Dr. İlhan HELVACI

Özellikle de parasal uyuşmazlıklarda. Konu çok derin ve çok uzun. Aslında çok da dert var ama fazla da insanların sabrını zorlamak istemiyorum. Bir hususa daha değinmek istiyorum.

Bu işin duayenlerinden olan Baki Kuru Hocamızın kitaplarında ihtiyari tahkime ilişkin hükümlerin aslında mecburi tahkim bakımından da kıyasen uygulanabileceğine dair bir açıklama var. Bu sadece ve sadece Baki Kuru Hoca'nın görüşü değil. Usul hukukçularının görüşlerinden tabi ortaya çıkan bir sonuç. Dolayısıyla belki bugün itibariyle T. Futbol Federasyonu'nun Tahkim Kurulu kararlarının bu anlamda ihtiyari tahkime ilişkin kıyasen uygulanması suretiyle yargı denetimine açık olduğu söylenebilir, iddia edilebilir. Böyle bir düşünce ileri sürülebilir akademik anlamda söylüyorum. Ve dolayısıyla Anayasa Mahkemesi'nin müstakbel veya muhtemel bir iptal kararında ne yapılabilir gerçektende böyle bir kararın önüne geçilebilir.

Kısacası söyleyeceklerim bunlar, sabrınız için teşekkür ederim.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Teşekkürler Sayın Profesör İlhan Helvacı.

Buyurun, lütfen isminizi ve nereden geldiğinizi de söyler misiniz?

Alper ASLANDAŞ / Voleybol Federasyonu Hukuk Kurulu Başkanı

Voleybol Federasyon Hukuk Kurulu Başkanayım.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Voleybol Federasyonu'ndan, buyurun söz sizin.

Alper ASLANDAŞ

Aynı zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisi İkinci Hukuk Müşaviriyim. Hocamın dediği gibi her iki kimlik bakımından da Anayasa Mahkemesi'nin kararı benim açımdan da doğru bir karar. Bu karar vesilesiyle Tahkim Kurulu'nun kararlarının ne şekilde olacağını tartışırken, düşünürken

Tahkim Kurulunun yapısını da bu vesileyle gözden geçirip yeniden düzenlemekte çok büyük fayda var. Çünkü bütün toplantılarda seçiminden atanmasına, iş görmesine kadar bütün hususlar tartışıyor.

Öncelikle iptal edilen 5. fıkra bakımından tahkime de geleceğim oradan. Acaba Anayasa Mahkemesi böyle bir ilişkinin genel normlar hiyerarşisi içerisinde tanımını bulmamış anayasamızda. Statü adı altında ne olduğu nereye koyacağımız hukuki yorumlarla ortaya çıkan bir norm biçimiyle düzenlenmesini de bir kafa karışıklığı, bir hukuka aykırılık olarak görmüş müdür? Bu neden önemli? Tahkim Kurulu yönetmeliği, Tahkim Kurulu'na verdiği yetki nedeniyle çerçeve statü ya da ana statüdeki bazı problemlerin Tahkim Kurulu'nun yetkisine girdiğine karar veriyor. Bizim yaşadığımız bir örnek var. Biz mevcut yürürlükteki mevzuata göre çerçeve ana statüye uygun olarak bir talimat değişikliği yapıyoruz. Bu talimat değişikliğine, talimat değişikliği herhangi bir şekilde uygulanmadan kulüple aramızda herhangi bir uyuşmazlık çıkmadan, sporcuyla herhangi bir uyuşmazlık çıkmadan, bu talimat aykırıdır. Sporun gereklerine, genel ilkelerine, amaçlarına şeklinde Tahkim Kuruluna talimat değişikliğinin iptali ile ilgili bir başvuru yapılıyor. Şimdi biz çerçeve statü ve ana statüdeki yetkilere baktığımız zaman usulüne uygun olarak girilmiş, içerik denetimi yapamayacağına inanıyoruz Tahkim Kurulu'nun. Bu yetkisinin olmadığını iddia ediyoruz bu mevzuata göre. Ama Tahkim Kurulu kendi yönetmeliğinde ki, yönetim kurulunun bütün kararlarına karşı ibaresini yorumlayarak federasyonun çıkartmış olduğu bir talimatı içeriğini de, uygunluğunu da, yerindeliğini de aynı anda denetliyor. Dolayısıyla bu normlar arasında bir kargaşa var ve bu fiiliyatta ki yönetmelik statü hiyerarşisi. Şimdi hangisi öncedir? Çerçeve statü mü öncedir, Tahkim Kurulu yönetmeliği mi öncedir? Böyle bir ciddi idari hukuk açısından sıkıntımız var ve biz bu sıkıntıyı yaşıyoruz. Özel ilişkilerle ya da konuşmalarla bir formülasyon bulundu, karara bağlandı ama hukuki olarak içimize sinmedi, lehimize olmasına rağmen.

Seçenekler açısından ihtiyari tahkim, hocamın da dediği gibi, en geçerli ya da problemleri en fazla çözecek bir seçenek olarak görülmektedir. Zaten standart sözleşmelerde daha önce de vardı. İşte sporcuyla bu sözleşmeden doğan uyuşmazlıklarda spor elemanlarıyla diye genişletelim hukuk kurulunun raporu ve yönetim kurulunda görüşüleceğini kabul ettiğine dair tarafların anlaşmaları var. Yani bu fiiliyatta uygulanan şeyin bir ihtiyari tahkim şeklinde mevzuata geçirilmesi halinde de sorun çözülebilir gibi gözüküyor.

Teşekkür ediyorum.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Teşekkür ederiz efendim. Arada şunları ifade etmek istiyorum. Önce Sayın Devlet Bakanımız Faruk Nafiz Özak ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Kadir Topbaş'ın telgrafları geldi. Kendileri mazeretleri nedeniyle katılamadıklarını ve bize başarı dileklerini iletiyorlar. Kendilerine çok teşekkür ediyoruz.

Bir başka yazı bana intikal etti. Bunu kısaca size intikal ettirmek istiyorum. İstanbul Avcılık ve Atıcılık kulübünden genel müdürlük yetkililerine özellikle bu konuda kulübü tanıttıktan sonra, her ne kadar oturum konusu iptal kararının Türk spor yargısını etkilediyse de esas etki özerk federasyonlarının genel kurullarının yeniden oluşumu ve bu konuda yapılacak yeni düzenlemedir. Bu hususta TMOK olarak bize de bir talepte bulunuyorlar. “Spordan Sorumlu Sayın Bakanın direktifleriyle ileride Gençlik ve Spor Genel Müdürü Başkanlığında bir üst kurula dönüşecek çalışma platformu, çalıştaysın, bir an evvel oluşturulmasına öncülük etmenizi. İki, yeni yönetmelik hazırlanmasında bu platforma TMOK, GSGM, Türkiye Futbol Federasyonu gibi konunun uzmanlarını bu konuda emeği geçmiş deneyimli bazı kişileri dâhil etmenizi rica ediyoruz. İptal hükmü Resmi Gazete yayınlandıktan sonra bir sene sonra yürürlüğe gireceğine göre bu hususta hiç zaman kaybedilmemesi gereğine inanıyor ve Türk sporu için bu önemli konuyu güncel sorunlar kapsamında ele aldığımız için teşekkürlerimizi arz ediyoruz”.

Efendim bu da bir temenni mahiyetinde. Sizin ve bizim değerlendireceğimiz bir konu. Zamanımız oldukça kısaldı. Daha doğrusu biz zamanımızı geçtik de. Şurada bir arkadaş söz istemişti buyurun. Önce size söz vereyim. Mahmut Bey, size söz vereceğim sonra bir arkadaşta ondan sonra başka söz vermeyeceğim, çünkü zamanımız çok geçti. Buyurun.

Av. Orkun ÖZKAN / İzcilik Gönülleri Derneği

Ben İzcilik Gönüllüleri Derneğini temsilen burada bulunuyorum. Bir diğer kimliğimde aslında çerçeve statünün yarattığı federasyon başkanlığı sultası neticesinde kendi faaliyetini, kendi sporunu yapamayanlar arasında sayılabilirim.

En büyük sıkıntı aslında çerçeve statünün yıkılmasıyla birlikte ki öyle ümit ediyoruz yerine getirilecek yeni düzenleme veya federasyonların gerçek anlamda özerk bırakılmasıyla kendileri ve uluslararası standartlarına uygun olarak düzenlemelere göre serbest kalmaları ve lider sultasının bu federasyon başkanlarının kendi ana statüleriyle oluşturdukları ve kendi lehlerine yonttukları yöntemlerin yok edilmesi anlamına gelecek.

Bu noktada benim hem bir yorumum hem de sorum var aslında. Bu geçiş süreci nasıl gerçekleştirilecek? Yani bu platform kurulsa bile hala Türkiye’de izcilik ne yazık ki spor sayılıyor. Göz önünde olmayan diğer spor federasyonları gibi bir şekilde çok ciddi bir sulta altında yönetiliyor. Dolayısıyla nasıl olacak biz nasıl izciliğimizi veyahut diğer ufak federasyonlar nasıl tekrar kendi sporlarını yapmaya başlayacaklar ve bu iş belediyelerin, hükümete dayalı platformların elinden nasıl kurtarılacak? Bu da çok önemli bir konu ki spor hukukuyla da direkt bağlantılı diye düşünüyorum. Çok teşekkür ederim.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Teşekkür ederiz.

Zübeyt AYDIN

Arkadaşımızın bu konuda en son söylediği husus konusunda bir şikâyetleri varsa ilgili mercilere başvurma hakları vardır. Ben Türk sporunda öyle bir yapılanmanın olduğu inanmıyorum. Onu açık ve net bir şekilde ifade edeyim.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Elbette bu görüşler arkadaşımızın şahsi görüşleridir. Varsa bir takım şikâyetleri ilgili mercilere başvurarak bunu yapabilirler tabi ki. Buyurun Mahmut Kulein.

Mahmut KULEİN / TMOK Üyesi - Hukukçu

İzin verirseniz ben davayı da açan kişi olarak, kapanış konuşması yapacağım.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Biliyorum size onun için söz verdim.

Mahmut KULEİN

Bir bilgilendirme yapmak istiyorum.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Lütfen çok uzun olmamasını istirham edeceğim Mahmut Bey.

Mahmut KULEİN

Diğerlerinden daha kısa.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Peki, teşekkür ederim.

Mahmut KULEİN

Sayın Başkan, Değerli Konuklar, Sayın konuşmacıya önce bir teşekkür ediyorum. Bu konuyla ilgili ismim zikredildiği için. Gerçekten arkasında uzun yıllara dayalı bir uğraş vardı. Özerklik muhakkak ki çok iyi niyetle yapılmış bir konudur. Ben Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünde görevli birçok kişiyle birebir muhatap oldum, konuştum. En azından bir federasyon bünyesinde veyahut da aday olduğum için konuştum. Çok iyi niyetle yapıldı-

ğına dair hiç kuşku yok. Ancak düşünebiliyor musunuz 58 veya 60 tane federasyon söz konusu. Ve bu 58 tane federasyonun bugüne kadar bildiğim kadarıyla 46 tanesi özerkliğe. Yani mali ve idari özerkliğe kavuşmuş durumda. Ve 2004 Temmuz ayı çerçeve statü çıkmadan, çıktığı tarih. Çıkmadan önce taslak ortaya çıktı. Biz taslak üzerinde de tartıştık. Ve bunun bu şekilde çıkması halinde özerk spor federasyonlarında büyük sıkıntı yaratacağından hep söz edildi ve bunu dile getirdik ve sonuçta 2004 yılı eylül ayında ben 2005 Ocak'ında yapılan bir basketbol federasyonu başkanlığına Lütfü Arıboğan, Tugay Demirel'le aday olduğumuzda bu kazanma imkânının da olmadığını da gördüm. Öylesine bir çerçeve statü ki, özellikle işte Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği 5. fıkra. Ve ben dedim ki; nasıl olsa Türk sporuna bir katkıdır düşüncesiyle yola çıkarak Danıştay 10. Dairesine bu davayı açtım ama bize destek olan bir hocamız da vardı. Şu anda emekli. İsmi söylemek istemiyorum. Bu bireysel davanın yanında bir de paralel dava yani bir kulüple delegeleri kulüpler çıkardığı için o şekilde de bir dava vardı. O dönem içinde yönetim kurulunda olduğum kulübe de bir dava açtık. Ben en az hatırlıyorum 5 kez Danıştay'a gitmek durumunda olduğumu da söylemek istiyorum. Çünkü bir beyin cerrahına diş çeker misin demeye benziyor. Önüne aldıkları şeyin bazen yazılıda olsa en azından tetkik hâkimine bazı şeylerin izah edilmesi gerekiyor. Bunu yaptım yapmadım demiyorum. Ve biz yürütmeyi durdurma aldık. 2005'in mayıs ayında yürütmeyi durdurma. Zübeyt Bey burada hatırlayacaktır. Danıştay dava daireleri genel kurulunda yürütmeyi durdurma kaldırıldı. Kaldırıldı ama iptal konusunda bir askıda kalan durum vardı. Orada Danıştay 10. Dairesi bizim bu davalarımızı, bizim bireysel olarak Anayasa Mahkemesi'ne gitme durumumuz olamayacağına göre resen bir şeyi düzeltmek istiyorum Sayın Ayanoglu iptal talebiyle değil, yürütmeyi durdurmayı istemiyle iptalini istedik. Yürütmeyi durdurma da vardı. Şimdi Anayasa Mahkemesi neden yürütmeyi durdurmadı? Kaos çıkardı. Düşünebiliyor musunuz? 2004'den sonra 44-45 tane federasyon özerk olmuş. Profesyonel şube açma yetkilerine sahipler. Sponsorlar bulmuşlar. Her şey allak bullak olurdu.

Çok doğru bir karardır. Neden? Ama size 1 sene süre veriyorum diyor. İşte ayın 27'sinde benim Anayasa Mahkemesinden taraf olduğum için aldığım bir yazı. Şuanda gerekçeli karar yazımdadır yani eli kulağında. Çıkar çıkmazda Resmi Gazete'de yayımlanacak. İşte o zaman bazı arkadaşlarımızın da dediğine geliyorum. Her ne kadar medeni hukukta beş tane dernek bir araya gelerek federasyon kuruyorsa da, çünkü düşünebiliyor musunuz bunlar olimpik disiplinler. Bu olimpik disiplinler içerisinde siz 5 federasyon beş dernekle voleybolu kurdunuz. Altı dernekle basketbolu kurdunuz. Para nereden gelecek? Bunlar çok uzun vadeli işler. Devletten kopuk yapamazsınız bunu. Benimde biraz evvel okunduğu gibi burada önerim, kesinlikle Sayın Bakanın direktifleriyle ama Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi bu konuları devamlı açıyor ve

çok faydalı çalışmalar yapıyor. Bu yönde öncülük yaparak işte oraya Türkiye Futbol Federasyonu'nun uzmanlarından çünkü onlar UEFA'ya, FIFA'ya artık o kadar iki dernek statüsünde olmasına rağmen Türkiye Büyük Millet Meclisi onları kabul ediyor. Diğerlerinde böyle bir durum yok. Onun için kuvvetli bir çerçeve statünün hazırlığının yapılması lazım. Orada neler olması lazım? Orada açıkça diyor; kimlerden oluşur genel kurul... Şimdi bakıyorsunuz teniz ediyor. Çok değerli insanlar vardır. 35 kişi devletten oy kullanıyor. Hangilerinde? Sualtı Federasyonu, yok tenis federasyonu gibi.

Biliyor musun kardeşim su altı federasyonu hakkında bilgin var mı? Ona lobi yapılır. Düşünebiliyor musunuz? Gidiyorsunuz ona Ahmet Bey lütfen bize oy ver. Neysin? Ben şuradayım, buradayım. Yani bunların temizlenmesi lazım. Bunların bir düzene girmesi lazım. Bu işin sahibi kulüpler olması lazım. Benim görüşüm bu. Bunun acısını çektik. Ve neyi çekiyorsunuz biliyor musunuz? Futbol Federasyonunun ana statüsünün ben ezberlemek durumunda kaldım. 42 sayfalık ana statü. Neden? Örnek alındı diye. Orada ki örneğe bakıyorum. Federasyon başkanı futbolda üç dönem ya arka arkaya veyahut da aralıklı olarak seçiliyor. Bizim Özerk Spor Federasyonuna bakıyorsunuz. Ölene kadar. Yani eğer zaten seçilenin kendisini seçeni belirlediği sistem içerisinde aklı başı yerindeyse bu kişi ölene kadar federasyon başkanlığı yapar. Bırakın gençler yap-sın yahut gençlerle yaşlıları deneyimlileri bir araya getirin.

Şimdi ben şunu anımsıyorum. 2009 yılının 16-17 Mart ayıydı. Kısmet Erkiner başkanlığında bir konferans yapıldı. Özerklik konferansı. Bu özerklik konferansında yanılıyorsam yanlış söylüyorsam beni düzeltsin çünkü ben hem oradaydım hem de 2008 şurasında bulundum. Ve orada 7-8 saat aralıklı dinleyerek bulundum. Çünkü spora bir hizmet etmek amacım vardı. Ve olimpiyat komitesinin de bir üyesiyim ama olimpiyat komitesi şimdiden sonra artık destek olsun bu işlere. Şunu söylemek istiyorum, o arada denildi ki, Sayın Erkiner; devlet planlama raporunda çerçeve statünün bu devamlı yazboz tahtasına dönüşmüş şekli ve bütün özerk spor federasyonların o çerçeve statüye uyum içinde olması zarureti nedeniyle buna Anayasa'da değişikliğe gidilerek kamu hukuk tüzel kişiliği yanı sıra hukuk tüzel kişiliği ile birlikte bir esneklik, bir yeni yapılanma getirilmesi.

Düşünebiliyor musunuz? Mayıs 2009 ben orada oturuyorum ve biliyorum ki Anayasa Mahkemesi bunu görüşüyor. Çünkü 2006'da önüne aldı. 2006'ya 118. benim davayı açma tarihim Eylül 2004. Yürütmeyi durdurma aldığı-mız tarih Mayıs 2005. maalesef idari davalar böyle uzun sürüyor. Ya sabır diyorsunuz ama sonuçlanıyor. Şimdi bu sonucu bizim hepimizin elini taşın altına koyup hep birlikte değerlendirmemiz lazım. TMOK öncülük etmesi lazım. Bakan direktifiyle bir şeyin yapılması lazım. Ve o konferans sırasında ya sabır derken inşallah dedim yakın bir gelecekte derken işte birkaç

ay sonra bu karar çıktı. Çünkü Anayasa Mahkemesi'nin verdiği karar ne-redeyse Anayasa'ya getireceğiniz değişiklik kadar önemli. Eğer iyi kulla-nabilirseniz. Anayasa değişikliğine bir madde eklemek filan öyle kolay kolay yapılacak iş olmadığını özellikle bu konjonktür içinde olamayaca-ğımı hepimiz biliyoruz.

Ben herkesin bu konuda yardımcı olmasını rica ediyorum ve buna lütfen emek sarf edin. Yapılacak iş Türk sporu içindir. Türk sporunda başarılı olmak istiyorsak bu 60 tane federasyona sahip çıkalım. Doğru dürüst bir özerklik çerçeve statüsü ortaya çıksın. Kimlerin oy kullanacağı ortaya çık-sın. Örnekler var önümüzde Almanya örneğini alırız. Benim 34 yılım sa-dece konsoloslukta idari hukukla geçti. Hepinize çok teşekkür ediyorum beni dinlediğiniz için.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Çok teşekkürler Mahmut Bey. Efendim bugün çok aydınlatıcı konuşmalar yapıyor. Hepiniz sağ olun. Son sözü size veriyorum çünkü zamanımızı yaklaşık 16-17 dakika geçtik ve ara vereceğimiz ondan sonra ikinci oturuma geçeceğiz. Lütfen isminizi lütfeder misiniz?

Tugay BAKİ / Türkiye Tenis Federasyonu Hukuk Müşaviri

Adım Tugay Baki. Türkiye Tenis Federasyonu'nun hukuk müşavirlerinden bi-riyim. Herkesin bahsettiği gibi konuyla ilgili olarak; birincisi bir federasyonun hukuk müşaviri olarak ama ayrıca sporcuların avukatı olarak özellikle yıllarca spor hukukunun içinde bulunmak suretiyle benimde iki şapkam var.

Öncelikle hocama şunu sormak istiyorum. Birincisi hocama katılmak isti-yorum. Bence federasyonlar yüzde yüz bir kamu kuruluşudur. Çünkü baktı-ğınız zaman her ne kadar İlhan Hocam beş tane derneği bir araya getirip bir federasyon oluşturabildiğinden bahsetse de beş tane dernek bir araya gelip bir federasyon oluşturabilir ama bu federasyon kendi üyelerinin dışında ki insanları kapsayacak bir genel düzenleme yapamaz. Oysa baktığımızda federasyonlar çıkarttığı talimatnamelerle çalışma hak ve hürriyetleriyle ilgili ya da insanların doğrudan doğruya ticari akit yapmaları ile ilgili konularda düzenlemeler koyabiliyor. Eğer siz kendi üyelerinizin dışındaki insanlara da yaptırım uygulama erkine sahipseniz siz kamu erki kullanıyorsunuz demektir. Bu durumda bir kamu kuruluşu olmanızda çok doğal.

Şimdi sayın hocama şunu sormak istiyorum. Bu çerçeve statü iptal edildikten sonra hali hazırda ki seçilmiş yönetimlerin meşruiyet sorunu olacak mı?

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Teşekkür ederiz, söz Taner Hoca'nın.

Konuşmacı Yrd. Doç. Dr. Taner AYANOĞLU

Şimdi son sorudan başlayayım. Bildiğimiz üzere Anayasa Mahkemesi kararları Resmi Gazetede yayınlanırlar, yürürlüğe girerler, geçmişe etkili değillerdir. Dolayısıyla bu çerçevede mevcut seçilmiş olan federasyonlar bakımından etkili olmayacaktır ama yeni yapılacak düzenlemeler çerçevesinde de onların o düzenlemelere tabi olmaları gerekecektir. Yani geçmişe etkili olmayacaktır. Onu söyleyebiliriz.

Şimdi hızlı bir şekilde ve genel olarak cevap vermek istiyorum. Yine sizden devam edersek Sayın İlhan Helvacı'nın 5 dernek bir araya gelerek federasyon kurabilirler düşüncesine yanlış anlamadıysam İlhan Helvacı şu anki federasyonların bu şekilde oluştuğunu söylemiyor. Dolayısıyla aslında bu şekilde oluşabilirler diyor. Burada galiba net bir şekilde de söylemek istiyorum. Bazı şeyleri karıştırıyoruz gibi geliyor. Neyi karıştırıyoruz? Federasyon yapılanmasının nasıl olması gerektiği konusunda kafamız net değil bizim. Şimdi Futbol Federasyonu dâhil özerk federasyonlar da dâhil, özerk olmayanlarda dâhil. Bunların hepsinin geçmişine baktığımızda özerk olmayan federasyonlar Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde merkez teşkilatında yer alan kuruluşlar, değil kamu tüzel kişiliği içerisinde yer alan kuruluşlar bunlar. Futbol Federasyonu daha sonra Özerk Federasyonlar şeklinde genel tüzel kişiliği dışına çıkartılıyor. Ama bu genel müdürlük tüzel kişilik dışına çıkarıldığında nereye gidiyor sorusuna baktığımızda şunu söyleyebilirim, Futbol Federasyonu ile ilgili ilk kanun çıktığında, özerklik söylemi vardı. Kanuna ilk baktığımızda özel hukuka tabi olduğu ifadesi vardı. Özerklik ifadesi Futbol Federasyonu için söz konusu değildi. Sonradan girdi.

Şimdi burada yanlış düşündüğümüzü algıladığımızı sandığım şey; özel hukuka tabi olmakla biz özerkliği galiba ciddi bir şekilde birbirine karıştırıyoruz. Özerk olmak demek, gücünü kendinden alan demek. Özel hukuka tabi olmak başka bir şey. Ve yine bir tespit yapmak istiyorum haddimi de aşarak. Temel hukuk kitaplarında kamu tüzel kişileri şöyle ayrılır. Özel hukuk tüzel kişileri, kamu hukuku tüzel kişileri şeklinde bir pedagojik şekilde ayırım yapılır ama bu pedagojik ayırımın bugünlere geldiğimizde, baktığımızda özel hukuka tabi olmak, o kişiyi özel kişi yapmaz. Özel hukuka tabi olmak başka bir şey. Kamu tüzel kişileri anayasanın kullandığı deyimde budur. Kamu hukuku tüzel kişileri değil,

kamu tüzel kişileri. Asıl olarak kamu hukukuna tabidirler, kamusal görevleri vardır, kamusal yetkileri vardır. Ama faaliyetinin özelliğine göre, kamu hizmetinin özelliğine göre kamu tüzel kişileri de özel hukuka tabi olabilirler. Tek bir örnek vereceğim buna. İstanbul Elektrik, Tramvay, trolleybüs idaresi, kamu kuruluşu ama özel hukuka tabi. Kanunda hususi hükümlerine tabi olduğu yazıyor. Çok örneği var bunun. Kamu tüzel kişiliği olup da özel hukuka tabi olan.

Örneğin en basitinden şöyle düşünelim, bizler gerçek kişiler olarak dilediğimiz suçu işleyebilir miyiz? Hayır. Ne var? Ceza kanunları, ceza hukuku var. Kamu hukukuna da tabiyiz. Yani tüzel kişiler zaman zaman özel hukuka zaman zaman kamu hukukuna birine az birine çok dâhil olabilirler. Spor örgütlenmesi noktasında şunu düşünmemiz gerekiyor. Kamusal bir nitelik verecek miyiz, vermeyecek miyiz? Kamusal bir nitelik vereceksek özel hukuka tabidir demişiz, dememişiz bunun önemi yok. Özerklik verecek miyiz, vermeyecek miyiz meselesi var. Şimdi kamusal nitelik verdiğimiz zaman bunu sonucu nedir? Çok önemli bir sonucu vardır. Faaliyet tekeli verebiliyoruz. Yani bugün örneğin spor kulüpleri bir araya gelerek bugün için futbol faaliyetlerini organize etmek üzere federasyon kuramazlar. Çünkü Futbol Federasyonunun bu faaliyetler tekeline kamusal niteliğinden dolayı ama bu kamusal yapılanmayı tercih etmeyip, bu alanda tam bir serbestleşmeye gidip, kulüpleri serbest bırakıp onların dernekler federasyonu şeklinde örgütlenmesinin yolu da açılabilir. Ama şunu yapamayız. Şu an ki federasyonları eğerek, bükerek bu biraz önce söylediğim federasyon yapısına ulaşamayız. Bu mümkün değil. Öbürünün özünde gönüllülük var, irade serbestiyeti var. Siz bir kulüp olarak o federasyona o dernekler federasyonuna dâhil olursunuz ya da olmazsınız, beğenmezsiniz gidip de diğer başka federasyon kurarsınız. Bu sizin bileceğiniz bir şey. Burada ihtiyarı tahkim olur mu? Olur tabi. Ama kamusal nitelikli bir federasyon yapısı içerisinde ister istemez o Tahkim Kurulu bir idari kurul olacaktır. İşlemleri idari işlem niteliği taşıyacaktır. Anayasa Mahkemesinin kararı çerçevesinde kalacaktır.

Biz tam neyi istediğimiz bilmiyoruz. Diyoruz ki mesela, UEFA, FİFA ya da uluslar arası olimpiyat komitesi bunlara bakıyoruz. Bunlar İsviçre'de kurulmuş dernek statüsünde. Gidip paralel örgütlenmeler kurabilir miyiz İsviçre'de? Kurulabilir de. Yaşama şansı var mı? Yaşar, yaşamaz o ayrı mesele. Ne yapacağız? Buna karar vermemiz lazım. Bu ne yapacağımıza karar vermeden bu meseleleri tartışmaya kalkarsak aslında biraz da orada düğümleniyor. Biraz bu nasıl yapacağımız konusunda herhalde kafalar karışık. Bu kafaların karışıklığı da başka diğer meselelerin doğumuna yol açıyor.

Sorulara çok fazla giremedim bu önemli konunun altını çizmek için.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Zaten bir kısmını ilgililer cevapladı. O bakımdan size yönelik fazla soru kalmadı.

Konuşmacı Yrd. Doç. Dr. Taner AYANOĞLU

Peki, teşekkür ediyorum o zaman.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Sayın başkan bir şey mi söylemek istiyordunuz? Buyurun efendim.

Togay Bayatlı / TMOK Başkanı

Değerli arkadaşlarım, konuşmalar gayet güzel şekilde devam ediyor. Yalnız bir takım açıklamalar yapmam gerekiyor. Bugün ki konumda anayasamız diyor ki; devlet sporu destekler diyor. Devlet sporu yönetir demiyor. Devlet sporu destekler diyor. Ama bizim ülkemizde daha evvelden gelen yani 3530 sayılı kanun... Biraz o kanundan bahsetmek istiyorum. Maalesef Türkiye'deki sporun kendi kendine gelişmesine mani olmuş, engel olmuştur. Büyük Atatürk o kanuna yaparken haklıydı. Çok iyi bir şey düşünmüş. O kanun yıllarca devam etti. Ama o kanunu yapan kişi, yine çok kıymetli ve çok değerli bir profesördür Almanya'da. Yalnız Almanya'da yaşadığı devir Hitler'in devri. Dolayısıyla o kanunu yaparken, o kanunu meydan getirirken bütün konu devletin kontrolü içine girmiş. İsmet Paşa hatta bir konuşmasında bizim Berlin'de yapılan olimpiyatlara gittiğimizde sporcularımızın üzerinde şurada altı ok işaretleri var. Buralarında altı oklar vardı, ay yıldızlı şey yok. Yani demek istiyorum ki, biz hem politikayı hem devleti hem sporu birbirine karıştırmışız. Biraz size açıklama yapmak istiyorum.

Uluslararası Olimpiyat Komitesi nedir? Uluslararası Olimpiyat Komitesi dünyada ki federe olmuş sporların tümünün patronudur. Bunun başka bir yolu yok. Kimse başka türlüünü söyleyemez. Bütün federasyonlar, uluslar arası federasyonlar Uluslararası Olimpiyat Komitesinin çerçevesi içindedir. Neden çerçevesi içindedir? Çünkü bunların 28 tanesi zaten her olimpiyatlara katılarak para alıyor. Dolayısıyla aldıkları para da mühim. Ve bütün diğer bu uluslar arası federasyonlarda bu çerçevenin içine girmek istiyorlar. Şimdi bize ne oluyor onu anlatayım. Biz çok memnun olduk önce Özerk Federasyonlar diye. Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi olarak biz aştık. Bugüne kadar olmayan bir şeyi yaptık. Federasyonlar Türkiye Milli Olimpiyat Komitesine üye olsun. Bunu yapmamızda yalnız onlara bir cesaret vermek bir avantaj sağlamak için değil, bu milli olimpiyat komiteleri içinde gerekli. Türkiye Milli Olimpiyat

Komitesinin üç çeşit üyesi var. Başka üye alamaz. Ama yıllarca biz devamlı üye almışız. Neden almışız? Çünkü devlet spora karıştığı için, federasyonlar devlete bağlı olduğu için, olimpiyat komitesinin kendisini kurtarabilmek için dernek haline gelmiş. Burhan Felek zamanında, büyüklerimiz zamanında akıllıca bir iş yapmışlar. Başka türlü kurtulamayacaklar. Şimdi durum ne? Şimdi ki son durumda üç şekilde de olimpiyat komitesine üye olabiliyorsunuz. Bunlardan biri olimpiyatlara katılmış sporcu olacaksınız. Eğer iki dönem evvel olimpiyatlara katılmış bir sporcu değilseniz, olimpiyat komitesi üyesi olamıyorsunuz. Ama biz 700 tane olimpiyat komitesi üyesi yaptık. Neden? Türkiye Milli Olimpiyat Komitesini devletin baskısına karşı bir dernek olarak tutabilmek için. Ama Uluslararası Olimpiyat Komitesi bize uyandı. Bir sene evvel, iki sene evvel. Pardon üç-dört sene evvel bize bir yazı yazarak dedi ki; dünyanın hiçbir yerinde 700 tane üye yok. Siz de 700 tane üye var. Nasıl oluyor bu? Biz de anlattık. Dediler ki; bir an evvel bunu önleyeceksiniz. Bunu burada kesiyorum ve şunu söylemek istiyorum.

Siz bir federasyon kurdunuz. O federasyonu federe edeceksiniz, uluslararası federasyon. Yani diyeceğim ki bir boks federasyonu kurdunuz. Bu Boks Federasyonunu ulusal yapabilen için yani ulusal bir federasyon yapıp uluslararası spor nezdinde tanıtımları için yapacağınız iş bir yazıyla Uluslararası Federasyona yazı yazıyorsunuz. Diyorsunuz ki; biz Ulusal Boks Federasyonuyuz.

Türkiye'nin federasyonu. Biz üye olmak istiyoruz size. Size yazı gönderiyor uluslararası boks federasyonu. Önce Türkiye Milli Olimpiyat Komitesinden onay alacaksınız. Yani Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi onayı vermediği takdirde hiç bir ulusal federasyon hiçbir şekilde alamıyor. Biz ne yapıyoruz? Memleketin meselesi, memleketin işi. Biliyoruz ki onlar zaten devlete bağımlı olarak yapılmış federasyonlar. Bağımsız olması lazım. Mecburen vatan haini demesinler diye mecburen onaylıyoruz gönderiyoruz. Olay bu. Bu şekilde cereyan ediyor.

Seçimle geliş de hatalar yok mu? Var. Ama bu hatalarında bir an önce Türkiye'nin demokrasi anlayışının tam olarak yerleşmediği için maalesef, tam yerleşirse devlet kenara çekilir federasyonlar kendi kendilerine de ilerler. Ama kaynak nereden bulacaklar? O da bir ayrı konu. Kaynağı devletin sağlaması lazım. Devletin bütçesi içinde o kaynağın olması lazım.

Uzattıkça uzatıyorum. Kusura bakmayın bundan bende dertliyim. Ama şu bir gerçek ki olimpiyatlar için uluslararası Olimpiyat Komitesinin önemi çok büyük. Hiçbir federasyon hiçbir olimpiyat komitesi Uluslararası Olimpiyat Komitesinin üyesi değilse hiçbir yere gidemez. Ve de bağımsız olması gerekir. Dünyada dört ülke var bağımlı olan. Biri Türkiye, diğeri Kuzey Kore, üçüncüsü Küba bir tane daha var. O da şimdi gelmedi aklıma. Dört tane böyle. Ben bu izahatı vermek istedim kısaca. Hepinize tekrar başarılar ve sağlıklar dilerim.

Bana mı sorun?

Katılımcı (ismini açıklamadı)

Evet. Bu yaptığınız açıklamalardan sonra deminden beri görüşülen bu hukuki ve yeni yapılanma konularında Olimpiyat Komitesi olarak katkı ve destek vermeyi düşünüyor musunuz?

Togay Bayatlı / TMOK Başkanı

Buradaki toplantıyı neden yaptık? Bundan dolayı yaptık. Elbette vereceğiz. Biz her zaman destek olmaya çalışıyoruz ama destek olurken de balansı, sana söylüyorum onu da, balansıda kaybetmek istemiyoruz. Yaparken bu işi balansla beraber yapalım, sabırlı olarak yapalım.

Oturum Başkanı Av. Türker ARSLAN

Efendim, teşekkür ediyoruz. Oturumu kapatmak zorundayım. Çünkü zamanı fazlasıyla kötü kullandık. Biz geçtik zamanımızı ama bu konuşmalar mutlaka bize çok büyük yol açacak. Bize faydalı olacaktır. Özellikle ben GSGM'den ve TFF'den yapılan açıklamalara çok teşekkür ediyorum. Toplantımıza büyük destek verdiniz, büyük katkı sağladınız. Hepinize katılımınız için teşekkür ediyorum. İkinci oturum 10 dakika sonra, çok renkli bir kişiliği dinleyeceksiniz. Doç. Dr. Ümit Kocasakal.

2. BÖLÜM

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU
(*Istanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi*)

2. OTURUM

ARTAN ŞİDDET OLAYLARI KARŞISINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİNE
DAİR 5149 SAYILI KANUNDA YAPILMASI GEREKEN DEĞİŞİKLİKLER

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL
(*Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi*)

Neşe GÜNDOĞAN / TMOK Genel Sekreteri

Değerli katılımcılar, bu sabahın ikinci ve son oturumu. Artan şiddet olayları karşısında şiddetin önlenmesine dair 5149 sayılı kanunda yapılması gereken değişiklikler konusu. Oturum başkanımız Prof Dr. Haluk Burcuoğlu İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi. Sayın Burcuoğlu'nu şimdi davet ediyoruz. Konuşmacıyı sanıyorum Sayın Burcuoğlu davet edecek.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU / İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Efendim, bu bölümdeki konuşmacı çok değerli bir kardeşimiz. Hepinizin tanıdığı, yani sadece spor ilgili olanların değil ve sadece ceza hukukuyla ilgili olanların da değil, hemen tüm Türkiye'nin tanıdığı sadece hukukçuların da ilgili oldukları değil kamuoyunun tanıdığı bir kardeşimiz. Doç Dr. Ümit Koca-

sakal, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyeleri'nden, Tahkim Kurulu eski üyelerinden çok değerli bir kardeşim. Şimdi, şiddet ile ilgili kendisine yakışır bir tebliğ vereceğine inanıyor ve kendisini buraya davet ediyorum. Nasıl hazırlandığımı da görüyorsunuz efendim. Bavulla filan geliyor arkadaşımız.

Konuşmacı: Doç Dr. Ümit Kocasakal / Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

(Gülümseyerek) Hepsini aktarmayacağım hocam.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

İnşallah umarız.

Konuşmacı: Doç Dr. Ümit Kocasakal

Merak etmeyin hocam

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Arkadaşım sözü almadan size ben bir cümle etmek istiyorum. Şiddete tabii ki hepimiz karşıyız ama ben önemli bir futbol taraftarıyım. Artık statlarımıza da müsaade edin smokinle gitmeyelim ne olur. Futbolun da bir adabı vardır. Biraz bağırıp çağıracağız tabii. Yani yakında böyle hepimizi smokinle ya da takım elbiseyle göndereceksiniz. Bunlara da kesinlikle karşıyım. Futbolun havasını da lütfen söndürmeyin. Buyurun sayın konuşmacı.

Konuşmacı: Doç Dr. Ümit Kocasakal

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan, Değerli Hocam, güzel sözleriniz ve teveccühünüz için de teşekkür ediyorum. Herkese sevgi ve saygılarımı sunarak sözlerime başlıyorum.

Saatimi çıkarıyorum ki tam zamanında bitireyim, süremi aşmayayım. Bir önceki oturumda, gerçekten çok yararlı bilgiler verildi, çok güzel tartışmalar yapıldı. Ben, gerçekten çok istifade ettim. Öncelikle bu konuda bir iki cümle söyleme ihtiyacı hissediyorum.

Ben spor hukuku ile ilgili konuların ele alınması bakımından kamu hukukçusu veya özel hukukçu olunmasının çok önemli olduğunu düşünüyorum. Spor hukuku, elbette gittikçe gelişen ve özerkleşen bir hukuk alanıdır ancak dikkatle bakıldığında sonuçta spor hukuku birçok hukuk dalının bir araya gelmesiyle ve uygulanmasıyla oluşan bir bütün. Dolayısıyla, bu tür meselelerde bence, kamu hukukçusu veya özel hukukçu olmanın bir önemi yok. Sadece, hukukçu olmanın yeterli olduğunu düşünüyorum.

İkinci olarak federasyonların özerkliği, özel hukuk tüzel kişisi mi yoksa kamu tüzel kişisi mi olduğu hususlarında gerçekten zihinlerde bir karışıklığın olduğunu düşünüyorum. Tartışmalar yapılırken düşündüm. Biz özerklikten bahsediyoruz veya üç dört kulüp birleşip bir federasyon oluşturabilir mi diye tartışıyoruz. Ancak benim futbol federasyonum benim milli takı-

mımı belirliyor. Bu nasıl bir özel hukuk tüzel kişisidir ki benim milli takımımı belirliyor? O zaman üç dört tane kulüp bir araya gelerek bir federasyon oluşturabilecekse başka milli takım mı seçecekler? Bunları iyi düşünmek lazım. Mesela, Fransa örneği verildi. Fransa’da izne tabi olan ve olmayan federasyon ayrımı var. Ağırlık izin verilen federasyonlarda, o izni de Spor Bakanlığı veriyor. Bu izin ile ilgili kararlarda da, Danıştay’a gidiliyor. 2005 yılında bu açıdan Fransa’da Danıştay tarafından çok ilginç bir karar verilmiş: Bazı kişiler bir araya gelerek paintball ile ilgili bir federasyon kurarak izin için Spor Bakanlığına başvurmuşlar. Bakanlık ise paintball’un bir spor olmaması gerekçesi ile izin vermemiş. Bunun üzerine Danıştay’a başvurulması üzerine Danıştay da, paintball’un bir spor faaliyeti olmadığı gerekçesi ile kararı aynen onamış. Yani gördüğünüz gibi siz istediğiniz kadar özel hukuka tabidir deyin, spor faaliyetleri ve federasyonlar bakımından bir kamusal yön var. Masaya kalem demekle masa değişmez bana göre. Bunları kısaca belirtme ihtiyacı hissettim.

Şimdi, asıl konum olan sporda şiddetin önlenmesi hususuna gelmek istiyorum ki benim uzun zamandır üzerinde durduğum bir konu.

Şimdi gerçekçi olalım, sporda şiddeti tamamen ortadan kaldırmanın mümkün olduğunu düşünmüyorum. Özellikle, şiddet malumunuz, bireysel sporlardan ziyade kolektif, takım halinde yapılan spor türlerinde görülen bir hadise yani eskrimde, teniste çok fazla şiddetle ilgili bir şey göremiyoruz. Boksun zaten kendisi böyle bir yapı içeriyor. Bunu bir toplantıda söylediğimde Boks Federasyonu veya Judo- Karate Federasyonu’ndan, alınanlar oldu. Orada şunu söylemiştim. Öyle bir spor dalı ki bu saydığım branşlar, zaten başarı kimin kime daha iyi bir müessir fiil yapacağına bağlı. Düşünebiliyor musunuz? Kim daha iyi bir müessir fiilde bulunursa (malumunuz Yeni Türk Ceza Kanununda müessir fiil kasten yaralama oldu) o kazanıyor. Ama şiddet asıl futbol gibi basketbol gibi voleybol gibi takım halinde yapılan, daha fazla seyirci tarafından izlenen ortaya çıkan bir hadise. Ben bugüne kadar bu konuda birçok şey söyledim. O yüzden bugün, sürenin kısıtlı olmasını da dikkate alarak 5149 Sayılı Sporda Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun’un maddeleri veya şiddetin nasıl önleneceği üzerinde durmayacağım. Bunun yerine güncel gelişmelerle ilgili bir takım saptamalarda bulunacağım. Bu çerçevede mademki toplantının genel başlığı “güncel sorunlar ışığında bir takım hukuki sorunlar”, ben de güncel gelişmelerle öne çıkan şike konusu ile bugüne dek göz ardı edilen bahis, teşvik primi ve doping üzerinde duracağım. Ama doping derken de; dopingin sadece cezai kısmıyla ilgili olarak yani bir suç haline getirilip getirilmemesiyle ilgili olarak, bu çerçevede belirttiğim bu 4 ana konu üzerinde durmak istiyorum.

Bu konuda, son dönemlerde Alman Bochum Savcılığı’na yürütülen soruşturmaya bağlı olarak bütün dünyada şike, bahis ve teşvik primi meseleleri sorgulanmaya başlandı. Bizde de tabii ki basına yansıyan haber ve yorumlara bağlı

olarak bunun yansımaları oldu ve hepimiz takip ettik. Bu alanlarda mevzuatımızda bazı değişiklikler yapılması düşünöldü, öngöröldü. Ben bu düzenlemelerle ilgili çalışmaları bunların ilgili kurullardan talep ettim, rica ettim ama maalesef bir karşılık bulamadım Bunun nedenini de bilmiyorum. Bunlar Türkiye’de sanki devlet sırrı niteliğinde. Verilmiyor, yani bir çalışma yapılıyor, kimseye verilmiyor Bu düzenlemeleri ilgili kişi ve kurumlara danışmaksızın kapalı kapılar ardında yapmak ne denli doğru, bunu takdirlerinize bırakıyorum. Bununla birlikte elimizde bir referans var; o da 2008 Ağustos’unda, bir hükümet tasarısı olarak hazırlanmış olan altında bütün bakanların imzasının olduğu bir değişiklik tasarısı. Zannediyorum ki, şikenin, teşvik priminin, dopingin suç haline getirilmesi ile ilgili olarak yürütölen çalışmalar 2008 tasarısı esas alınarak yürütölüyor. Dolayısıyla ben de bugünkü sunumumda, bu değişiklik tasarısı üzerinden görüşlerimi belirtmek istiyorum ki; 5149 Sayılı Kanunda bazı değişiklikliler yapılması düşöncesini içeren bu tasarının en can alıcı, çarpıcı bölümü, dopingin, şikenin, teşvik priminin suç haline getirilmesi. Kanaatimce bu üç konu çok can alıcı.

Ama bu üç konuya geçmeden önce Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun ve uygulaması ilgili genel bir iki şey söylemek istiyorum. Bildiğiniz gibi 5149 Sayılı bu Kanun uzun zamandır yürürlükte. Benzer düzenlemeler mukayeseli hukukta da var. Daha önceki muhtelif konuşmalarımda da belirttiğim ve ayrıntıları ile açıkladığım üzere özellikle Fransa’daki düzenlemeler çok katı olduğu gibi, bu alanda pek çok cezai hüküm bulunmakta.

Fransa’da geçtiğimiz günlerde bu düzenlemelerin sonuçlarıyla ilgili bir senato raporu çıktı. Bu senato raporunda dikkatimi çeken hususları sizlere aktarmak istiyorum ki, belki bunları da bizim kanunumuza aktarmamız gerekli ve yararlı olabilir.

Raporda ilk olarak, geçen süreç içersinde, şiddetin önlenmesi bakımından en etkili çözümün stada giriş yasağı olduğu saptanıyor. Ancak şu hususu belirtmek de yarar var: Fransa’da sportif faaliyetlerde ortaya çıkan şiddete bağılı olarak stada giriş yasağı kavram ve uygulaması bakımından ikili bir ayırım var. Bunlardan ilki, Ceza Mahkemelerince bir suç ile ilgili olarak verilen mahkumiyet kararları kapsamında, fer’i veya alternatif ceza niteliğindeki, yani ceza hâkimince verilen stada giriş yasağı. İkincisi de idari organların verdiği idari nitelikteki stada giriş yasağı. Raporda iki şekilde ortaya çıkabilen giriş yasağının daha da güçlendirilmesi ve süresinin uzatılması öneriliyor. Bu bence önemli. İkincisi şiddetin önlenmesi bakımından, senelerdir dile getirmemize rağmen yapılmayan bir şey var: Statlarda kamera sisteminin kurulması. Bu mutlaka gerekli çünkü çok caydırıcı. Niye? Çünkü şiddet olayındaki en büyük faktör; kitle

psikolojisi yani kişinin kitle içerisinde kendisini eritmesi, kalabalıktan yararlanması, belirlenemeyeceği düşüncesini taşımasıdır. Oysa bir kamera sisteminde, faili belirlemek mümkün olduğu için ve o kişi de onu bir psikolojik baskı olarak hissedeceği için şiddetten daha fazla uzak durma gibi bir sonuç ortaya çıkıyor.

Mesela, Fransa'da, statlarına bu tür güvenlik kamerası kurmayan kişilere etkili para ve cezaları öngörülüyor. Raporda bu şekilde stadlarda kurulması zorunlu kamera sisteminin statların dışına da yaygınlaştırılması öngörülüyor. Çünkü şiddet müsabakalardan önce, dışarıdan başlıyor ve dalga dalga statlara doğru ilerliyor. Şu halde daha dışarıda bu şiddetin önünün kesilmesi, caydırıcılığın sağlanması, belirli bir süzgecin olması gerekiyor. İşte bu nedenledir ki Raporda Bir de müsabakanın yapılacağı statlara gelen yollara da güvenlik kameraları konulması öneriliyor. Bunda amaç yukarıda belirttiğim hususların yanı sıra, faileri saptamak için ve kitle psikolojisi ardına saklanan şiddeti yalnızlaştırmak.

Biliyorsunuz İstanbul trafiğinde emniyet şeritlerine kameralar koydular. Trafik kurallarının ihlalinde bu bile caydırıcı oluyor. Bir içsel baskı hissediyorsunuz. Nitekim geçenlerde bana böyle bir ihlalden dolayı resim ile birlikte ceza geldi ve artık daha da dikkat ediyorum. Dolayısıyla bu tür kamera sistemleri öncelikle statlarda mutlaka kurulmalı ve stat dışına da yaygınlaştırılmalı. Oysa bizde bu hususları zorunlu kılacak düzenlemeler bildiğim kadarı ile henüz yok. Sporda şiddeti önlemek istiyorsak bunu mutlaka gerçekleştirmek zorundayız.

Raporda üçüncü olarak bilet sisteminin yeniden düzenlenmesi, biletlerin isim ve soyad içermesi, kişilerin mutlaka bilete belirtilen yerlere oturmasının sağlanması öneriliyor. Hangi koltukta kimin oturduğunun bilinmesi, şiddete başvuran faili belirlemede önemli olduğu gibi, yukarıda belirttiğim anonim içinde erime hususunu ve bundan kaynaklanan rahatlığı da ortadan kaldıracaktır. Şu halde bu sistemin de mevzuatımızda mutlaka düzenlenmesi ve etkin bir biçimde uygulanması gerekiyor. Bir de tabii ki ve öncelikle halen varolan Kanunu, yani 5149 Sayılı Kanunu olması gerektiği gibi, siyasi düşünceler ve popülizmden uzak uygulamak gerekiyor.

Konuşmama esas oluşturan 2008 tarihli tasarıda 5149 Sayılı Kanunda bir takım değişiklikler öngörülüyor. Kısa kısa bunları size aktarmak istiyorum. Burada spor alanları tanımında değişiklik getiriliyor mesela. Spor alanları tanımına statların çevresi de dâhil ediliyor. Bunun anlamı kanunun uygulama alanını genişlemesi. Dolayısıyla bu değişiklik kanunlaşırsa, sadece statlarda değil, statların dışında da kanunda yaptırım öngörülen fiillerin işlenmesi bu kanunun kapsamına girecek. Bu açıdan önemli ve doğru buluyorum bu düzenlemeyi.

Federasyonlar tanımına özerk federasyonlar tanımı da ekleniyor. Bu zaten bir eksiklik, çünkü 5149 Sayılı Kanun, federasyonların özerkliği ile ilgili düzenlemeden önce çıkan bir kanun ve gerekli uyum yapılmadı. Şimdi bu gerçekleştiriliyor. Gene tasarı ile şike, doping ve teşvik primi tanımlanarak birer suç haline getiriliyor.

İlginç bir şey, özel güvenlik görevlilerinin mevcut kanunda silah taşıma yasağı var, bu kaldırılıyor. Yani özel güvenlik kuvvetlerine silah taşıma serbestisi geliyor. 5188 Sayılı Kanun çerçevesinde elbette. Bu iyi mi olur, kötü mü olur, oradaki özel güvenlik silah taşısa daha mı iyi? Bunu değerlendirmenize bırakıyorum. Gene ilginç bir hüküm olarak, ayrıntısına girmeden söylüyorum, 5149 sayılı Kanundaki bazı yasaklara hareket edenler bakımından ceza alan taraftarların yurt dışı müsabakalara götürülmesi yasaklanıyor. Bence bu tür bir düzenleme Anayasa'da düzenlenen seyahat özgürlüğüne aykırı olacaktır. Üstelik taraftarın "götürülmesinden" ne anlaşıyor onu da çözemedim. Ceza almış bir taraftar, Türkiye'nin yurt dışındaki bir maçına kendisi gitse bunu kim, nasıl engelleyecek? Çünkü "götürülemez" deniliyor. Peki, kendi giderse ne olacak? Yani bu problemlili bir madde.

Yine kanuna nihayet, idari para cezalarına ek olarak spor müsabakalarını izlemekten men yaptırımı geliyor. Bu düzenleme yerinde, yalnız şöyle bir teknik problem var. Bunları uygulayacak organ bakımından mevcut kanun mahallin en büyük mülki amirine yetkiyi veriyor. Ancak 2005 yılında getirilen yeni düzenlemeler çerçevesinde, Kabahatler Kanunu uyarınca, hangi kanunda düzenlenirse düzenlensin idari para cezası gerektiren bütün fiiller kabahat haline gelmiş durumda. Dolayısıyla bu şekildeki tüm kabahatler, Kabahatler Kanuna tabii. Hal böyle olunca şöyle bir problem çıkıyor: Bu

yeni tasarıyla yaptırım kararı verme yetkisi mahallin en büyük mülki amirinden İl ve İlçe Spor Güvenlik Kurulu'na geçiyor. İşte sorun da burada başlıyor. Bir kere, bu İl ve İlçe Spor Güvenlik Kurulları, Kanunla oluşturulmuş kurullar değil, yönetmelikle, 5149 Sayılı Kanunun uygulama yönetmeliğiyle oluşan kurullar. Kurulların yapısına baktığınızda da çok hukuki bir yapısının olduğunu görmüyorsunuz. Yani ayrıntısına girmeden belirtmek istiyorum, örneğin belediye başkanı, jandarmadan bir takım temsilciler bu kurulda bulunuyor. Böyle bir kurulun bu tür bir yaptırım kararı vermesi ciddi sıkıntı yaratacaktır diye düşünüyorum. Çünkü hem para cezasını bu kurul verecek, hem de bir hak ve özgürlüğün engellenmesini ifade eden stada giriş yasağı kararını bu kurul. Ama bunların dışında daha büyük sıkıntı doğabilecek. Biz az önce değerli konuşmacıların katkısıyla anayasaya aykırılığını konuştuk, GSGM Tahkim Kurulu'nu konuştuk. Bakın şimdi ne getiriyor?

Taslaktaki düzenlemeye göre İl ve İlçe Spor Güvenlik Kurulları'nın vermiş olduğu bu kararlara karşı, GSGM tahkimine itiraz edilecek. Oysa az önce belirttiğim üzere bu yaptırımlar Kabahatler Kanununa tabii birer kabahat. Kabahatler Kanunu sisteminde ise, kabahatlerle ilgili idari nitelikli kararlar bakımından yargısal bir denetim öngörülmekte. Buna göre eğer kabahatin düzenlendiği kanunda, idari yargıya gidileceğine dair aksine bir hüküm yoksa sulh ceza mahkemesine itiraz edilecektir. Kabahatler Kanununun bu yapısı ve itiraz yolu ile ilgili bu hükümleri karşısında, statlara giriş yasağı ile ilgili itirazlarda GSGM Tahkim Kurulu'nun belirlenmesi mümkün değildir ve büyük karışıklığa yol açacaktır. Çünkü gerek idari para cezası gerekse stada girişten men kararı bir kabahatten doğan yaptırımlar, üstelik de hak ve özgürlükler ile ilgili. Kurul benim müsabakalara girmemi men edecek. Bunun tahkim kuruluyla ne ilgisi var? Bu çok hatalı bir düzenleme olur kanaatindeyim. Örneğin Fransa'da, bu men kararları yani idari nitelikteki men kararları, spor müsabakalarında şiddeti önleme Ulusal Danışma Komisyonu diye bir komisyon var bu komisyon var ama yapısı nasıl biliyor musunuz? Danıştay'dan iki üye birisi başkan, adli yargıdan iki hâkim, Milli Olimpiyat Komitesi'nden bir üye, Spor Federasyonları'nı temsilen bir üye, ligleri temsilen bir üye ve belirli niteliklere sahip bir üye ki daha çok avukat, öğretim üyesi sıfatını taşıyor, böyle bir kurul veriyor. Oysa bizde İl Ve İlçe Spor Güvenlik Kurullarının mevcut yapısı, ciddi tereddütler ve sıkıntılar yaratacak, siyasi bazı mülahazaların devreye girmesine yol açabilecek bir nitelikte. Gelelim doping, şike ve teşvik priminin suç olması meselesi. Bildiğiniz gibi bir süredir şike iddiaları çığ gibi. Bu açıdan öncelikle belirtmekte yarar bulunmaktadır ki hali hazırda Türk hukukunda şike, teşvik primi ve doping suç değildir. Ancak bu fiiller için federasyonların ilgili disiplin talimatlarında disiplin yaptırımlar mevcut. Ayrıca etik kurul talimatlarında şike ve bahis ile ilgili düzenlemeler var.

Mukayeseli Hukuk'ta, bugün Şikeyi, dopingi ve teşvik primini suç sayan dzenlemeler var mı? Şike konusunda ben bir dzenlemeye rastlamadım açıkça suç sayan. Ama bu tőr fiiller bakımından farklı ceza maddeleri kapsamında bazı uygulamalar var. Bu konuda ilk vermek istediğim örnek Fransa'daki ũnlő Bernard Tapie davası var. Marsilya ve Valens takımları

arasındaki futbol mŐsabakası kapsamında ortaya çıkan bir yargılama. SoruŐturmayı baŐlatan da Valens'in kalecisi. Kaleci, mŐsabaka öncesinde kendilerine Marsilya kulőbő tarafından para teklif edildiğini ihbar ediyor. Bunun ũzerine soruşturma baŐlatılıyor. Daha sonra Şimdi yanılmıyorsam Milan kulőbünde yardımcı antrenorlők yapan ve o tarihte Valens takımının antrenorő olan Alen Boksic de ifade veriyor ve bu Şekildeki teklifi doğru-luyor. Bunun ũzerine soruşturma derinleŐtiriliyor. Bu Şikeyi gerçekleştiren altı oyuncu var hepsi de ortaya çıkarılıyor. Birinin bahçesinde 250.000 Frank ele geçiriliyor. Bernard Tapie yargılanıyor ve rŐŐvet vermeden mahkŐm oluyor. Ceza ise bunun 16 ayı ertelemesiz olmak ũzere iki yıl hapis. 165 gŐn de bilfiil cezaevinde kalıyor. Fransız hukukunda Şike ile ilgili özel bir dzenleme yok ama rŐŐvet suçu burada uygulanıyor

Almanya'da Hoymayer kararı var. Orda da bir hakem para almak suretiyle maçları manipőle ediyor. Penaltıları almak veya almamak suretiyle. Bunun için de Hırvat mafyasından para alıyor. Orda da Şike ile ilgili açık bir dzenleme olmamasına karşın Alman Yargısı adı geçen hakemi nitelikli dolandırıcılıktan mahkŐm ediyor Dolayısıyla, Şike konusunda açık bir dzenleme getirme bakımından sanıyorum biz ilklerden birisi olacağız.

Şimdi nasıl bir dzenleme getiriyor tasarı. Bir kere her ũ fiil de suç haline getiriliyor. Bu erevde 5149 Sayılı Kanuna Şikeyle ilgili 25/A maddesi ekleni-

yor ve Şike ile teşvik primi, tanımları getirilmek ve cezaları gösterilmek suretiyle suç haline getiriliyor. Aynı Şekilde doping yapma fiili de, eklenen 25/B maddesi ile suç haline getiriliyor.

25/A maddesi, “spor müsabakalarının sonucunu çıkar karşılığında anlaşarak etkilemek yasaktır” Şeklinde bir düzenleme ile başlıyor. Akabinde ise Şu Şekilde bir düzenleme getiriliyor: “Bireysel veya takım halinde yapılan karŐılaŐma veya yarıŐmalara kuruluş veya kişi lehine veya aleyhine danıŐıklı olarak katılan sporcu veya antrenörler ile karŐılaŐma veya yarıŐmaların sonucu üzerinde hileli ve danıŐıklı olarak anlaŐan idareciler ve karŐılaŐma veya yarıŐmaları kuruluş veya kişi lehine ve aleyhine hileli ve danıŐıklı olarak yöneten hakemler 5 yıldan 8 yıla kadar hapis ve 20.000 güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır”. Görüldüğü gibi Şikeye 5 yıldan 8 yıla kadar hapis cezası öngörülüyor. Arkasından ikinci fıkrada teşvik primini suç haline getiriliyor ve bu suç için 3 yıldan 5 yıla kadar hapis cezası ile vaat edilen veya temin edilen menfaatin 5 katı kadar adli para cezası öngörülüyor. 25/B maddede ise doping fiili suç sayılıyor. Bu da hassas ve tartışma yaratacak bir konu ve düzenleme. Değerli büyüğüm Kısmet Erkiner, herhalde bunun üzerinde daha hassasiyetle duracaktır. Çünkü zel sohbetlerimizden benim anladığım, Sayın Erkiner doping yapma fiilinin suç olmasına karşı. Aynı Şekilde düŐünen pek çok kişi var. Maddeye göre “Spor müsabakalarında doping yaptığı veya doping analizi için numune verme sürecini ihlal ettiği tespit edilen sporcular ile yasaklı maddeleri kullandıran veya numune verme sürecini ihlal eden masr, antrenör veya idareciler 1 yıldan 3 yıla kadar hapis ve 5.000 güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılırlar”. Burada ilk dikkatimizi çeken, dopingi yapan sporcuyu da aynı Şekilde cezalandırıyor. Bu erevde kalan kısa süre içerisinde bazı hususları belirtmek istiyorum:

Biliyorsunuz spor hukuku ile uđraŐanlar arasında, doping yapmanın suç sayılıp sayılmaması hususunda tartışma var. Ceza hukukçularının büyük bölümünde, hak ve özgürlüklerin ağır bir Şekilde sınırlandırılmasını ifade eden ceza müeyyidesinin ultima ratio, yani en son başvurulması gereken bir yaptırım türü olduğu hususunda genel bir görüş mevcut. Ancak bana göre Şike, suç olmalı. Çünkü spor müsabakaları, ilgili sporcunun sportif olarak yapabileceğinin en fazlasını yapmasını gerektiren, bu Şekilde dürüst bir gayreti içermesi zorunlu bir alan. Oysa Őikedeki siz sporcuya veya bir takıma, göstermesi gereken gayreti göstermemesi için bir menfaat temini veya vaat ediyorsunuz. Bu sporun özüne, ruhuna aykırı olduğu gibi, bunu teknik anlamda söylemiyorum seyirci ve taraftarların da dolandırılması, aldatılması söz konusu. Üstelik bugün sporun önemli bir ekonomik değer haline geldiği düşünüldüğünde, kulüplerin veya bu alanda yasal bahis oynayan kişilerin malvarlığına da zarar veriliyor ve haksız maddi kazanç elde ediliyor. Sportif rekabete de zarar

veriyor. Gene bu fiil, organize suç örgütlerinin, sportif alana el atmasına ve bu ortamı zehirlemesine yol açıyor.

Buna mukabil teşvik primi için aynı şeyi söyleyemeyeceğim. Çünkü şikeden farklı olarak teşvik primi, sporcuya veya ilgili takıma zaten sportif anlamda yapması gerekeni yapması için vaat edilen veya verilen bir şey. Bunu teknik değil ama yapısal anlamda rüşvet suçu ile karşılaştırıyorum. Tabii var olan mevzuatımızda; mesela, rüşvet suçunu buraya uygulama şansınız yok. Çünkü rüşvet suçu biliyorsunuz bizde kamu idaresi aleyhine bir suç. Dolayısıyla, mutlaka bir kamu görevlisi bulunması gerekiyor. Hakem söz konusuysa rüşvet suçu söz konusu olabilir Çünkü daha önce Yargıtay'ın kararları var. Buna göre hakemler, Ceza Kanunu uygulamasında memur yani kamu görevlisi sayıldığı için sıkıntı yok ama sporcular veya kulüp başkanlarına, yöneticilerine verilirse rüşveti uygulayamıyorsunuz. Bu çerçevede teşvik primi suç haline gelirse şöyle bir çelişki doğacak: Biliyorsunuz eski Ceza Kanunu'nda, rüşvetin iki türü vardı. Nitelikli rüşvet, basit rüşvet. Nitelikli rüşvet, kamu görevlisinin görevinin aksinin yapılması için verilen bir şeydi. Basit rüşvet, zaten yapması gereken bir şeyi yapması için verilen bir şeydi. Yeni Türk Ceza Kanunu, basit rüşveti, rüşvet kapsamı dışarısına çıkardı. Diğer şartları var ise; sadece görevi kötüye kullanma söz konusu olacak. Siz, kamu idaresi aleyhine bu kadar ağır bir fiili suç olmaktan çıkaracaksınız, ancak aynı yapısal özellikteki teşvik primini suç haline getireceksiniz. Bakın ben teşvik primi etik değil demiyorum, estetik değil demiyorum, mubahtır demiyorum. Ama suç haline getirmek başka bir şey. Hukuka aykırı her fiilin suç haline getirilmesi de gerekmiyor. Nitekim sistemimizde her haksız fiil mutlaka suç da oluşturuyor. O yüzden, teşvik priminin suç haline getirilmesi bakımından ciddi tereddütlerim var. Ayrıca şikenin suç haline gelmesi her ne kadar bence yerinde ise de, öngörülen 5-8 yıl cezayı fiil bakımından ağır ve orantısız buluyorum. Rüşvetin cezasına bakın, 4 yıldan 10 yıla kadar hapis. Ayrıca, süre sıkıntısı nedeniyle ayrıntısına girememekle birlikte, şike bakımından getirilen düzenlemenin de teknik yönden çok karışık olduğunu düşünüyorum. Bu düzenleme sadeleştirilmeli.

Mesela, bu tanım bence hatır şikesini kapsamıyor. Hâlbuki şikenin türleri var ve hatır şikesi de bunlardan biri. Üstelik de sıkça da başvurulabilen bir şike türü. Şöyle bir örnek düşünelim: Kaybedecek bir şeyi bulunmayan komşu iki ilin takımı bir müsabaka yapıyor. Ama birinin yenilmesi halinde, diğeri sıralama açısından menfaat temin edecek. Takımlar sırf hemşerilik veya yakın il olması sebebiyle şike yapıyor. İşte düzenleme bu gibi halleri, hatır şikesi olarak anılan fiilleri bence kapsamıyor. Bu nedenle bunun yerine, FİFA'nın düzenlemesinde olduğu gibi daha genel bir tanım vermenin daha yerinde olacağını düşünüyorum. FİFA'nın düzenlemesinde, kuruluşun bir organına,

müsabaka görevlisine, oyuncuya veya görevliye kendisi veya üçüncü kişi lehine FIFA'nın düzenlemelerini ihlale yönlendirmek amacıyla bir menfaat teklif eder, vaat eder yahut sağlarsa bu fiil şike sayılıyor. Bunun çok daha kapsayıcı, çok daha sade bir düzenleme olduğunu düşünüyorum. Tasarıdaki düzenleme ise hem karışık, hem de daha az kapsayıcı bir düzenleme.

Belirttiğim gibi doping yapma fiilinin suç haline gelmesi de çok tartışma yaratacaktır. Örneğin Fransa'da da doping bir suç, ancak sporcu cezalandırılmıyor. Sporcuya bu maddeleri temin eden, veren cezalandırılıyor. Fransız düzenlemesine göre bir sporcuya yasaklı maddeleri veya yöntemleri sağlamak, sunmak, bunlara yönlendirmek yahut uygulamak, kullanımı kolaylaştırmak yahut her ne suretle olursa olsun kullanımını teşvik etmek. 5 yıla kadar hapis ve 75.000 Euro para cezası ile cezalandırılıyor. Dolayısıyla, tasarıda olduğu gibi doping yapan sporcuyu cezalandırmak ne derece doğru onu da isterseniz hep birlikte tartışırız.

Bunun dışında, şunu da söyleyerek sözlerime son vereceğim. Şike meselelerinde aslında atladığımız hep bir şey var; çok üzerinde durmuyoruz. O da bahis meselesi; sadece hatırlatmak bakımından bir iki şeyin altını çiziceğim.

Aslında, bugün sportif alanın zehirlenmesinin en büyük sebeplerinden bir tanesi, spor alanındaki bahis meselesi. İddia gibi, Loto gibi, Toto gibi bir takım yasal, meşru bahis oyunları. Ancak bunun yanı sıra, yasadışı düzenlenen bahisler de var. Bunların önünü alabilmek artık mümkün değil. Çünkü internette yaklaşık 1100 civarında yasadışı bahis oynatan sitenin bulunduğu kaynaklarda belirtiliyor. Avrupa'da yıllık ciro 4.500.000.000 Euro'ya yaklaşmış. Bu açıdan şikenin kaynağında çoğu kez yasal olsun olmasın müşterek bahisleri görmek mümkün. Bu nedenledir ki şike yapıldığı zaman, daha çok müşterek bahis tertip eden organize suç örgütleri aracılığıyla yapılıyor. Bizde de bu alan, yani bahis, 7258 Sayılı Kanunla düzenlenmiş bir alan. Kanunda yasadışı

bahis suç olarak düzenlenmiş ve hapis cezası öngörölmüş durumda. Dolayısıyla şike fiili ile ilgili değerlendirme yapılırken ve önlem alınırken, sportif bahis meselesini de dikkate almak gerekmektedir.

Gene mesela bu tasarıda, dopingin uluslararası müsabakada işlenmesi halinde, ceza yarım oranında arttırıyor, bu tamam çünkü bu şekilde ölkemizin temsilinde ülkenin saygınlığını da zedelemiş oluyorsunuz. Ama mesela şike suçunda, suçun bir örgüt bünyesinde işlenmesinin ağırlatıcı sebep sayılmamasını anlayamıyorum ve bunu bir eksiklik olarak görüyorum. Bununla birlikte örgüt suçunu düzenleyen TCK'nun 220.maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "Örgüt faaliyeti çerçevesinde suç işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı da cezaya hükümlenir" hükmü karşısında, şikenin bir örgüt tarafından yapılması durumunda, faillerin hem şike, hem de örgüt kurma, yönetme ve buna üye olma suçu kapsamında ayrı ayrı cezalandırılacak olması, bu eksikliği giderebilecek bir düzenleme.

Son olarak çok önemli bir husus daha var: Tasarıda şike, teşvik primi ve doping suçlarına iştirak ettiği anlaşılan kuruluşlara da (tüzel kişilere) Yeni Türk Ceza Kanunu kapsamında güvenlik tedbiri uygulanacağı hükme bağlanıyor. O güvenlik tedbirleri neler? TCK'nun 60.maddesine göre bir izne dayalı olarak faaliyet gösteren özel hukuk tüzel kişisinin izninin iptali ve müsadere. Yani bu hükme göre şikeye karışan ilgili kulübün hayatına son verecek, kulübü kapatacaksınız. Bu ne kadar yerinde olacaktır? Tüm bu hususların iyi düşünölmesi ve buna göre bir değerlendirme yapılması gerekiyor diyerek burada sözlerime son veriyorum ve hepinize saygılar sunuyorum.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Efendim, Ümit Kocasakal, hepimizin beklediği gibi son derece net, açık ve her zamanki gibi çarpıcı görüşlerini de birebir aktararak bizi bilgilendirdi. Kendisine teşekkür ediyoruz ve söz almak isteyenlere söz vermek istiyorum. Sayın Kısmet Erkiner'e söz veriyorum önce.

***Katılımcı: Av. Kısmet ERKİNER / Spor Hukuku Enstitüsü
Derneği Başkanı / CAS Hakemi***

Teşekkür ederim Sayın Başkan. Teşekkür ederim, Sayın Kocasakal. Ben hemen sıcakta sıcakta doping meselesine değinmek istiyorum. Şimdi işi sonundan alalım. Dediniz ki; daha doğru siz bunu demiyorsunuz da tasarı diyor. Uluslararası bir müsabakada doping cezası iki katı. İyi de uluslararası müsabakada, yetki Ulusal Federasyonda değil ki. Uluslararası müsabakada yetki, Uluslararası Federasyonda ve WADA'da. Dolayısıyla cezayı o verir. Siz buna ilave-

ten kendi yargı organlarınızda Türkiye'ye gelmiş olan bir yabancı sporcuya bu cezayı verirseniz hangi turnuvayı yaparsınız Türkiye'de?

İkinci sormak istediğim bununla bağlantılı, bu cezaya ortada olduğu gibi bazı kısıtlamalarla ben de taraftarım. Orda siz zikretmediniz ama reşit olmayanlara kullandırmak ve ticaretini yapmak işte bunu teşvik etmek vs. Bunlar suç ama siz uyuşturucu kullananlara ceza veriyor musunuz? Dopingi uyuşturucu kullananların fevkinde çıkarıyorsunuz.

Ayrıca, bunları herhangi bir vatandaşlık sınırıyla sınırlamış değilsiniz. Yani, önümüzdeki birkaç ay sonra 2010'da yapılacak olan, Dünya Basketbol Şampiyonası sırasında, yabancı bir sporcu dopingli olarak tespit edilirse, bu kanun da çıkmış olursa, siz bu sporcuları Türk yasalarına göre hapse mi atacaksınız? Bunu yaptığınız takdirde size hangi olimpiyatı verirler? Hangi Uluslararası Şampiyona'yı verirler? Ben başından beri bu işe bu yönüyle karşıyım. Bu tanımlar iyi yapılmadığı sürece, faydadan ziyade zarar getirir teşekkür ederim.

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Daha sonra mı, yoksa bire bir mi cevap vereyim?

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Bire bir cevap verilirse daha olumlu cevaplar verilebilir Sayın hocam.

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Tabii sorularınız aslında çok önemli. Yalnız, şunu söyleyeyim; dediğiniz doğru tabii ben ayrıntıya girmek için, bütün konunun mevzuatını çevirdim. Bu konunun sanıyorum bildiride de bunlar olacaktır yazılı bildiride. Dediğiniz çok doğru. Mesela, Fransa'da bu maddenin, 18 yaşından küçüklere bizde de 18 yaşından küçükler, küçük malum, işlenmesi halinde ve örgüt bünyesi faaliyeti halinde işlenmesi halinde 7 yıla kadar hapis ve 150.000 Euro para cezası. Birincisi, tabii bizde uyuşturucu madde kullanma maksadıyla bulundurmak suç. Eskisinde de suçtu. Yeni Türk Ceza Kanunu'nda da suç 191. maddede. Ama şöyle bir şey getirdi yeni kanun, kullandığını kabul eder ve tedavi olmayı da kabul ederse bir denetimli serbestlik öngörüyor. Bir geçiş süresi öngörüyor ama baktığınızda yine de suç aslında. Yalnız tabi bu daha farklı bir durum. Burada değindiniz çok ilginç bir şey yurt dışında bunu işlediği zaman WADA'da ve diğer hususlarda şeylerde kısmen haklısınız ama şöyle bir durum var. WADA'nın sahip olduğu yetki veya Uluslararası Federasyon'un sahip olduğu yetki disiplinler bir yetki. Yani müsabakadan men eder, diğer şeyleri yapar ama burada söz

konusu olan devletlerin biliyorsunuz sert çekirdeklerinden egemenlik haklarından olan ceza yaptırımını uygulama yetkisini hiçbir şekilde kaldırmaz.

O zaman, biz burada neyi uygulayacağız? Şunu uygulayacağız; bir Türk'ün, yurt dışında işlediği suç yani Türk Ceza Kanunu'ndaki faile göre şahsilik ilkesi devreye girecek ve yurt dışında işlenmiş olsa da Türk yargısı yetkili ve görevli olacaktır orada. Türkiye'de işlenirse o da çok önemli. Ne olur? Bizim kanunumuz açık. Türkiye'de uygulanan suçlarda Türk Ceza Kanunu uygulanır. Dolayısıyla, bundan kaçış yok. Ama aynı şey Fransa için de geçerli. Ben gidip de Fransa'da suç teşkil eden bir fiil işlesem mülkilik ilkesi esastır. Çünkü Ceza Hukuku'nda, Fransız Mahkemeleri beni yargılar. Dolayısıyla bundan kaçış yok tabii ki bunun sonuçlarını düşünmek lazım ona göre bunları yapmak lazım, size tamamen katılıyorum. Ama bunun çok alelacele hazırlandığını yani bu dopingi suç haline getirirken birkaç kere düşünmek gerektiğini ben de sizin gibi düşünüyorum.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Buyurun Sayın Başkanım.

Togay BAYATLI / TMOK Başkanı

Şimdi konuya biraz daha açıp bakarsak; 2002 Atina Olimpiyatları'nda Macar bir sporcu, bizim Eşref Apak'la yarışan ve Eşref Apak bu yüzden madalya aldığı sporcu. Bu adam, burasına bir ameliyat yapmış onun içine de bir kese koydurmuş. Doping malzemelerini koymuş, bununla yarışmış ve neticede bu doping kontrol sürecinde ortaya çıkıyor ve bu Macar sporcu elimine edildi. Bizim sporcumuz Eşref Apak da Bronz Madalya aldı ve

üçüncü oldu. Ondan sonra ülkesine döndü, tabii ona bir ceza verildi. Uluslar arası Olimpiyat Komitesi, bu konularda ve özellikle Uluslar arası Olimpiyat Komitesi başkanı Jacques Rogge diyor ki; kesinlikle hiç bir tavizi bu konuda beklemeyin. Her türlü ceza anında ve yerinde verilecektir diyor. Doping konusu demin de arkadaşımız Kısmet'in de söylediği gibi, eğer siz Basketbol Şampiyonası yapıyorsunuz. Doping kurallarını bu söylediğiniz gibi nizamaya koyarsanız, size hiç kimse gelip ne şampiyona yapar ne turnuva. Uluslararası Doping Merkezi, WADA dediğimiz merkez, bu konuda çok ciddi bir şekilde çalışıyor. Bizim bir eksikliğimiz var bu arada henüz yani bunu da bir an evvel çözmemiz gerek. Laboratuvarımız var, her şeyimiz var ama biz NADO denilen, yani bu konuda merkezi kuramadık. NADO nedir? Milli Olimpiyat Komitelerin ülkelerin kendi merkezleridir. Bu NADO'yu da, bizim bir an evvel kurmamız lazım. Dünya Basketbol Şampiyona'sından evvel. Teşekkür ederim.

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Bir şey ekleyebilir miyim, Sayın Başkan? Sayın Başkan'ın konuşması bende de şu çağrışımı yaptırdı. Tabii süreden dolayı. Ama bu şike, doping dediğimiz şey, biz sadece tabii takım sporlarında belki şikenin olabileceğini düşünüyoruz ama o kadar çok ve ilginç örnek var ki; bireysel sporlarda şike yapıldığına dair. Mesela, teniste; benim şahsen hiç aklıma gelmezdi. Davidenko davası diye bir dava var. Elenmek için, yenilmek için para almış. Otomobil yarışlarında, rakibine geçilmek için para almış. Yani bireysel sporlarda da görülebilen hadise. Yani bireysel sporlarda da görülebilen hadise. Hakikaten çok ilginç örnekleri var dediğiniz gibi.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Buyurun, Zübeyt Bey.

Katılımcı: Zübeyt AYDIN / GSGM Baş Hukuk Müşaviri

Sayın Başkanım, öncelikle Ümit Hoca'ya çok teşekkür ederim, değerli katkılarından dolayı. Ben, bir konuya açıklık getirmek istiyorum. Bu bahisle ilgili 7258 sayılı kanunda düzenleme yapıldı. Şu anda, Türkiye'de benim hatırlayabildiğim kadarıyla, 15-20 mahkemede açılmış kamu davaları var. Ayrıca, 2 ay önce Türkiye'de tanınan, belli bir takım şahıslar hakkında, çok ciddi anlamda bir soruşturma başlatıldı. Doping konusunda, sporcuya ceza verme hususunu, biz aslen baştan düşünmedik. Tasarıyı biz kurmadık. Ancak, UEFA ve FİFA'da görevli olan bazı arkadaşların ısrarlı talepleri üzerine bu konuldu. GSGM'nin talebi değil. Onu ben belirteyim de. Daha sonra

yaptığım bir araştırmada, İtalya’da ABD’de, Almanya’da sporcuya da bu konuda ceza verildiğini gördüm, mahkeme kararları var. Avusturya’da çok bir farklılık var, doping suçunu sistematik bir şekilde işlemesi halinde sporcuya ceza veriyor.

Şu anda Türkiye’de benim bildiğim kadarıyla, dopingden ceza alan sporcu var. Ancak onlar eroin ve esrar gibi birtakım maddelerin vücutta ortaya çıkması halinde, ilgili birimler mecburen cezaya sevk ediyorlar. Diğer bir olay, şu anda Adalet Bakanlığı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı ve Türkiye Futbol Federasyonu ortaklaşa, Meclis’te bulunan kanun tasarısı üzerinde çalışmalara devam ediyor. Sizin başta söylediğiniz kimse, başvurusundan bir sonuç alamadı ama bize başvurmuş olsaydı geniş kapsamlı bir bilgi gönderirdik. Bize öyle bir talep gelmedi. Onu belirttikten sonra, şöyle bir düşünce var efendim. Şu anda vaktimizde az. Avrupa’da birçok ülkelerinde birtakım suçların özellikle ilgili federasyonların bünyesinde oluşturulan kurullar tarafından cezalar verildiğini, bu nedir işte? Ceza Hukuku anlamında değil, idari tedbir anlamında Hollanda’da böyle, Almanya’da böyle. O ilgili federasyonlar, savcılık dâhil olmak üzere kendisine gelen olayları inceliyor ve çok ciddi anlamda cezalar veriyor. Hatta 48 aya kadar varan, stada girmeme cezalarını dahi verebiliyorlar. Ülkemizde bu sorunun çözümü konusunda iki farklı düşünce var; bunlardan bir tanesi mutlaka ve mutlaka idari cezalar dâhil olmak üzere mahkemelerce verilmesi, bunların 48 saat, 2 gün, 3 gün gibi kısa sürelerle verilmesi şeklinde bir düşünce. Diğer bir farklı düşünce de; şu andaki İl Spor Güvenlik Kuruları’nın yapısında biraz revizyon yapmak kaydı ile yine idari Makamlarca bu cezaların verilmesi konusundadır. Bu konular hakkındaki düşüncelerinizi öğrenmek istiyorum, teşekkür ederim.

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Bu tabii, çok önemli sonuçlar doğuran kararlar bunlar. Yani, sizin bir kere Anayasal özgürlüğünüzü kısıtlayan bir kararla yani stada giremiyorsunuz, müsabakayı seyredemiyorsunuz. Hatta buna, özellikle Fransa’da müsabaka sırasında zorunlu olarak gelip emniyette o süre içerisinde bulundurma da var. Şimdi tabii, ben taklitten yana değilim. Batıda böyle, dolayısıyla biz de böyle yapalım. Bu Batı hayranlığını bırakmamız lazım. Yani Fransa, Almanya, İtalya bir şey yapıyor diye o şey doğru demek değildir, şahsen benim için.

Ben, bunun özgürlükleri çok doğrudan ilgilendiren kararlar olduğu için açıkçası bunun idari bir bilimden yani gerçekten içeriği hukuki olarak dol-

durulacak olan, hukukçulardan ağırlıklı olarak en azından oluşacak bir kurum tarafından yahut da, bizdeki biliyorsunuz klasik olarak bizdeki bir takım koruma tedbirlerini ceza yargılamasını Sulh Ceza Mahkemeleri karar veriyor. Dolayısıyla bu konuda da, Sulh Ceza Mahkemeleri'ni görevlendirilmenin daha doğru olacağını düşünüyorum. Yani, olabildiğince yargısal nitelik taşıması gerektiğini düşünüyorum. Aynasal hak ve özgürlükleri ilgilendirilmesi sebebiyle.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Sait Güran söz almak istiyor.

Sait GÜRAN / TFF Etik Kurulu Başkanı

Futbol Federasyonu'nda, bu yakında Etik Kurulu diye bir kurul kuruldu. Bunun da başlıca görevi; şike iddialarını incelemek ve yönetim kuruluna bir raporla durumu bildirmek.

Şimdi benim sorum bir Ceza Hukukçusu bulmuşken şu; şike, suç da olduğu takdirde, Federasyon etik açıdan şikeyi değerlendirecek Ceza Hukuk Mahkemeleri ise, suç bakımından ama sonunda aynı fiili değerlendiriyoruz. Yani, aynı maddi vakalardan yola çıkıyoruz. Eylem gerçekleştir veya gerçekleşmemiştir diyoruz. Burada, gerçekte önceliği kime vereceğiz? Yani

Ceza Mahkemesi'nin bulguları mı Etik Kurulu bağlayacak? Etik Kurulu'nun bulguları, müstakil olarak mı kendisi tespit edecek. Müstakil değerlendirildiğinde Ceza Mahkemesi'nin tespitleriyle bağdaşmadığı takdirde ne yapacak? Bunun, Türk Hukuku'nda bugüne kadarki çözümünde herhalde bir formül vardır, bunu sormak istedim. Teşekkür ederim.

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Çok teşekkür ederim Hocam. Benim kanaatim şu; bugünkü uygulamamız zaten şu şekilde. Bir fiil, hem disiplin yaptırımını gerektiren bir nitelik taşıyabilir ama hem de bir suç olabilir. Böylesi bir durumda, bugüne kadarki biliyorsunuz uygulama iki sürecin iki hukuki ayrı ayrı ve bağımsız işlemesi yönündedir. En sıklıkla rastlanan bir örnek biliyorsunuz, kamu görevlilerinin zimmetlerine para geçirdiği iddiasıyla Ceza Mahkemeleri'nde yargılanırken, aynı anda haklarında bu sebeple 657 sayılı kanuna göre, disiplin soruşturması yürütülmesidir. Ve bunlar, ayrı ayrı ve bağımsız olarak yürütülürler. Nitekim mesela, UEFA, FIFA düzenlemelerinde de, bu yaptırımların ilgili federasyonların uygulayacağı diğer disiplinler durumlara da herhangi bir halel getirilmeyeceği hakkında açık hüküm sevk etmişler. Bizde böyle bir açık hüküm olmasa da, benim kanaatim, herkes kendi alanında bunu incelemeyi sürdürecektir.

Bir tek sıkıntı, şurada yaşanır. Ceza yargılaması biliyorsunuz maddi vakayı, maddi gerçeği ortaya çıkararak mahkemeler. Eğer, siz bir disipliner yaptırım uyguladıktan sonra, Ceza Mahkemesi unsurlarının olması sebebiyle değil o önemli değil ama fiilin sabit olmaması sebebiyle bir beraat kararı verirse, işte orada bir sıkıntı doğabilir. Ama bunun dışında, bence, hâlihazırda şu anki uygulamamızda olduğu gibi, sizin kendi içinizdeki incelemeyi sürdürme, gerekli süreci işletme hak ve yetkiniz vardır.

Orada bir iki şey daha söyleyeyim. Sorunuz o açıdan çok yararlı oldu. Bir; çoğu kişi hâlihazırda, Tahkim Kurulu'ndayken de bu sıkıntıyı yaşadık. Eski kanunda olmayan ve eski kanunda sadece memurlar için olan, suçu bildirmeme suçunun, yeni kanunda belli sınırları da olsa, herkes için getirilmesi yani dolayısıyla bir Etik Kurulu olarak veya Federasyon olarak siz bir doping, bir şike, bir teşvik primi incelemesi yaparken, eğer bunlar suç haline gelirse bunları o zaman bildirmekle yükümlü olacaksınız diye düşünürüm.

Bir de hocam, açmışken, bu Etik Kurul talimatında, bilmiyorum ama herhalde federasyon yetkilileri hazırladı. Yüz kızartıcı eylemler diye bir şey var. Yani yapmayalım artık bunu. Türk Hukuku yüz kızartıcı suç kavramını terk edeli epey oldu. Eski Adli Sicil Kanunu'nda vardı, yeni Adli Sicil Kanunu'nda böyle bir kavram yok. Yüz kızartıcı olan olmayan eylem, suç olmaz. Bu benim çok dikkatimi çekti bir ceza hukukçusu olarak, bunu da ekleyerek söylemek istedim. Ayrı ayrı sürecek Hocam. Tamamen yetki sizde.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Efendim, ben arkadaşşı gördüm önce. Buyurun. İsminizi söyler misiniz efendim, nereden geliyorsunuz?

Kocaeli Üniversitesi'nden geliyorum. Aslında burada ortaya konan şeyler elbet hukuksal boyutta ama bir de bunun sosyal boyutunu göz ardı etmemek gerekir diye düşünüyorum. Çünkü yasal anlamda düzenlemeler yapılıyor ama sosyal boyutu göz ardı ediliyor. Çünkü mevcut uygulamaya göre, evet bir taraftan dopingi önleyelim diyoruz ama diğer bir taraftan da dopingi teşvik ediyoruz. Neden bunu söylüyorum? Ben, eski bir sporcuyum aynı zamanda. Bireysel spor yaptım. Atletizm sporu yaptım. Ödül sistemimiz ve devlet sporcusu uygulamamız bunun için en önemli etken. Çünkü kazanmak dediğimiz zaman, eğer sadece ilk üçü hedef alacaksak, bütün organizasyonu ona göre yaparsak ve o zaman insanlar ilk üçe girebilmek için, her türlü çabayı ortaya koyacaklardır. Çünkü bu salonda bir sürü değerli spor adamımız var. Hayatını spora adanmış ama olimpiyatlarda ilk üçe girecek sporcu yetiştirememiş. Ne yapacak bu insanlar devlet sporcusu olmayacak mı? İlk üçe girdiğiniz zaman 4. ile 3. arasında büyük bir fark olduğu sürece bu suçun engellenmesi veya suç olarak kabul ediyorsak mümkün değil.

Ama diğer bir açıdan şunu vurgulamak lazım. Hukuksal boyutu ile ilgili, 2004 Atina Olimpiyat Oyunlarında, 2008 Pekin'de 12.000 civarında sporcu yarıştı. Sadece 3.000 tane doping kontrolü uygulandı. Acaba diğer 9.000 kişi dopingli miydi değil miydi? Eğer, eşitlik açısından bakarsak, anayasal eşitlik açısından bakarsak, diğer 9.000 kişiye doping kontrolü uygulanmaması diğer kişilerin doping kontrolü uygulanan kişilerin yasal anlamda bir hakkını doğup doğmadığını merak ediyorum. Teşekkür ederim.

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Son cümlelerinizi bir daha alabilirsem, tam net cevap verebilirim.

Rıza ERDAL / Kocaeli Üniversitesi Araştırma Görevlisi

Hocam, bir şeyin tam amacına ulaşabilmesi için eşitlik ilkesi açısından herkesin bu kontrolden geçmesi gerekir. Olimpiyatlarda en basit örnekler 12.000 sporcu yarışıyor, bunun sadece 3.000'ine doping kontrolü uygulanabiliyor. 9.000 kişiye uygulanmıyor. Bu yasal anlamda bir sorun teşkil eder mi?

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Hayır, bence etmez. Doping kontrolü meselesi tabii WADA'nın ortaya koyduğu kurallar çerçevesinde ve her ülkenin kendi ajansına kurmasıyla belli kurallar çerçevesinde yapılıyor. Dolayısıyla, burada eşitliğe aykırı bir durum olduğunu düşünmüyorum. Çoğu kez de biliyorsunuz, belli örneklemelerle seçilerek bu yapılıyor. O anlamda ben bir yasal sorun çıktığını düşünmüyorum. Herkesi zaten doping kontrolü yaparsanız felaket olur. Müsabaka yapamazsınız.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Şimdi, Sayın Başkan'a söz vereceğim. Burada ben de bir açıklamada bulunayım. Çok genel bir hukuk ilkesi vardır. Kanuna aykırılık da eşitlik olmaz diye. Ahmet hırsız ben de hırsızım, beni yakaladınız. Niye Ahmet'i yakalamadınız? Beni de o zaman salın deniyor, bu olmaz. Teorik olarak, sizin düşünceniz son derece sosyal açıdan da önemli ama hukuken bunu yapmak belki de imkânsızdır. Buyurun Sayın Başkanım.

Togay BAYATLI / TMOK Başkanı

WADA, ülkelerde, kıtalarda bir organizasyon yapıyor. Bu müsabaka ve olimpiyatlar öncesi kontroller var. WADA'nın yetkili mensupları, Türkiye'ye geliyor, Yunanistan'a gidiyor, Amerika'ya gidiyor. Hatta bizim sporcumuz, Süreyya'nın olayı da, burada Edirne'de çıktı. O kontrolde değildi ki. Yalnız 3.000 sporcu kontrol ediliyor deniyor. Hemen hemen 7.000-8.000 kişi kontrol ediliyor zaten. Bütün sezon boyunca, kontrol ediliyorlar.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Arkadaşım oradan söz istiyor.

Av. Coşkun Dere / Gençlik İl Spor Genel Müdürlüğü Hukuk Müşaviri

Hocama sorumu sormadan önce, bir şey belirtmek istiyorum. Biz doping ile ilgili davalarda, dopingin bir haksız fiil olduğunu bugüne kadar hep iddia ettik. Hukuk açısından alacak davalara ve şu anda Yargıtay'dan geçen dosyalarımızda da doping, bir haksız fiil olarak gündeme geldi. Adeta tescillenmiş oldu Ceza Hukuku. Dosya içeriğini hiç izah etmeyeyim, çok uzun sürebilir. Ama şöyle basit bir konuydu. Sporcularımızdan birinin yaptığı doping sonucunda Uluslar arası Federasyonu'nun verdiği bir para cezasının rücu tahsili yönünde talebimiz Hukuk Mahkemesi tarafından kabul edildi ve haksız fiil olarak da Yargıtay'ımızda şu anda değerlendiriliyor.

Sonuçlar açısından düşündüğünüzde, zaten bunu Ceza Kanun'unu da ben doğrudan değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyim. Fakat burada sizce Hocam sorum bu olacak. Suçun manevi unsurları yönünden. Kasıt ya da taksir ya da aynı maddede, kasıtlı işlerin sonucu budur, taksirli olursa budur gibi bir ayrım konusundaki düşüncelerinizi rica ediyorum. Teşekkür ederim.

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Çok teşekkür ederim. Sorunuz hem çok teknik hem de çok önemli bir kere. Başta da belirtmiştim; Ceza Kanunu'na bunu koymak çok mümkün. Mümkün ama doğru gözüküyor. Çünkü bunu, bir gazetede okumuştum. Rüşvet suçunun arkasına 252/A maddesi olarak yüklenmek gibi bir düşünce varmış. Mümkün değil çünkü Kamu İdaresi'ne karşı suçlardan yani bu dopingin Kamu İdaresi'yle ne ilgisi var? Biz hep koparmaya çalışmıyor muyuz bu işi? Dolayısıyla, buraya konulması doğru değil. Manevi unsur bakımından, buradaki düzenlemeyi dikkate aldığımızda, bir kere, genel kasıt yeterli görüyor. Yani özel bir kasıt aramıyor. Aslında özel kasıt zaten, bunun içinde var. Niye var? Çünkü doping yapmasının sebebi, müsabakalarda kendisine avantaj sağlamak ama belki de müsabakalarda kendisine avantaj sağlamak amacıyla biçiminde bir kasıt konabilir, taksiri öngörmüyor kanun. Taksirli hali, cezalandırılmalı mı? Artık, o kadar da gidilmemeli bence. Dikkatsizlik ve tedbirsizlik sonucunda bir yasaklı maddeyi alan kişiyi de cezalandırırsak bence çok fazla yani amacın çok ötesine taşarız gibi geliyor bana. O yüzden, kasten işlenmesi halinde cezalandırılması bana daha doğru geliyor manevi unsur bakımından.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Efendim, bir arkadaşımız var söz almak isteyen.

Av. Yusuf KARA/ Yüzme Federasyonu Hukuk Kurulu Üyesi

Benzer bir soru olacak; gerçi, diğer iki arkadaş sorduğu için. Sonuçta Mo-

dern Ceza Hukuku kusur sorumluluğudur ve doping olarak adlandırılan maddelerin listesi değişken ve çok uzun her sporcunun bilme şansı yoktur açıkçası. Yeni getirilen düzenleme bir objektif sorumluluk getiriyor yoksa kast taksir ayrımı yapılacak mı? Teşekkür ediyorum.

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Ben çok teşekkür ediyorum. Tabii süreden dolayı bunlara uzun cevap veremiyorum. Sorunuz çok önemli. WADA'nın uygulamalarının ve bu anlamda Uluslararası Spor Tahkim Mahkemeleri'nin uygulamasına baktığımızda, benim bir Ceza Hukukçusu olarak, tamamen karşı olduğum bir şekilde, tam bir objektif sorumluluk olarak görülür. Yani, diyor ki; beni ilgilendirmez, nasıl aldın, nasıl oldu? Senin vücudunda bu maddeyi bulursam ben seni cezalandırırım diyor. Mesela, İsviçre de “hayır” diyor. İsviçre Federal Mahkemesi'nin kararları var. “Hayır” diyor. En azından, taksir düzeyinde bir kusurluluğun mutlaka ispatlanması gerekir diyor. Buradaki bizim sorunlarımızdan bir tanesi sizin sorunuz da bu açıdan çok önemli.

Kesinlikle objektif bir sorumluluk değil. Genel kast gereği denildiğine göre, kişinin yasaklı bir maddeyi aldığını bilerek ve bunu isteyerek hareket etmiş olması gerekiyor. Ancak, tabii kanunu bilmemek de mazeret sayılmaz biliyorsunuz. Ama burada asıl sıkıntı şu; dikkat ederseniz, doping yaptı veya yasaklı maddeler kullanan veya kullandıran. Peki, yasaklı maddenin ne olduğu kanunda var mı? Ceza Hukuku bakımından, bu sorun çıkarır. Kanunilik ilkesinden dolayı. Ama bu nasıl aşılacaktır biliyor musunuz? Şöyle; aynı şekilde, uyuşturucu madde suçunda da bizim kanunumuzda Türk Ceza Kanunu'nda uyuşturucu madde tanımı yok. Kısmen iki kanunda var. Afyon, eroin, morfin gibi ama nasıl uygulanıyor biliyor musunuz? Şöyle; bizim de altına imza attığımız 1971 tarihli uyuşturucuya karşı tek sözleşmenin ekindeki cetveller var. Biz bunu kanunla onayladığımız için ve kanun bunun ekinde olduğu içinde bu cetveller içinde yer alan her madde, ceza kanunu uygulamasında uyuşturucu madde sayılıyor. Burada da benzer bir durum söz konusu olacak diye düşünüyorum. Ama bunun için mutlaka, bizim bir kanunumuzda veya altına imza attığımız bir uluslararası bir sözleşmenin ekinde veya içeriğinde yasaklı maddelerin belirtiliyor olması gerekiyor. Disiplinde sorun yaratmaz ama cezada sorun yaratır. Dolayısıyla ben olsam, en azından buraya Uluslararası Anti-doping Ajansı'nca belirlenen yasaklı maddeleri veren, eden diye en azından bir şey söylerim. Çünkü o zaman Kanun'unuza koymuş olursunuz. Bu çok önemli kanunilik ilkesi.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Efendim, öncelikle şu arkadaşımız söz almak istiyordu. Kısmet Bey size de söz vereceğiz.

Cafer Geyik / GSGM Hukuk Müşaviri

Sayın Hocam, iki tane sorum olacak. Birincisi, az önce belirttiğiniz şekilde, 5149 sayılı kanunun temel maddesinde hem idari hem para cezaları var. Hem de ayrıca, Türk Ceza Kanunu'nda suç teşkil ediyorsa Ceza Kanunu anlamında buraya ayrıca ceza verilebiliyor, fakat 5149 sayılı kanunun 22. maddesinde gerçi birçok maddesinde de var.

Bu kanunun maddesine göre; basın mensuplarına idari para cezaları uygulanabiliyor. Ancak kanunda bir hüküm yine var. Birinci fıkrasında, Basın kanunuyla, Radyo Televizyon Üst Kuruluşu hakkında kanun gereğince de ilgili kuruluşlar tarafından da ayrıca ceza verileceği öngörülüyor. Burada az önce söylenen şeyden yani idari para cezasıyla idari ceza hukuku anlamında ceza değil iki ayrı yani ayrı eylemden dolayı iki ayrı idari ceza iki ayrı idari soruşturma bunu hukuki açıdan nasıl değerlendiriyorsunuz?

İkinci sorum ise müsaade ederseniz? 5149 sayılı kanun çerçevesince temel felsefesi temel uygulama alanı objektif sorumluluğu getiriyor. Yani taraftarların eylemlerinden dolayı spor kulüplerine federasyonlara görevlerini ifa etmemeleri nedeniyle cezalar verilebiliyor.

Sanırım bir iki gün önce, Sayın Aziz Yıldırım'ın bir açıklaması olmuştu; bir taraftarın yapmış olduğu bir eylemden dolayı hakeme yönelik olarak yapmış olduğu bir eylemden dolayı kulübe verilmiş olan cezanın uygun olup olmadığını bu sorumluluğun kulüpler üzerinden kaldırılması noktasında bir şey getirilmişti. Ancak kanunun temel felsefesinde de kulüplerinde taraftarları eğitme, taraftarların şiddet eylemlerine karışmama konusunda bir takım yükümlülükleri var. Bu anlamda bu konuyu siz nasıl değerlendiriyorsunuz? Teşekkür ediyorum.

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Çok teşekkür ediyorum ikisi de gerçekten çok önemli. İkincisinden başlayayım hemen. Ben kural olarak objektif sorumluluğa karşı bir insanım. Üstelik burada 5149'daki düzenlemede de özellikle diğerlerini çok iyi bilmediğimi için söylüyorum ama Türkiye Futbol Federasyonu'nun talimatlarında da biz iki sene uyguladık en azından. Tam bir objektif sorumluluk öngörülüyor. Hatta çoğu yerde bu objektif sorumluluğu da çünkü objektif sorumlulukta en azından sizin

bir iradi fiiliniz oluyor ama kusur aranmıyor. Başkasının fiilinden sorumluluk yani anayasanın yasakladığı başkasının fiilinden sorumluluk.

On tane holigan bir olay gerçekleştiriyor kulübü sorumlu tutuyorsunuz ve kulübe ceza veriyorsunuz. Bu benim yaptırım teorime felsefeme aykırı. Ama niye oluyor bu? Zorunluluktan. Çaresizlikten hatta. FİFA'nın ve UEFA'nın düzenlemeleri de böyle. Tamamen objektif sorumluluk üzerine oturmuş durumda. Ben buna hiçbir şekilde sıcak bakmıyorum. Ama yerine ne koyacağız dersiniz işte yerine o yüzden kolektif ortam içerisindeki asıl faili bulmaya yarayacak yöntemler geliştireceğiz. Öyle suçluyu bulamıyorum vereyim kulübe ceza bu olmaz. Kuracaksınız sistemi asıl faili cezalandıracaksınız.

Diğer sorunuza gelince, içtima meselesi orda çok önemli tabi çünkü hani suç oluşturan bir fiil aynı zamanda disiplin ihlali oluşturuyorsa bu ikisinin ayrı ayrı yürütülmesinde bir sakınca olmuyor ve uygulama da o yönde. Ama sizin önermenizde aslında, iki tane disipliner fiil veya kabahat fiili söz konusu. Aslında o konuda şimdi idari para cezaları zaten kabahat karşılığında herhangi bir idari yaptırımı öngören her türlü fiil yani düzenlemeye göre kabahat. Dolayısıyla bu konuda kabahatler kanunu 15. maddesi uygulanıyor. Nedir o? Bir fiil ile birden fazla kabahatin işlenmesi halinde bu kabahatlere ilişkin tanımlarda sadece idari para cezası öngörülürse en ağırı verilir. Bu kabahatler ile ilgili olarak kanun idari para cezaları dışında idari yaptırımlar da öngörülmüş ise bu yaptırımların her birinin uygulanmasına karar verilir diyor.

Ben bu ikinci cümleye kesinlikle katılmıyorum. Yani Kabahatler Kanunu 15. maddesi idari para cezası nevinden olmayan iki ayrı yaptırım türü gerektiren kabahat söz konusu oluyorsa yani bir fiil ile bu şekilde iki kabahat ortaya çıkıyorsa her ikisinden dolayı da ayrı ayrı uygulama yapacaksınız. Diyor ki; bu bir koyundan iki tane post çıkarmaktır. Buna da kesinlikle karşıyım. Yani bu 15. madde bana göre hatalı bir madde. Ama maalesef bu böyle.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Sayın Av. Kısmet Bey'e verir misiniz mikrofonu?

Av. Kısmet ERKİNER

İkinci defa söz aldığım için özür dilerim, Söz verdiğiniz için de teşekkür ederim. Şimdi bir kere, WADA'nın kullanıcı babında kabul etmiş olduğu objektif sorumluluk vücut üzerinde yasaklı madde bulunursa kast veyahut taksir veya başka bir şey aramak mümkün değil. Yalnız benim soracağım

şey başka. Sizin disipliner olarak cezalandırdığımız sporcunun, uluslar arası düzeyde bir sporcu ise CAS, CAS'tan sonra İsviçre Federal Mahkemesi ve hatta teorik olarak şüana kadar olmadı ama Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne kadar gidebilirsiniz. Peki, bu bir süreç alıyor, bir zaman alıyor. Aynı zamanda siz bu sporcuyla burada hapse attıysanız ve de CAS İsviçre Federal Mahkemesi'nin bu sporcu hakkında suçsuzluk kararı vermesi halinde ne yapacaksınız? Bu arada adam hapiste. Yani buradan şunu söylemek istiyorum. Memleketin bir iki sporcuyla hapse atma tutkusu uğruna böyle bataklık bir araziye girmeye çalışıyoruz ki bizi bir daha kimse çıkaramaz buradan.

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Ben yine şu ayrımı yapıyorum. CAS hiçbir şekilde beraat kararı veremez. Çünkü CAS, bir Ceza Mahkemesi değil, şimdi dolayısıyla o iş için disipliner sportif müsabakalarından men kısmına bakar yoksa CAS'ın verdiği o karar benim ceza yargımı hiçbir şekilde etkilemez. Çünkü teknik olarak bir beraat bir suçsuzluk kararı olmaz. Hak mahrumiyeti olmasını gerektirecek olması başka bir şey, ceza yaptırımını gerektiren bir suç olup olmaması başka. CAS'ın bu konuda en küçük bir yetkisi yok olamaz da zaten. Bir tahkim mahkemesinden bahsediyoruz. Tahkim mahkemesinin bir fiilin suç olup olmamasıyla ilgilenmesi gibi bir durum söz konusu olamaz. Ama bu bende şimdi başka bir şey yarattı. Hocam da burada. Yani biz ilk anayasaya aykırılık falan meselelerini tartıştık ya benim de kafam hep şöyle bir şey var. Biz buradan yolu açıyoruz. CAS'a gidiyor. CAS karar veriyor.

Süreyya Ayhan davasında olduğu gibi o şimdi İsviçre Federal Mahkemesi'nin önünde sanıyorum 3 – 4 ay içinde karar çıkacak. 6 aylık bir zaman dilimi almış çünkü. Şu an ki başkanı da bir Ceza'cı İsviçre Federal Mahkemesinin başkanı çok ünlü bir cezacı İsviçre'de. Oradan karar çıkıyor. Tamam, kısıtlı inceleme kamu düzeni, yetki şu bu. Peki, Türkiye'de bizim verdiğimiz uyuşmazlık ile ilgili bir karar en nihayetinde gidip de İsviçre Federal Mahkemesi'nce belli bir sonuca ulaştırıldığında, bu açıdan da bir anayasa aykırılık meselesi gündeme gelmeyecek mi? Yani sonuçta benim yargı yetkimdeki bir meseleye. CAS'ta çıkmaz. Ama bir başka ülkenin yüksek mahkemesi o işi sonuçlandırdığında bir şey çıkmayacak mı? Ama diğer açıdan benim için bir cezacı olarak sorun yok. Çünkü CAS bir Ceza Mahkemesi değildir.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Şimdi arkadaşımın söylediği çok şey var. CAS'la ilgili ilk tartışmalardan beri hep şu söyleniyor yani kimse kusura bakmasın bu Avrupa hayranlığının sonunda bizi nereye götürececek bilmiyorum. Avrupa Birliği şöyle yapı-

yor, Avrupa Birliği böyle yapıyor. Bana ne, ne yaparsa yapsın. Benim Yargıtay'ı mı engelleyeceksiniz ama kesin olsun filan diye İsviçre Federal Mahkemesini getirip uygulayacaksınız. Böyle bir şey kusura bakmayın. Biz sömürge filan değiliz. Benim hiç umurumda bile değil İsviçre Federal Mahkemesi. Eğer bunu yapacaksak zaten anayasa mahkemesi söylemiş Yargıtay'a mı gider. Bütün bizim mahkemelerin derecattan geçmesinden yanayım. Spor ne olur bilemem. Aman spor diyip de bu sömürgeciliğe de ben karşıyım. Ben kendimi sömürge gibi görmüyorum. Görmek de istemiyorum. Avrupa birliği yaparsa yapsın bana ne bu kadar da değil yani. Avrupa Birliğine katılacağız diye bir takım şeylerden kişiliğimizden de vazgeçmeyeceğiz herhalde. Böyle bir şeye kesinlikle inanmıyorum.

Orada bir arkadaşım vardı. Son olarak size de söz vereceğim. Sondan bir önce arkadaşım söz vereyim.

Prof. Dr. İlhan HELVACI / TFF Hukuk Kurulu Başkanı

Tekrar merhaba. Ben Ümit kardeşimin biraz sitemlerine yanıt vermek zorundayım. Arkasından da 5149 sayılı yasayla ilgili gelişmeleri Ömer Bey sizlere aktaracak. Ümit kardeşimin etik kurulu talimatını yazmışsınız. Bunun içerisinde yüz kızartıcı suç halâ muhafaza etmişsiniz gibi yaklaşımı oldu. Anayasada da halâ muhafaza edilmiş bulunuyor. 2002 yılında değişikliğe uğramış metinde de. Medeni kanunda da 169. maddesinde halâ devam ediyor. Eğer ben yanlış anladıysam lütfen düzeltin. Oradaki kastımız; küçük düşürücü suç, yüz kızartıcı suç. A,B,C eylemleri yüz kızartıcı suç olarak algılanmıştır veya küçük düşürücü suç olarak algılanmıştır.

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Burada kızartıcı olmayan suçlar ne hocam.

Prof. Dr. İlhan HELVACI / TFF Hukuk Kurulu Başkanı

Bilemiyorum bunu anayasaya sormak lazım. Anlatabiliyor muyum? Anayasada bunun bir tanımı var milletvekili seçimiyle ilgili halâ duruyor 76. maddesinde. Takdiri size bırakıyorum. Çünkü zaten uzmanı sizsiniz. Bir küçük iletişim kazasını da önlemek istiyorum. Yanlış anlaşıldığımı düşünüyorum. Çünkü beyefendi de beni yanlış anladı. Hazirun da beni yanlış anlayabilir. Ben dedim ki Türkiye Futbol Federasyonu kanunu olmasaydı bütün bu futbol dernekleri birer federasyon kurarlardı. Ve kursalardı ne olurdu? Özel hukuk hükümlerine tabi olurlardı dedim. Bir de hatırlatmama da gerek yok FİFA'nın bünyesi ve UEFA'nın bünyesini hatırlayacak olursak zaten bunla-

rın birer dernek olarak olgunlaştığını birer federasyon olarak olgunlaştığını da zaten hepimiz biliyoruz. Şimdi şiddetle ilgili yasayla ilgisi bakımından Ömer Bey'in bir takım açıklamaları olacak. Teşekkür ediyorum.

Av. Ömer BEDÜK / TFF Hukuk Kurulu Başkan Vekili

Ben de hocama teşekkür ediyorum, değerli açıklamaları için. 5149 sayılı yasayla ilgili sıkıntı çektiğimiz aşikâr zaten. Bugüne kadar uygulanmıyor. Ben küçük bir örnek vermek isterim. İstanbul İl Spor Güvenlik Kurulu bugüne kadar, 1,2 Milyon TL idari para cezası kesmiştir. Bunun sadece 100.000 TL si tahsil edilebilmiştir. Bu da ne kadar uygulanmadığını açık bir şekilde göstermektedir. Ben hocamın başta bir sitemi vardı ona bir yanıt vermek isterim. Tasarıyla ilgili çalışmalarını talep ettik ama alamadık dedi. Hocam, verme şansına sahip değildik. Nedenine gelince söyleyeyim. Hala da verme şansına sahip değiliz. Ben sevgili meslektaşım Zübeyt Bey'e katılmıyorum bu konuda. Çünkü on dakikada yarım saatte bir tasarı üzerinde değişiklik yapıyoruz. Eğer biz onu ham halinde size vermiş olsaydık bugün meclisteki değil bizim bu hazırladığımız ham halindeki tasarımı tartışıyor olurduk. O da çok tehlikeli olacaktı. Çünkü ucu çok açık, spekülasyona çok açık. Bir de bizim Amerika'yı yeniden keşfetmeye ihtiyacımız yok. Tabi ki hiçbir şekilde bir müstemele memleketi değiliz. Kimsenin hegemonyası altında değiliz. Ama İngiltere bu işi çözdü. 12 tane yasal değişiklik yaptı.

Heizel faciasından sonra, başbakanı dâhil bizi bir yıl değil 5 yıl kupalara almayın. Biz bu işi çözüncüye kadar dedi.

Biz şimdi onları örnek almak zorundayız. Tabi ki düzenlemelerini. Hocam biliyordur. İngiltere de spor ile ilgili yargılama ya da spor alanlarında meydana gelen suçlarla, eylemlerle ilgili suçüstü mahkemeleri var. Anlık, anında hatta stadyumlarda anında yargılama yapıyor, ceza veriyor ve orada hiç kimse kalmıyor da bunlar insan haklarına aykırıdır diye ortaya çıkmıyor. Çok daha öteye götürmüşler. Holiganlarla mücadele ederken. Müsabakanın oynandığı gün hiçbir puba gidemez. İnsan haklarına aykırı mıdır? Bir insanın içme özgürlüğü vardır. Ama aykırıdır. Vaktini değerlendirme hakkı vardır. Ama bu işi çözmek istiyorsak bir takım şeyleri göz ardı etmek zorundayız.

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Ona katılmıyorum, olmaz.

Av. Ömer BEDÜK

Bu işin en önemli şeylerinden bir tanesi de biraz önce söylemiş olduğum

şiddeti çözemememizin nedenlerinden bir tanesi; hep idari aşamada kalıyor olması. Biz bunu onun için çok ciddi bir şekilde adli mekanizmanın içerisine çekme çabasıdayız. Siz idari para cezasını eğer adli para cezasına çevirmezseniz herkes elini kolunu sallıyor olarak geziyor ve bir sonraki maça gidip yine aynı eylemi yapıyor. Burada adli para cezasında hocam söyleyecektir. Ödemezseniz hapis cezasına dönüşecek. Bunla ilgili çabalarımız devam ediyor. Malum zaten gazetelere de yansımış vaziyette.

Adalet Bakanlığı, sistem ile ilgili biraz soğuk bakıyor. Ama adli mekanizmanın içine çektiğimiz zaman cezaları da şikeyi de teşvik primini de bunun içerisinde değerlendirdiğimiz zaman bu işte birçoğunu çözeceğiz gibi geliyor. Bir ufak not daha paylaşmak istiyorum. Şikeyle ilgili bundan üç gün önce bir şey geldi. Anadolu'da açmış olduğumuz bir ilde, şikeyle ilgili o dönemki ismiyle Şike Tahkik Kurulu'nun kararı bir şike olduğunu tespit etmişti. Orada ismi geçen şahıslarla ilgili suç duyurusunda bulunduk. Gelen yanıt; ben bu işe bakmada yetkili değilim. Türk Ceza Kanunu'nda böyle bir suç tanımı yoktur ve işin daha enteresanı savcılık soruşturma dosyasını olduğu gibi Türkiye Futbol Federasyonu'na gönderdi. Teşekkür ederim.

Konuşmacı: Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Teşekkür ederim katkılarımız için. Demek ki çok fazla sitem olarak algılandı herhalde. Belki küçük bir sitemdi ama bunu çok önemliymiş gibi söylemedim veya düşünmedim. Ben ülkemde de şunları yaşadığım zaman üzülüyorum. Niye üzülüyorum? Ben kara parayla ilgili doktora tezi yazma durumundaydım. Ankara'ya bizim Interpol'e gittim. Dedim, kütüphanenizden yararlanabilir miyim? Dediler ki; Genel Müdür'ün izni gerekiyor. Sokmadılar. Lyon'da, Interpol'e gittim. Öğretim üyesi olduğumu öğrenince baş tacı ettiler. Aşağıya indirdiler. Fotokopi makinesi emrinizde istediğinizi çekin dediler.

Yüz kızartıcı suçla ilgili olarak hocam ben bir şey söyleyeyim anayasada olabilir. Bu işin asıl sonuç doğuracak olan kesimi Adli Sicil Kanunu'dur. Adli sicil kanunundan biz bunu çıkarttık temizledik. Çünkü günümüzde artık suçluya başka gözle bakılıyor. O yüzden yüz kızartıcı eylem hangisi peki? Hakaret mi, doping mi, diğerimi hangisi? Yani o yüzden belli bir kavramsal olarak rahatsız ettiği için. Üstelik anayasada var olması, buraya onun konulmasını zorunlu kılmaz ki? Ben bunu sadece, bir cezacı olarak beni rahatsız ettiğini ifade etmek istiyorum. Yoksa bir tercih meselesidir. En küçük bir şeyim yok o açıdan.

Son olarak şunu söyleyeyim, İngiltere benim için misal olamaz. Hele bana insan hakları konusunda en son örnek gösterilecek ülkelerden bir tanesi İngiltere olursa, kimse kusura bakmasın, siz tutacaksınız en küçük bir olayda,

gözaltı süresini 28 güne çıkaracaksınız. Onun 10 günü de avukatsız olarak olacak ben de bunu kabul edeceğim. Hayır, efendim ben birtakım şeyleri önlemek adına bir şeylerden vazgeçilmesi gerektiğine inanmıyorum.

Evet, bir şeyler yapacağız ama hukuk devleti ilkesine hak ve özgürlüklere de saygı göstererek yapacağız. Kanunda getirmişler bu kanunun getirilmesini gerektiren kişi ya da kurumlar hakkında, o ilin valisi resen soruşturma açmaya yetkilidir. Türk Ceza Yargılama Sistemi'nde bu ifadenin bir anlamı olabilir mi? Buraya koymasanız, bu kanunu uygulamakla görevli olup da uygulamayan kişi hakkında Türk Ceza Kanunu 257'den işlem yapılmayacak mı? Olabilir mi böyle bir şey? Gördüğünüz gibi gerçek anlamda bir sürü hata yapıyor. Benim kastım bu.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Şimdi efendim, bir cümleden bahsediyor, bilgilendirmeden bahsediyor Ümit, donatılmış değiliz cevap alamıyoruz diyor. Türkiye Futbol Federasyonu 1.000 sene hala da öyle. Her sene gelenlerin dosyadan haberi yoktu. Yaptırma maruz kalanlar neden, niçin geldiğini bilmiyorlar. Bunu da unutmayalım. Biz de öyle bilgilendirme çok fazla geçerli değil. Bilgilendirme hakkında kanun diye bir kanunumuz var. Gidin alın bilgiyi. Özellikle avukatlara yardımcı olur diyorlar. Gidin alın. Tapuya gidiyorsunuz seni ilgilendirmez diyor adam. Allah aşkına gidin. Ne alıyoruz biz?

Evet, söz almak isteyen buyurun arkadaşım.

Enver ORAL / Gelişmekte Olan Spor Dalları Federasyon Başkanı

Efendim, saygılar sunuyorum. Ben başka bir açıdan kısa bir konuşma yapmak istiyorum. Bunu temeli eğitim. Kanunlar ne olsa bile uzun süre değişik illerde, 10 yıla yakın Adana'da Ankara'da il müdürlüğü yaptım. Değerli iki müdür arkadaşım da var yanımda. Kanunlar çıkmış ama uygulama yok. Tabii ki insan haklarını hukuk olarak korumak lazım. Hakları korunmayanlar var. Biz işin içinde olduğumuz için söylüyorum. Türkiye'nin birçok ilinden örnek verebilirim ama tek konuma düşmek istemiyorum. Bir stada özgür olarak maça gidebilir misiniz? Mümkün değil. Peki, bu gidemeyen insanların haklarını kim koruyacak? Türkiye'nin hangi iline giderseniz gidin farklı bir taraftarsanız özgür olarak maça gitmeniz mümkün değil. Sokakta yürümeniz mümkün değil. Peki, bunu kim uygulayacak? Hangi kanun bunu uygulayacak?

Hocam, güzel bir konuya değindik kamera koyacaksınız söylüyorum. Ben 10 yıla yakın Ankara'da İl Müdürlüğü yaptım. Ben oradaki genç insanla-

rın %80'inin hakikaten korkarak maça geldiğini, yani bazı grupların hi-mayesinde maça geldiğini, iradesiyle maç seyretmediğini gördüm. Bu her branşta böyle. Ama ağırlıklı futbolda böyle. Bunları önce başka bir açı-dan, televizyonları açıyorsunuz bütün televizyonlarda başkanımın ten-zih ediyorum hepsi anarşiyi teşvik ediyor. Yok, goldü gol değildi. Penaltıydı. Eğitimle ilgili bir şey gördünüz mü? İnsanları yatıştırıcı kaç tane program var? Bunları önlemenin kanunca, ben mesela insan hakları-nın sesini çıkaramayan insanların haklarının korunmasından yanayım. Ko-runmuyor. Binlerce olaya şahit olduğum için söylüyorum, çıkıyor maçtan arabanın aynasını kırıyor, camını kırıyor. Ama hiç uygulama yok, yaptırım yok. Nasıl önlenecek?

Kanun var ama kanun uygulayıcı yok. Onun için, biz başka açılardan bakmalı-yız. Bana göre, eğitim çok önemli bir konu. Burada tüm topluma görev düşüyor. Kanunlarımızı muhakkak gerekirse, ben futbolda bunun çok işe yarayacağına inanan bir insan değilim yıllar geçti daha kötüye doğru gidiyoruz. Bunun için çok önemli tedbirler alınmalı diye düşünüyorum. Teşekkür ediyorum.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Sağ olun. Sayın başkan siz de buyurun. Son konuşmacı olsun. Çünkü saat epey geçti. Buyurun efendim.

Tamer TAŞINAR / İstanbul Gençlik ve Spor İl Müdürü

Bir kere ifade etmek istiyorum. Kanun uygulayıcısı yok deniliyor. Ben uygulayıcıyım bir ve başımda Valim var yanımda, İl güvenlik kurulu başkanı vali adına vali muavinimiz spordan ve emniyetten sorumlu vali muavinimiz. Ben de oranın bir üyesiyim. Futbol federasyonu üyesi de var. Her takımdan bir tane temsilci var. Uygulayanlar var. Bizim hiç kimseden korkumuz yok! Aslanlar gibi de buradayız. Yanlış cümle kul-lanmayalım.

Kanunun uygulamada eksiklikleri var. Kabahat bizlerde değil. Bakın bu-güne kadar biz taraftara ceza verdik 2.000 taraftara 2.200.000 TL ettiğini dediniz değil mi? Neyse, şu kadar TL para cezası verildi başka kime ceza verdiniz diye sorarsınız; önümüzde bir sür basında hakaretler, gör-sel basında bir sürü problemler oldu. Kulüp başkanlarının isimlerini ver-meyelim. Ertesi gün bizi onların lehine konuşmuşsak kendi inandığımız doğrultuda açıp tebrik ediyorlar. Yine doğruyu söyleme adına olay bun-dan ibarettir dediğimizde bize küsüyorlar. Böyle bir şey yok.

Kanunun uygulamada pratikte eksiklikleri var. Bunları konuşmalıyız. Ben şunu dilerdim. Devlete bırakılıyor. Gençlik Spor Genel Müdürlüğü'ne veya bakanlık yasayı yapıyor deniliyor. Ama bunu konuşan arkadaşlar uygulayıcılardan kusura bakmayın pek haberleri yok. Biz uygulayıcıyız. Ben federasyoncuymum aynı zamanda. İstanbul İl Müdür'üyüm. Aynı zamanda milli takım antrenörlüğü yaptım. Milli sporcuymum bunları iyi biliyorum. Bana sorulmalı. Federasyona sorulmalı. İl Güvenlik Kurulu'na sorulmalı.

Önümüzde 5149 sayılı bir yasa var. Fakat bu yasa problemi bitirmedi. 3 yıldır 4 yıldır uygulanıyor ama yüzde yüz verim alamadık. O tartışılır %60 aldık mı % 40 aldık mı? O tartışılır. Verim alamadık problem nerede? Biz bu problemleri size anlatırız. Federasyon başkanları problemleri anlatır. Kulüp başkanları problemleri anlatır.

Hukuk dilini bilen sizler de neyin ne olduğunu sizler daha iyi anlıyorsunuz. Biz bir kısmını anlayamıyoruz. Ben uygulayıcıyım çünkü. Uygulanması mümkün olan önüne kanun gelirse daha başarılı oluruz diye düşünüyorum. Onun için olimpiyat komitesine düşen çok büyük iş var. Az evvel Zübeyid Aydın, bizim Hukuk Müşaviri Başkan'ımız. Ben parayı vereceğim, A'dan Z'ye her şeyini ben vereceğim, devlet olarak bana meydan okuyorsun. Bilmem ne federasyonunun avukatı arkadaş dünya ülkelerinde cebindeki parayı dahi kendi öz malını harcarken hesap veriyorsun. Şimdi sizler şunu bilmelisiniz. Bir başkan buraya geldiği zaman paravan kulüpler kuruyor, uyduruk kulüpler kuruyor, hatıra binaen bir tane madalya alabilecek sporcu koyuyor ve oy hakkı elde ediyor.

Mahmut Kulein Bey'in az önce dediği gibi, o başkanı oradan kerpetenle söküp alamazsın. Evladiyelik orda kalıyor. Bu bir. Bir de, perdeye şuradan bakalım. Biz, ikisiyle de muhatap oluyoruz. İkisini de biliyoruz. Bir adam da geldi buraya başkan oldu. Hiçbir başarısı yok. Alt yapı adına yaptığı hiçbir çalışma yok. Daha önce madalya alınıyordu Uluslararası Olimpiyatlarda, Dünya Şampiyonaları'nda madalya alınıyordu. 3- 4 yıldır madalya yok, buna dahi hesap soramıyoruz. Peki, bunu kim denetlemeli? Benim bayrağımı, inandığım tek şey var 70 milyonun gayreti bu olmalı yurtdışında dalgalandırılmalı. Federasyon başkanının da birinci vazifesi bu olmalı. Bu hedefe onu teşvik edecek, denetleyecek, dürtecek, o yöne onu sevk edecek, adına ne dersiniz deyin düzenlemeleri kim yapacak Genel Müdürlüğe bıraktığımız zaman haliyle bir refleks olarak kurum refleksidir bu işte diyor ben onu veriyorum, bunu veriyorum, şunu da demeyecek miyim bunu da demeyecek miyim? Ama birilerinin bir şey demesi lazım birilerinin bir şey yapması lazım. Kim yapacak bunu? Yani Genel Müdürlüğe bırakılmalı bu. Olimpiyat komitesi burada ne yapmalı?

Eğer, İl Güvenlik Kurulları'nı konuşuyorsak bugün; bakın, sporun %80 'i İstanbul'da icra oluyor. 5 tane kulüp var birinci ligde İstanbul 'da. Önce

İstanbul, sonra Ankara, sonra diğer iller gelir. Bırakın tamamını, bu iki ilin İl Güvenlik Kurulu Başkanları'ndan yönetimden birkaç kişi çağırılrsa özerklikle ilgili de federasyon başkanları ve bir taraftan onlar dinlense bir taraftan devlet dinlense bir taraftan uygulayıcıları biz il müdürleri dinlense iyi veya kötü yönlerini ortaya koysak ondan sonra siz onu ne yaparsanız yapın. Muhakkak iyi şeyler yapacaksınız. Ben bunu temenni ediyorum başka verecek bir dünya örneğim var.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Efendim çok teşekkür ederiz, açıklamalarınıza. Şimdi bir tek şey söyleyeceğim bana göre bir derstir. Hani televizyonlarda eğitim yapılmıyorsa cevaben söylüyorum. Çok kişi hatırlayacaktır. Meşhur bir Fenerbahçe-Beşiktaş maçı vardır. Fenerbahçe stadında. Şifo Mehmet'in bir golü vardır. Doksan artı bilmem kaçta. Hala gol mü değil mi tartışması yapılır Gordon Milne'nin harika bir dersi vardır. Soruyor spiker: Sizce gol müydü değil miydi diye. Evet, goldü diyor. Peki, gördünüz mü diyor. Nasıl göreyim diyor. Peki, niye gol diyorsunuz diyor. Hakem gol dedi bitti diyor. Yani biz bu bilince ulaşmalıyız. Ama biz de görüyorsunuz, saniyenin onda biri kadar görülmeyecek şeyi biz doksan parçada bir buçuk saatte seyrediyoruz. Bir daha buradan al şuradan al. Böyle bir şey olmaz. Kimse kusura bakmasın bu yayınların ben tamamına karşıyım. Hata olursa olur yani ne yapalım ama hakikaten Gordon Milne dersi hala kafamda çakılı kalmıştır. Çok büyük saygım vardır ona.

Tamer TAŞPINAR

Bir cümleyle bitireyim isterseniz. Biz elimizde ne malzeme varsa o kadar yemek yaparız. Malzemeye göre ki, bu deminden beri konuşuluyor. İstanbul'da ki tüm birinci lig statlarda 80'er tane kamera var. 4 tane de emniyetin kamerası var. Bu böyle bütün tedbirler alınıyor. Ama uygulamada problemler var. Buraları konuşmak lazım.

Bir de bilet konusunda stadın %5'i misafir takıma ayrılıyor. Onlar da nüfus kâğıdının fotokopisini vermek suretiyle misafir takım biletleri satılıyor. Bilet x tarafından satılıyor. Ama yine de bunları da gözden geçirmek lazım. Demek ki bu kadar kamera olmasına rağmen yine problemler varsa demek ki o konuyu da gözden geçirmek lazım. Bir de, taraflara güven olması lazım. Az evvel dediniz ki kulübe ceza veriliyor.

Normalde Aziz Yıldırım'ın ismi zikredildiği için söyleyeyim, haklı. Taraftar çıkacak oradan bir tane vatandaş suç işleyecek kulüp ceza alacak. Ama bunu kimse

konuşmuyor. Herkes centilmen bizde maalesef hep öyleyiz. Doğruları her zaman bire bir söylemiyoruz. Geçmişte diyoruz. Şimdi kimseye bir şey demiyorum. Yönetimler bu olayın içindeydi. Siz yönetim olarak sahip çıkmazsanız taraftara bedava bilet dağıtırsanız tabii o zaman kulübe verecek bu cezayı. Ben öyle zannediyorum ki bu noktadan hareketle bu buraya konmuştur. Ama son zamanlarda kulüp elini taşın altına sokmaya başladığı için şimdi cesaretle diyorlar ki, vandaşın biri suç işliyor ben niye cezasını çekeyim. Şimdi haklı olmaya başladılar. Şimdi taşın altına ellerini sokmaya başladılar. Bunlar da konuşulmalı. Statlarda bir sürü yanıcı, patlayıcı, kesici şeyler bulunuyordu. Statların sorumlusu kulüpler her türlü güvenliğinden sorumlu kulüpler bunları buraya kim sokuyor nasıl girer? Başiboş mu? Yolgeçen hanı mı bu kulüpler? Bunları konuşmamız lazım. Onun için bizim pratikte belki sizin işinize yarayacak bazı bilgilere sahibiz. Çağrıldığımızda gelmeye hazırız. Tamamını da size aktarmaya hazırız. Teşekkür ederim.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Soru olarak lütfen kısa olsun. Çünkü zamanımızı fevkalade aştık. Ben de iyi bir yönetici olmadığımı bir kez daha göstermiş oldum.

Alaattin KARACA / Türkiye Dağcılık Federasyonu Başkanı

Efendim herkese saygılar sunuyorum. Erzurum Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu'nda, Spor Anabilim Dalı'nda görevliyim.

Ben buraya Gümüşhane'den, bir dağcılık eğitiminden geliyorum. Haki-katen spor yaşamızda eksiklikler çok çok var. Ben buraya bunların dü-şünüleceğini konuşulacağını tartışılacağını düşünerek geldim. Ancak federasyon başkanlarının burada olmamasına çok üzüldüm. Daha sonra da federasyon başkanları adına yapılan suçlamalara çok üzüldüm. Özel-likle, sevgili müdürümüz Taner Bey'in son açıklamasına çok çok üzül-düm.

Federasyon başkanları kulüp kurduramaz. Kulübü kuranlar için dernekler masası vardır. Dernekler masası onayı ile kulüp kurar, federasyon tescil iş-lemine yapar, Gençlik Spor İl Müdürlüğü oraya gönderir. Yani, federasyon başkanlarını böyle küçük düşürücü davranışlar sporu bir yere götüremez.

Taner Bey, ben yanlış anlamış olabilirim, onu konuşuruz karşılıklı.

Bu bir yere götürmez. Ancak bakın ne kadar önemli konular atlandı ki demin, mesela 15 tane kulüp bir araya geliyor federasyon kuruyor. Diğer bir tarafta mevzuatta diyor ki, Gençlik ve Spor Müdürü Merkez Danışma Ku-lübü kurmaya yetkilidir veya karar verir diyor. Var olan federasyon var zaten. Bir kulüp çıkıyor ortaya, 15 tane şube açıyor bir yerlerde. Diyor ki;

ben, bu 15 kulübü 3 ay sonra şubeyi kulüp yapıp federasyon kuracağım. Kurulmuş olan diğer federasyona karşı rekabet yapıyor, yıpratma politikası güdüyor. Bunlar kurumlara zarar veriyor. Bu durumları düzeltelim.

Eğer federasyonlar ana statüsünde bir eksiklik varsa bunları düzeltelim, bunları konuşalım federasyon başkanı kulüp kuruyor. Ondan sonra da onu oradan koparamıyoruz diyemeyiz. Ben beş seçime girdim. Şunu hep gördüm. Seçimde kaybeden ertesi gün birtakım bahanelerle birilerini suçluyor demek ki bu da muhalefetin özünde var.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Kişiselleştirmeyelim olayı, genel konular hakkında ne söyleyecekseniz söyleyin lütfen.

Alaattin KARACA/ Türkiye Dağcılık Federasyonu Başkanı

Hocam bunu söylüyorum ben. Bütün söylemek istediğim ne söylemek istediğim açık. Burada olmayan kişileri konuşmak çok büyük yarar sağlamaz bize diye düşünüyorum.

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haluk BURCUOĞLU

Efendim, bu oturumu kapatıyorum ben. Oturumun bu bölümünü kapatıyoruz. Öğleden sonraki arkadaşlara şimdiden başarılar diliyorum. Teşekkür ederim.

3. BÖLÜM

Oturum Başkanı: Prof. Dr.A. Can Tuncay
(Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı)

3. OTURUM

SPOR YARGISINDA DELİLLERİN TOPLANMASI, DEĞERLENDİRİLMESİ
VE SAVUNMA HAKKI

Konuşmacı: Av. Yılmaz SAVAŞER
(TMOK Spor Hukuku Komisyonu Üyesi)

Konuşmacı: Av. Sami DİNÇ
(TMOK Spor Hukuku Komisyonu Üyesi)

***Oturum Başkanı Prof. Dr. A. Can TUNCAY /
Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı***

Sayın Başkan, Sayın katılımcılar herkese yararlı ve keyifli bir öğleden sonra dilerim. Bu oturumda konuşmacılar Sayın Av. Yılmaz Savaşer ve Av. Sami Dinç. Kendilerini kürsüye davet ediyorum. Buyurun.

Bu oturumda spor yargısında delillerin toplanması, değerlendirilmesi ve savunma hakkı incelenecek. Kuşkusuz sabahki oturumdaki şiddetin önlenmesi Anayasa Mahkemesi gibi heyecanlı bir oturum niteliği taşımamakla beraber değerli meslektaşım, gerek önceki Tahkim Kurulu'nda gerek buradaki Hukuk Kurulu'nda Spor Hukuku Kurulu'ndan tanıdığım değerli meslektaşımın çok nüktedan ifadesi ve anlatım kabiliyeti ile herhalde belki de sabahı bastıracaktır diye ümit ediyorum, söz sizindir buyurun. Yalnız süreye riayet edelim, herkes için geçerli.

***Konuşmacı: Av. Yılmaz SAVAŞER / TMOK Spor Hukuku Komisyonu
Üyesi***

Herkesin uyduğu kadar ben de aynen uyacağıma taahhüt ederim. (gülerek...) Bir seyyar mikrofon getireceklerdi bana, burada konuşmam çünkü.

Değerli Başkan, sevgili misafirler biz şu saate kadar genellikle kürsünün öbür tarafında oturanları dinledik. Şimdi gelin kürsünün bu tarafına spor hukukunda, spor yargısında görev yapan biz avukatların ızdıraplarına, çilelerine, yararlarına da bir değinelim. Konumuz üç ana başlıktan oluşacak size sunacağımız konu üç ana başlık olacak. Birinci başlığımız sporda yargı; kısaca o yargıyı hatırlatacağız. Sabah Anayasa Mahkemesi kararı ile ilgili anlatımlarda söz almaya çabalamamıza rağmen Sayın Türker Arslan'dan o şansı bulamadık. Ümit Kocasakal'ın kullandığı hakkı bizde kullanıp o konuda bizde size bir iki şey söylemek istiyoruz.

Oturum Başkanı Prof. Dr. A. Can TUNCAY

Sui-misal misal değil.

Konuşmacı: Av. Yılmaz SAVAŞER / TMOK Spor Hukuku Komisyonu Üyesi

O, suhi-misali, emsali bilmiyorum. Onlar eski dil olduğu için hocam ben daha çok yeni dilden konuşmak istiyorum.

İkinci başlığımız delillerin toplanması ve değerlendirilmesi. Bu deliller hukuk yargısında veya disiplin yargısında nasıl toplanır, nasıl değerlendirilir o konuya değineceğiz ve üçüncü başlığımızda savunma hakkı olacak. Sabah, anlatımda spor yargısının hele özellikle son Anayasa Mahkemesi kararından sonra anayasaya aykırı olduğu veya olmadığı yolunda çok net bir sonuç çıkmadı. Yani o anlatımlardan spor yargısı anayasaya aykırı mıdır neresi aykırıdır? Hangi ayağı aykırıdır? Çok fazla oturmadı bu iş. Onun için ben açıklamalarımla yerine oturtmak için buraya geldim.

Türkiye Futbol Federasyonunun internet sitesinde, “... *futbolun, sadece bir spor dalı olmadığı parasal değerlerinin ve ilginin giderek büyümesi onun, devletten, hükümetten ve siyasetten bağımsız olarak uluslar arası kurallara göre yönetilmesinin zorunlu hale geldiği ...*” kabul edilmektedir.

Bu cümle kendi içinde bir başka husus da itiraf etmektedir. Günümüzde profesyonel spor dalları artık bireylerin beden ve ruh eğitimini sağlamaya yönelik faaliyetler olmaktan çıkmış ekonomik değerler taşıyan üretim sektörleri haline dönüşmüştür. Hatta diğer sektörlerden daha farklı olarak “... *devletten ve siyasetten bağımsız, uluslar arası kurallara göre yönetilmesi zorunlu hale geldiği ...*” kabul edilmektedir.

Çağdaş ve demokratik bir ülkede, bir kurumun özerk olması demek; Mer-

kezi yönetim, yasama ve yargıdan bağımsız, kendi yasalarını yapabilen, kendi yönetimini oluşturabilen ve kendi yargılamasını kurup yapabilen bir yapıya sahip olması demektir.

Öyleyse Profesyonel spor dallarının, bu tanımlamalara uygun olarak düzenlenmesi, yönetilmesi ve hak arama özgürlüğünün güvencesi sağlanması gerekir. İşte bu sempozyumda ülkemizdeki profesyonel sporda yargılama, deliller ve savunma hakkı konusundaki bilgi, birikim ve tecrübelerimi sizlere sunmak istiyorum.

Ülkemizde Profesyonel ve Amatör spor dallarının tümünü kapsar biçimde iki ayrı yasa ile düzenlenmiş iki ayrı kurum bulunmaktadır. Bunlardan birisi 3289 Sayılı Yasa ile düzenlenmiş olan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne (GSGM) bağlı ve Federasyon biçiminde oluşmuş spor dallarıdır. Diğeri ise 1992 yılında 3813 sayılı yasa ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinden ayrılarak özerk olarak kurulan ve fakat zaman içinde pek çok değişikliğe uğradıktan sonra 05.05.2009 tarih ve 5894 sayılı yasa ile yeniden düzenlenen Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) dur.

Her iki kuruluşun konumuza ilişkin düzenlemelerinde bir kısım benzerlikleri varsa da, farklı yargı birimlerinin oluşumu, bunların kuruluş ve görev-

lilerin atama veya seçimleri konularında temel ayrıcalıklar bulunmaktadır. Ancak genel bir ifade ile belirtmeliyiz ki; her iki kurumun gerek yönetimleri ve gerekse özerkliğin ana göstergesi olan yargı organlarının oluşumu son yapılan yasa ve yasa değişiklikleri ile tamamen ortadan kaldırılmamış gibi gözükse de büyük ölçüde bu özerklik zedelenmiş, özerklik ilkesi adeta kâğıt üzerinde kalmıştır.

Sunumuzu, adından da belli olduğu üzere üç ana başlık altında vermek istiyorum.

1. Başlık _____; Sporda Yargı,

2. Başlık _____; Delillerin Toplanması ve Değerlendirilmesi

a) Hukuk Yargılamasında ve

b) Disiplin Yargılamasında olmak üzere sunacağım

3. Başlık _____; Savunma Hakkı

1. BAŞLIK _____; **SPORDA YARGI**

Yargı; “...Genel mahkemece bir olay veya olgunun yasalara göre değerlendirilmesi sonucu verilen karar...” şeklinde tanımlanmaktadır.

1.1-Spor Yargısı Anayasaya Aykırımıdır?

Nitekim 1982 anayasamıza baktığımızda;

Md; 9- “... Yargı yetkisi Türk Milleti adına Bağımsız Mahkemelerce kullanılır...”

Md; 10- “...Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz...”

Md; 11- “...Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz..”

Şeklinde amir hükümler sevk edildiğini görmekteyiz.

Şu hale göre; Sporda, genel mahkemeler dışında yargı işlevini yapan organların kurulması ve işlemesi Anayasaya aykırı değildir? Sorusunu gündeme getirmektedir.

Bu hükümler karşısında Türk futbol sporunu yöneten Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) ve futbol dışındaki tüm sor dallarını yöneten Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM)’nin kendi yargı sistemlerini oluşturması,

kendi camiası içindeki spor adamları arasındaki çekişmeleri yargılaması ve bu yargılama sonucu verilen kararların kesin nitelikte olması nasıl mümkün olmaktadır? Sporda yargıyı kuran ve düzenleyen 3289 sayılı ve 5894 sayılı yasaların bu hükümleri Anayasaya aykırı değildir? Mademki yasalar, Anayasaya aykırı olamayacaktır şu hale göre bu çelişki nasıl izah edilecektir?

Toplumda bazı olayların niteliği, oluşumu, sonuçlanması ve sair nedenlerle genel yargı içinde çözümlenmesi sakıncalı olabileceği gibi, özel ihtisas isteyen, bu nedenle genel yargı içinde ihtisas dairelerinin kurulmasını gerektirecek kadar iş yoğunluğu olmayan bazı çekişmelerde genel yargı doğru bir çözüm olmayabilir. Bu nedenle Hukuk Usulü Mahkemeleri Kanunumuz 516. ve devamı hükümleri ile Anayasamızın yukarıda sözünü ettiğimiz maddelerine ayırık düzenleme getirme gereğini duymuştur. Nitekim spor müsabakaları esnasında meydana gelen disiplin olaylarını, bu olaya karışan yönetici ve sporcuların eylemlerini yargılamak ve kısa sürede sonuçlandırmak genel mahkemelerde mümkün değildir. Zira bir hafta sonra müteakip müsabaka oynanacaktır, bu müsabakadan önce kararın verilmesi gerekmektedir. Kulüpler ile sporcular arasında düzenlenen sözleşmelerden kaynaklanan anlaşmazlıkların çözümü, genel mahkemelerin ağır işleyişi ve yıllarca sürmesi karşısında çözümsüzlük yaratacağı açıkça ortadadır. Bu nedenlerle, özel durumlar arz eden ve kamu düzenine ilişkin olmayan konularda, tarafların kendi yargıçlarını oluşturmalarına olanak sağlamak zorunlu hale gelmiştir.

Bir başka açıdan bakıldığında, Dünyada spor Kurallarını koyan, kaldıran değiştiren ve düzenleyen Uluslar arası kuruluşlar (FİFA, UEFA, FİBA, FİVB... Vs gibi) kendisine bağlı ulusal federasyonların yerel yargı ve yasaları ile uğraşmak istememekte, kendi anlayışı doğrultusunda kurulup işleyen özel spor yargısının varlığını şart koşmaktadır. Nitekim FİFA aşağıda İngilizce orijinal metnini ve tercümesini sunduğumuz 19.Mart 2007 tarihli mektubunda Türkiye Futbol Federasyonuna bu isteğini açıkça belirtmiştir.

Sporda kurallar her sene ve kolayca değişmektedir. Bu değişiklikler spor dalına ve uluslar arası zorunluluklara bağlı olarak bir sezon içinde dahi değişiklikler gösterebilmektedir. Bu değişiklikler ulusal genel yargıların ve yasaların uyum sağlaması, kısa süre içinde kararlarını oluşturması, yargının derecattan geçerek kesinleşmesi, her ulusun kendi yasalarına ve yargı sistemine göre farklı kararlar çıkması, dünya sporunun ve spor dallarının standardını bozacak, uluslar arası müsabakaların belki de yapılmasını dahi imkânsız kılacaktır. Hele Uluslar arası kuruluşların aldığı bir kararın ulusal yasama sistemi içinde onaylanması veya kanunlaşması, bunun yerel yargı ağıncı uygulanmaya başlaması sporun uluslararası niteliğini tümüyle

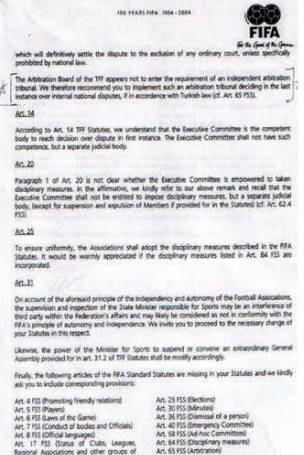
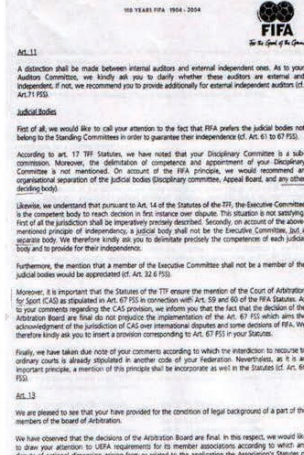
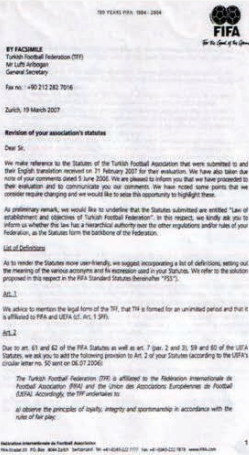
ortadan kaldıracaktır. Bu nedenle ulusal spor federasyonların yasama-yürütme ve yargı konusunda tam bağımsız-tarafsız olması kaçınılmazdır.

İşte bu nedenle FIFA, yukarıda sözünü ettiğimiz ve aşağıda tam metnini verdiğimiz mektubunu Türkiye Futbol Federasyonuna göndermiştir.

Bu mektubun özellikle 13. maddesi bağımsız ve tarafsız spor yargısının kurulmasına ilişkindir.

Federasyonun Kanunlarının veya düzenlemelerinin uygulamasından doğan veya ilgili olan ulusal boyuta sahip her hangi bir uyumsuzluğun yalnızca, son merci olarak, bağımsız ve tarafsız, uyumsuzluğu genel mahkemeler haricinde nihai olarak sonlandırarak bir tahkim mahkemesince çözüleceği kuralına dikkatinizi çekmek istemekteyiz.

TFF Tahkim Kurulu'nun bağımsız tahkim kurulu gerekliliklerini taşımadığı açıktır. Bu sebeple, Türk Kanunlarına uyması şartıyla, iç ulusal uyumsuzluklar hakkında son merci olarak karar alacak bu tip bir tahkim kurulunun oluşturulmasını tavsiye ederiz.

Anayasa Mahkemesi, Danıştay 10. dairesinin sporda yargının Anayasaya Aykırılığının olduğu ve 3289 sayılı yasanın 5105 sayılı yasa'nın 2. maddesiyle eklenen Ek;9. maddesinin iptali istemiyle başvurusu üzerine verdiği kararda; Sporda Yargıya ilişkin kanun maddesini iptal etmemiş, böylece Anayasaya aykırılığın ortada koymuştur. Ancak kararlarının Kesin olmasına ilişkin hükmün Anayasaya aykırılığın olduğunu belirterek bu kelimeyi iptal etmiştir. Şu hale göre genel yargı dışında, 5894 sayılı Yasayla Kurulan Türkiye Futbol Federasyonu ve 3289 sayılı yasayla kurulan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yasası bünyesindeki yargılama işlevi ve Tahkim Kurullarının Anayasaya Aykırılığının olmadığı saptanmıştır.

1.2- Spor Yargı Organları :

Bugün yürürlükte bulunan 5894 sayılı TFF Kuruluş yasası ve 3289 sayılı GSGM yasaları doğrultusunda oluşturulan Sporda yargı'yı bir şema halinde ve karşılaştırmalı olarak sunmak istersek aşağıdaki karşılaştırmalı tablo ortaya çıkmaktadır.

Yukarıdaki şemada da gösterdiğimiz gibi Futbolda hukuk yargılaması ilk derece olarak Uyuşmazlık Çözüm Kurulu, Etik Kurulu ve Kulüp Lisans Kurulunda ve üst derece olarak da Tahkim Kurulunda yapılmaktadır. GSGM bünyesinde ise Federasyon Yönetim Kurulları ilk derece yargılamasını yapmakta, Tahkim Kurulu ise üst derece yargılama kurulu olarak görev yapmaktadır. Bu düzen "...yönetim Kurulu yargılama yapamaz..." itirazı üzerine futbolda kaldırılmış, yerine Uyuşmazlık Çözüm Kurulu kurulmuştur.

Bu yargılamanın konusunu Sözleşmelerden doğan çekişmeler, TFF Yönetim Kurulu tarafından alınan kararlara karşı başvurular, ana statü ve Talimat ile yapılan düzenlemelere karşı başvurular, etik değerlerin korunmasına ilişkin başvurular ve Kulüp lisans işlemlerinden doğan anlaşmazlıklara karşı başvurular oluşturmaktadır.

5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş kanunu 5. maddesi ile ilk dereceli hukuk kurulları olarak Uyuşmazlık Çözüm Kurulunu, Disiplin Kurulunu, Etik Kurulunu ve Kulüp Lisans Kurulunu saymıştır. 6. maddesi ise üst kurul olarak Tahkim Kurulunu belirlemiştir. Bunların düzenlemelerini 5.maddenin 4. bendi ve 6. maddenin 3. bendi ile TFF Genel

Kurulu tarafından yapılan statüye ve TFF yönetim Kurulu tarafından yapılacak Talimatlara bırakmıştır. Keza Statünün 55. maddesi Uyuşmazlık Çözüm Kurulunu, 57. maddesi Disiplin Kurulunu, 60. maddesi Etik Kurulunu ve 61. maddesi de Tahkim Kurulunun kuruluş ve hukuki statüsünü ana hatları ile belirlerken, talimatlarca çalışma, yargılama ve kararları ile ilgili düzenleme yapılacağını belirtmiştir.

Böylece Türkiye Futbol Federasyonu ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde yargılama işlevi yapacak kurumları ve bunların kuruluş ve işleyişindeki yasal dayanakları ana hatları ile ortaya koymuş bulunmaktayız.

1.3- Spor Yargısı Bağımsız ve Tarafsız mıdır?

a) 3813 Sayılı Yasa Dönemi; Türkiye Futbol Federasyonu'nun ilk kuruluş yasası olan 3813 sayılı yasa, yargı organları olarak belirlediği Disiplin Kurulları ile Tahkim Kurulu üyelerinin TFF Genel Kurulu tarafından seçileceğini, kurul üyelerinin en az on yıllık hukukçu olmalarını, görev süresinin dört yıl olduğunu ve çekilmiş sayılmadıkça görevden alınamayacaklarını belirmişti. Kurul üyelerinin Genel Kurul tarafından seçilmeleri, yönetim kurulu nezdinde en büyük bağımsızlık güvencesini oluşturmakta, görev süresi içinde istifa etmedikçe veya çekilmiş sayılmadıkça görevden alınamaları da hâkim ve savcı teminatına benzer bir teminat yaratmakta idi. Yargı Kurullarını TFF Genel Kurulunun seçmesi ise FİFA normlarına uygunluğu sağlamakta ve kendi hâkimini belirleme hakkının uygulanması niteliğini taşımaktaydı. Böylece bir anlamda HUMK Md; 516 ve devamında düzenlenen Tahkim müessesesinin hükümlerine uygun Tahkim Kurulu oluşmaktaydı.

b) 5719 Sayılı Yasa Dönemi; Bu yasa ile 3813 sayılı yasanın bazı maddeleri değiştirmiş ancak 3813 sayılı yasa tümüyle ortadan kaldırılmamıştır. Yasanın 3. maddesi ile Uyuşmazlık Çözüm Kurulu kurulmuş ve Türkiye Futbol Federasyonunun ilk derece mahkemesi gibi görev yaparak uyuşmazlıklar hakkında karar vermesi ortadan kaldırılmıştır. Böylece FİFA'nın yukarıda sözünü ettiğimiz 17.Mart.2007 tarihli mektubundaki istemleri kısmen yerine getirilmiştir. Ancak bu olumlu düzenlemeye karşın, yargı bağımsızlığını zedeleyen 10. maddesi ile Tahkim Kurulunun Başkan ve üyelerinin, Genel Kurulun seçimiyle değil, Federasyon Başkanının önerisi ve Yönetim Kurulunun atamasıyla göreve gelmeleri, görev sürelerinin Federasyon başkanının görev süresi ile sınırlı olması, Federasyon Başkanının istifası halinde Tahkim Kurulu Başkan ve Üyelerinin de görevlerini sona ermesi kuralı getirilmiştir. Böylece Yargı Bağımsızlığını ve tarafsızlığını ortadan kaldırmıştır.

Keza aynı yasanın 9. maddesi ile Uyuşmazlık Çözüm Kurulunun Başkanının, 13. maddesi ile de Disiplin Kurulu başkanının atama yoluyla gelmesi, bu atamanın Federasyon Başkanının teklifi ve Yönetim Kurulunun onayı ile yapılması FIFA kurallarına ve istemlerine aykırı olmuş, gerek disiplin ihlallerinde ve gerekse hukuki çekişmelerde yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ortadan kaldırılmıştır.

Keza 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü yasasında değişiklik yapan 5015 sayılı yasanın geçici 2. maddesi ile eklenen ek 9. fıkrada Tahkim Kurulunun kuruluşu düzenlenmiş ancak Başkan ve Üyelerinin Gençlik ve Spor Genel Müdürünce atanmaları suretiyle göreve gelmeleri bu kurulun bağımsızlığını ve tarafsızlığını kuramamış, sağlayamamıştır.

c) 5894 Sayılı Yasa Dönemi ; Bu saya Türkiye Futbol Federasyonunun Kuruluş ve İşleyişi hakkında yasa olup, gerek 3813 sayılı ilk yasayı ve gerekse 5719 sayılı tadil yasasını tamamen yürürlükten kaldırmıştır. Ancak ne yazık ki Tahkim Kurulu, Uyuşmazlık Çözüm Kurulu ve Disiplin Kurullarının oluşumuna ilişkin düzenlemeyi hiç bozmamış ve değiştirmemiştir. Bu nedenle Türkiye Futbol Federasyonu bünyesindeki yargı işlevini, üyelerinin atanmaları yönünden bağımsız ve tarafsız bir yargı olarak nitelememiz mümkün değildir.

Nitekim Uyuşmazlık Çözüm Kurulunun 02.Şubat.2010 tarih ve 2009/KF/1193 E. ve 2010/73 K. Sayılı kararı bu görüşümüzü doğrular niteliktedir. Bu kararda; Hacettepe Spor Kulübü tarafından yabancı uyruklu Shaibu Yakubu isimli futbolcusu aleyhine sözleşme hükümlerine uymadığı gerekçesi ile dava açılarak, sözleşmede yazılı cezai şartın tahsiline karar verilmesi istenmiştir.

Futbolcu; yabancı uyruklu olduğunu ve Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nun bu nedenle yetkili olmadığını, davaya bakamayacağını, FIFA Uyuşmazlık Çözüm Kurulunun yetkili olduğunu savunarak davanın reddini talep etmiştir.

Uyuşmazlık Çözüm Kurulu, davalı futbolcunun yabancı uyruklu olması ve yetki itirazında bulunmuş olması sebebiyle yetkisizlik kararı vermiş, ancak yabancı uyruklu futbolcunun dava açması veya yetki itirazında bulunmaması halinde davaya bakabileceğine karar vermiştir.

Bu kararının gerekçesinde; *"... FIFA'nın oyuncuların statüsü ve transferi talimatının 22.maddesi (b bendinde) ; uluslar arası (Yabancılık) unsurları taşıyan kulüp ile oyuncu arasındaki "İşe" ilişkin itilaflarda FIFA'nın yetkili olduğu kabul edilmiştir. Bunun ile birlikte adil yargılanma hakkını sağlayan ve kulüplerle oyuncuların eşit temsili ilkesine uyan ulusal düzeyde bağımsız tahkim mahkemesinin federasyon ve / veya toplu sözleşme mutabakatı çerçevesinde kabul edilmesi halinde yerel tahkim mahkemesi görevli olacaktır ..." şeklinde FIFA statüsü maddesi aynen alınmış ve devamında " ... FIFA Uyuşmazlık Çözüm Kurulunun 4 Temmuz 2003*

tarihinde vermiş olduğu bir kararda "... Yunanistan Tahkim Kurulunun yapısının tarafların eşit temsili ilkesine uymaması nedeniyle vermiş olduğu kararı geçersiz kabul ederek olayı yeniden inceleyerek futbolcunun haklı olduğuna ve kendisine ücretinin ödenmesine karar vermiştir ... "

Görüldüğü gibi TFF Uyuşmazlık Çözüm Kurulu kendisinin ve Tahkim Kurulunun adil yargılama hakkını sağlamadığını, kulüplerle oyuncuların eşit temsil edilmediğini..." ikrar etmiştir.

Bu karar; 3813 sayılı yasa ile Genel Kurul tarafından seçilen bağımsız ve bağlantısız Tahkim Kurulunun yapısının, önce 5719 sayılı yasa ile sonrada 5894 sayılı yasa ile bozmuş olduğunun, FIFA Statüsü ve Transfer Talimatının 22. maddesine aykırı yargı kurulları oluşturulduğunun kanıtıdır.

Bu karar; TFF bünyesindeki Uyuşmazlık Çözüm Kurulu ve Tahkim Kurullarının yabancı futbolcuda yetkisiz olduğu, Türk uyruklu futbolcu da ise yetkili olduğunun ilanıdır.

Bu karar; Osmanlı İmparatorluğu dönemindeki kapitülasyonları hortlatır biçimde ayrımcılık yaratıldığının, yabancı futbolcu için bağımsız ve bağlantısız yargı gerekli olduğu halde Türk futbolcusunun böyle bir hakka layık olmadığı bizzat yargı kurulunun kendisi tarafından tescilidir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesindeki tahkim kurlu oluşumu itibariyle daha da hukuk dışıdır. 3289 sayılı kuruluş yasasının ek 9. Maddesi 7 ve devamı fıkralarında Tahkim Kurulunun Genel Müdürün önerisi ve Bakanın atamasıyla göreve geleceği belirtilmekte, 7 kişilik kurulun beş kişininin hukukçu olacağı öngörülmektedir. Kararları kesin nitelikte olan, aleyhine hiçbir idari ve adli makamlara başvurulamayan bir yargı organının, yönetim ve hele siyasi iktidar tarafından atanması, demokratik ve hukuk devleti ilkeleriyle asla bağdaşmayacak düzenlemedir.

2. Başlık; Delillerin Toplanması ve Değerlendirilmesi ;

2.1- Uyuşmazlık Çözüm Kurulu ;

Uyuşmazlık Çözüm Kurulu Talimatının 6. ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir. Bu maddeye göre;

Başvuru Kurul Başkanlığı'na hitaben yazılı olarak yapılır. Başvuru sahibi, başvuru harcını ve eğer başvurunun konusu para ile ölçülebiliyorsa talep edilen meblağın %2 si oranında nispi harcı yatırmak ve makbuzunu dilekçesine eklemek zorundadır. (uygulamada TFF'nin banka hesabına yatırılmakta ve banka dekontu dilekçeye eklenmektedir. Harcı yatırılmamış başvurular reddedilir. Ancak yatırılan başvuru ve nispi harç eksik yatırılmış ise bu eksik kısım belirtilmek suretiyle Koordinatörlük tarafından tamamlattırılır.

Dilekçelerde;

- a) Tarafların adı, soyadı veya unvanı ve adresleri,
- b) Varsa temsilcilerinin adı, soyadı ve adresleri,
- c) Maddi vakıalar,
- d) Talepler,
- e) Deliller,
- f) Uyuşmazlıkla bağlantılı olduğu iddia edilen diğer kişilerin adı, soyadı veya unvanı ve adresleri mutlaka belirtilmek zorundadır.

Dilekçe ve ekleri karşı taraf sayısından bir fazla olur.

Dilekçenin zorunlu unsurlarının mevcut olmaması halinde dilekçe, eksikliklerinin tamamlanması için davacı tarafa iade edilir. Eksikliklerin yedi gün içinde tamamlanmaması halinde başvuru yapılmamış sayılır. Dilekçelerin zorunlu unsurları içermesi halinde ise başkaca bir inceleme yapılmaksızın dilekçe örneği ekleriyle birlikte karşı tarafa tebliğ edilir. Davalı taraf, dilekçenin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde gerekli unsurları içeren cevap dilekçesini Kurul Başkanlığı'na sunar. Cevap dilekçesinin zorunlu unsurlarının mevcudiyeti halinde dilekçe, Eksikliklerinin tamamlanması için davalı tarafa iade edilir. Eksikliklerin yedi gün içinde tamamlanmaması halinde davalı cevap vermemiş sayılır. Cevap dilekçesinde zorunlu unsurlara dair bir eksiklik olmaması halinde ise dilekçe davacı tarafa ve ihbarı gerekli görülen diğer kişilere tebliğ edilir. Dilekçe teatileri üzerine tamamlanan dosya ilgili heyete sunulmak üzere Kurul koordinatörü tarafından UÇK Başkanlığına arz edilir.

Uyuşmazlık beş kişilik heyetler tarafından çözüme kavuşturulur. Heyetler, Kurul Başkanı ile Kulüpler Birliği Vakfı tarafından atanan iki üye ve uyuşmazlığın konusuna göre ilgili dernekler tarafından atanan iki üyeden oluşur.

Kararlar, en az üç üyenin aynı yöndeki oyuyla alınır. Başkan dâhil olmak üzere heyetin tüm üyelerinin eşit oyu vardır. Uyuşmazlık Çözüm Kurulu heyetleri tarafından verilen kararlar Tahkim Kurulu'na başvuru süresi içinde gereken müracaatın yapılmaması ya da Tahkim Kurulu kararı üzerine kesinleşir. Kesinlesen heyet kararları, Türkiye Futbol Federasyonu tarafından derhal uygulanır. Kurul kararları Kurul Koordinatörlüğü tarafından ilgili taraflara ve Federasyon'a tebliğ edilir.

Uyuşmazlık Çözüm Kurulu, yargılama sürecinde Uyuşmazlık Çözüm Kurulu Talimatında yazılı yargılamaya ilişkin usul kurallarını ile genel yargılamaya ilişkin ilişkin diğer mevzuatın bu talimata aykırı olmayan hükümlerini uygular.

Uyuşmazlık Çözüm Kurulu, 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, Ana Statü, Federasyon Talimat ve Dü-

zenlemeleri ile FIFA ve UEFA kurallarını esas alarak Türk maddi hukukuna göre karar verir.

2.2- Tahkim Kurulu ;

Tahkim Kurulu Talimatının 2. maddesi, bu kurulun yetkilerini dört fıkrada halinde saymıştır. Bu yetkiler incelendiğinde, Yönetim Kurulu Kararlarına karşı başvurularda bir Danıştay gibi, Uyuşmazlık Çözüm Kurulu ve Disiplin Kurulu kararlarına karşı başvurularda bir Yargıtay gibi, Talimatların, kanun, ana statü, FIFA ve UEFA kararlarına aykırılık iddiası ile yapılan başvurularda ise bir Anayasa Mahkemesi gibi yetkili olduğunu ve görev yaptığını düzenlemiştir.

Bu maddeye göre Tahkim Kurulu;

a) Federasyon ile Kulüpler, Hakemler, Futbolcular, Teknik Direktörler, Antrenörler, Oyuncu Temsilcileri, masörler ile diğer görevliler arasında çıkan

ihtilaflar hakkında Yönetim Kurulu tarafından verilecek kararlara karşı yapılan başvuruları,

b) Amatör ve Profesyonel Futbol Disiplin Kurulları kararlarına karşı yapılan itirazları,

c) Uyuşmazlık Çözüm Kurulu kararlarına karşı yapılan başvuruları,

d) Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu tarafından çıkartılmış Talimatların, Kanun, Ana Statü, FIFA ve UEFA Ana Statülerine aykırılığına ilişkin başvuruları, ilgililerin talebi üzerine inceler ve karara bağlar.

Tahkim Kuruluna başvuru şekli Talimatın 6. maddesi ile düzenlenmiştir. Bu maddeye göre; Tahkim Kurulu Başkanlığına başvuru yazılı olarak yapılır. Dilekçede, tarafların ve varsa vekillerinin adı soyadı, unvanı, adresleri, başvurularının konusu, dayandıkları maddi vakıalar, delilleri ve talepleri yer alır.

Ayrıca, başvuru konusu kararların ya da belgelerin asılları veya örnekleri dilekçeye eklenir. Dilekçe ve ekleri karşı taraf sayısından bir fazla olur. Başvuru sahibi, başvuru harcını yatırmak ve makbuzunu dilekçesine eklemek zorundadır. Harcı yatırılmamış başvurular reddedilir. Başvurunun konusu parasal bir ihtilaf olduğu takdirde, bu değer % 2 si nispetinde ayrıca nispi harç yatırılmak zorundadır. Dilekçeler, Tahkim Kurulu Başkanlığı'na sunulmak üzere Tahkim Kurulu Koordinatörlüğü'ne verilir.

Dilekçede belge eksikliği veya harç eksikliği gördüğü takdirde bunun tamamlanmasını başvuru sahibinden ister, eksiklik tamamlanmazsa dilekçeyi ret eder. Dilekçe ve eklerinde eksiklik yoksa veya tamamlatılmış ise, dilekçe ve ekleri karşı tarafa ve varsa ilgililere cevaplandırılmak ve karşı delilleri sınımak üzere gönderilir.

Kurul'a yapılacak başvuru veya itirazlar, kararın yazılı bildirimini veya yazılı bildirim hükmündeki duyuruyu izleyen yedi gün içinde harcı yatırılmak suretiyle gerçekleştirilmek zorundadır. Bu süre hak düşürücü süre niteliğindedir.

Kurul kararları kesindir. Bu kararlar aleyhine hiçbir adli veya idari makama başvurulamaz. Ancak yabancılık unsuru içeren (Taraflardan biri yabancı uyruklu ise) kararlarda CAS'a başvurma hakkı bulunmaktadır.

Spor yargılamasında delillerin toplanması ve değerlendirilmesini, Hukuk Yargılaması ve Disiplin yargılaması bakımından iki başlık halinde incelemek gerekir. Zira bu iki alan birbirlerinden çok farklı delillere, bunların toplanmasına ve değerlendirilmesine dayanmaktadır.

Yukarıda ifade ettiğimiz gibi, Uyuşmazlık Çözüm Kuruluna veya Tahkim Kuruluna başvuracak taraf, tüm delillerini, belgelerini varsa tanık isimlerini,

bilirkişi incelemesi istemi varsa bunun hangi konuda istendiğini dilekçesi ekinde sunmak zorundadır. Bu kurullardaki çekişmeler tümüyle sözleşmelerden doğan veya talimatların iptaline yönelik veya TFF Yönetim Kurulu kararlarına yönelik itirazlar olduğundan Kurulların delil toplama veya belge celbetme gibi faaliyetleri olmamaktadır. Böyle bir ihtiyaç doğduğunda adli veya idari yargılama kanunlarını uygulayacağından ilgili kurum veya kişilerden delil celbetme yetkisi bulunmaktadır. Federasyon bünyesindeki çalışanları tanık olarak dinlemek gerektiğinde sorun yoktur. Ancak dışardan bir tanık dinletmek istendiğinde, bu tanık deliline dayanan taraf kendi tanığını bizzat getiremediği takdirde, kurulların tanık çağırma yetkisi tartışılmaktadır.

2.3- Disiplin Kurulları :

5894 sayılı TFF Kuruluş yasasının 5.maddesi uyarınca Disiplin Kurulları ilk derece hukuk kurulu olarak sayılmış ve düzenlemenin TFF Genel Kurulu tarafından yapılacak Statü ile düzenleneceğini belirtmiştir. Nitekim Statünün 57 maddesi Disiplin Kurullarını düzenlemiş, çalışmalarının, yargılama yöntemlerinin, delillerinin, disiplin suçları ve cezalarının neler olabileceği yolundaki düzenlemelerin talimat ile yapılmasını öngörmüştür.

Amatör ve Profesyonel Futbol Disiplin Kurulları, TFF Başkanı'nın teklifi, TFF Yönetim Kurulu'nun onayı ile atanacak birer başkan ve altışar asıl üyeden oluşur. Disiplin Kurullarına aynı usulle asıl üye sayısı kadar yedek üye atanır.

Profesyonel futbol faaliyetlerinde bulunan kulüp, futbolcu, teknik adam, yönetici, müsabaka görevlileri ve profesyonel futbolda görevli diğer kişilerin fiillerinden doğan disiplin ihlallerini karara bağlar.

Savunma alınmadan ceza verilmez. Savunma süresi, savunma isteminin ilgisine tebliğ edildiği saatten itibaren 48 saattir. Tatil günleri savunma süresini uzatmaz Yazılı savunma görevli Disiplin Kurulu'na verilir. Kural olarak, sözlü savunma kabul edilmez. Disiplin Kurulu dosya üzerinden karar verir. Disiplin Kurul gerek görürse sözlü savunmayı tespit etmek için bir üyesini görevlendirebilir.

Disiplin yargılamasında kara esas olan olaya ilişkin;

- A) Hakem raporları,
- B) Temsilci Raporları
- C) Gözlemci raporları

- D) Varsa tanık ifadeleri,
- E) Emniyet tutanakları,
- F) Yayıncı kuruluşa ait Televizyon görüntüleri
- g) Bunun dışında olayı aydınlatabilecek her türlü maddi ve belgesel nitelikteki kanıtlar,

A) Hakem Raporları, B) Temsilci Raporları, C) Gözlemci Raporları;
Bu kişiler ilgili federasyonlar tarafından her müsabaka için ayrı-ayrı atanırlar. Federasyon adına görev yaparlar. Müsabaka hakemi, Temsilcisi ve Gözlemcisi tarafından doldurulan ve form şeklinde hazırlanmış olan bu raporlar, müsabaka sonrası hemen düzenlenerek ilgili federasyonlara faks yoluyla gönderilir. Bu kişiler isterlerse olayın niteliği ve boyutlarına göre ek sayfada daha detaylı açıklama yazabilir. Disiplin yargılamasında "...resmi belge..." olarak dayanan bu raporların aksini kanıtlamak, hakem raporunu çürütmek bir savunmada imkânsız denecek ölçüde zordur. Sporun hızlı akışı, müsabakaların her hafta oynanması, bir hafta içinde kararın verilmesi zorunluluğu, ister-istemez Disiplin Kurullarının bu raporlar ile kendini bağlı hissetmesine sebep olmaktadır.

Müsabaka öncesi, sırası ve sonrasında olaya tanık olan (Federasyon görevlileri, Hakem, Gözlemci, temsilci, sporcu, kulüp yöneticisi..gibi) kişiler tanık gösterdiklerinde Disiplin Kurulları bunları yemin verdirerek dinlemektedir. Ancak bu tanıklıklar, resmi nitelikteki raporlar karşısında son derece tali nitelikte kanıtlar olup, raporları ortadan kaldırmaya çoğu zaman yetmemektedir.

Müsabakanın oynandığı yerdeki gerek özel ve gerekse yerel emniyet güçlerinin kendilerine olayın kendilerine intikal etmesi sebebiyle yaptıkları tahkikat sonucu düzenledikleri tutanaklar, ifade beyanları, tabip raporları, birer yan ve destekleyici delil olarak dikkate alınmakta isede, Federasyon Görevlilerinin raporlarıyla çelişmesi halinde, raporları ortadan kaldıracak güçleri ve değerlendirilmeleri söz konusu değildir.

Yayıncı Kuruluş tarafından çekilen görüntüler, müsabaka hakeminin görüş alanı dışındaki olaylarda kanıt olarak kabul edilmektedir. Müsabaka hakeminin gördüğü ancak değerlendirmedeği olaylar ise bazı istisnalar dışında disiplin cezasını gerektirecek olay olarak kabul edilmemektedir.

FİFA ; 11.01.2005 Tarih ve 948 Sayılı Sirküler ile disiplin olaylarında Hake-min disiplin ile ilgili kararlarda açık hata yapılmış olması, Sakatlık ve Şiddetli hareket, Ciddi ihlaller,İrkçy Söylem ve hareketlerin varlığı halinde yayıncı kuruluşun görüntülerine bakılarak disiplin cezası verilebileceği veya hakem kararının kaldırılabilceğini belirtmiştir.

3- Başlık; Savunma Hakkı

Hukuk Yargılamasında, yani Uyuşmazlık Çözüm Kurulu ve Tahkim Kurulu önünde savunma hakkının gereğince ve yeterince sağlandığını söyleyebiliriz. Hatta duruşma istemleri Kurullar tarafından büyük ölçüde kabul edilmekte ve Kurul önünde zaman kısıtlaması olmadan iddia ve savunmalar yapılabilmektedir. Bu yargılamada tümüyle yazılı belgeler ve her türlü kayıtlar Kurullara sunulabilmekte veya buldukları yerlerden getirilebilmektedir. Bu nedenle Hukuk Yargılamasında savunma ve kanıt sunma yönünden bir sorun yaşanmamaktadır.

3.1- Kurulların olu umu güven duygusunu sarsmaktadır; Burada tek sorun Kurulların oluşumu, atanma yoluyla gelmeleri, görev sürelerinin Federasyon Başkanı görev süresi ile sınırlı olması, Kurullar önünde hak arayan taraf için güvence vermemektedir. Yönetimin atadığı bir yargının bağımsız ve tarafsız olması kuşku ile karşılanmaktadır. Özellikle yönetimin taraf olduğu idari kararlar veya talimat iptal taleplerinde bu güvensizlik, endişe veya huzursuzluk daha da etkin olmaktadır.

3.2- FIFA, UEFA, CAS statüleri ve kararları yayımlanmamaktadır; TFF veya GSGM İnternet sitelerinde tercüme edilerek yayımlanmamaktadır. Bu eksiklik spor

hukuku ve spor hukukçusunun bilgi birikiminde eksiklik yaratmakta, olaylara ilişkin kuralların ve yargı kararlarının savunma yapacak avukatlarda bilgi eksikliği sebebiyle savunma hakkını kısıtlamakta veya yok etmektedir. Çok iyi lisan bilmek bile bu noksanlığı giderememekte tercüme ve yorum farklılığı, yargı kurulları ile savunmacı arasında görüş ayrılığı yaratmaktadır. Bu da savunmayı kısıtlamakta veya en azından yanlış bilgi temelinde dayalı savunma yapma zorunda bırakmaktadır. Spor yargı kararları, uluslar arası spor kuruluşunun bu statü ve kararlarına dayandırılmakta ama savunma bunları savunma öncesi öğrenememektedir.

3.3- Spor Yargı Kararları gerekçeli olarak yayımlanmamaktadır; Spor hukuku ülkemizde son 2-3 yılın güncel konusu haline gelmiş ve akademik kürsüsü oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bu nedenle Kurullarda görev yapanlar dışındaki kişiler, avukatlar, sporcular ve tüm ilgililer sadece yasa, statü ve talimatları okuyarak iddia ve savunmada bulunmaktadır. Bu kuralları okunup kişisel yorumlanması, bu konudaki kökleşmiş spor yargı kararları ve gerekçeleri bilinmeden etkin olmamakta ve çoğunlukla da kişisel yorum farklılıkları savunma hakkını kısıtlamaktadır.

Gerek TFF yargı kurullarının (UCK, Disiplin Kurulları, Tahkim Kurulu) ve gerekse GSGM Tahkim kurulunun en hafif deyişimiyle her değişik konu ve olayla ilgili önemli, orijinal, yerleşik bazı kararlarının tüm gerekçeleri ile birlikte kendi internet sitelerinde yayımlanmaları mutlaka sağlanmalıdır. Hukuk kural yapımı ile değil uygulama örnekleri ile yerleşir ve öğrenilir.

Gerçi TFF İnternet sitesinde UÇK ve Tahkim Kurulu kararları sadece dosya numaraları ve sonuç kısmı olarak yayımlanmaktadır. Ancak bu sadece ilgisinin davasının sonucunu öğrenmesine yaramakta, diğer ilgililer için

olay, gerekçe ve sonuç yayımlanmadıkça, emsal karar kültürü, birikimi ve öğrenimi sağlanamamaktadır. Bu savunmanın önündeki en büyük engeldir. Yargı kararları ile, kuralların nasıl uygulanacağı, yargının bu kuralları nasıl anladığı, benzer olaylarda çözüm biçimini göstermesi bakımından etkin ve özgür savunmanın temelini teşkil edecektir. Bu nedenle bağımsız ve kısıtlanmamış bir savunma için, spor yargı kararlarının, uygulayıcılara gerekçeli olarak duyurulması şarttır.

3.4- Karar Düzeltme yolu açılmalı, İade-i muhakeme daha esnek olarak uygulanmalıdır;

TFF Tahkim Kurulu Talimatınının 14. maddesi "...Kurul kararları kesindir; idari veya yargısal mercilerin onayına tabi olmadığı gibi, bu kararlara karşı idari veya yargısal mercilere de başvurulamaz.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun kararların açıklanması, maddi hataların düzeltilmesi ve yargılamanın yenilenmesi hakkındaki hükümleri saklıdır..." Hükümünü içermektedir. Görüldüğü üzere, karar düzeltme istemi sadece maddi hata ile sınırlandırılmış, esas yönünden ise kapatılmıştır. Hukuk kimseinin tekelinde olmadığı gibi, her yargı kararı da tartışılmaz nitelikte değildir. Özellikle bir Kurulun kararı kesin nitelikli ve o karara karşı adli ve idari yargı yolları kapalı ise durum daha vahim ve ciddidir. Bu nedenle Tahkim Kurulları kararlarına karşı karar düzeltme istemi sadece maddi hatalar bazında sınırlandırılmayarak, esas yönünde de açılmalı, mümkün hale getirilmelidir.

Çok teşekkür ederim dinlediğiniz için

Oturum Başkanı Prof. Dr. A. Can TUNCAY

Çok teşekkürler, sağ olun. Şimdi söz sırası disiplin yargılamasında deliller arasında TV görüntülerinin rolü hakkında açıklama yapacak olan değerli genç meslektaşım Sami Dinç'te. Buyurun.

Konuşmacı: Av. Sami DİNÇ / TMOK Spor Hukuku Komisyonu Üyesi

SPOR YARGISINDA DELİLLERİN TOPLANMASI, DEĞERLENDİRİLMESİ VE SAVUNMA HAKKI

DİSİPLİN YARGILAMASINDA SORUŞTURMA, SAVUNMA HAKKI VE DELİLLER İLE ÖZELDE TV GÖRÜNTÜLERİNİN DELİL NİTELİĞİ

Öncelikle Sevgili Üstadımız Sn. Yılmaz Savaşer' in, buraya kadar yaptığı sunum ve konuşma sebebiyle teşekkür etmek isterim.

Burada yapacağım sunum, disiplin soruşturması süreci ile bu süreçte esas alınan delillere ilişkin olacaktır. Genel açıklamaları takiben de, son yıllarda spor kamuoyunun üzerinde yoğun tartışmalar yapmakta olduğu ve halen gerek ulusal gerekse de uluslar arası spor çevrelerinde tatmin edici bir sonuca varılamamış, TV görüntülerinin disiplin yargılamalarında kullanılması konusuna değineceğim. Bu çerçevede Türkiye Futbol Federasyonu yargı kurullarının - ki bunlar disiplin yargılaması anlamında Disiplin ve Tahkim Kurulu' dur – uygulamaları, FIFA ve UEFA kurullarının uygulamaları ile bunlarla kıyası ve ülkemizdeki uygulamanın 2005 yılından bu yana gelişimi ele alınacaktır.

Disiplin soruşturmaları, ilgili Spor Federasyonları bünyesinde, Federasyon Başkanı veya görevlendirdiği kişiler tarafında başlatılmaktadır. Bu kişilerce,

Federasyonların Ceza / Disiplin Kurullarına sevk gerçekleştirilmekte ve disiplin yargılaması bu kurullarca gerçekleştirilmektedir. Türkiye Futbol Federasyonu, ilk defa 2005 / 2006 sezonu öncesinde kabul ettiği Disiplin Talimatı'nda, UEFA uygulaması içinde yer alan “disiplin müfettişi” kavramına yer vermiş ve adeta disiplin soruşturmaları sırasında bir savcı gibi sevki gerçekle-

tirmek, savunma istemek ve Türkiye Futbol Federasyonu' nu disiplin yargılaması sırasında temsil etmek üzere disiplin müfettişi atamak yoluna gitmiştir. Kabul edilen bu sistem, disiplin yargılamasının yalnızca yargılanan kişi veya kurum ile Disiplin Kurulu arasında olmasına son vermiş, Federasyonun yargılama sırasında temsili ile disiplin kurullarının kararlarının Federasyon tarafından da Tahkim Kurulu' na taşınmasına olanak vermiştir. Her ne kadar disiplin müfettişlerinin sahip olduğu, verilen cezaların artırılması istemli girişimler uygulamada kullanılmıyor olsa da, bu yetkinin Disiplin Kurullarının denetlenmesi ve eksik inceleme neticesinde alınan düşük cezaların bir de Tahkim Kurulu' nca incelenmesine hukuken olanak sağlaması sebebiyle son derece sağlıklı olmuştur. Halihazırda ülkemizdeki amatör spor federasyonlarının disiplin talimatlarında bu uygulamaya geçilmemiştir.

Müsabakalara ilişkin raporları incelemekte olan Türkiye Futbol Federasyonu Disiplin Müfettişleri, aynı anda hem kişi veya kurumlardan savunma istemekte hem de bu kişilerin Disiplin Kurulu' na sevkini sağlamaktadır. Az önce Sn. Yılmaz Savaşer' in de değindiği üzere, bu savunma istem yazılarında olayın kısa bir özeti, gerçekleştiği tarih, ihlalin gerçekleştirildiği müsabakanın kategorisi ve savunması istenen ve Disiplin Kurulu' na sevki sağlanan kişi veya kurumun ismi belirtilmektedir. Savunma istem yazısının dayanağı olan müsabaka görevlilerinin raporları veya sair deliller, yargılanan kişiye gönderilmemekte, ancak kişinin Disiplin Kuruluna başvurusu halinde hakkındaki dosyayı görebilmesine izin verilmektedir. Bununla birlikte halen bu dosyada suret almak hakkı tanınmamaktadır. Uygulamada savunma hakkının çok kısa süreler içinde kullanılması gerekliliği dikkate alındığında, Türkiye Futbol Federasyonu' na İstanbul dışındaki illerden ulaşmanın zorluğu sebebiyle kişiler ve kurumlar haklarında düzenlenen raporları ve disiplin soruşturmasında dayanak olarak kullanılan delilleri inceleyememektedirler. Bunun da savunma hakkının sağlıklı olarak kullanılmasını engellediği ve kişinin yalnızca savunma istem yazısında çok kısa olarak belirtilen tanımlamaya dayanarak savunma yapmak zorunda bırakıldığı bir gerçektir.

Spor içinde oynanan müsabakaların çok kısa aralıklarla birbiri ardına oynanması sebebiyle, soruşturmaya çok kısa bir süre ayrılabilen, bu sebeple de savunma hakkının 48 saat gibi kısa bir sürede verilmesi zorunluluğu bulunmaktadır. Bu süre, yakın zamana kadar talimatta 3 gün olarak belirlenmiş iken, uygulamada yaşanan sıkıntılar sebebiyle kısaltılmış ve 48 saate indirilmiştir. Buradaki amaç, yargılanan kişinin takip eden ilk müsabakaya kadar ceza alıp almadığının belirlenmesi, sportif rekabete zarar verilmemesidir. Müsabakaların resmi tatillerde de devam ettiği dikkate alındığında, disiplin müfettişlerinin ve disiplin kurulunun ne denli yoğun olarak çalışması gerektiği ortadadır. Görevli meslektaşlarımız, lig maratonunda birbiri ardında devam eden müsabakalara yetişebilmek adına büyük emek ve çaba sarf etmediler.

Savunmanın, kural olarak yazılı yapılması ve süresi içinde Disiplin Kurulu'na ulaştırılması gerekmektedir. Talimat uyarınca Disiplin Kurulu'nun talep halinde ve gerekli görmesi halinde sözlü savunmayı kabul etmek hakkı bulunmaktadır. Ancak bu uygulamaya son derece istisnaen başvurulmaktadır. Disiplin soruşturma ve yargılamasında esas alınabilecek deliller;

- Müsabaka görevlilerinin raporları,
- Tarafların ve tanıkların beyanları,
- Maddi deliller,
- Uzman görüşleri,
- Ses ya da video kayıtları olarak gösterilmektedir.

Bu delillerden en sıklıkla faydalanılanı; müsabaka görevlilerinin raporlarıdır. Aksinin ispatı uygulamada mümkün olmayan bu görevli raporlarında belirtilen hususlara dayanarak savunma istemi yapılmakta ve doğrudan dosya üzerinden karar verilmektedir. Yine sıklıkla, bu raporlarda belirtilen ihlallerin ağırlığının tespiti amacıyla bir tali delil olarak da video kayıtlarından faydalanılmaktadır. Ancak önemle üzerinde durmak istediğimiz konu, video görüntülerinin asıl olarak raporlar ile sabit olan bir eylemin ağırlığı ile bu eyleme verilecek cezanın takdiri hususunda kullanılmasıdır. Raporlarda yer almayan maddi olguların video görüntüleri dayanak alınarak cezalandırılması ve bu görüntülerin birincil delil olarak kullanılması, bir takım şartların varlığına bağlanmıştır. Bu konuya birazdan detaylı olarak değineceğim. Kısaca özetlemek gerekirse, soruşturmaya başlanması, araştırma yapılması, savunma istenmesi, Disiplin Kurulu'na sevkini sağlanması, savunmanın dosyaya ulaşması, dosyanın tekemmül etmesi ve kararın alınması safhalarını içeren spor disiplin yargılaması ortalama 3 ila 4 gün içinde tamamlanmaktadır.

Şimdi, yukarıda belirtilen deliller arasında zikrettiğimiz, TV görüntülerinin delil olarak kabul edilmesi hususuna değinmek istiyorum. Aslında TV görüntülerinden bu şekilde delil olarak faydalanma çok eskiye dayanan ve yerleşik bir uygulama değildir. Bu husus ilk olarak ülkemize, 11.01.2005 tarihinde FIFA tarafından kabul edilerek ulusal federasyonlara gönderilen 948 numaralı sirküler kapsamında girmiş ve bu tarihi takiben uygulama alanı bulmaya başlamıştır. Sonrasında bu konu 2005 / 2006 futbol sezonu öncesinde kabul edilmiş Türkiye Futbol Federasyonu Disiplin Talimatı'na da alınmış ve ülkemiz spor mevzuatına eklenerek benimsenmiştir. Halihazırda yürürlükte olan Türkiye Futbol Federasyonu Disiplin Talimatı'nın "Deliller" başlıklı 74.maddesinde, "ses ve video kayıtları" ibaresine yer verilerek TV kayıtlarının asli bir delil olarak dikkate alınması sağlanmıştır. Ancak bu delilin hangi şartlar altında kullanılabilceği ve ne zaman asli ne zaman ikincil bir ispat aracı olarak kullanılabilceği hususlarında bir açıklama yapılmamıştır. Talimatın 4/3 maddesinde hakemin görmeme-

sinin ceza verilmesine engel olamayacağı belirtilmiş olsa da, yeterli açıklamanın var olmadığı mutlaklıdır. Bu sebeple de halen, ilkin 2005 yılında FIFA tarafından yayınlanan 948 numaralı Sirküler' de yapılan tanımlamadan hareketle uygulama sahası belirlenmeye çalışılmaktadır.

Bu çerçevede FIFA' nın 11.01.2005 tarih ve 948 numaralı Sirkülerinin tahlili ve yalnızca 1,5 sayfa içinde izah edilmekte olan unsurların iyi bir şekilde özümsemesi gerekmektedir. Bu sirkülerde, delil niteliğinde kabul edilebilen TV görüntüleri 2 ayrı perspektifte işlenmektedir.

Bunlardan ilki, aslen bu ispat aracının tali nitelikte olduğu ve bir olayın varlığına ilişkin dayanak tutulmasından çok varlığı kesin deliller ile ortada olan olaylara verilecek cezaların takdirinde kullanılması gerektiğidir (ki bunlar müsabaka görevlilerinin raporları olarak tanımladığımız hakem, yardımcı hakem ve temsilcilerin resmi raporlarıdır). Bundan da anladığımız, müsabaka görevlilerinin raporları ile sabit olan olaylar / ihlaller hakkında verilecek cezaların tayinidir. Çok net olarak ortaya konmuş olan bu bakış açısı, aslında spor otoritelerinin TV görüntülerinin süreklilik arz edecek şekilde kullanımına karşı olduğunu ortaya koymaktadır. Uluslar arası futbol otoritelerinin hemen hepsinin ortak görüşü, futbola ve futbol içindeki rekabete saha dışından müdahale edilmemesi gerektiği yönündedir. Bu sebeple ilkin TV görüntülerinin disiplin yargılaması içinde bir tali delil olarak kabul edilmekte olduğunun ve ancak varlığı yönünde şüphe olmayan ihlaller sonucunda tayin edilecek cezanın takdirinde kullanılması gerektiğinin anlaşılması gerekmektedir. Bu da ihlalin ağırlığının tespiti ile yaptırımın belirlenmesinden ibarettir.

FIFA Sirkülerinde TV görüntülerinin disiplin yargılamasında kullanılmasına ilişkin yapılmış olan ikinci açıklama ise, bu ispat aracının belirli şartların varlığı halinde "asli / kesin delil" olarak da kullanılabileceğine ilişkindir. Bu kullanım FIFA tarafından özellikle belli unsurların varlığı haline bağlanmış ve istinaen başvurulması gereken bir yol olduğunun altı önemle çizilmiştir. Bu şekli ile TV görüntüleri, bir maddi olgunun tespiti amacı ile kullanılmakta ve aslında spor otoritelerinin önemle kaçındıkları, sahadaki rekabete saha dışından müdahale edilmesine de kısıtlı olarak imkan sağlamaktadır. Gerek ulusal gerekse de uluslar arası spor kamuyunda tartışma konusu olan da, TV görüntülerinin asli / kesin delil olarak kullanılmasıdır. Şimdi kısaca, TV görüntülerinin asli / kesin delil olarak kullanılabilmesi için belirlenmiş şartlara değinmek istiyorum.

Bunlardan ilki; müsabaka hakeminin bariz hatalı kararlarının sonuçlarının kaldırılmasıdır. Her ne kadar genel kanı müsabaka hakeminin sahada yanlış kararlar da verebileceği ve futbola olan ilgide bu yanlış kararlarında önemli etkisinin bulunduğu yönünde de olsa, ilgili müsabakanın sonu-

cuna tesir etmemek kaydıyla en azından bu yanlış kararların takip eden müsabakalara etki edebilecek sonuçlarının da ortadan kaldırılması vicdanen karşılanması gereken bir mağduriyettir. Sağlıklı bir rekabet ortamının sağlanabilmesi için FIFA, bu mağduriyetin en üst düzeyde yaşandığı iki hal üzerinde durmuş ve bu hallerin gerçekleşmesi halinde Disiplin Kurullarının TV görüntülerini inceleyerek hakemin hatalı kararının devam eden sonuçların ortadan kaldırmak istemiştir. Bu hallerden ilki, “hakemin yanlış oyuncuyu ihraç etmesidir”. Sıklıkla olmamakla birlikte, müsabaka hakemlerinin oyun içindeki ihlali görmekle birlikte ihlali kimin yaptığını sağlıklı bir şekilde göremediklerine rastlanmakta ve ihlal ile ilgili olmayan oyuncuların hataen ihraç edildiği görülmektedir. Hiçbir kusuru ve ihlali olmayan ihraç edilmiş bu oyuncular, Disiplin Kuralları gereği yalnızca ilgili müsabakada değil, takip eden en az bir müsabakada da idari olarak cezalı sayılmakta ve görev alamamaktadırlar. Bu mağduriyetin engellenmesi amacıyla da FIFA, hatalı olan bu hakem kararının ilgili müsabakadaki sonuçlarına karışmamakla birlikte, ilgili oyuncunun mağduriyetinin devamını da engellemek istemiştir. Ancak önemle üzerinde durulması gereken husus, bu uygulamada Disiplin Kurullarına ilgili müsabakaya ilişkin olarak hakemin kararını ortadan kaldırma yetkisi verilmediği, yalnızca devam eden sonuçların ortadan kaldırılmasına dair bir karar alma yetkisi verildiğidir. TV görüntülerinin asli bir delil olarak kullanılması halleri arasında, üzerinde en az tartışma olanı da budur. Çünkü bir hareketin kimin tarafından yapıldığı kolayca tespit edilebilmekte, Disiplin Kurulu’nun yorum ve takdiri bu kararda üst düzeyde etkili olmamaktadır. Müsabaka hakeminin bariz hatalı kararlarının sonuçlarının kaldırılmasına ilişkin ikinci hal ise, hakemin verdiği kararda ciddi ve açık bir hata yapmasıdır. Ülkemizde daha ziyade “topa el ile müdahale edilmesi” halinde uygulanmış olan bu hal, arkasından birçok tartışmayı da beraberinde getirmiş, TV görüntülerinin zaman zaman kamera açısının farklılık göstermesi sebebiyle sağlıklı sonucu vermemesi nedeniyle çok eleştirilmiştir.

TV görüntülerinin asli / kesin delil olarak kullanılabilirdiği ikinci durum ise, hakemin bir ihlali görmediği veya duymadığı hallerde ihlalde bulunanın Disiplin Kurullarınca cezalandırılmasına ilişkindir. Az önce anlattığımız konu hakem tarafından alınmış bariz hatalı kararların sonuçlarına ilişkindir. Bu konu ise, hakem tarafından müsabaka anında görülmemiş ancak varlığı TV görüntüleri ile tespit edilen ihlallere ilişkin bulunmaktadır. Peki, hakemin bir ihlali görüp görmediği nasıl tespit edilecektir? Buradaki maksadın hakemin aldığı “ceza vermeme yönündeki” iradeyi değiştirmek değil, görmemesi sebebiyle cezalandırmadığı ihlalleri cezalandırmak olduğu ortadadır. Çok istisnai olarak başvurulmak üzere getirilmiş bu yol, ancak belirli ihlallerin varlığı halinde uygulanabilmektedir. Bunlar da;

- A) Ağır ihlaller (tükürmek gibi FIFA'nın sporcu sağlığını korumak adına önemle üzerinde durduğu, küfretmek ve karşı tarafı taciz etmek amacıyla yapılan sözlü ve fiili saldırılar, golü elle kesmek gibi veya hakemi aldatmaya yönelik müsabaka sonucuna müessir eylemler) - aslında burada belirtilenleri, hakemin görmesi halinde doğrudan ihraç kararı vereceği ihlaller olarak değerlendirebiliriz.
- B) Sakatlık ve şiddet içeren ihlaller
- C) Fair Play kurallarının ağır ihlali
- D) Irkçı yorum ve hareketler

Bunlar dışında bir ihlalin varlığı ve müsabaka hakemince görülmediği TV görüntüleri ile sabit olsa dahi, ihlalde bulunan cezalandırılmayacaktır. FIFA'nın bu yolla ceza verilmesine olanak tanıdığı ihlalleri sınırlamasındaki asli sebep, bu ihlallerin cezalandırılmaması halinde kamuoyu nezdinde rahatsızlık duyulacağı ve son zamanlarda Türkiye Futbol Federasyonunun da birçok kararının arkasındaki sebep olduğu açıkça belirtilen kamuoyu vicdanının tatmin edilmesi gerekliliğidir.

Bununla birlikte TV görüntülerinin bu şekilde disiplin soruşturmasına dayanak tutulabilmesi için görüntünün lisanslı yayın kuruluşunca alınmış olması gerekmektedir. Burada da FIFA, sportif rekabet içindeki aktörlerin soruşturmalara müdahalesini önlemek ve verilecek karar sonucu menfaat sağlayacak kişi ve kurumlarca özel bir araştırma içine girilmesine set koymak istemiştir. Sportif rekabeti engelleme aracı olarak kullanılabilme ihtimalini gören FIFA bununla da yetinmemiş ve lisanslı yayın kuruluşunca alınan görüntülerin en geç ilgili müsabakayı takiben 72 saat içinde Disiplin Kurulu'na ulaşmış olması şartını getirmiştir. Turnuva dâhilindeki müsabakalarda ise bu süre ilgili takımın takip eden müsabakasının oynanmasından en az 12 saat öncesi olarak belirlenmiştir. Burada amaç, yalnızca güncelliğini koruyan hususlarda karar verilmesini sağlamaktır.

Sayılan tüm bu şartların tamamlanması halinde, müsabakalarda hakem tarafından görülmeyen ve bu sebeple cezalandırılmayan ihlaller Disiplin Kurullarınca cezalandırılmaktadır.

Belirtilen şartlar içinde yoruma en açık olanı ve bu sebeple de en çok tartışılanı "hakemin görüp görmemesi hususunun nasıl ve hangi kıstaslar içinde değerlendirileceğidir. Bu hususta objektif bir kriterin belirlenmesinin güçlüğü sebebiyle, zaman zaman "şüphe" olgusu üzerinden kararlar alınmakta ve alınan kararlar tarafların ciddi tepkilerini doğurmaktadır. Sonuçta buradaki amacın hakemin hatalı kararını / takdirini düzeltmek olmadığı, yalnızca sahanın genişliği ve oyunun hızı sebebiyle hakem tarafından

görülmeven ve bu sebeple de yaptırım uygulanmamış olan ihlallerin karşılıksız bırakılmaması olduğu unutulmamalıdır. Aksi takdirde bu yol ile hakemin kararlarının tartışılması ve değiştirilmesinin yolu açılacaktır ki bu da, hakemin tek ve yegane otoritesi temel alınarak kabul edilmiş Oyun Kurallarının tartışılması anlamına gelecektir. Müsabakaların izlenilirliğine (ratingine) ve yayıncı kuruluşlara sağladığı maddi geri dönüşüme göre kayda alındığı, bazı müsabakaların hiç veya çok az sayıda kamera ile çekildiği, bazılarının ise onlarca kamera ile çekildiği dikkate alındığında, her müsabakanın aynı koşullar altında oynanmadığı da bir gerçektir. Öyle müsabakalar oynanmaktadır ki, sahada mücadele eden her bir oyuncunun ayrı ayrı sürekli şekilde kayda alındığına rastlanmaktadır. Bu sebeple her bir turnuva veya ligde oynanan tüm müsabakalar aynı standartlara kavuşturulmadıkça bu uygulamanın adaletli bir sonucu ortaya çıkarmayacağı da mutlakdır. Bu konuda UEFA Başkanı Michel Platini de rahatsızlığını dile getirmiş, bir turnuvada oynanan final müsabakasının standartlarının o turnuvanın ilk eleme müsabakalarında dahi aynı olması sağlanmadıkça kamuoyu vicdanının tatmin edilmesinden bahsedilemeyeceği belirtmiştir.

Son olarak, FIFA ve UEFA Disiplin Kurullarının uygulaması ile Türkiye Futbol Federasyonu'nun uygulamasına kıyasen değinmek de yarar var. FIFA ve UEFA Disiplin Kurulları, yalnızca TV görüntülerini dayanak alarak – yani kesin delil olarak nitelediğimiz müsabaka raporlarında belirtilmemiş olan ihlallere ilişkin olarak – soruşturma yapmak yetkisini 2005 yılından bu yana son derece istisnaen kullanmıştır. Bununla birlikte Türkiye Futbol Federasyonu Disiplin Kurulu ile Tahkim Kurulu ise, özellikle azami sayıda kamera ile görüntülenmekte olan derbi müsabakalarında vuku

bulan ihlallere ilişkin olarak azımsanamayacak sayıda karar almış ve ceza tesisi yoluna gitmiştir. UEFA ve FIFA Disiplin Kurullarının genel uygulaması; sporcu sağlığı, ırkçılık ve hakemi aldatmaya yönelik sonuca müessir hareketlerin TV görüntüleri temel alınarak cezalandırılması yönündedir.

Ülkemizde süregelen uygulama, 2005 yılından bu yana uygulanmakta olan TV görüntülerine dayanarak ceza tesisinin ileride de artarak devam edeceğini göstermektedir. Bunun sebebi de, hakemin görmemesi temel prensibine dayanan bu uygulamanın, gün ve gün yorumun genişletilmesi suretiyle daha geniş bir perspektifte ele alınmakta olmasıdır.

11.01.2005 tarihli ve 948 numaralı sirkülerin yayınlanmasını takiben Disiplin ve Tahkim Kurulları, unsurlar arasında sayılan hakemin görmemesi hususunu “görüş alanı” kavramı ile açıklama yoluna gitmiş ve hakemin görüş alanı olarak varsayılan hakemin yönelik olarak durduğu bölgede gerçekleşen ihlallerin görüş alanı içinde kaldığı ve bu ihlallerin TV görüntüleri dayanak tutularak cezalandırılmaması gerektiği yönünde kararlar almıştır. 2008 / 2009 futbol sezonuna kadar istikrarlı olarak bu görüşünü sürdüren Disiplin ve Tahkim Kurulları, sonrasında hakemin görmemesi hususunu “görebilme ihtimali” kavramı ile açıklama yoluna gitmiştir. Bu uygulama, hakemin görüş alanında vuku bulan bir ihlalin disiplin kurullarınca değerlendirilmesi imkanını ortaya çıkardığından, aslında hakemin görmesine rağmen cezalandırma gereği duymadığı eylemlerin de soruşturma konusu edilmesine imkan sağlamakta, FIFA’ nın önemle üzerinde durduğu saha dışından rekabete etki edilmemesi ve hakemin mutlak otoritesine karşılanmaması kurallarına aykırı olmaktadır.

TV görüntülerinin disiplin soruşturmalarında kesin / asli delil olarak kullanılması hususunda sportif mevzuatımızda açık bir düzenlemeye yer verilmediği sürece daha birçok tartışmanın yapılacağı ve mevcut prensiplerin genişletilmesine devam edileceğini tahmin etmekteyiz.

Sabrınız ve ilginiz için teşekkür ederim.

Oturum Başkanı Prof. Dr. A. Can TUNCAY

Evet, spor yargısında delillerin toplanması, değerlendirilmesi ve savunma hakkı ile ilgili iki arkadaşımızın konuşmasını dinledik. Şimdi sorulara geçeceğim. Fakat plana ve saatte sıkıca uymak istiyorum. 35 dakikamız var. İlk 5 kişiye soru sorma imkânı vereceğim. Ondan sonra cevaplara geçeceğiz. Eğer zaman kalırsa diğer sorulara da geçeceğiz.

Buyurun Beyefendi.

Zübeyt AYDIN / GSGM Baş Hukuk Müşaviri

Saygılar sunuyorum. Benim sorum Yılmaz meslektaşına. Biraz önce savunma avukatı olarak bir takım şikâyetlerden bahsettiniz. İşte bunlar muhakemenin iadesi, yargılamanın iadesi veyahut da delillerin toplanması konusunda şikâyetlerde bulundunuz. Konuşmanızın bir arasında GSGM’de ki bu konudaki ilgili bölümü okumadığınızı fark ettim. Eğer okumuş olsaydınız, biraz önceki şikâyetçi olduğunuz konuları oradan görmeyecektiniz. Bu konuda bir açıklama yaptıktan sonra Anayasa mahkemesine ait bir karar var ve Tahkim Kurullarının kesin değil ifadesi anayasaya aykırılığı konusunda. Bu konudaki düşüncenizi öğrenmek istiyorum, teşekkür ediyorum.

Oturum Başkanı Prof. Dr. A. Can TUNCAY

Önce soruları alalım sonra cevaplayalım hep beraber. İkinci soru, buyurun Mahmut Bey.

Mahmut KULEİN / Hukukçu – TMOK Üyesi

Benim sorum Sayın Yılmaz Bey’e. Harika bir sunumdu, teşekkür ediyoruz kendisine. Dışarıdan olaya bakan objektif bakan bir kişi, Yılmaz Bey’in daha önce Federasyon da görev aldığını, şimdi görev almadığını, o nedenle böyle bir sataşmada, bir göndermede bulunduğunu görür. Bu durum artık Federasyonun kurullarını ilgilendirir, onu bilmiyorum. Ancak benim dikkatimi çeken şu oldu konunun dışında sabah ki konumuzla ilgili yani anayasa mahkemesinin 2 Temmuz 2009 tarihli 118/E sayılı kararının ki bu kararının sadece tahkimle ilgili kesin sözcüğünün kaldırılması iptali kararı değil. Bu karar esasında çerçeve statünün, yani futbolun dışında neredeyse 60 tane spor federasyonunun çerçeve statüsünde önemli bir yer teşkil eden, 5. fıkrasında, bir Genel Kurul’un oluşumu nasıl olmalı, ne türlü kişiler orada üye olabilir, delege olabilir kapsıyor. Yani bu bir sil baştan olaydır. Neden çünkü çerçeve statüye uygun olarak bütün federasyonlar kendi ana statüsünü düzenlemek durumunda. Burada Sayın Yılmaz Bey’in, bu bir kaos yaratacak demesi beni şu bakımdan rencide eder. Çünkü bu davanın arkasında ki bir kişi olarak, bu davayı açan, bu davanın oraya gitmesine vesile olan bir kişi olarak üzmüştür. Neden? Ben bunu Türk sporu için yaptım. Eğer bu olmasaydı böyle bir karar alınmasaydı belki bu sempozyumda bu şekilde olmayacaktı. Şimdi bir yenilik, bir yeniden yapılanma, bir esneklik olayıdır söz konusu. Burada Sayın Yılmaz Bey sizler nasıl bize katkıda bu-

lunabilirsiniz, nasıl bu işi birlikte götürürüzü konuşmamız gerekirken, kaos yaratmıştır. Demek ki daha önce kaos yokmuş anlamına geliyor. Hâlbuki Sayın Yılmaz öyle bir kaosu içinde yaşadık ki, benim de sabah arz ettiğim gibi bir federasyon başkanını istediğiniz kadar seçebilirsiniz. Öyle bir sistem var. Ve öyle bir olayla karşı karşıyasınız ki bir yerde bir statüde faal hakem oy kullanıyor delege olarak, bir yanda bakıyorsunuz başka bir federasyonda faal olmayan hakem oy kullanıyor. Bir yanda bakıyorsunuz istifa etmiş bir federasyon başkanı istifa ettiyse, olağan üstü genel kurula gitmeden hanedan gibi yardımcım devam eder diyor üç sene daha, öbür tarafta bakıyorsunuz yok diyor olağanüstü genel kurula gidilmeli deniliyor. Yani bir kaos esasında orada var. Ben şimdi bir çözüm ortaya çıkabilir düşüncesindeyken bu anlatımınız yani kaos yaratmıştır anlatımı beni üzümüştür, onu da dile getirmek istiyorum teşekkür ediyorum.

Oturum Başkanı Prof. Dr. A. Can TUNCAY

Teşekkür ederiz, başka söz isteyen yok ise Yılmaz Bey sorulara cevap versin lütfen.

Av. Yılmaz SAVAŞER

Zübeyt Bey, sorunuzda birinci kısım GSGM yargılama organlarına ilişkin talimat hükümlerini okumayacağım, orası daha bir facia dedim. O'na tepki gösterdiniz değil mi? Yani soruyu tam anlayayım ki cevap verebileyim.

Zübeyt AYDIN / GSGM Baş Hukuk Müşaviri

Evet.

Av. Yılmaz SAVAŞER

Benim yargılama organlarında eleştirdiğim, yargı organlarımızın tarafsızlığına ve objektifliğine gölge düşürecek tüm düzenlemeleri eleştirmektir. Onun için de TFF'de ki olayların daha uygun olduğunu GSGM de uygun olmadığını söyledim. Elimde talimatlarınız var. İsterseniz okuyabilirim. Ama şöyle söyleyeyim, sizde GSGM'de Tahkim Kurulu başkanını kim seçiyor? GSGM önerisi üzerine Bakan atıyor öyle mi?

Zübeyt AYDIN

Hayır, Tahkim Kurulu üyeleri GSGM' ne öneri getiriyor bakan atıyor.

Av. Yılmaz SAVAŞER

Hayır dediniz, şimdi benim söylediğimi söylüyorsunuz.

Zübeyt AYDIN

TFF’de Başkan öneriyor, Bakan burada öneriyor. Buradaki GSGM bünyesinde ki Tahkim Kurulunun federasyonların ilgisi yok. Yani her hangi bir federasyon ben şu Tahkim Kuruluna üye teklif ediyorum diyemez. Öyle bir yetkisi yok.

Av. Yılmaz SAVAŞER

Onu söylüyorum Zübeyt Bey. GSGM’nin yapısı içerisinde bir tane Tahkim Kurulu var. Bu GSGM’ye bağlı kuruluşlar ile özerk hale gelmiş bütün federasyonların Tahkim Kurulu. O kurulların, disiplin kurulundan gelen kararlara, temyiz mahkemesi gibi baktığı gibi ayrıca bidayet mahkemesi gibi de uyuşmazlıklara bakıyor. Bu Tahkim Kurulu GSGM nezdinde ki Tahkim Kurulunun oluşumunun objektif olmadığını, tarafsızlığa gölge düşürdüğünü, bunun kötü niyetli kişiler elinde kötü sonuçlar verebileceğini savunuyorum. Çünkü Tahkim Kurulunun başkanını GSGM, Genel Müdürü öneriyor veya GSG Müdürünü kim öneriyor, kim getiriyor? Ben sayılı yasadan gelen bir savunmayı ortaya koyuyorum. Özetlediğiniz yerde bir tek ölçü vardır. Tek ölçü. Yargı bağımsızlığı. Yargı bağımsızlığı olmayan yerde hiçbir bağımsızlıktan söz edilemez. Sizin yargınızı Türkiye Futbol Federasyonunun yargı kurullarını, kişileri eleştirmiyorum, bu gün bu görevi yapan kişileri saygıyla ve takdirle karşıladığımı defalarca söyledim. Sadece oluşumu söylüyorum; bir gün bunlar gider. Yarın benim gibi kötü niyetli biri gelir. Onun için diyorum ki; Tahkim Kurullarının oluşumunda biat kültürünün temeli vardır, esası vardır bu kurullar değiştirilmelidir. Ben bunun savunmasını yapıyorum.

Madem ki federasyon sözcüğünü kullanıyoruz. Ne demek federasyon; federe devlet, federasyon ne demek? Sizin basketbol, voleybol federasyonlarınız doğrudan doğruya FİBA’ya veya FİVA’ya bağlı olması gerekirken sizin Tahkim Kurulunuzu, senin malınmış gibi konuşuyorum ama yanlış konuşuyorum tabi, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü’nün Tahkim Kurulunu neden Gençlik Spor Genel Müdürü öneriyor ve bakan atıyor. Öbür tarafta bu kurul FİBA’ya bağlı. Bu bir çelişkidir.

Bu toplantılarımızın amacı ne? Daha iyiyi bulup daha güzelini yapmak değil midir? Futbol Federasyonunda bu işin ters çevrilip çarpıklaştığını söylemeye çalışıyorum.

3813 sayılı yasada kurullar seçimle getirirken, bu defa atamayla getirmiştir.

Bu konuyu eleştiriyorum. Kişilerle asla ilgim yok. Bunu söylemeye çalıştım onun için de Gençlik Spor Genel Müdürlüğü'nün Tahkim Kurulu yapısı; son sözü söyleyecek kurulun yapısı, bugün ki Futbol Federasyonundaki Tahkimin yapısından, bana göre, benim inancıma göre daha kötü olduğu için bu tartışmayı açmayın demek istedim. Aşağı yukarı aynı fikirde olduğumuzu zannediyorum.

İkincisi, “bu kesin sözcüğünden ne anlıyorsunuz?” dendi. Anayasa Mahkemesinin kesin sözcüğünü kaldırması kaos yaratır dedim. Mahmut Bey yanlış yere takıldı. Biraz sonra ona cevap verirken kendisini aydınlatacağım. Sözlerimi yanlış anlamış olduğunu zannediyorum.

Bakın kesin sözünü kaldırdığınız zaman yeni bir Deniz Barış davası başınıza gelir. Kesin sözcüğü neyi açar? Şu anda yeni bir düzenleme yok. Yeni bir düzenleme de yapılmadı farz edin. Anayasa Mahkemesi de “kesin” ibaresini kaldırdı; sizin Tahkim Kurulunuz da bir karar verdi. Nereye gideceğim ben? Hangi yargıya? Asliye Mahkemesine mi gideceğim? Yargıtay’a mı? Hangisine gideceğim? Bir kere bu belli değil. Eğer bu bir yıl içinde yeni bir düzenleme yapmadığınız takdirde ben avukat olarak sizin Tahkim Kurulunuzun kararına karşı nereye gideceğim? Bir kere bu da belli değil. Diyelim ki kural geldi Asliye Mahkemesi seviyesinde tuttular Tahkimleri ve Yargıtay’a gideceksiniz dediler. Yargıtay’ın hangi dairesine? O da belli değil. Belki onu belirleyecekler. Ne zaman gelecek Yargıtay’dan bu kararın sonucu? En iyi şartlarla iki yıl. Futbolcular birer yıllık sözleşmeler yapıyorlar. Takım değiştiriyorlar. Yurt dışına gidiyorlar. Sporun hızına siz genel yargının hızını uydurma şansına sahip olmadığınız göre, bu yanlışır.

Bir İngilizce metin ve açıklamasını sundum. FİFA Türk Futbolunda ve büyük bir ihtimalle FİBA veya FİVA aynı şekilde söylüyordur; söyleyecektir.

FİFA diyor ki; bana 208 ülke bağlı. Ben 208 ülkenin tek tek kanunlarıyla uğraşamam. Yargınızla da uğraşamam. Benim koyduğum kuralları uygulayacak son sözü söyleyecek organlar yaratın. Mahkeme mi olur, tahkim mi olur. Ne olursa olsun adı. Ama son sözü söyleyecek kurulları bana yapmazsanız sizi gözden geçiririm diyor. Yazısı burada.

Şimdi; Anayasa Mahkemesi “kesin” lafını kaldırdı. FİFA’da FİBA’da kusura bakma kardeş dedi. Sözünü ettiğim kaos budur işte. Onun için “kesin” sözünün kaldırılması kadar vahim hiçbir şey olamaz. Önerim, kesin lafının kalmasıdır. Futbol Federasyonu bunu sağlamıştır. Siz Gençlik Spor Genel Müdürlüğü olarak Uyuşmazlık Çözüm Kuruluna eş bir kurul kurmalısınız. Bu kurumlarınızı seçimle iş başına getirmelisiniz ve bu kurumun kararları kesin olmalı. Kurullarınızın içerisinde hukukçu dışında insanlara yer vermemelisiniz. Tahkim Kurulunuz içerisinde hukukçu olmayan insanlara da yer veriyorsunuz.

Biz bunu Tahkim Kurulunun içinde olduğumuz dönemde aynı şekilde düşünmüştük. Fakat bir hukuk nosyonu olmadığı için örneğin çok eski bir basketbolcu Tahkim Kurulunda yer alıyor. Başında da Yargıtay Başkanı var. Şimdi söyler misiniz bana o basketbolcu Yargıtay Başkanı'nın karşısında ne yapar. Nasıl fikir üretir? Hangi fikri üretir?

Fransa'ya giden bir voleybolcu için Tahkim Kuruluna gelmişim ben. Tek sözü Hasan Gerçeker söylüyor. Yanında oturanlar hiçbir şey söylemiyor. Şimdi, avukat gözüyle bakın, böyle bir yargı var benim karşımda. Benim söylemek istediğim hukukçulardan oluşan; en az beş yıllık hukukçulardan oluşan ve becerilebildiğiniz kadar seçimle iş başına gelen yönetimin güdümünde kurtulmuş kurulları kurarsanız bunların kararı kesin olsun. “Eğer kararları kesin olursa, yanlış karar verir.” Hangi mahkeme doğru karar veriyor ki bugüne kadar? Hangi Yargıtay doğru karar veriyor ki? Yani kararların doğruluğunu sağlamak “kesin” sözcüğü ile paralel değil.

Elbette ki Tahkim Kurulu da yanlış karar verecek bana göre. Ama bunun ucunu açarsanız; Deniz Barış davasını Yargıtay bozdu. Haklı olmadığı halde bozdu. Bozmadan sonra yaratılan kaos ne? Biliyor musunuz? Deniz Barış şimdi nereye gideceğini bilemiyor. İki senedir. Hangi davayı açamayacağını biliyor. Haluk Burcuoğlu nereye dava açacağını bilmiyor şu anda. Avukatı da burada. Burada bir arada konferans veriyoruz ama o davada karşı karşıyayız. Ben değilim diyecek ama ben biliyorum öyleyiz. Böyle yaratılmış bir kaos var.

Diyelim gitti. Deniz Barış haksız çıktı. Futbolu bıraktı. Yurt dışına gitti. Bana da vekâlet ücreti tahakkuk etti. Ne olacak? Disiplin kurullarımız Salı günleri mi toplanıyor? Sayın başkanım Salı günü toplanıyor. Çarşamba günü ceza çıkıyor. Üç beş günlük süre içinde yargıya gidiyorsunuz. Bu cumartesi bu Pazar günü, bu futbolcu, bu basketbolcu, bu voleybolcu sahaya çıkacak mı? Çıkmayacak mı? Nasıl çözeceksiniz? Dolayısıyla Anayasa Mahkemesinin kesinliği kaldırma konusundaki kesin kaldırma kararı kesinlikle kaos yaratır.

Mahmut KULEİN

Anayasa Mahkemesinin “kesin” kararına rağmen gerçek ve tüzel kişi olarak CAS'a gidebiliyorsunuz. Bu doğru mu değil mi?

Konuşmacı: Av. Yılmaz SAVAŞER

Değil. Efendim biraz evvel slâydımın bir tanesinde vardı. Bakınız; CAS'a gitmek için, futbolcuysanız “yabancılık” unsuru taşıyacaksınız. Eğer yabancı değilseniz. Çemişkezek'te oynayan yabancı futbolcuysanız CAS'a

gitme hakkınız var. Süper Lig’de oynayan bir futbolcuysanız CAS’a gitme hakkınız yok. Futbol da. Geldim, Gençlik Spor Genel Müdürlüğünde CAS’a gitmiş sporcu hiç yok. Sadece Genel Müdürler ve Yönetim Kurulu üyelerine karşı verilmiş Tahkim Kurulu kararlarına karşı CAS’a gitme hakkı var. Bu CAS yolunun açılması demek midir?

Mahmut KULEİN

Onlara o şekilde yazıldığı için...

Konuşmacı: Av. Yılmaz SAVAŞER

Biz zaten mevcut yazılmışı eleştiriyoruz üstadım.

Oturum Başkanı Prof. Dr. A. Can TUNCAY

Siz görüşünüzü söyleyin.

Konuşmacı: Av. Yılmaz SAVAŞER

Yılmaz Bey yani ben bundan evvel bir buçuk yıllık Levent Bıçakçı dönemi hariç 1997’den beri Tahkim Kurulu’nun üyesiydi. Tahkim Kurulu üyeliğinden bir gece operasyonu ile alındı. 2008’de çıkan bu sözünü ettiğimiz yasayla dört yıllık yasayla verilmiş güvenlik haklarımız elimizden alınarak görevden alındık. Bu sözlerim o kuyruğun acısı değil. Kaldı ki ben yarın Tahkim Kurulu Başkanı olabilirim. Dolayısıyla, “Yılmaz Bey o zaman görev yapıyordu. Şimdi kendisine görev verilmediği için mi böyle acımasız eleştiriyor veya yersiz eleştiriyor veya kanunsuz eleştiriyor diye bir düşünceye kapıldıysanız kesinlikle 41 yılını doldurmuş bir avukat olarak ne böyle bir şey söyleyebilirim ne de tenezzül edebilirim. Böyle bir şey söz konusu değil.

Dolayısıyla Tahkim Kurullarında veya Futbol Federasyonu Hukuk Kurullarında veya başka kurullarında görev yapmak bir nöbet değişimidir. Ben sadece o nöbetin değiştirilmesi şekline karşıyım. Burada sunumda da bu konuya asla yer vermedim. Şu anda görev yapan arkadaşlarımla huzuruna da bir avukat olarak son derece güvenle son derece rahat çıkıyorum.

Kararları eleştirebilirim ama onların yapılarını biliyorum. Dolayısıyla bu bir atama işidir. Bu gün onu atayan yarın beni de atayabilir. Görev yapar mıyım, yapmaz mıyım o ayrı mesele. Teşekkür ediyorum.

Oturum Başkanı Prof. Dr. A. Can TUNCAY

Teşekkür ederim. Yılmaz Bey'in böyle nüktedan bir üslubu var. Onu başka anlamlara çekmeyelim. Başka soru sormak isteyen var mı? Bir on dakika-mız var. Ümit Kocasakal, buyurun. Pardon bir şey soracağım. Bu kanunlar sizin mi?

Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Evet Benim. İyi ki uyardınız. Kanunsuz hale düşmüştüm çünkü bu küçük kitaplar benim kanunlarım. Şimdi benim bir sorum olacak. Ama ben de o Tahkim Kurulu'nda görev yaptım. O sırada da hatta başkana takılırdım. "Bu tahkimle bu lig bitmez" derdim. Hakikaten de bitmedi. Yani dört yıllık bizim hâkim güvencemiz olduğunu zannediyorduk biz. Bir kanun değişikliği ile eğer bu ortadan kaldırılabilirse, yani şunu demek istiyorum, bu gün Türkiye'de özerklik falan hikâye. Siyasi iktidar, siyasi baskı bütün sporun üstüne çullanmış durumdadır. Ben bunları her yerde rahatlıkla söylediğim r karşıtlığına listenin birinci sırasından girdiğim için bunu gene çok rahatlıkla söyleyebilirim. Ama "gün ola harman döne". O da ayrı bir şey.

Şimdi sorum şudur benim Yılmaz üstadıma; Bu disiplin yargılamasında hukuka aykırı delillerin sonucu ne olacaktır sizce? Çoğu kez biz de gördük, ikrar tek başına delil olabilecek mi? Yani hukuka aykırı, bu gün biliyorsunuz özellikle bizim 8. ceza dairesi velev ki hâkim kararıyla dinlenilmiş olsa dahi, başkaca delillerle desteklenmiyorsa bu telefon dinlemesi dahi tek başına delil olmaz diyor. Dolayısıyla disiplin yargılamasında hukuka aykırı delillerin etkisi ne olur? İkrar tek başına delil olabilir mi? Bu konuyu sizden rica edeceğim. Sağ olun.

Av. Yılmaz SAVAŞER

Sevgili Kocasakal, bizim görev yaptığımız dönemde de bu soruları siz cevapladınız. Şimdi bunu bana sormanız Medeni Hukuk avukatı olarak, Ticaret Hukuku avukatı olarak yersiz demeyeyim, köşeye sıkıştırmaya çalışıyorsunuz beni ama benim öyle bir esnekliğim vardır ki sıyrılırim buradan. Zannediyorum siz de Mahmut Bey gibi zaman zaman sunularımı kaçırdınız. Orada ben size dedim ki; hakem raporları, disiplin yargılamasında resmi belge gibi işlem görüyor. Bunu görev yaptığımız dönemlerde de sizin matufiyet teorinizle aşmaya çalışmıştık hatırlarsanız.

Şimdi; hakem diyor ki; “yan hakemime küfretti”. Bunu değiştirme şansınız yok. Dolayısıyla hakem raporları gibi bir raporla disiplin yargılaması yapıyorsanız, onun ötesinde başka bir şey söyleme şansınız hiç yok. Bunu aşarsanız, bunu kaldırırsanız, Hakem raporlarını dikkate almayalım, aksini kanıtlama imkânı verelim dersiniz disiplin yargılamalarını bitiremezsiniz. Bu çaresizlikten kaynaklanan bir şey.

Biz, ne olur gene Adnan Başkanım alınmasın sadece örnekleme diye veriyorum; Nusaybin Spor davasında CD sunduk. Orada şike yapılmadığını savunduk. Ama hakem raporlarını, gözlemci ve temsilci raporlarını aşma şansınız hiç yok. Sizinle de bu konuları çok konuştuk. Peki, kaldıralım bunu, hakem raporlarının aksini ispat hakkı verelim dediğiniz anda, ne yapacaksınız? Şahit dinleyeceksiniz dediğiniz anda o zaman mali emniyetin raporlarına döneceksiniz. Bu sefer adaleti sağlayalım derken daha da çok adaletsizlik yaratacağız. Onun için İlahlar kurban ister. Hakem raporları doğrudur. Bu hakem raporlarının aksini kanıtlamaya çalıştırsan, Sakarya'dan sonra maç yönetemezsin. Hiçbir hakeme bir daha maç yönettirmemezsiniz. Onun için ehveni şer budur. Böyle de olmalıdır.

Doç. Dr. Ümit KOCASAKAL

Teşekkür ederim. Buyurun Türker Bey; söz sizin.

Av. Türker ARSLAN

Çok kısa bir katkıda bulunmak istiyorum. Bu hakem raporlarının ne kadar etkili olduğunu biz yıllarca görev yaptığımız süre içinde çok yaşadık. Ben şöyle somut bir misal vermek istiyorum.

Görüntüye bağlayacağım konuyu. Bir maçta, hakem raporunda, x futbolcu bana küfür etti diye yazmıştı. Şimdi biz o maçla ilgili görüntüleri Tahkim Kurulu'nda oturduk defalarca seyrettik. Şimdi bakıyoruz, futbolcunun hakeme yönelik hiçbir ağız hareketi yok. Biz o arada dudak okuma yöntemini dahi Tahkim Kurulu'nda uyguladık. Yani her türlü delile başvurduk. Yetkimiz vardı. Ama bu olayda baktık, Futbolcunun hakeme yönelik gelirken herhangi bir söz söylemesi söz konusu değil, çok net gözüküyor. Fakat hakem de raporunda “bana küfür etti, ana avrat küfür etti” diyor. Hakemi huzura çağırdık. Görüşünü alma kararı verdik. Belki siz de kurulda vardınız. Ben şimdi hangi sene olduğunu tam olarak hatırlamıyorum.

Oturum Başkanı Prof. Dr. A. Can TUNCAI

Olayı iyi hatırlıyorum.

Av. Türker ARSLAN

Hakeme sorduk bunu. Hakem dedi ki; bana küfür etti. Futbolcuyu çağırdık, salya sümük ağlayarak, “ağabey, ben hayatımda hakeme küfür etmedim” dedi. Ama biz sonuçta, yine hakem raporunun ağırlığı göz önünde bulundurularak, çok nadir olarak üçe iki bir karar verdik orada. Biz genelde kararlarımızı beş sıfır vermeye gayret ederdik. Kurulda o zaman beş kişiydik. Asil beş yedek 5 hep beraber çalışırdık. O zaman üçe iki karar vermek zorunda kaldık. Ben tabii hakeme küfür edilmedi kanaatini taşıyor idim. Ama ne yazık ki üçe iki hakemin lehine yani raporun ağırlığı ile bir karar vermek zorunda kaldık. O nedenle hakem raporlarını yazdı mı, bitti. Artık aksini ispat etmeniz görüntüyle dahi mümkün olmadı geçmişte. Bundan sonra da gene böyle olacaktır. Son zamanlarda gene buna benzer bir olay oldu. Bir başka hakem raporuyla ilgili olayda gene hakemin raporu ağırlıklı oldu. Ben o bakımdan Yılmaz Kardeşimin söylediğine çok hak veriyorum. Hakem raporları maalesef bu işte yönlendirici oluyor. Ama bunun da aksini yapamıyoruz. Çünkü hakem bu işin asli unsuru. Onun raporuna yok diyemiyoruz tabii ki.

Oturum Başkanı Prof. Dr. A. Can TUNCAY

Teşekkürler, ben de hatırlıyorum o olayı. Yanılmıyorsam, kişide hata yapmıştı ya da numarada.

Av. Türker ARSLAN

O başka bir olay. Kişi de hata da başka bir olay.

Oturum Başkanı Prof. Dr. A. Can TUNCAY

İki'yi sekiz görüyor.

Av. Yılmaz SAVAŞER

Mersin İdman Yurdu maçıydı o.

Av. Türker ARSLAN

Şimdi takımları, isimleri zikretmeyelim ama hakem raporunda 2 ve 5 numaralı futbolcular bana arkadan gelip yumruk attı diye yazmış. Bakıyoruz, görüntüleri izledik saatlerce baktık. 2 ve 5 numara değil yumruk atmak devamlı arkadaşlarını yatıştırmaya çalışıyor. Sonra onları çağırdık, hakemi çağırdık. Sonuçta 2 ve 5 numaranın değil 7 ve 10 numaranın vurduğunu tespit ettik. Onların cezalarını kaldırdık. Ötekileri Disiplin Kuruluna verilmek üzere kurula havale ettik. Yani bu gibi hatalar oluyor tabi ama görüntüler çok önemli. Biz o olayı görüntüyle çözdük mesela.

Oturum Başkanı Prof. Dr. A. Can TUNCAY

Teşekkür ederiz. Son söz Sait hocamızda, buyurun.

Prof. Dr. Sait GÜRAN / TFF Etik Kurulu Başkanı

Ben katılımcılara, Anayasa Mahkemesine, Danıştay'a ve Yargıtay'a bir şey hatırlatmak istiyorum. Çok kısa. İlk Tahkim Kurulu kurulduğunda, TFF Başkanı Şenes Erzik. Tahkim Kurulu'na Ekrem Amaç başkan, Prof. Dr. Selahattin Sulhi Tekinay üye atadı. Şenes Erzik birgün kurulu ziyaret etti. Bir tek şey söyledi. "Hepiniz" dedi, "üstat hukukçularsınız" dedi. "Ben sizden bir tek şey rica ediyorum. Lütfen futbolun hukukunu burada üretin." Şimdi, Anayasa Mahkemesi, Danıştay vs. onlara karar verirken lütfen futbol hukukunu yaratan içtihadı izlemeli. Yoksa bu futbol batır. Niçin batır? Fut-

bol ivedi karar verilmek isteyen bir olaydır. Şimdi karar düzeltilmesi istiyorsunuz. Tahkim Kurulu'nun bu gün verdiği kararın haftaya bozulacağını düşündüğünüz zaman O Tahkim Kurulu bir haftayı geçiremez Türkiye'de. Onun için lütfen hepimiz futbolun hukukunda doğrular nedir diye bakalım ve anayasayı dahi mümkünse bunu sağlayacak biçimde yorumlayalım. Ben Şenes Erzik'in sözünü hatırlatma istedim teşekkür ederim.

Oturum Başkanı Prof. Dr. A. Can TUNCAY

Teşekkür ederim. Ekleyeceğiniz bir şey var mı?

Av. Yılmaz SAVAŞER

Yok.

Oturum Başkanı Prof. Dr. A. Can TUNCAY

Peki, son sözü Beyefendiye vereceğim. Çünkü vaktimiz doldu buyurun.

İlhan HATTATOĞLU / TMOK Üyesi

Şimdi Sayın Savaşer dedi ki, bu beş kişi dedi; hepsi hukukçu olması gerekli dedi ama olmamasında ne gibi bir mahsur var. Mesela şöyle diyeyim. Ben hukukçu değil sanat tarihçisiyim. Şimdi ben seneler önce CAS'ın kitabını temin ettim, okudum, kütüphanemde duruyor. Gelirken

de aldım getirdim. Yani bir insan hukukçu olmasa da ilgi duyar. Eğer oraya seçildiyse, kendisini yetiştirebilir. Arada basketbolcu ya da voleybolcu olmasında bence hiç mahsur yok.

İkinci olarak da Sayın Dinç görüş anlamında söyledi ama bu benim bildiğim kadarıyla, tabip değilim fakat her insanın göz alanı değişik bir noktaya sabit baktıkça, açının değişmesi lazım. Ama hakemin görüş açısı ne kadar doğru tespit edildi mi ki? Orada şüphe ediyorum ben. Her hakemin o zaman sağlık raporunda şu göz açısı vardır diye tespit edilmesi lazım. O bakımdan, o da sakat olur. Sen bir noktaya bakar ama tam göz açısının uçlarını tam olarak göremez. Bu bakımdan göz muayenesinin yapılarak açı bakımından tespiti gerekir her hakemin. Teşekkür ederim.

Prof. Dr. A. Can TUNCAY

Teşekkür ederim, buyurun.

Av. Yılmaz SAVAŞER

İlhan Beyciğim; bu kurulların yaptığı işin adı, yargılama. Yargılamayı yargıçlar yapar. Yargıç da hukukçudur. Yargılama işi usta çırak ilişkisiyle teşekkül etmez. Yargılama, bir hukuk nosyonunu, bir hukuk eğitimi gerektirir; bir. İki, O konuda fiili çalışma yani mahkeme kararlarını ve Yargıtay kararlarını izlemeyi gerektirir, iki. Yargılamayı yapan yargıçlar sizin gibi ihtisas sahibi insanlardan zaten istifade ediyorlar. Ama dünyanın hiçbir yerindeki genel yargının içinde benim bildiğim kadarıyla yargıç nosyonu ve eğitimi almamış bir kişinin yargıç olması mümkün değil.

Bakınız, ben çok güzel neşter kullanırım. Çok güzel uyuşturucu madde kullanırım. Apandisit ameliyatını kendim yapabilir miyim? Bu bir meslektir. Dolayısı ile yargılama işini yaparken, o mesleğin a'dan z'ye eğitimini görmemiş uygulamasının içerisinde gelmemiş insanların eline teslim ederseniz olayları yorumlamasında yanılırsınız. Siz çok iyi bir şekilde bu kitapları okumuş olabilirsiniz. Onun adına yarım hekim veya yarım hâkim derler. Bu nedenle isterseniz ekmeği ekmekçiye verelim, ekmeği o yapsın. Teşekkür ederim.

Prof. Dr. A. Can TUNCAY

Teşekkür ederim. Toplantıyı burada kesiyorum. Herkese çok teşekkürler. Dördüncü oturum saat 16.00'da başlayacak. Teşekkürler.

4. BÖLÜM

Oturum Başkanı: Av. Kısmet ERKİNER

(Spor Hukuku Enstitüsü Derneği Başkanı - CAS Hakemi)

4. OTURUM

SON DEĞİŞİKLİKLER IŞIĞINDA TÜRKİYE'DEKİ SPORTİF İHTİLAFLAR BAKIMINDAN CAS'IN YARGI YETKİSİ VE CAS'A BAŞVURU OLANAKLARI

Konuşmacı: Doç. Dr. Hatice Özdemir Kocasakal

(Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi)

***Oturum Başkanı: Av. Kismet ERKİNER / Spor Hukuku Enstitüsü
Derneği Başkanı – CAS Hakemi***

TMOK Başkanı Sayın Bayatlı Semineri açış konuşmasında CAS'ın resmen global olarak tanınması gibi bir ifade kullandı. Ben kendisinden bunu ne anlamda kullandığını oturum arasında sordum. O çerçevede şunu söylemek istiyorum; bildiğiniz gibi CAS bugün olimpik olan bütün uluslararası federasyonlar tarafından tanınmış vaziyette. Yakın zamana kadar, yani yakın dediğimiz 2002 yılına kadar Uluslararası Atletizm Federasyonu tanımıyordu, 2003 yılına kadar da FIFA tanımıyordu fakat bunların her ikisinin de tanınmasıyla bugün artık 28 yaz olimpiyatlarına katılan federasyon, 7 kış olimpiyatlarına katılan federasyon ve IOC'nin tanınan federasyonlar dediği 35 federasyonlar beraber, bu 68 federasyondan CAS'ın yargı yetkisini tanımayan hiçbir federasyon yok. Dolayısıyla bu anlamda globalizasyon sağlanmış vaziyette. Ulusal olimpiyat komiteleri açısından olaya baktığımızda yine bildiğiniz gibi olimpiyatlara katılırken gerek kafiilelere imzalatılan gerekse sporculara teker teker imzalatılan bir belgede CAS'ın yargı yetkisinin tanındığı hükmü vardır. Dolayısıyla olimpiyatlara katılan bütün ulusal federasyonlar ve ulusal olimpiyat komiteleri CAS'ın yetkisini tanımış vaziyettedirler.

Ancak Sayın Başkan bu globalizasyon anlamını dünyada yaygın ofisler açması şeklinde kullandığını ifade ettiler. Onda haklılar, çünkü şu anda CAS sadece bildiğiniz gibi Lozan'da icra-i sanat ediyor diyelim. İki tane bürosu var. Bunlardan bir tanesi Sydney'de diğeri de New York'ta bu bürolar da yine İsviçre hukukunu sanki yargılama Lozan'da yapıyor muşçasına uyguluyorlar; o bürolar CAS'a evrak tevdi etme kolaylığı sağlıyor, çünkü bildiğiniz gibi CAS'da bir dava açtığınızda CAS'a sunduğunuz belgelerin tarafların sayısı kadar artı bir fazla olması gerekiyor, dolayısıyla bazen çok yüklü klasör hacimlerine ulaşıyor. Bunun için de bu globalizasyon çerçevesinde CAS şu anda mevcut olan Sydney ve New York bürolarının dışında da bazı yerlerde büro açmayı düşünüyor. Bunlardan birinin Çin'de olma ihtimali var, Afrika'da olma ihtimali var, Latin Amerika'da olma ihtimali var. Bu alanda bir genişleme olacak.

Yine sabahleyin temas edildi, bizim sevgili Haluk Burcuoğlu'nun çok kolay kullandığı bir tabir vardır: "Kim oluyor bu CAS?" Söylemini geliştirmiş; bir zamanlar "Kim oluyor bu FİFA?", "Kim oluyor bu UEFA?" derdi. "Kanarya Sevenler Derneği'nden hiçbir farkı yok." Derdi. Bende her seferinde kendisine; Haklısın ama bu Kanarya gagaladığı zaman acıtıyor derdim. Çünkü hakikaten yaptırımlarını uymamazlık, bugün Birleşmiş Milletleri'nin bir takım yaptırımlarına devletler uymayabiliyorlar ama IOC'nin yaptırımlarına uymayan ülke yok. Keza FİFA'nın ve UEFA'nın yaptırımlarına da dünyada FİFA, Avrupa'da da UEFA uymamazlık eden yok. Uymayabilirsiniz, uymak istemediğiniz takdirde dersiniz ki; Ben uluslararası arenadan çekiliyorum, kendi ülkemde oynayacağım, hiçbir kupaya katılmayacağım. O zaman zaten yapacak bir şey yok ama onun dışında bu hamasi laflara ben katılmıyorum. Hani ben bir CAS hakemi olarak ailesinde İstiklal madalyalı insanlar ve babası eski bir asker çocuğu olarak yani beni kimse bir CAS hayranı olarak veya yabancı hayranı olarak niteleyemez. Ama orada görev yapıyoruz orada bir takım şeyleri yerine getirmeye çalışıyoruz. Son bir husus lafı fazla uzatmadan Yılmaz Savaşer, arkadaşımız buradalar bu CAS'ın mevzuatının Türkçeleştirilmesinden bahsetti, ben biraz hayret ettim çünkü bu kitabımı kendisinin bilmesi lazım.

Av. Yılmaz SAVAŞER

CAS'ın mevzuatı değil Kısmet Hocam

Oturum Başkanı: Av. Kısmet ERKİNER

Sunumunuzda öyle yazıyor.

Av. Yılmaz SAVAŞER

CAS'ın kararları FİFA'nın statüsü.

Oturum Başkanı: Av. Kısmet ERKİNER

CAS'ın statüsü diye bir şey yok çünkü CAS'ın her şeyi bu kitabın içindedir. Bu kitabı da bizzat kendim tercüme ettim ki bir tercüme ihtilafı olmasın diye, tercümemin de arkasında duruyorum. CAS'ın kararlarına gelince CAS yakın zamana kadar yani 2008 yılına kadar üç cilt halinde çıkarmış olduğu kararlar külliyatıyla işi çözmeye çalışıyordu fakat sonradan iş hacmi o kadar arttı ki bunları internete koymak suretiyle ilgililerin istifadesine sunmuş durumda.

Yakın zamana kadar CAS hakkında bilgi vermek hep benim karşılaştığım bir soruydu ve açık söyleyeyim 2000 yılından bu yana da bir miktar bıkmıştım her seferinde aynı şeyleri söylemekten. Şimdi bu konuda bayrağı bizden Hatice kardeşim devraldı, Türker ve benden. Kendisine teşekkür ediyorum inşallah bir gün hakemlik bayrağını da bizden devralır da bizde rahat ederiz. Buyurun Hatice Hanım.

Konuşmacı Doç. Dr. Hatice Özdemir KOCASAKAL / Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

SON DEĞİŞİKLİKLER IŞIĞINDA TÜRKİYE’DEKİ SPORTİF İHTİLAFLAR BAKIMINDAN CAS’IN YARGI YETKİSİ ve CAS’A BAŞVURU OLANAKLARI

GENEL OLARAK CAS’IN YARGILAMA YETKİSİ

CAS bünyesinde iki tür tahkim yargılaması mevcuttur. Birincisi, olağan veya ilk derece tahkim yargılaması (*procédure d’arbitrage ordinaire*), diğeri temyiz tahkim yargılaması (*procédure d’arbitrage d’appel*) olarak adlandırılmaktadır.

Bir uyuşmazlığın doğrudan, ilk derece mahkemesi sıfatıyla CAS çerçevesinde çözümlenmesi halinde, olağan veya ilk derece tahkim yargılaması söz konusu olurken; daha önce bir federasyon veya diğer bir sportif kuruluş bünyesinde verilmiş bir karara karşı, bu kararın iptal edilmesi veya düzeltilmesi amacıyla CAS’a başvurulması durumunda temyiz tahkim yargılaması söz konusu olacaktır.

CAS Tahkim Tüzüğü R27 maddesi, her iki durumda da CAS’ın yargılama yetkisinin doğabilmesi için gereken koşulları düzenlemektedir. Bu koşullar şu şekilde açıklanabilir:

A-Taraflar Arasında, CAS’ın Yetkisini Öngören Bir Anlaşmanın Varlığı

Bir uyuşmazlığın, *olağan tahkim usulü* çerçevesinde CAS yargılamasına tâbi tutulabilmesi için, uyuşmazlığın tarafları arasında CAS’ın yetkisini öngören bir tahkim anlaşmasının yapılmış olması gerekmektedir. Tüzük R27 maddesine göre bu anlaşma, bir sözleşmede veya bir tüzükte yer alan tahkim şartı ile veya sonradan yapılan bir tahkim anlaşması ile ifade edilebilir. CAS’ın *temyiz tahkim yargılaması* kuralları çerçevesinde faaliyet gösterebilmesi için ise, kararına karşı başvurulacak olan federasyonun veya diğer sportif kuruluşun tüzüğünde veya statüsünde CAS’ın bu etkisinin kabul edilmiş olması veya özel bir tahkim anlaşması ile bunun öngörülmüş olması gerekir.

B - Uyuşmazlığın Spor ile İlgili Olması

İsminden de anlaşılacağı gibi, CAS, sadece spor ile ilgili uyuşmazlıkların çözümü konusunda hizmet vermektedir. Bu nedenle, CAS’ın yargılama yetkisinin doğabilmesi için aranan ikinci şart, uyuşmazlığın sportif nitelikte olmasıdır.

CAS Tahkim Tüzüğünde, sportif uyuşmazlıklar çok geniş bir şekilde tanımlanmıştır. Buna göre, spor ile ilgili prensip uyuşmazlıkları veya sporun uygulanması veya gelişimi ile ilgili ve genel olarak spor ile ilgili tüm pa-

rasal veya diğer menfaatlerle ilgili uyuşmazlıklar (R27/2) CAS'ın yargılama yetkisine girmektedir²⁰.

Bu genel tanım içinde, sporla ilgili uyuşmazlıkları iki grupta toplamak mümkündür:

- Ticari nitelik taşıyan uyuşmazlıklar

- Disiplin uyuşmazlıkları

Ticari nitelik taşıyan uyuşmazlıklar, asıl olarak sponsorluk, televizyon yayın haklarının devri, sportif organizasyonların düzenlenmesi veya oyuncuların transferi konusunda kurulan sözleşmelerle oyuncular veya antrenörlerle kulüpler ve/veya temsilcileri arasındaki sözleşmelerin (iş sözleşmeleri, temsilcilik sözleşmeleri gibi) yerine getirilmesine ilişkin olmaktadır. Aynı şekilde, bir sporcunun müsabaka esnasında kaza geçirmesi gibi, hukuki sorumluluğa ilişkin uyuşmazlıklar da bu kategoride yer almaktadır. Bu tür uyuşmazlıklar CAS tarafından olağan tahkim yöntemi çerçevesinde çözümlenmektedir²¹.

Disiplin uyuşmazlıkları arasında, doping ile ilgili uyuşmazlıklar büyük bir yer tutmaktadır. Bunun dışında hakemlere küfür, saha olayları gibi çeşitli disiplin uyuşmazlıkları da CAS tarafından çözümlenmektedir.

Disiplin uyuşmazlıkları genel olarak ilk yargı mercii olarak yetkili sportif makamlar tarafından ele alınmakta; bu makamların verdiği kararlara karşı temyiz mercii olarak CAS'a başvurulmaktadır²².

TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU (TFF) BÜNYESİNDE DOĞAN UYUŞMAZLIKLARDA CAS'IN YARGI YETKİSİ

A- TFF Mevzuatında Yer Alan Hükümler Çerçevesinde Konunun İncelenmesi

Halen yürürlükte bulunan 5.5.2009 Tarih ve 5894 sayılı **Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun**²³, Federasyon bünyesinde verilecek kararlara karşı CAS'a başvurulmasına imkân veren bir hüküm içermemektedir.

Gerçekten de, federasyon bünyesinde doğan uyuşmazlıklarla ilgili olarak nihai karar mercii olan Tahkim Kuruluna ilişkin maddede (m. 6/f.4),

²⁰ CAS kurulduğundan bu yana, önüne gelen hiçbir uyuşmazlıkla, söz konusu uyuşmazlığın sporla ilgili olmadığı gerekçesiyle yetkisizlik kararı vermemiştir.

²¹ <http://www.tas-cas.org/fr/infogenerales.asp/4-3-29-11-4-1-1/5-0-11-3-0-0/>.

²² <http://www.tas-cas.org/fr/infogenerales.asp/4-3-29-11-4-1-1/5-0-11-3-0-0/>.

²³ RG: 16/5/2009 Sayı : 27230.

“Tahkim Kurulu kendisine yapılan başvuruları kesin ve nihai olarak karara bağlar ve bu kararlar aleyhine yargı yoluna başvurulamaz”

şeklinde bir hüküm yer almakta ve Tahkim Kurulu tarafından verilen kararlara karşı CAS’a başvurulmasını öngören herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Türkiye Futbol Federasyonu Statüsünde ise çeşitli maddelerde CAS ile ilgili hükümlere yer verildiği görülmektedir. Gerçekten de, Statünün 2. maddesinde, FİFA ve UEFA Statülerinde belirtilen yargı kurumlarının ve FIFA Statüsü m. 59, 60 ve UEFA Statüsü m. 59/f.1 uyarınca CAS’ın yetkisini kabul etmenin, TFF’nin amaçları arasında olduğu belirtilmiştir (m.2/ f.1, m bendi).

Üyeliğe kabul ile ilgili maddede, kulüplerin üyeliğe başvuru esnasında, UEFA, FİFA ve TFF’ nin statülerinde yer alan şekliyle CAS’ın yetkisini tanıyacaklarına ve üyelerinin ve futbolcularının bunlara uymasını sağlayacaklarına dair taahhütte bulunmaları öngörülmektedir (m. 11/f.2, b bendi ve f.3, a bendi). Benzer şekilde, üyelerin yükümlülüklerine ilişkin maddede, uluslararası uyumsuzluklarda FİFA ve UEFA Statülerinde öngörülen şekliyle CAS’ın yetkisini kabul etmek şeklinde bir yükümlülüğe yer verilmiştir (m.13/ f.1, e bendi).

Bu genel hükümlerden hareketle, Ana Statünün, CAS’ın yetkisini kabul ettiğini, CAS’ı bütün uyumsuzluklar açısından yetkilendirdiğini kabul etmek mümkün değildir. Eğer Statüde, CAS’ın yetkisi öngörülmek istense idi, bunun çok daha açık ve spesifik bir düzenleme ile yapılması gerekirdi.

Tam tersine, Statünün 64. maddesinde TFF bünyesinde verilen kararlara karşı CAS yolunun kapatıldığı görülmektedir. Gerçekten de, *Spor Tahkim Mahkemesi (CAS/TAS)* başlıklı bu maddede, öncelikle, FIFA veya UEFA statüleri uyarınca, kesin ve bağlayıcı FİFA veya UEFA kararına yönelik tüm itirazların CAS tarafından ele alınacağı; ancak CAS’ın, oyun kuralı ihlalleri, FIFA ve UEFA statülerinin ilgili hükümleri uyarınca askıya almalar veya *TFF’ nin bağımsız ve usulüne uygun olarak oluşturduğu Tahkim Kurulu tarafından alınan kararlar aleyhindeki itirazlara bakamayacağı* kabul edilmiştir.

Görüldüğü gibi bu son madde, sadece FIFA veya UEFA Statülerinde öngörülen durumlarda, bu kuruluşlar bünyesinde verilen kararlara karşı CAS’a başvurulacağını belirtmekte; yani bu konuya ilişkin olarak ilgili statülerde yer alan hükümlere referans yapmakta; TFF bünyesinde doğacak uyumsuzluklarda nihai karar verme mercii olan Tahkim Kurulu tarafından verilen kararlara karşı ise CAS’a başvurulamayacağını açıkça hükme bağlamış olmaktadır.

Ancak, **Tahkim Kurulu Talimatı** ile sporcuların, teknik direktörlerin ve antrenörlerin sözleşmelerden kaynaklanan ve yabancılık unsuru içeren uyumsuzlukları hakkında Tahkim Kurulu tarafından verilecek kararlara karşı, FIFA ve UEFA talimat ve düzenlemeleri doğrultusunda Spor Tahkim Mahkemesine (CAS) başvurulabileceği kabul edilmiştir (m. 14/ f.3).

Talimatın bu hükmü ile Tahkim Kurulu tarafından verilen,
Disiplin uyuşmazlıkları ile ilgili kararlar aleyhine CAS'a başvuru imkânı tanınmamıştır.

Sözleşmesel uyuşmazlıklarla ilgili kararlar açısından ise sadece yabancılik unsurunun bulunduğu durumlarda CAS'a başvurula-
bileceği kabul edilmiştir.

Görüldüğü gibi, Tahkim Kurulu kararları aleyhine CAS' a başvurma hakkı/yetkisi konusunda TFF mevzuatında yer alan üç düzenleme arasında açık bir çelişki bulunmaktadır: CAS'a başvurma hakkı/yetkisi, TFF Kanunu'nda hiç düzenlenmemiş; TFF Ana Statüsü ile açıkça yasaklanmış; Tahkim Kurulu Talimatı m. 14/f.3 ile sınırlı olarak tanınmıştır. Böylece, Kanunda hiç öngörülme-
yen bir yetki, sınırlı da olsa Tahkim Kurulu Talimatı ile öngörülmüştür. Bu durum, bu üç düzenlemeden hangisinin esas alınması gerektiği konusunda çelişkili düşüncelere yol açmaktadır. Türk Hukukunun temel prensiplerinden birisi, mevzuatımızı oluşturan her düzenlemenin (Anayasa-kanun-tüzük-yönetmelik vs), hiyerarşik olarak kendisinden önce gelen düzenlemeye aykırı olmaması gerektiğidir. Bu çerçevede konu ele alınırsa, CAS'a başvuru yetkisinin TFF Kanunu ile düzenlenmesi, en azından buna ilişkin çerçevenin Kanun ile çizilmesi, ayrıntıların Statü ve Talimat ile yapılması gerektiği; Talimat ile öngörülmüş olan bu yetkinin Kanuna aykırı olduğu için geçerli olmayacağı sonucu ortaya çıkmaktadır.

CAS Tarafından Konu ile İlgili Olarak Verilmiş Kararlar

Yukarıda bahsettiğimiz, TFF Kanunu- Ana Statü ve Tahkim Kurulu Talimatı hükümleri arasındaki çelişkiye benzer bir durum, önceki TFF Kanunu (3813 Sayılı Kanunda 5719 Sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler sonrası) döneminde de yaşanmıştı. Gerçekten de, 3813 Sayılı Kanunda CAS'a başvuru yetkisi genel olarak tanınmasına rağmen (m. 14), Tahkim Kurulu Talimatı (m.14) ile bu yetki sadece yabancılik unsuru taşıyan uyuşmazlıklarla sınırlı olarak tanınmıştı.

Ancak o dönemde, CAS'a yapılan iki başvuruda CAS hakemleri, yetkilerini belirlemek için Kanun yerine daha spesifik bir düzenleme olan Tahkim Kurulu Talimatını esas almışlar ve her iki uyuşmazlıkta da yabancılik unsuru bulunmadığı gerekçesiyle yetkisizlik kararı vermişlerdir. Aşağıda, uygulama açısından yararlı olacağı gerekçesiyle, maddi vakialara değinmeden, bu iki kararın sonuç kısmından kısaca bahsedilecektir:

Nusaybindemir Spor/ TFF- Şırnak Spor Kararı (CAS 2008/A/1571)

Nusaybindemir Spor tarafından, TFF Tahkim Kurulu kararı aleyhine temyiz başvurusu olarak CAS'a yapılan müracaatta, Hakem Heyeti, bu uyuşmazlıkta yetkili olabilmesi için, CAS Tahkim Tüzüğü R 47 maddesi ile öngörülen iki koşuldan birinin gerçekleşmesi gerektiğini vurgulamıştır. Buna göre,

Kararı aleyhine başvurulanan sportif kuruluşun tüzüğünde veya statüsünde buna imkân tanınmış olmalı veya

Taraflar arasında CAS'ın yetkisini öngören bir anlaşma olmalı.

Ayrıca, her iki durumda da, ilgili kuruluşun öngördüğü müracaat yollarının tüketilmiş olması gerekmektedir.

Heyet, o zaman yürürlükte olan TFF Kanunu m.2' de yer alan ve TFF nin amaçları arasında CAS'ın yetkisinin de tanınmasına yer veren hükmü (şimdiki Ana Statü m.2/ f.1, m bendinde yer alan hükme paralel), bu anlamda CAS'ın yetkisini tesis eden bir hüküm olarak kabul etmemiştir. Heyet, bu hükmün, yasakoyucunun CAS'ın yetkisini kabul etme iradesini ortaya koymadığını, başka delillerle de bunun desteklenmediğini, kaldı ki, bu maddenin UEFA ve FIFA Statülerine atıf yaptığını, bu statüler gereğince de ulusal nitelikli uyuşmazlıkların CAS'a götürülemeyeceğini (UEFA m. 59, m. 62, m. 63/f.1,c; FIFA m. 63, m. 64); TFF Kanunu m. 14 uyarınca sadece sözleşmesel uyuşmazlıklar hakkında CAS'a başvurulabileceğini belirtmiştir.

Sonuç olarak, hakem heyeti, TFF kanununda, her türlü uyuşmazlıklarda CAS'a başvurulmasını öngören bir düzenleme olmadığı, böyle bir düzenleme yapıncaya kadar böyle bir haktan bahsedilemeyeceği, UEFA ve FIFA Statülerinde de TFF' nin kanunda böyle bir düzenleme yapmasını gerektiren bir hüküm olmadığı gerekçeleriyle, Nusaybinspor tarafından yapılan temyiz başvurusu hakkında karar verme yetkisinin bulunmadığına karar vermiştir.

Samet Aybaba- Çaykur Rizespor/TFF (CAS 2008/A/1602)

Bu kararda da, davacı CAS'ın yetkisinin, 3813 Sayılı TFF Kanununda 5719 Sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler (Kanunun 2. ve 14. maddeleri) çerçevesinde mevcut bulunduğunu; Talimatın Kanuna aykırı olduğunu ileri sürmüştür. Davalı ve müdahil ise, Tahkim Kurulu Talimatı m. 14'de yer alan yabancılik unsuru koşulunun mevcut olmadığı gerekçesiyle CAS'ın yetkisinin bulunmadığını savunmuşlardır.

Hakemler, CAS'ın temyiz mahkemesi olarak yetkisinin doğabilmesi için R47 uyarınca ilgili federasyonun veya sportif kuruluşun statü veya talima-

tında CAS' a yetki veren bir hüküm olması veya taraflar arasında CAS' in yetkisini öngören bir anlaşma olması gerektiğini; taraflar arasındaki sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunmadığını; diğer koşulun gerçekleşmesi için de R47 uyarınca sadece TFF' nin talimatlarının dikkate alınabileceğini; Kanununun 14. maddesi ile Talimatın 14. maddesi incelendiğinde, ikinci düzenlemenin daha açık ve anlaşılır olduğunu; bir federasyonun kurallarının nasıl olması gerektiğinin CAS tarafından belirlenemeyeceğini; tarafların tabi olduğu TFF kurallarının uygulanmaması için yasal bir gerekçe bulunmadığını belirterek, Talimat ile aranan yabancılik unsuru mevcut olmadığından yetkisizlik kararı vermiştir.

CAS tarafından verilen bu iki karar ışığında, şu an yürürlükte olan (yukarıda incelediğimiz) düzenlemeler çerçevesinde CAS' a başvuru yapıldığında benzer bir değerlendirme yapılacağı ve CAS' ın yetkisinin Kanun yerine Tahkim Kurulu Talimatında yer alan hükümlere dayanarak belirleneceği söylenebilir.

FIFA ve UEFA Düzenlemeleri Çerçevesinde CAS' ın Yetkisi

Yukarıda belirtildiği üzere, Tahkim Kurulu Talimatının, CAS' a ilişkin düzenlemesinde (m.14) , CAS' a başvurunun, FIFA ve UEFA' nın statü ve talimatları çerçevesinde mümkün olabileceği belirtilmiştir. Bu nedenle, FIFA ve UEFA' nın ilgili düzenlemelerini kısaca incelemek yerinde olacaktır.

Ancak daha önce, CAS tarafından verilen iki karardan kısaca bahsetmek yerinde olacaktır. İlki, 24 Ocak 2006 tarihinde verilmiş olan *Ashley Cole/ FAPL (Football Association Premier League)* Kararıdır. Bu kararda CAS, FIFA Statüsünün, ulusal federasyonları veya ligleri, kendi bünyelerinde verilen kararlar aleyhine başvuru olanağı vermeye zorlayan bir hüküm içermediğini; kaldı ki, böyle bir hüküm içerse dahi, ulusal federasyon veya lig, kendi statüsünde veya talimatında bu hakkı tanımadığı sürece CAS' a başvurunun mümkün olmadığını belirtmiştir. Yukarıda kısaca bahsettiğimiz Nusaybindemir Spor ile TFF- Şırnak Spor uyuşmazlığı hakkındaki kararında da CAS Hakem Heyeti benzer hususları tekrarlamıştır. Dolayısıyla, aşağıda inceleyeceğimiz düzenlemeler tek başına FIFA veya UEFA üyesi federasyonlar bünyesinde verilen kararlar aleyhine CAS' a başvuru yapılmasına olanak sağlamayacaktır. CAS' a başvuru, ancak aleyhine başvurulacak olan kararı veren federasyonun statü veya talimatında buna imkân veren bir hükmün varlığı halinde mümkün olabilecektir.

İkinci karar ise, mevzuatımızda bu konu ile ilgili sürekli değişiklik yapıldığı için değinmeyi uygun gördüğümüz, 10.3.2003 tarihinde verilmiş olan *Beşiktaş/ FIFA- SC Freiburg* kararıdır. Bu kararda, Beşiktaş' ın Tunuslu futbolcu *Zoubaier Baya*' nın, önceki kulübü *SC Freiburg* ile arasındaki transfer ücretine ilişkin uyuşmazlık hakkında FIFA özel komisyonu (Oyuncu Statüsü Ko-

misyonu) tarafından verilen karara karşı CAS'a yaptığı başvuruda; CAS Hakem Heyeti, karar verildiği tarihte geçerli olan Oyuncu Statüsü Komisyonu Talimatının, komisyon tarafından verilen kararların kesin ve bağlayıcı olacağını öngördüğü; Beşiktaş'ın CAS'a temyiz başvurusu yaptığı tarihte FIFA Statüsünde veya söz konusu Talimatta CAS'ın yetkisini öngören bir hüküm bulunmadığı; FIFA'nın, 2002 yılında CAS'ın yetkisini tanıdığını ve buna ilişkin beyanında da, 11 Kasım 2002'den sonra verilen kararlar için bu yetkinin geçerli olduğunu belirttiği; aleyhine başvuru yapılan kararın bu tarihten önce verildiği gerekçeleriyle CAS'ın yetkisinin bulunmadığına karar vermiştir.

Bu iki kararı birlikte değerlendirdiğimizde, TFF Tahkim Kurulu kararları aleyhine CAS'a başvuruda bulunulabilmesi için, başvuru yapıldığı tarihteki TFF mevzuatında (Statü-talimat gibi) buna olanak veren bir düzenlemenin bulunması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu kısa açıklamadan sonra FIFA ve UEFA düzenlemelerine bir göz attığımızda, **FIFA Statüsünün**, CAS'ın yetkisi ile ilgili düzenlemesinin, 63.maddesinde yer aldığı görülmektedir²⁴.

Buna göre,

FIFA tarafından (özellikle yargı organları tarafından) son mercii olarak alınan kararlara ve konfederasyonlar, üyeler veya ligler tarafından alınan kararlara karşı, kararın tebliğinden itibaren 21 gün içinde CAS'a başvurulabilir.

Ancak, aşağıdaki kararlar aleyhine CAS'a başvurulamaz:

Oyun kurallarının ihlaline ilişkin kararlar,

Dopingle ilgili kararlar dışında, dört maça kadar (dört dâhil) veya üç ay için men (suspension) kararlar,

Aleyhine, bir federasyonun veya konfederasyonun olağan ve bağımsız bir hakem mahkemesi nezdinde başvuru yapılması mümkün olan kararlar²⁵.

Statünün 64. maddesinde ise, konfederasyonlar, üyeler ve liglerin, CAS'ı bağımsız bir yargı organı olarak kabul etmiş sayıldıkları; üyelerinin, oyuncularının ve resmi görevlilerinin (*officiels*) CAS tahkimine tabi olmaları için gerekli tüm düzenlemeleri yapmaları gerektiği; maç temsilcileri (*agent de matche*) ve lisanslı oyuncu temsilcileri için de aynı düzenlemelerin uygulanacağı belirtilmektedir.

²⁴ Statünün, Başvuru Komisyonu (*Commission de Recours*) ile ilgili hükümler içeren 60. maddesinde, Komisyon tarafından verilen kararların, *CAS'a başvuru dışında*, ilgili tüm taraflar için kesin ve bağlayıcı olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla, Komisyon kararları aleyhine, sadece Statü çerçevesinde CAS'a başvuru olanağı bulunmaktadır.

²⁵ Maddenin diğer fıkraları aşağıdaki gibidir:

Maddede, FIFA üyesi federasyonların, statülerine, federasyon bünyesinde doğacak uyuşmazlıkların veya ligleri, lig üyelerini, kulüpleri, kulüp üyelerini, oyuncularını, resmi görevlileri ve federasyonun diğer üyelerini ilgilendiren uyuşmazlıkların -FIFA düzenlemeleri veya zorlayıcı yargısal kurullarla mahkemelere başvuru açıkça öngörülmediği sürece- olağan mahkemelere götürülmesini yasaklayan bir hüküm koymaları gerektiği; FIFA düzenlemeleri ile özel olarak öngörülen durumlar haricinde, bu tür uyuşmazlıkların olağan mahkemeler yerine CAS veya ilgili federasyonun veya konfederasyonun tüzüğü ile tanınmış, bağımsız ve olağan bir tahkim mahkemesi tarafından çözümlenmesi gerektiği belirtilmiştir²⁶.

UEFA Statüsü²⁷ de benzer şekilde, federasyonların, statülerine koyacakları bir hükümle, kendilerinin, liglerinin, kulüplerinin, oyuncularının ve resmi görevlilerinin UEFA statüsüne, tüzüklerine ve kararlarına uyacaklarına ve bu statüde öngörülen şekilde Lozan'da bulunan CAS'ın yetkisini kabul edeceklerine dair taahhütte bulunmalarını zorunlu kılmaktadır (m. 59)²⁸.

Statünün 60. maddesine göre, Federasyonlar, statülerine, *ulusal mevzuatları saklı kalmak kaydıyla*, statülerinin veya tüzüklerinin uygulanmasından kaynaklanan veya bunlarla ilgili olan **ulusal nitelikli uyuşmazlıkların**, mahkemeler yerine, nihai olarak bağımsız ve tarafsız bir hakem mahkemesi tarafından çözümleneceğine dair bir hüküm koymakla yükümlüdürler. Statünün 61.maddesinde, ilk derece tahkim mahkemesi olarak CAS'ın yetkili olduğu durumlar belirlenmiştir. Madde şu şekildedir:

“Aşağıdaki uyuşmazlıkların çözümü konusunda, mahkemeler ve diğer tüm tahkim mahkemelerini bertaraf edecek şekilde olağan tahkim mahkemesi olarak CAS yetkilidir:

UEFA ile federasyonlar; ligler; kulüpler; oyuncular veya resmi görevliler arasındaki uyuşmazlıklar;

Federasyonlar; ligler; kulüpler; oyuncular ve resmi görevliler arasındaki Avrupa boyutu olan uyuşmazlıklar;

CAS, ancak, UEFA'nın bir organının yetkisine girmeyen uyuşmazlıklar hakkında yetkilidir.”

²⁶ Madde uyarınca, Federasyonlar, bu hükmün, federasyon bünyesinde uygulanmasını sağlamak ve bunun için gerektiğinde bu yükümlülüğü üyelerine devretmekle yükümlüdürler. Federasyonlar, bu yükümlülükleri uymayan taraflara yaptırım uygulamak ve bu yaptırımlara karşı da, mahkemelere değil ancak bu tahkim yargısına başvurulabileceğini öngörmek zorundadırlar.

²⁷ Règlement général du Congrès- Dispositions d'exécution des Statuts- Ed. Juin 2007.

²⁸ Maddede ayrıca, federasyonların, kendilerine bağlı liglerin, kulüplerin, oyuncuların ve resmi görevlilerin bu taahhütleri kabul etmelerini ve tanınmalarını sağlamakla yükümlü oldukları; UEFA'nın bir müsabakasına katılan kulüplerin, kayıt sırasında, yazılı olarak UEFA'ya, gerek kendilerinin, gerekse oyuncularının ve resmi görevlilerinin bu taahhütleri tanıdığını ve kabul ettiğini teyit etmek zorunda oldukları belirtilmiştir.

Statünün 62. maddesinde ise temyiz tahkim mahkemesi olarak CAS'ın münhasır yetkisi tesis edilmiş ve UEFA'nın bir organı tarafından alınan her türlü karar aleyhine, temyiz tahkim mahkemesi olarak, diğer tüm mahkemeler ve hakem mahkemelerinin yetkisini bertaraf edecek şekilde, sadece CAS'a başvurulabileceği kabul edilmiştir²⁹.

Statünün 63. maddesinde, CAS'ın yetkili olmadığı uyuşmazlıklar belirlenmiştir. Buna göre, CAS,

a. *Oyun kuralları veya bir müsabakanın teknik uygulamaları* gibi tamamen sportif nitelik taşıyan bir kuralın uygulanmasına ilişkin uyuşmazlıkları,

b. Bir gerçek kişinin *iki maça kadar (iki dahil) veya bir ay müsabakadan men cezası aldığı kararlar aleyhine başvuruları,*

c. *Bir federasyonun tüzüğü veya statüsünün uygulanmasından kaynaklanan, ulusal boyutlu bir uyuşmazlıkta, tarafsız ve bağımsız bir hakem mahkemesi tarafından verilen bir hakem kararı aleyhine başvuruları* karara bağlama konusunda yetkili değildir.

Görüldüğü gibi, gerek FIFA gerekse UEFA Statüsünde, üye federasyonların, kendi statülerinden kaynaklanan uyuşmazlıkların mahkemelere başvurularak çözümlenmesini yasaklamaları ve bu amaçla, **tarafsız ve bağımsız bir tahkim kurulunun** yetkisini tanımaları istenmektedir. TFF Tahkim Kurulu'nun, gerek oluşma şekli ve görev süresi, gerekse karara bağladığı uyuşmazlıklar düşünüldüğünde, tarafsızlık ve bağımsızlık koşulunun bu Kurul açısından gerçekleştiğini söylemek mümkün görünmemektedir³⁰.

Diğer yandan, FIFA ve UEFA statülerinin ilgili hükümlerine referans yapmak yerine, TFF bünyesinde doğacak uyuşmazlıklar açısından CAS'a başvuru olanağı bulunup bulunmadığının, daha açık ve net hükümlerle ve yukarıda açıkladığımız gibi mevzuatımızda yer alan hiyerarşik silsileye uygun bir şekilde düzenlenmesi, futbolcular, kulüpler ve diğer tüm ilgili kişiler açısından öngörülebilirlik sağlamak açısından yararlı olacaktır.

²⁹ Maddede yer alan diğer düzenlemeler şu şekildedir:

Bir karara karşı ancak onun doğrudan ilgili olduğu kişiler CAS'a başvurabilirler. Doping ile ilgili kararlar aleyhine, aynı zamanda WADA da CAS'a başvurabilir.

CAS'a başvuru süresi, kararın alındığı tarihten itibaren 10 gündür.

CAS, sadece, UEFA nezdinde başvuru yolları tükendiği durumlarda yetkilidir.

CAS tarafından kararlaştırılmadığı sürece başvuru kararın icrasını durdurmaz.

CAS, başvuran kişinin, UEFA makamları önünde ileri sürmeyi unuttuğu veya bilerek ileri sürmediği, oysa koşulların gerektirdiği tüm tedbirleri alsa idi ileri sürebilecek durumda olduğu olayları veya delilleri dikkate alamaz.

³⁰ Bu konuda bkz. SAVAŞER Yılmaz, *Futbol Yargılamasında Uygulamadan Doğan Sorunlar*, in *Spor Hukukunda Güncel Gelişmeler ve Sorunlar Sempozyumu*, 15 Kasım 2008, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Spor Hukuku Komisyonu, s. 164-166; ÖZDEMİR KOCASAKAL Hatice, *Spor Yargısı ve Özerklik*, in *Sporla Özerklik- Sporun ve Spor Hukukunun En Yaşamsal Konusu Hakkında Sunum ve Tartışmalar*, İstanbul Barosu Yayınları, 2009, s. 212- 215.

GENÇLİK ve SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE (GSGM) BAĞLI FEDERASYONLAR BÜNYESİNDE DOĞAN UYUŞMAZLIKLAR AÇISINDAN CAS' IN YETKİSİ

Yukarıda, TFF mevzuatı açısından ortaya koymuş olduğumuz çelişkiler ve belirsizliklerin benzeri, GSGM mevzuatı açısından da mevcuttur.

3289 Sayılı, *Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun*³¹ da GSGM bünyesinde verilen kararlara karşı CAS'a başvuru imkânı konusunda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Gerçekten de, Kanuna, 5105 Sayılı Kanun ile 2004 yılında eklenen, "Özerklik" başlıklı Ek madde 9'da, Tahkim Kurulu'nun yetkili olduğu uyuşmazlıklar belirtilmiş, bu çerçevede, özerk federasyonların ceza veya disiplin kurullarınca verilen kararlara karşı Genel Müdürlük bünyesinde oluşturulacak Tahkim Kuruluna itiraz edilebileceği (f.6); Tahkim Kurulu tarafından verilen *kararların kesin olduğu* (f.7)³² ve Tahkim Kurulu'nun, özerk federasyon başkanı ile yönetim kurulu üyelerinin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışları nedeniyle yapılan başvuruları inceleyerek karar vereceği (Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.) belirtilmiştir. Maddede, Tahkim Kurulu tarafından verilen kararlar aleyhine CAS'a başvuru imkânı tanıyan herhangi bir hükme yer verilmemiştir.

Özerk Spor Federasyonları Çerçeve Statüsünde ise, CAS'a başvuruya imkân veren bir hüküm bulunmamaktadır. Şöyle ki, Statünün m. 11/f.3 hükmünde, özerk federasyon başkanı ile yönetim, disiplin ve denetleme kurulları üyelerinin; spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarının bulunması halinde, Bakan tarafından Genel Müdürlük Merkez Ceza Kuruluna sevk edilecekleri; ilgililerin bu Kurulun kararlarına karşı Tahkim Kurulu'na itiraz edebilecekleri; Tahkim Kurulu'nun konuya ilişkin kararının kesin olduğu ancak, *ulusal federasyonun üyesi olduğu uluslararası federasyonun mevzuatında yer alması halinde*, tarafların Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi'ne başvurma hakkının saklı olduğu kabul edilmiştir.

Benzer şekilde ***Tahkim Kurulu Yönetmeliği***'nin m.4/e hükmünde, Kurulun, özerk federasyon başkanı ile yönetim kurulu üyelerinin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışları nedeniyle haklarında yaptırılacak inceleme veya soruşturma sonucu tanzim edilen raporlarda teklif edilen cezaları inceleyerek sonuçlandıracağı belirtilmiş; Tahkim Kurulu kararlarının sonuçları ile ilgili 12. maddesinin 2.fıkrasında, federasyon başkanı ile yönetim kurulu üyeleri hakkında³³ verilen kararlara karşı *ulusal federasyonun üyesi olduğu uluslararası*

³¹ R.G. 28/5/1986, Sayı: 19120.

³² Bu son fıkra Anayasa Mahkemesi'nin 02.07.2009 Tarih ve E. 2006/118 Sayılı kararı ile iptal edilmiştir. İptal kararı henüz Resmi Gazetede yayımlanmamıştır.

³³ Tahkim Kurulu Yönetmeliği'nde, 2009 yılında yapılan değişiklik ile bu maddede yer alan "disiplin ve denetleme kurulu üyeleri" ibaresi çıkarılmış, böylece, sadece federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri açısından bu imkân korunmuştur (RG 13.10.2009- 27375).

federasyonun mevzuatında yer alması halinde, tarafların Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesine (CAS) başvurma haklarının saklı olduğu belirtilmiştir.

Sonuç olarak, GSGM bünyesinde kurulan özerk federasyonlar açısından, Tahkim Kurulu tarafından, Çerçeve Statü m.11/ f.3 ve Tahkim Kurulu Yönetmeliği m. 12/ f.4 hükümlerinde sınırlı olarak belirtilen uyuşmazlıklar hakkında verilen kararlar açısından CAS'a başvuru olanağı tanınmış bulunmaktadır.

Dolayısıyla, Kanun'un Ek m.9 hükmünde, Çerçeve Statü'nün 11. maddesinde ve Tahkim Kurulu Yönetmeliği'nin 4. maddesinde Tahkim Kurulu'nun yetkisi içinde olduğu belirtilen diğer uyuşmazlıklarla ilgili olarak verilen kararlara karşı CAS yolu kapatılmıştır.

Bu şekilde, Çerçeve Statü ve Tahkim Kurulu Yönetmeliği'nde, bağlı olunan uluslararası federasyonun statüsünde öngörülmesi koşuluyla belirli uyuşmazlıklar açısından CAS'a başvuru olanağı tanındığından; her özerk federasyonun, bağlı olduğu uluslararası federasyonun statüsü çerçevesinde buna imkân tanınıp tanınmadığını incelemesi ve CAS'a başvuru olanağı bulunup bulunmadığını ana statüsünde açıkça belirtmesi uygun olacaktır.

Bu durum, hem sporcular hem de federasyon yetkilileri açısından öngörülebilirlik sağlayacak, belirsizlikleri ortadan kaldıracaktır. Ancak, birkaç

özerk federasyonun ana statüsü incelendiğinde bu açıklığın sağlanmadığı, dolayısıyla konunun muğlak kaldığı görülmektedir³⁴.

Kısaca sunumum bu şekilde. Sorularınız olursa onları cevaplayarak biraz daha genişletmeye çalışacağım. Teşekkür ediyorum.

Oturum Başkanı Av. Kısmet ERKİNER

Biz de Sayın Kocasakal'a çok teşekkür ederiz. Ben sorulara geçmeden önce birkaç şey de ilave etmek istiyorum. Bunlardan birincisi gözden kaçırılıyor ve Türkiye'de bir gün bir dava dolayısıyla gündeme gelecek, tahmin ediyorum. Onu vurgulamak lazım. Biraz evvel Sayın Kocasakal'ın çok yerinde olarak CAS'a iki gidiş yolu var dedi. Bunlardan bir tanesi o olağan diyor ben 1.derece diyorum. Çünkü temyizi olağanüstü kabul etmek gerekir o zaman, bir terminoloji farkımız var. Her neyse, olağan veya 1. derece başvurudan sonra CAS'ı CAS'a temyiz edebilir misiniz? Evet, edebilirsiniz. 47. maddenin 2.fıkrası diyor ki; 1. derece tahkimden sonra bu 1.derece tahkim için uygulanan usulde bunun CAS'ta temyiz edileceğine dair bir hüküm varsa temyizden de CAS'a 2. aşamada yine CAS'a başvurabilirsiniz. Bu tabi biraz evvel Kocasakal'ın söylemiş olduğu yapılacak olan sözleşmede bu iki dereceyi belirtilmiş olması veya daha sonra yapılan sözleşmede 2. derecenin belirtilmiş olması halinde mümkün olacaktır.

Konuşmacı: Doç. Dr. Hatice Özdemir KOCASAKAL

Burada bir şey söyleyebilir miyim?

Oturum Başkanı Av. Kısmet ERKİNER

Tabi, buyurun.

Konuşmacı: Doç. Dr. Hatice Özdemir KOCASAKAL

Kısmet Bey'in bahsettiği daha çok şu şekilde karşılaşılan bir durum. Diyelim ki; bizden örnek vererek açıklamaya çalışayım, Türkiye Futbol Federasyonu tüzüğüne şöyle bir hüküm koydu: Bu tüzükten kaynaklanan uyuşmazlıklarda CAS yetkili olacaktır, hiç bizim Tahkim Kurulu'nu falan

³⁴ Türkiye Atletizm Federasyonu ve Voleybol Federasyonu ana statülerinde, CAS'a başvuru konusunda hiçbir hüküm bulunmamakta; Basketbol Federasyonu Ana Statüsünde ise, yukarıda belirtilen Çerçeve Statü ve Tahkim Kurulu Yönetmeliğindeki ifadeler aynen alınarak bir düzenleme getirilmiş bulunmaktadır (m.25). Oysa Basketbol Federasyonunun bağlı olduğu uluslararası federasyon olan FIBA'nın statüsünün incelenmesi ve bu statüde buna olanak tanıyor ise bunun sınırlarının ve koşullarının açıkça ana statüde gösterilmesi, açıklık ve öngörülebilirlik sağlama açısından çok daha yararlı olacaktır.

karıştırmayalım. Böyle bir hüküm varsa eğer, o tür durumlarda işte CAS'ın verdiği kararlara karşı, Tüzükte öngörülmesi durumunda, temyiz başvurusu da yine CAS'a yapılabilir. Yoksa örneğin, siz sözleşmenizde hüküm olduğu için uyuşmazlığın çözümü için CAS'a gittiniz. CAS karar verdi. O karara karşı sadece Federal Mahkemede iptal davası açabiliyorsunuz. Onun dışında CAS'ın kendi içinde böyle bir mekanizması yok. Ama dediğim gibi federasyon doğrudan kendisi CAS'ın yetkisini kabul etti ve CAS ilk derece mahkemesi olarak karar verdi ise o karara karşı temyiz yargılamasını yine CAS'ın kendisi yapabilir.

Oturum Başkanı Av. Kısmet ERKİNER

Evet, tatbikatta bu var mı? Var. Bazı ülkeler CAS'ı kendi mahkemeleri gibi kabul etmiş vaziyetler. Mesela Avustralya bu şekilde ayrıca bir spor yargısı kurmuş değil. Doğrudan doğruya CAS'ı kullanıyor. Zaten Sydney'de ki büronun da bir nedeni o.

Diğer vurgulamak istediğim husus bizim 31.12.2009'a kadar işlem yaptığımız 2004 yılında çıkmış olan CAS Kod, 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren değişti. Yeni CAS Kod yürürlüğe girdi. Yalnız yeni CAS Kod'da çok can alıcı değişiklikler yok; yani en azından taraflar açısından yok. Daha çok CAS'ın kendi iç bünyesi açısından önemli değişiklikler oldu. Bunlardan en önemlisi ve en çok şu anda CAS'ın içinde konuşulan konu; CAS hakemlerinin aynı zamanda avukat olmalarıydı. Bu husus CAS'ta ki dava sayısı az iken pek bir rahatsızlık yaratmıyordu. Çünkü bir avukatın, yani o listede bulunan bir avukatı tabi kastediyorum, kırk yılda bir CAS'ta hakemlik yapması olağan bir durumdu. Fakat iş hacmi çok arttı Şimdi artık CAS hakemlerinin hani neredeyse haftanın tek günlerinde CAS hakemliği, çift günlerinde aynı CAS'ta bu sefer savunma avukatlığı yapması çok sakıncalar yaratıyordu. Evvela bunu bir etik tavsiye olarak CAS ifade etti; Bunu yapmasanız iyi olur dedi arkasından yapmamanızı rica ediyoruz dediler. En sonunda bu 01.01.2010 değişikliği ile artık CAS hakemlerinin CAS'ta avukatlık yapmaları kaldırıldı. Nisan ayına kadar bize süre verdiler seçimimizi yapacağız. Yani avukat diyecek ki “ Ben CAS'ta avukat olarak daha çok işlev görüyorum dolayısıyla hakemliği bırakıyorum.” Veyahut da “ Ben hakem kalıyorum.” Dediği takdirde hiçbir şekilde bir daha CAS önünde bir dava takip etmesi söz konusu olamayacak. Yaparsa CAS hakemliği iptal olur böylele bir yaptırımı var.

Bunun dışında ufak tefek usul değişiklikleri var onları zikretmek istemiyorum. Yalnız ben bunları revize etmeye başladım. Tahmin ediyorum ki 2010 bitmeden yeni CAS Kod'u sizlere Türkçe olarak da sunabileceğim.

Ben bunları ilave etmek istiyordum, şimdi sorulara geçelim söz almak isteyen? Evet, buyurunuz Zübeyt Bey.

Zübeyt AYDIN

Benim bazı bir sorularım var, birinci ve ikincisi size ait. Yanılmıyorsam 2008 yılındaki Olimpiyatlarda ABD basın-yayınla ben CAS'ı tanımıyorum şeklinde bir ifadeleri geçti. Bu CAS'ın tanınma olayı nasıl aşıldı? CAS'da herhangi olumlu olumsuz bir gelişmesi oldu mu, olmadı mı? İkinci bir soru CAS'a zaman zaman CAS mahkemesi veya Tahkim Mahkemesi gibi bir takım ifadeler kullanılıyor. Mahkeme kelimesinin kullanılması doğru bir ifade midir? Üçüncü sorunu Sayın Hatice Özdemir'e. Şöyle bir şey söylediniz; FIFA'nın Statüsününün 65.maddesinde her federasyon ulusal federasyon kendi tahkimini kurmak mecburiyetinde. Bunu ulusal mevzuat açısından bağlayıcılığı var mı, yok mudur? Teşekkür ederim.

Oturum Başkanı Av. Kısmet ERKİNER

İlk iki soruya ben cevap vereyim. Birincisi Amerika'nın CAS'ı tanımıyorum gibi bir girişimini ben bilmiyorum gerçi Sydney Olimpiyatlarından önce bir doping olayından dolayı ABD Olimpiyat Komitesi'yle Ulusal Olimpiyat Komitesi arasında büyük bir itilaf doğmuştu ama o sonra aşıldı. Bu CAS'ı tanımama gibi bir şey hakkında benim bir bilgim yok.

İkincisi sorunuza yanlış anlamadıysam “mahkeme” kelimesini kullanmak doğru mudur diyorsunuz. Şimdi şu şekilde, İngilizcesinde “court” sözcüğü geniş bir yelpazeyi ifade eder. Yani “kort” İngilizce, mahkemeler içinde kullanılan bir terimdir, kurullar içinde kullanılan bir terimdir, hatta Kraliçenin sarayı için bile kullanılan bir terimdir. Fakat bunun Fransızcasına baktığımız zaman “Tribunal Arbitral du Sport” der. “Tribunal” için bir tek sözcük vardır Türkçede, karşılığı “Mahkeme”dir. “Tribunal”ın Fransızcada da başka bir anlamı yoktur, sadece “mahkeme”dir. “Arbitral” kelimesi de olduğu için yani hem tribunal-mahkeme, hem arbitral-tahkim sözcükleri olduğu için bunu da Türkçeye bu şekilde çevirdim, bir yerde bunun sebebi benim, başına da “uluslararası” sözcüğünü niye koydum? Çünkü bizim yanlış olarak kendi Tahkim Kurulumuza “Tahkim Kurulu” dediğimiz için; aslında o bir İtiraz Kuruludur ama bir kere onun adını öyle koymuşuz karışmasın diye bu şekilde söylendi. CAS'a niye “kas” diyoruz da “cas” demiyoruz meselesi var. Belki Fransızcasının sözcüklerinin baş harflerini alırdık t-a-s “TAS” derdik; ama bu sefer de basınımız herhalde o “tas”ı başka şekilde epeyi işlerdi. Onun için ben o zamanlar CAS (kas) dedim öyle kaldı. Kusur var ise bendedir.

Doç. Dr. Hatice Özdemir KOCASAKAL

Kısmet Bey'in bahsettiği daha çok şu şekilde karşılaşılan bir durum. Diyelim ki; bizden örnek vererek açıklamaya çalışayım, Türkiye Futbol Federasyonu tüzüğüne şöyle bir hüküm koydu: Bu tüzükten kaynaklanan uyuşmazlıklarda CAS yetkili olacaktır, hiç bizim Tahkim Kurulu'nu falan karıştırmayalım. Böyle bir hüküm varsa eğer, o tür durumlarda işte CAS'ın verdiği kararlara karşı, Tüzükte öngörülmesi durumunda, temyiz başvurusu da yine CAS'a yapılabiliyor. Yoksa örneğin, siz sözleşmenizde hüküm olduğu için uyuşmazlığın çözümü için CAS'a gittiniz. CAS karar verdi. O karara karşı sadece Federal Mahkemede iptal davası açabiliyorsunuz. Onun dışında CAS'ın kendi içinde böyle bir mekanizması yok. Ama dediğim gibi federasyon doğrudan kendisi CAS'ın yetkisini kabul etti ve CAS ilk derece mahkemesi olarak karar verdi ise o karara karşı temyiz yargılamasını yine CAS'ın kendisi yapabiliyor. Zübeyt Bey, FİFA ile ilgili sormuştunuz değil mi? FİFA Statüsü madde 64...

Zübeyt AYDIN / GSGM Hukuk Müşaviri

Madde 65.

Konuşmacı Doç. Dr. Hatice Özdemir KOCASAKAL

Hatice Özdemir: Ben 64 diye buraya yazmışım ama sorun değil ama bahsettiğiniz düzenleme şu. Diyor ki; FİFA şu düzenlemesinde; Federasyonlar statülerini, federasyon bünyesinde doğacak uyuşmazlıkların veya ligleri, lig üyelerini, kulüpleri, kulüp üyelerini, oyuncularını vesaire ilgilendiren uyuşmazlıkların olağan mahkemelere götürülmesini yasaklayan bir hüküm koymakla yükümlüdürler. Olağan mahkemeler yerine bir tahkim yargısının öngörülmesi gerekir ve orada da bir CAS veya federasyon veya konfederasyonunun tüzüğü ile tanınmış bağımsız bir Tahkim Mahkemesi tarafından çözümlenecektir, diyor. Ha bu FİFA'nın koyduğu bir kural eğer siz federasyon olarak FİFA'ya bağlıysanız bu kurala uymak zorundasınız. Bu kurala uymazsanız onun yaptırımını FİFA kendisi koyar.

Bizim mevzuatımız açısından bir değerlendirme yaparsak herhangi bir bağlayıcılığı tabii ki yok. Sonuçta bu FİFA dediğimiz özel bir dernek niteliğinde bir kuruluş. Siz eğer bağlı kalırsanız FİFA'nın bir üyesi olarak yer almak istiyorsanız o zaman bu kurallara uyacaksınız. Uymazsanız bizim açımızdan zaten hiçbir bağlayıcılığı yok. Bir resmi kurulun koyduğu, bizim yasama organımız tarafından konulmuş bir kural olmadığı için hiçbir bağlayıcılığı yok. Bu tamamen FİFA ile sizin aranızdaki o üyelik yükümlülüğü çerçevesinde yerine getirmeniz gerek bir konu.

Oturum Başkanı Av. Kısmet ERKİNER

Evet, başka soru sormak isteyen? Sayın Hocam.

Prof. Dr. İlhan HELVACI

Hocam teşekkür ederiz açıklamalarınız için. Söz konusu TFF talimatlarının kapalı olmasından sizler ne kadar yakınıyorsunuz bizlerde kanun koyucu ile olan çatışmamızda o kadar zorlanıyoruz. Çünkü biz kanuna bir takım hükümler yazmak üzere Ankara'ya yolluyoruz, fakat her ne hikmetse orada bambaşka şekillerde karşımıza çıkıyor. Sonra bambaşka şekillerde karşımıza çıkınca bizde kendi mevzuatımızı o bambaşka şekillere uydurmak için ne yazık ki bambaşka hamleler yapmak zorunda kalabiliyoruz. Şimdi benim naçizane merak ettiğim bir soru var. Has bel kader FİFA Statüsünde 64.maddesinin 3.fıkrası önünüzde midir?

Konuşmacı Doç. Dr. Hatice Özdemir KOCASAKAL

Fransızca evet.

Prof. Dr. İlhan HELVACI

Tam metnini bir açabilirsek beraberce ben bir şeyi merak ediyorum. Sizinle de paylaşmak istiyorum Sayın Kısmet Erkiner'inde Fransızca konusundaki bilgisi malum. Hükümde ülkelerin böyle emredici kuralları saklı kalmak kaydıyla ifadesi var mı? Yok mu? Ben bunu merak ediyorum. Bir de acaba bu FİFA bize “ İlla parasal uyuşmazlıkları mutlaka ve mutlaka tahkim kurullarında çözmek zorunda mısınız?” diyor. Yoksa “Sen sıradan disiplinsel uyuşmazlıkları bu sporun işte sürati sebebiyle bir hafta sonra maça çıkılacak, 15 gün sonra şu yapılacak diye acilen adli yargıya götürmeden kendi aranızda çözmeli misiniz?” diyor. Benim sorum bundan ibaret. Teşekkür ederim.

Konuşmacı Doç. Dr. Hatice Özdemir KOCASAKAL

Hocam ikinci sorunuzdan başlayayım isterseniz çünkü daha sonrası için metne bakmamız gerekecek. 64. madde çok geniş. Daha önce de ifade etmeye çalıştım, şimdi tekrar okuyorum: Federasyon bünyesinde doğacak uyuşmazlıkların ligleri, lig üyelerini, kulüpleri, kulüp üyelerini, oyuncularını, resmi görevlileri ve federasyonun diğer üyelerini ilgilendiren uyuşmazlıkların gördüğünüz gibi sadece disiplin uyuşmazlıkları değil federasyonla ilgili bütün uyuşmazlıklar açısından böyle bir düzenleme yapılmasını öngörüyor. Kaldı ki; disiplin uyuşmazlıkları içinde belli bir seviyenin altındaki uyuşmazlıklar için

gidemezsiniz diyor. O da 4 maça kadar veya 3 aylık men cezaları. Onlar için gidemezsiniz, onlar kesin, onun üstünde ise ceza, CAS'a gidebilirsiniz şeklinde bir sınırlaması var. Bir diğer sınırlama da az önce belirttim oyun kurlarına ilişkin ihlaller. Onun dışında bütün uyuşmazlıklar için tahkim yani daha doğrusu olağan mahkemeleri bertaraf edin, ayrı bir bağımsız tahkim yargılaması oluşturun diyor. Şimdi tekrar bakalım 64.maddeye.

Oturum Başkanı Av. Kısmet ERKİNER

Siz onu ararken ben İlhan Hocama bir mukabil soru sorabilir miyim? İzin verir misiniz?

Konuşmacı Doç. Dr. Hatice Özdemir KOCASAKAL

Estağfurullah, tabii ki.

Oturum Başkanı Av. Kısmet ERKİNER

İlhan Hocam merak ettiğim bir şey var aslında üç tahkim başkanımızda buradayken hatta belki bunu Sayın Sait Güran'a sormak lazım. Belki de isim babası da odur. Şu itiraz komisyonunu veya itiraz organını niye biz Tahkim Kurulu diye vaftiz ettik? Yani buna neden Tahkim Kurulu dedik? Çünkü buna tahkim kurulu dediğimizden beri bu terminoloji aslında bize fayda değil bela getirdi. Hakim dokunulmazlığı deniyor. Hal bu ki UEFA ve FİFA'da ne var? İtiraz Komisyonu, itiraz organı bu kadar. Bir de UÇK (Uyuşmazlıkları Çözüm Kurulu) var. Oyuncu Statüsü Komitesini biz şimdi Uyuşmazlıkları Çözüm Kurulu şeklinde ürettik niye?

Prof. Dr. İlhan HELVACI

Bunlara çok yıllar önce Tahkim Kurulu denmesinin sorumluluğunu herhalde benim sırtıma yüklemeyeceksiniz. Onun cevabını ben vermeyeceğim hocamız cevabını verebilir.

Oturum Başkanı Av. Kısmet ERKİNER

Hayır, hayır size değil, Sait Hocam burada.

Katılımcı: Prof. Dr. İlhan HELVACI

Uyuşmazlık Çözüm Kurulu nereden mülhem? FİFA'dan gelen bir kavram yani bu futbolcularla kulüpler arasındaki uyuşmazlıkları çözüm bakımından bir merci.

Oturum Başkanı Av. Kısmet ERKİNER

İkinci aşaması ama.

Prof. Dr. İlhan HELVACI

Evet, oradan gelen. Birinci aşaması konusunda bir fikrim yok yani biz kendi kafamızda Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nu yarattığımızda arkasından da bu uyuşmazlıkların Tahkim Kurulu tarafından nihai olarak denetlenmesini öngörmüştük. Bunu öngörürken de Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nu yaratırken belli ölçüde deminde söylediğim gibi Fikrinden birazcık yararlandık. Oradaki hakemlik yapısını kurarken de birazcık da CAS'ın sistematüğinden yararlandık. CAS'ın hakemlerinin oluşumundan yararlandık, böyle bir kıyaslama yaptık.

Prof. Dr. Sait GÜRAN

Evet, Tahkim Kurulu oluşup da bizler toplandıığımız zaman, çocuk doğmuşta öyle söyleyeyim biz kucağımızda bulduk. Fakat sonra aramızda, federasyonda konuştuğumuz zaman şöyle bir izlenim edindik. Tahkimden yani sizin söylediğiniz kurul daha ziyade bir idari kurul imajı yarattığı için tahkim diyerekten genel yargıya gitme yolunu kesmek düşünöldü. Ben öyle anladım konuşmalardan. Yani burada genel yargı var birde yargının paraleli tahkim var efendim birde idari merciler var. İşte ona ihtilafları Çözüm Komitesi gibi bir şey derseniz oradan sanki genel yargıya gidilebilirmiş gibi bir izlenim doğmasın diye, burada kendi yargımız var, kendi tahkimimiz var ve burada halledilir, olay burada biter şeklindeki bir fikrin hâkim olduğu izlenimini ben edindim. Kurulun çalışmaya başladığından sonraki benzer soruları sorduğumuz zaman aldığımız cevap genelde bu oldu.

Oturum Başkanı: Av. Kısmet ERKİNER

Teşekkür ederim Sayın hocam. İşte aslında ben bunu vurgulamak istiyorum, çünkü bizim bu tahkim hakkındaki görüş ayrılığımız buradan geliyor. Şimdi ne demek istiyorum? FİFA ve UEFA'da ki itiraz komisyonlarının ve onun altındaki disiplin komisyonlarının birer yargı organı olmadığını, İsviçre Federal Mahkemesi iki kararında vurgulamış vaziyette. Diyor ki; Bunlar tamamen idari organlardır ve oradaki yapılanma da bu idari organların FİFA'nın başkanı tarafından tayin edilmeleri öngörölmüş. İşte bizde olayın Tahkim Kurulu'na terfi ettirdiğimiz için niye seçim kaldırıldı, niye tayin oldu, bunlar hâkim midir, değil midir? Meselesi ortaya çıkıyor. Hâlbuki öbür taraftaki FİFA'nın anlayışı bunlar benim birer idari organımdır şeklinde ve bunu İsviçre Federal Mahkemesi de teyit etmiş vaziyette.

Prof Dr. Sait GÜRAN

Ama idare organdır dediğiniz an yani tekrar olarak söylüyorum o zaman nerede bunun yargısı? İşte öyle o konulmasın diye. Ben öyle hatırlıyorum.

Av. Türker ARSLAN

Bende sayın hocama katılıyorum. Tahkim Kurulu denmesinin asıl sebebi oranın bir yargı kararı şeklinde nihai bir karar verme imkânını yaratmak için konmuş bir isimdir. Hâlbuki öbür türlü itiraz mercii olarak bunu düşünseydiniz o zaman bir yargı kararı verildiğinde sadece itirazları sonuçlandıran bir mercii şeklinde düşünebilirdiniz. O nedenle olayın başında tabii ki bizim kucağımıza geldi bu 1992’de ilk defa seçilerek geldiğimiz zaman Tahkim Kurulu’na öyle seçildik. Tahkim Kurulu oluşmuştu zaten, 1989’da kurulmuştu, Özal döneminde atamayla gelen, Sn. Şener Erzik Federasyonu ile bu kurullar oluşmuştu. O nedenle bu kurulda görevi yaparken biz yargı gücü olduğunu vurgulamak açısından bu isimin konduğu kanaatindeyim bende. Hocama aynı şekilde katılıyorum.

Oturum Başkanı Av. Kısmet ERKİNER

Her ikinize de teşekkür ediyorum. Evet, başka soru sormak istediğiniz bir şey var mıydı, ilave edeceğiniz.

Konuşmacı Doç. Dr. Hatice Özdemir KOCASAKAL

İlhan Hocanın bir sorusu vardı.

Oturum Başkanı Av. Kısmet ERKİNER

Evet, metin.

Konuşmacı Doç. Dr. Hatice Özdemir KOCASAKAL

Metinde evet yani mahkemeleri az önce okuduğum için tekrar okumuyorum. Sayılan uyuşmazlıklar için mahkemelere başvurmayı yasaklayacaklar ancak burada bir kısıtlama var siz ondan bahsediyorsunuz herhalde. FİFA düzenlemesi ve emredici hukuk kuralları olağan mahkemelere açıkça başvuruyu öngörmüyor ise yani hukuk kuralları sizin mahkemeye başvurmanızı zorunlu görüyor ise bu bir istisnadır şeklinde bunu herhalde yorumlamak gerekiyor.

Prof. Dr. İlhan HELVACI

Şimdi anayasa mahkemesi diyor ki. Bu tahkim kurullarının yaptığı yargılama, yargılama değildir diyor. FİFA'da aslında belki de bize; Sen her hâükarda her yargılamayı mutlak anlamda tahkim usulünde yapacaksın demiyor, ülkelerin yargılamaya dair emredici kuralları saklı kalmak kaydıyla diyor. Dolayısıyla benim zihnimden geçen acaba şunu mu demek istedi FİFA zamanında, bütün bu işleri kaleme alırken? “ Ben disiplin yargılamasının çabucak bitmesini istiyorum. Ne yaparsan yap disiplin yargılamasını çabucak bitir. Parasal uyuşmazlıklar konusunda istediğini yapmakta hürsün. İnsanlar giderler yargılamasını isterlerse adli yargıda yaparlar, isterlerse tahkim yargılamasını seçerler, isterlerse ihtiyari tahkimi seçerler. Sen bilirsin, ben bunlara karışmam.” mı dedi diye ben sorguluyorum başından beri. Anlatabiliyor muyum? Dolayısıyla 64. maddenin içerisindeki bu çekinceyi ben okuduğumda, bir akademisyen titizliği ile okuduğumda ve yine yani federasyonun bir mensubu olarak söylemiyorum bütün bunları ve yine bir anayasa mahkemesinin kararını daha göremedik ama sabahleyin bizi arkadaşımız sağ olsun aydınlattı. Böyle okuduğumda sanki FİFA'nın aslında böyle bir dayatması yokmuş gibi algılıyorum ben. Onun amacı sporun içerisindeki aktörlerin, hukuki sorunlarını kısa zamanda çözmek ama neye ilişkin sorunlarını? Özellikle disipline ilişkin sorunlarını. Çünkü futbolcu bir maç ceza gördü o maç sonrası acaba tekrar oynayacak mı, oynamayacak mı? Onun gerçekte 3-4 gün içerisinde çözülmesi gerekiyor, Cumartesi günü maç var, Pazar günü maç var. Bu futbolcu efendim bir para alacağını kulüpten bundan 6 ay sonra alırsa ne oluyor, dünyanın sonu mu oluyor? Bunları arz etmek istedim teşekkür ederim.

Oturum Başkan Av. Kısmet ERKİNER

Buyurun, Türker Bey.

Av. Türker ARSLAN

Sayın başkan, bir hususa hatırlatmak istiyorum. Sporda ihtilaflar sadece disiplinle konularda değil, Futbol Federasyonunun aldığı bir takım kararlar var. Bunlarında bir itiraz merciinin olması lazım zaten, yani sadece disiplinle ilgili olaylar değil bir hükmen mağlubiyet kararı, bir küme düşme kararı veya bileyim bir ertelemeye karşı kulübün yapmış olduğu itirazlar kararlar. Bunlar disiplinle olaylar değil. Bunlarında bir an evvel çözülmesi gerekiyor zaten. O nedenle böyle bir sistem kurulmuştur ve böyle bir sisteme de zorunlu olarak ihtiyaç var. Sadece disiplinle işi sınırlarsak tam işin içinden çıkamayız.

Oturum Başkan Av. Kısmet ERKİNER

Yani yönetim kurulu kararlarına karşı itiraz mercii olarak bu anlamda kullanıyorsunuz.

Av. Türker ARSLAN

Tabi efendim yönetim kurulunun aldığı kararlar var. Şu anda yine yönetim kurulunun bazı kararlarının itiraz mercii tahkim kurulu. Her ne kadar parasal ihtilaflara artık bakmıyorsa da diğer bir takım ihtilaflarda yönetim kurulu yetkili, o bakıyor. Örneğin Ankara Spor'u küme düşürdüler bu sene. O kararla ilgili olarak itiraz edilecek tek mercii Tahkim Kurulu tabii.

Oturum Başkan Av. Kısmet ERKİNER

Buyurun.

Mertay Kutay / TFF Etik Kurulu Üyesi

Yabancılik unsurundan bahsettik. Şimdi Türkiye'de Hatice Hanıma soracağım bunu; çifte tabiiyetli futbolcular var ama bunlar lisans çıkarırlarken Türk pasaportuyla veya Türk kimliğiyle çıkarıyorlar ancak bir uyuşmazlık durumunda bunların CAS'a yargı yolu sizce açık mı, yabancı olarak mı sayar CAS? Bir diğeri de Türkiye dışında bir yabancı memlekette işlenmiş bir disiplin suçundan dolayı CAS kendini yetkili sayar mı? Burada bir yabancılik unsuru olarak bunu görebilir mi, göremez mi? Türkiye dışında işlenmiş bir disiplin suçundan dolayı yakın zamanda işte Galatasaray Cemal Nalga olayından bahsediyorum. Bir disiplin kararı verdi Basketbol Federasyonu. Ve bununla ilgili Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Tahkim Kurulu bir karar verdi. O karara karşı sizce CAS yolu açık mı? Olayın yurtdışında işlenmiş olmasından dolayı yoksa tarafların tamamı Türk olduğu için CAS yolu kapalı mı?

Doç. Dr. Hatice Özdemir KOCASAKAL

Yabancılik unsuru sözleşmeden doğan uyuşmazlıklarda ilave bir koşul olarak bizim federasyon daha doğrusu talimatında yer alan bir koşul. Disiplin uyuşmazlıklarında öyle bir koşul yok zaten. Yani sözleşmesel uyuşmazlık söz konusu ise orada yabancılik unsurunu ilaveten arıyor Tahkim Kurulu talimatı.

Şimdi ilk sorunuza şöyle cevap vereyim. Türkiye'de çifte vatandaşlığa sahip oyuncu Türkiye'de hangi statüde oynuyor ise bence onu esas almak

lazım. Türkiye’de eğer Türk vatandaşı olarak oynuyor ise daha sonra uyumsuzluk ortaya çıktığında ben yabancıyım CAS’a gidiyorum demesi bence dürüstlük kuralına aykırılık teşkil eder. Türkiye’de eğer yabancı statüsünde oynuyor ise gidebilir. Türk oyuncu statüsünde ise gidemez bence, benim yorumum bu. İkincisiyle ilgili olarak da dediğim gibi siz hangi konudan, düzenlemeden hareketle bu şeyi sorduğunuzu anlamadım. Çünkü dediğim gibi Tahkim Kurulu talimatında sözleşmeden doğan uyumsuzluklarda yabancılık unsuru aranıyor. Basketbol ile ilgili olarak mı? Zaten orada bizim düzenlememize göre sadece az önce okudum federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyelerinin bir takım ahlaka aykırılık teşkil eden faaliyetlerinden dolayı CAS’a gidilebiliyor. Onun dışında kulüple ilgili veya oyuncularla ilgili ise zaten gidemiyorsunuz CAS’a.

Oturum Başkan Av. Kısmet ERKİNER

İsterseniz bu konuda ben bir açıklık getireyim. Şimdi sorunuzun birçok yönü var. Eğer Türk sporcu diyelim herhangi bir sporcu. Dışarıda bir disiplin suçu işlemişse bunu nerede işlediğine bakmak lazım. Şayet bunu olimpiyatlarda yapmışsa olimpiyatlardaki her türlü işlem Ad Hoc CAS’a gider ya mahallinde 24 saat içinde karar verilir ya daha sonra normal prosedür içinde karar verilir. Yok, eğer bunu bir Uluslar arası şampiyona çerçevesinde düşünüyorsanız yine o uluslararası şampiyonanın talimatı çerçevesinde CAS yetkili olabilir. Kesin değil ama yetkili olabilir. Sizin kastettiğiniz bu hazırlık şampiyonasında ki karar başından beri karışık. Daha fazla bir şey söylemek istemiyorum ama yine biz o işte de biraz hamasi gittik. Yani onu böyle hukuki olarak didik didik, edersek acaba bir hazırlık maçında bu kurallar uygulanır mı? Çünkü neticede hazırlık maçı gazozuna yapılan bir maç. Ne fikstürü var, ne herhangi bir şampiyonaya dâhil, ne tescilli söz konusu değil mi? Adnan Bey sizin bu konuda çalışmanız olduğunu biliyorum. Efendim? Tabii, tabii. Yani oradaki olay biraz karışık. Evet. Başka? Evet, buyurun.

Rıza Erdal

Tabi bu Süreyya Ayhan olayını ben aslında tekrar gündeme getirmek istiyorum. Bu olaydan sonra şimdi CAS işte Tahkim Kurulu’nun verdiği karar aşamasında uluslar arası alana taşınamayacağından bahsediliyor. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün, Tahkim Kurulunun verdiği kararlar Süreyya Ayhan olayı nasıl bir aşamada taşındı bununla ilgili bizi aydınlatabilir misiniz? Teşekkür ederim.

Oturum Başkan Av. Kısmet ERKİNER

Ben maalesef cevap veremem onun için Hatice Hanıma bırakıyorum cevabı.

Doç. Dr. Hatice Özdemir KOCASAKAL

Şimdi Süreyya Ayhan'la ilgili tabii dosyayı şuan ayrıntısıyla hatırlamıyorum ama evet biliyorum. Dopinge ilgili olarak zannediyorum iki kez doping kontrolünde yasaklı maddeye rastlandığı için önce Atletizm Federasyonu çerçevesinde bir disiplin soruşturması yapılıyor, karar veriliyor onun aleyhine Tahkim Kuruluna gidiyor. Tahkim Kurulu, şimdi hatırlamaya çalışıyorum disiplin kurulunun verdiği kararı değiştiriyor muydu? Efendim? hatırlamıyorum ama sonuçta Tahkim Kurulunun verdiği bir karar var 4 yıl müsabakalara katılmaktan men cezası. Ona karşı CAS'a başvurmuştu Süreyya Ayhan. Tabi CAS'a başvurdu, başvurduğuna pişman oldu. Çünkü CAS ömür boyu mence çevirdi cezayı. Bunun üzerine de Süreyya Ayhan İsviçre Federal Mahkemesine CAS Statüsü çerçevesinde mümkün olduğunda iptal davası için başvuruda bulundu. Yani CAS'ın verdiği karara karşı iptal davası şuan görülüyor.

Oturum Başkan Av. Kısmet ERKİNER

Evet, buyurun. Mahmut Bey siz söz istemiştiniz.

Mahmut KULEİN

Efendim ben kısaca şunu öğrenmek istiyorum. Süreyya Ayhan olayına baktığınız vakit demek oluyor ki şuanda Anayasa Mahkemesi'nin iptal etmiş olduğu bu kesindir sözcüğünü bir düşünelim. Her Türk vatandaşı sporcu olarak herhangi bir federasyonda görevliyse yani sporcu lisansına sahip olarak oynuyorsa, onunla ilgili bir federasyon tarafından ceza verilmişse, disiplin cezası buna karşı bizim Ankara'daki Tahkim Kurulu'nda itirazda bulunmuşsa ve her ne kadar oranında onaylayacağı bir ceza kesin olmasına rağmen demek oluyor ki her sporcu gerçek ve tüzel kişi zaten gidebiliyor diye biliyorum, CAS'a müracaat edebiliyor. Bu çıkıyor değil mi bunun sonucu olarak?

Oturum Başkan Av. Kısmet ERKİNER

Hayır, efendim hayır. Aslında şunu vurgulamak lazım doping ayrı bir olay çünkü diğer kararlar, disiplin kararları mahallidir. Yani siz ülkenizde ceza alırsınız ama uluslar arası platformda oynamaya devam edersiniz veya uluslar arası bir maçta ceza almışsınızdır Çarşamba günü, Cuma günü kendi liginizde oynarsınız. Doping bunun istisnasıdır. Dopingde alınan ceza evrenseldir yani

bu cezayı veren federasyon mensubu olduğu uluslar arası federasyona bunu bildirmek mecburiyetindedir 14 gün zarfında. Bu kararı alan uluslararası federasyon kendi mevzuatı ve WADA mevzuatına göre bu kararı uygun bulmaz ise CAS'a müracaat etme yetkisine sahiptir. Yok, eğer kararı uygun bulursa hem kendisine üye olan bütün diğer ulusal federasyonlara hem de bütün uluslar arası federasyonlara bildirmek durumundadır. Yani doping cezası alan bir sporcu tabiiyet değiştirse, başka bir ülkeye gitse, hatta cinsiyet değiştirse, spor değiştirse diyelim atletizmde almıştır cezayı ben bundan sonra yüzeceğim diyordur. Doping her şey için geçerlidir. Doping cezası bir istisna teşkil eder onun için dopingde gerek TFF gerekse GSGM Tahkim Kurulu'nun kararlarının kanunda yazıldığı, Anayasa Mahkemesi'ni bozma kararından önce, kesin-dir ifadesi doping için geçerli değildi. Zaten doping için o delinmiş vaziyettydi.

Mahmut KULEİN

Özür dilerim. Belki yanlış anlaşıldı ben sadece doping olarak kastetmedim. Şimdi son konuşmacı Süreyya Ayhan'la ilgili söylediği için. Diyelim ki Galatasaray'la ilgili olan Tufan Ersöz, Cemal Nalga falan. Şimdi burada doping falan da yok. Eğer iç yargı yolu tamamen kapanmışsa ki kapanıyor, kesindir kararıyla. Ona rağmen CAS'a gidebiliyorsunuz. Bu olur mu?

Oturum Başkan Av. Kısmet ERKİNER

Hayır gidemiyorsunuz. Sadece doping için geçerli. Evet, başka sorusu olan yoksa... Zannediyorum son sorudan sonra Türker Bey herhalde ev sahibi olarak toplantıyı kapatmak isteyecek. Değer mi? Son söz bende kalsın.

Av. Türker ARSLAN

Tekrar söz verdiğiniz için teşekkür ederim. Benim merak ettiğim bir şey daha var. Ben 45 yıldır sporun içinde çeşitli görevlerde bulundum. Türkiye'de Tahkim Kurulları ve Disiplin Kurullarının verdiği cezalar neden genelde 6 aydan fazla olmaz. Bakınız sabahtan beri, cezalarla ilgili konuşuyoruz. Türkiye'de federasyon başkanı olabilmek için çeşitli kriterler konulmuştur. Bunun belli nedenleri vardır. Genelde 6 aydan fazla hak mahrumiyeti cezası almazsınız hatta Gökdeniz Karadeniz olayında önce 1 yıl ceza verildi sonra Milli Takımda oynayabilsin diye ceza Disiplin Kurulu'nca aşağıya indirildi. Süreyya Ayhan olayının da başından beri içinde olduğum için biliyorum aynı işlem burada da yapılmaya çalışıldı. Ancak demin söylediğiniz gibi işte CAS'ta bununla ilgili ciddi bir sıkıntı yaşandı. Acaba burada karar verilirken, değerlendirme yapılırken uluslar arası spor

kurallarıyla, ülkemizdeki kurallar arasında farklılık mı var? Bu konuda bizi aydınlatırsanız sevinirim. Teşekkür ederim.

Oturum Başkan Av. Kismet ERKİNER

Şimdi farklılık olduğu kesin. Mesela dünyada hiç olmayan bir şey bizde; işlenmiş olan disiplin suçunun yurt dışında işlenmiş olması halinde cezayı ikiye katlıyoruz. Bunun uluslar arası düzeyde belki başka ülkelerin ulusal mevzuatlarında olabilir ama ulusal, uluslar arası düzeyde bunun emsali yok. Yani içeride işlediysen şu ceza, bunu dışarıda işlediysen iki misli ceza. Bir kere zaten bu gibi suçlara bizim gibi hamasi bakan hiç yok. Bugün işte ülke rezil oldu, dünyaya kepaze olduk falan gibi mantıklar olsa dünyanın en kepaze ülkesi ABD olması lazım. Çünkü en çok vukuat orada var, her türlü. Yok, kimse bu duruma böyle bakmıyor. Onun için biz sporun bir cezası var ise bunu içeride de işlesen aynı olmalı, dışarıda da işlesen aynı olmalı. Ne demek dışarıda işleyince iki misli? Bu bize mahsus bir şey. Hangisi efendim?

Mahmut KULEİN

Neden 6 aydan fazla genelde hak mağlubiyeti Türkiye’de verilmiyor.

Oturum Başkan Av. Kısmet ERKİNER

Onu verenlere sorun. Onu bilemem.

Mahmut KULEİN

Ama sizde sonuçta burada hukukçu insanlar var, bu kararların altına imza atan insanlar var. Gerçektende ben bir spor adamı olarak, bir taraftar olarak, bir Türk vatandaşı olarak bunu merak ediyorum.

Oturum Başkan Av. Kısmet ERKİNER

Şimdi her sporun mevzuatı ayrı. Her sporun mevzuatına göre işlem yapan organlara bunu sormak lazım yani benim cevap verebileceğim bir konu değil. Bilmiyorum sizin var mı cevabınız? Efendim hepinize teşekkür ederim. Türker Bey buyurun.

Av. Türker ARSLAN

Değerli konuklar yaklaşık 7,5 saattir burada bizlerle berabersiniz. Hele bu son saate kadar kalanlara ben ayrıca teşekkür etmek istiyorum. Gerçekten Türk spora hizmet etmek isteyen, spor hukukunu seven insanlar olduğunuzu bu şekilde daha iyi kanıtlamış oldunuz. Ben geldiğiniz için hepinize çok teşekkür ediyorum ve bu toplantılarımızı fırsat buldukça tekrar etmeye gayret edeceğimizi belirtmek istiyorum. Bu toplantılarda sizleri de aramızda görmekten mutlu olacağız. Hepinize teşekkür ediyorum. İyi akşamlar diliyorum. Saat 17:00

TÜRKİYE MİLLÎ OLİMPİYAT KOMİTESİ

Olimpiyatevi Ataköy-İstanbul

Tel.: 0.212 560 07 07

Fax.: 0.212 560 00 55

Web: www.olimpiyatkomitesi.org.tr

E-posta: info@olimpiyat.org.tr